

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 1

- Παρ. 1,1
Παρ. 1,1 Παροιμία Σολομώντος υιοῦ Δαυίδ, ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ἰσραήλ,
Ὅσα ακολουθοῦν εἶναι παροιμία, παραβολαὶ καὶ γνωμικά καὶ ἀποφθέγματα του Σολομώντος, υιοῦ του Δαυίδ, ο
οποῖος υπῆρξε βασιλεὺς του ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ.
- Παρ. 1,2
Παρ. 1,2 γνῶναι σοφίαν καὶ παιδεῖαν νοῆσαι τε λόγους φρονήσεως
Σκοπὸν ἔχουν αἱ παροιμία αὐταὶ νὰ καταστήσουν γνωστὴν τὴν θεῖαν σοφίαν καὶ τὴν ωφέλιμον δια τὴν ψυχὴν ἐκ
μέρους του Θεοῦ παιδαγωγίαν καὶ νὰ κάμουν τὸν ἄνθρωπον ἰκανὸν νὰ κατανοήσῃ τοὺς λόγους, δια τῶν ὁποίων θὰ
ἀποκτήσῃ φρόνησιν καὶ σύνεσιν.
- Παρ. 1,3
Παρ. 1,3 δέξασθαί τε στροφὰς λόγων νοῆσαι τε δικαιοσύνην ἀληθῆ καὶ κρίμα κατευθύνειν,
Ἀκόμη δε νὰ δώσουν εἰς αὐτὸν τὴν ἰκανότητα, ὥστε νὰ κατανοῆ καὶ νὰ ἀποκρούῃ τὴν ἀπάτην τῶν περίτεχνων
λόγων καὶ τὰ ὑποκρυπτόμενα αὐτῶν νοήματα, νὰ ἐννοήσῃ καὶ δεχθῆ τὴν ἀληθινὴν δικαιοσύνην του Θεοῦ, ὥστε νὰ
εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκφέρῃ δικαίας κρίσεις καὶ ἀποφάσεις.
- Παρ. 1,4
Παρ. 1,4 ἴνα δῶ ἀκάκοις πανουργίαν, παιδὶ δὲ νέῳ αἴσθησίν τε καὶ ἔννοιαν·
Σκοπὸς ἐπίσης τῶν παροιμιῶν εἶναι, νὰ δώσῃ τοὺς ἀδόλους καὶ ἀπονηρευτοὺς σύνεσιν καὶ ευφυΐαν, εἰς δε τὸν
νεαρόν κατὰ τὴν ηλικίαν συναισθησῖν καὶ γνώσιν του καλοῦ καὶ κακοῦ.
- Παρ. 1,5
Παρ. 1,5 τῶνδε γὰρ ἀκούσας σοφὸς σοφώτερος ἔσται, ὁ δὲ νοήμων κυβέρνησιν κτήσεται.
Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ σοφός, ὅταν ἀκούσῃ τὰς παροιμίας αὐτάς, θὰ γίνῃ περισσότερο σοφός. Ὁ δε ἐκ φύσεως
ευφυῆς καὶ συνετός θὰ ἀποκτήσῃ περισσοτέραν σύνεσιν καὶ ἰκανότητα, ὥστε ὀρθῶς νὰ διακυβερνᾷ τὴν ζωὴν του
καὶ τοὺς ἄλλους.
- Παρ. 1,6
Παρ. 1,6 νοῆσει τε παραβολὴν καὶ σκοτεινὸν λόγον ῥήσεις τε σοφῶν καὶ αἰνίγματα.
Με τὰς σοφὰς αὐτάς παροιμίας καθένας θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐννοῆ παραβολὴν καὶ δυσνόητον λόγον, ὅπως
ἐπίσης ρητὰ καὶ γνωμικά τῶν σοφῶν καὶ αἰνιγματώδεις ἐκφράσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας κρύπτεται κάποιον βαθύτερον
νόημα.
- Παρ. 1,7
Παρ. 1,7 Ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου, σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιούσι αὐτήν· εὐσέβεια δὲ εἰς Θεὸν ἀρχὴ
αἰσθήσεως, σοφίαν δὲ καὶ παιδεῖαν ἀσεβεῖς ἐξουθενήσουσιν.
Ἀρχὴ καὶ θεμέλιον πάσης σοφίας εἶναι ὁ σεβασμὸς καὶ ὁ φόβος πρὸς τὸν Θεόν. Ἡ δε σύνεσις εἶναι κατ' ἐξοχὴν
ωφέλιμος εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐφαρμόζουν τὰ σοφὰ προστάγματα τῆς εἰς τὴν ζωὴν τῶν. Ἡ πρὸς τὸν Θεὸν
εὐσέβεια εἶναι ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ θεμέλιον τῆς ἀληθινῆς σοφίας καὶ γνώσεως. Οἱ ἀσεβεῖς ὅμως, δι' ὃ καὶ ἀσύνετοι, θὰ
περιφρονήσουν τὴν θεῖαν σοφίαν καὶ παιδαγωγίαν.
- Παρ. 1,8
Παρ. 1,8 ἄκουε, υἱέ, παιδεῖαν πατρὸς σου καὶ μὴ ἀπόσῃ θεσμοὺς μητρὸς σου·
Σὺ ὅμως, υἱέ, ἀκουε μετὰ προσοχῆς καὶ υπάκουε προθύμως εἰς τὴν διδασκαλίαν καὶ παιδαγωγίαν του πατρὸς σου.
Ποτὲ δε νὰ μὴ ἀποστροφῆς καὶ ἀπορρίψῃς τὰς στοργικὰς παραγγελίας καὶ τοὺς θεσμοὺς τῆς μητρὸς σου.
- Παρ. 1,9
Παρ. 1,9 στέφανον γὰρ χαρίτων δέξῃ σὴ κορυφῇ καὶ κλοιὸν χρύσειον περὶ σῶν τραχήλω.
Διότι, εἰς προθύμως δεχθῆς τὴν παιδαγωγίαν τῶν γονέων σου, θὰ τιμηθῆς, θὰ δεχθῆς εἰς τὴν κεφαλὴν σου
στέφανον ἀπὸ τὰς χαρίτας τῶν ἀρετῶν καὶ περὶ τὸν λαιμὸν σου περιδέραιον χρυσοῦν, ἀσυγκρίτως πολυτιμότερον
ἀπὸ κάθε ἄλλο κόσμημα.
- Παρ. 1,10
Παρ. 1,10 υἱέ, μὴ σε πλανήσωσιν ἄνδρες ἀσεβεῖς, μηδὲ βουληθῆς,
Παιδὶ μου, πρόσεχε νὰ μὴ σε παραπλανήσουν πρὸς τὸ κακὸν ἀσεβεῖς ἄνθρωποι καὶ ποτὲ νὰ μὴ συγκατατεθῆς εἰς
τὰς ἀμαρτωλὰς αὐτῶν σκέψεις καὶ προτάσεις.
- Παρ. 1,11
Παρ. 1,11 ἐὰν παρακαλέσωσί σε λέγοντες· ἔλθε μεθ' ἡμῶν, κοινώνησον αἵματος, κρύψωμεν δὲ εἰς γῆν ἄνδρα δίκαιον
ἀδίκως,
Εἰς παρουσίασθόντων ὡς φίλοι σου καὶ σε προσκαλέσων καὶ σου εἰπὸν· “ἔλα μαζί μας, λάβε μέρος καὶ σὺ στο
αἷμα, τὸ ὁποῖον θὰ χύσωμεν· ἀς θανατώσωμεν ἀδίκως ἄνδρα δίκαιον καὶ τὸ πτώμα του ἀς τὸ κρύψωμεν βαθειὰ
στον τάφον.
- Παρ. 1,12
Παρ. 1,12 καταπίωμεν δὲ αὐτὸν ὥσπερ ἄδης ζῶντα καὶ ἄρωμεν αὐτοῦ τὴν μνήμην ἐκ γῆς·
Ζωντανὸν ἀς τὸν καταπίωμεν, ὅπως ὁ ἄδης. Ἀς σβήσωμεν τὸ ὄνομα του καὶ τὴν ἀνάμνησίν του ἀπὸ τοὺς
ἀνθρώπους τῆς γῆς, ὥστε κανεὶς πλεὸν νὰ μὴ τὸν ἐνθυμῆται.
- Παρ. 1,13
Παρ. 1,13 τὴν κτήσιν αὐτοῦ τὴν πολυτελεῆ καταλαβόμεθα, πλήσωμεν δὲ οἴκους ἡμετέρους σκύλων·
Ἀς βάλωμεν χεῖρι καὶ ἀς κάμωμεν ἰδικὴν μας τὴν μεγάλην περιουσίαν του, ἀς γεμίσωμεν δε τὰ σπίτια μας ἀπὸ
λάφυρα, τὰ ὁποῖα θὰ ἀρπάσωμεν ἀπὸ τοὺς ἄλλους με τὰς ληστείας καὶ τὰ ἐγκλήματά μας.
- Παρ. 1,14
Παρ. 1,14 τὸν δὲ σὸν κληρὸν βάλε ἐν ἡμῖν, κοινὸν δὲ βαλάντιον κτησόμεθα πάντες, καὶ μαρσίπιον ἐν γεννηθῆτω
ἡμῖν.

- Παρ. 1,14 Όσα χρήματα και κτήματα έχεις κληρονομήσει από τον πατέρα σου βάλε τα εδώ μαζί με τα ιδικά μας. Ταύτισε την τύχη σου μαζί μας και ας έχουμε όλοι ένα κοινόν βαλάντιον, ένα κοινόν δερμάτινον σάκκον, όπου θα αποταμιεύωμεν, όσα θα αρπάζωμεν”.
- Παρ. 1,15 μὴ πορευθῆς ἐν ὁδῷ μετ’ αὐτῶν, ἐκκλινον δὲ τὸν πόδα σου ἐκ τῶν τριβῶν αὐτῶν·
Παρ. 1,15 Παιδί μου, πρόσεξε, μη πορευθῆς στον ίδιο δρόμον μαζί των, αλλά άλλαξε πορείαν, λοξοδρόμησε μακριά από τους δρόμους εκείνων.
- Παρ. 1,16 οἱ γὰρ πόδες αὐτῶν εἰς κακίαν τρέχουσι καὶ ταχινοὶ τοῦ ἐκχέαι αἷμα·
Παρ. 1,16 Διότι τα πόδια εκείνων τρέχουν ταχέως πάντοτε προς το κακόν, σπεύδουν να χύσουν αίματα αθῶων ανθρώπων.
Παρ. 1,17 οὐ γὰρ ἀδίκως ἐκτείνεται δίκτυα πτερωτοῖς.
Παρ. 1,17 Εχε δε υπ’ ὄφιν σου και τούτο· ότι, όπως δεν στήνονται χωρίς σκοπόν δίκτυα, αλλά δια να συλλάβουν λαίμαργα ασύνετα πουλιά, ετσι και αυτοί θα συλληφθούν εις παγίδα, και δεν θα μείνουν ατιμώρητοι, αν οχι από τους ανθρώπους, πάντως όμως από τον Θεόν. Θα συλληφθούν εις τα δίκτυα της παρανομίας των.
- Παρ. 1,18 αὐτοὶ γὰρ οἱ φόνου μετέχοντες θησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κακά, ἢ δὲ καταστροφή ἀνδρῶν παρανόμων κακή.
Παρ. 1,18 Διότι αυτοί, οι οποίοι συμμετέχουν στο ἐγκλημα, από κοινού δε και εκ συστάσεως διαπράττουν φόνον, συσσωρεύουν εναντίον των πολλά κακά, η δε καταστροφή των παρανόμων ανθρώπων θα είναι τρομερά.
- Παρ. 1,19 αὗται αἱ ὁδοὶ εἰσι πάντων τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα· τῇ γὰρ ἀσεβείᾳ τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν ἀφαιροῦνται.
Παρ. 1,19 Εις αυτά τα ολέθρια αποτελέσματα οδηγούν όλους τους εργάτας της παρανομίας αι οδοὶ των. Δια της παρανομίας των καταστρέφουν οι ίδιοι και την ζωήν και την ψυχήν των.
- Παρ. 1,20 Σοφία ἐν ἐξόδοις ὑμνεῖται, ἐν δὲ πλατείαις παρρήσιαν ἄγει·
Παρ. 1,20 Αντιθέτως προς τους εργάτας του σκότους και τας δολιότητάς των, η σοφία του Θεού εξυμνεῖται δημοσία στους δρόμους από όσους την έχουν γνωρίσει και δεχθῆ, και με παρρησιαν ακούεται η διδασκαλία της εις τας πλατείας.
- Παρ. 1,21 ἐπ’ ἄκρων τειχῶν κηρύσσεται, ἐπὶ δὲ πύλαις δυναστῶν παρεδρεῖ, ἐπὶ δὲ πύλαις πόλεως θαρρόυσα λέγει·
Παρ. 1,21 Το κήρυγμά της διαλαλεῖται από τας υψηλάς επάλξεις των τειχῶν, ώστε να ακούεται από όλους. Παραστέκει εις τας θύρας των αρχόντων, δια να τους καθιστά σοφούς και συνετούς εις τα έργα των. Παρευρίσκεται εις τας πύλας της πόλεως, όπου γίνονται συγκεντρώσεις δια την λύσιν μεγάλων ζητημάτων, απευθύνεται προς όλους και με θάρρος πολύ λέγει;
- Παρ. 1,22 ὅσον ἂν χρόνον ἄκακοι ἔχωνται τῆς δικαιοσύνης, οὐκ αἰσχυνθήσονται· οἱ δὲ ἄφρονες, τῆς ὕβρεως ὄντες ἐπιθυμηταί, ἀσεβεῖς γενόμενοι ἐμίσησαν αἴσθησιν
Παρ. 1,22 “Όσον χρόνον οι άδολοι και άκακοι άνθρωποι κρατοῦν και ακολουθοῦν τον βίον της δικαιοσύνης και της αρετῆς, δεν πρόκειται να. εντροπιασθοῦν. Εξ αντιθέτου οι αμαρτωλοί, οι καταφρονηταί της θείας σοφίας, επειδῆ επεθύμησαν την αλαζονικήν και γεμάτην επιδειξεις ζωήν, κατήντησαν εις βάθος ασεβείας και ἐμίσησαν την αληθινήν και σώζουσαν γνώσιν του Θεού.
- Παρ. 1,23 καὶ ὑπεύθυνοι ἐγένοντο ἐλέγχοις, ἰδοὺ προήσομαι ὑμῖν ἐμῆς πνοῆς ῥῆσιν, διδάξω δὲ ὑμᾶς τὸν ἐμὸν λόγον.
Παρ. 1,23 Δι’ αυτό και ἐγιναν υπεύθυνοι και ἀξιοι ἐλέγχων και τιμωριῶν. Ἰδοὺ όμως ότι εγώ η σοφία, θα σας παρουσιάσω τα λόγια της ιδιῆς μου εμπνεύσεως. Θα σας διδάξω τους ιδικούς μου λόγους.
- Παρ. 1,24 ἐπειδὴ ἐκάλουν καὶ οὐχ ὑπηκούσατε καὶ ἐξέτεινα λόγους καὶ οὐ προσείχετε,
Παρ. 1,24 Επειδῆ εἶδα, ότι μολοντί σας εκαλοῦσα και σεις δεν υπηκούσατε, εγώ η σοφία σας ωμίλησα εις εντονώτερον ὕφος, ἐμάκρυνα τον λόγον μου προς σας. Σεις όμως και πάλιν δεν εδίδατε καμμίαν προσοχήν·
- Παρ. 1,25 ἀλλὰ ἀκύρους ἐποιεῖτε ἐμὰς βουλὰς, τοῖς δὲ ἐμοῖς ἐλέγχοις οὐ προσείχετε,
Παρ. 1,25 ἀλλὰ τουναντίον εθεωρεῖτε χωρίς αξίαν και σημασίαν τας σύμβουλὰς μου. Εις δε τους ἐλέγχους μου δεν εδίδατε καμμίαν προσοχήν·
- Παρ. 1,26 τοιγαροῦν κἀγὼ τῇ ὑμετέρᾳ ἀπωλείᾳ ἐπιγελάσομαι, καταχαροῦμαι δὲ ἡνίκα ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος,
Παρ. 1,26 δια τούτο, λοιπόν, και εγώ θα γελάσω με την ἀπώλειάν σας, θα χαρώ πάρα πολύ, όταν θα ἐπέρχεται εναντίον σας ο ὄλεθρος.
- Παρ. 1,27 καὶ ὡς ἂν ἀφίκηται ὑμῖν ἄφνω θόρυβος, ἢ δὲ καταστροφή ὁμοίως καταιγίδι παρῆ, καὶ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν θλίψις καὶ πολιορκία ἢ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος.
Παρ. 1,27 Και όταν αιφνιδίως εγερθῆ εναντίον σας ταραχή, ο δε ὄλεθρός σας ως καταστρεπτική καταιγὶς επιπέση επάνω σας, όταν σας βρη θλίψις μεγάλη η πολιορκία της πόλεως σας από τους εχθρούς, όταν θα βλέπετε και σεις να ἐρχεται αναπόφευκτος ο ὄλεθρός σας,
- Παρ. 1,28 ἔσται γὰρ ὅταν ἐπικαλέσησθέ με, ἐγὼ δὲ οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν· ζητήσουσί με κακοί, καὶ οὐχ εὐρήσουσιν·
Παρ. 1,28 τότε θα συμβῆ τούτο· θα με επικαλεσθῆτε, εγώ όμως δεν θα ακούσω την ἐπικλησίαν σας. Θα με ζητήσουν ως βοηθῶν των και στήριγμά των οι κακοί εις τας δυσκόλους των περιστάσεις, και δεν θα με εὔρουν ως λυτρωτήν και σωτήρα των.
- Παρ. 1,29 ἐμίσησαν γὰρ σοφίαν, τὸν δὲ λόγον τοῦ Κυρίου οὐ προείλαντο,
Παρ. 1,29 Διότι ἐμίσησαν την θείαν σοφίαν, τον δε λόγον του Κυρίου δεν τον επροτίμησαν, αλλά τον ἀπέρριψαν.
Παρ. 1,30 οὐδὲ ἤθελον ἐμαῖς προσέχειν βουλαῖς, ἐμυκτήριζον δὲ ἐμοὺς ἐλέγχους.

- Παρ. 1,30 Ούτε ήθελον να δώσουν προσοχήν εις τα θελήματά μου. Εξ αντιθέτου περιέπαιζαν και εχλεύαζαν τους ελέγχους, τους οποίους προς σωτηρίαν των απηύθυνα.
- Παρ. 1,31 τοιγαροῦν ἔδονται τῆς ἑαυτῶν ὁδοῦ τοὺς καρπούς καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσεβείας πλησθήσονται·
Παρ. 1,31 Δια τοῦτο θα φάγουν τους καρπούς της κακῆς των ζωῆς και συμπεριφοράς. Θα απολαύσουν τα επίχειρα της κακίας των. Θα πλημμυρίσουν και θα πνιγούν μέσα εις τας οδυνηράς συνεπείας της ασεβείας των.
- Παρ. 1,32 ἄνθ' ὧν γὰρ ἠδίκουν νηπίους, φονευθήσονται, καὶ ἔξετασμός ἀσεβεῖς ὀλεῖ.
Παρ. 1,32 Επειδὴ ἠδίκησαν τους ἀφελεῖς και ἀγαθοὺς ἀνθρώπους, θεία φοβερὰ κρίσις θα ἐξολοθρεύσῃ τους ἀσεβεῖς.
- Παρ. 1,33 ὁ δὲ ἔμοῦ ἀκούων κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι καὶ ἡσυχάσει ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ.
Παρ. 1,33 Εκείνος ὁμως, που ἀκούει και ὑπακοῦει εις ἐμὲ, τὴν σοφίαν, θα ζῆ με σταθερὰν τὴν ἐλπίδα του εις τὴν παντοδύναμον προστασίαν του Ὑψιστου και θα διατηρῆ τὴν γαλήνην του εις κάθε περίστασιν, χωρὶς φόβον ἀπὸ κανένα κακόν”.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 2

- Παρ. 2,1 Υἱέ, ἐὰν δεξάμενος ῥῆσιν ἐμῆς ἐντολῆς κρύψῃς παρὰ σεαυτῶ,
Παρ. 2,1 Παιδί μου, ἐὰν παραδεχθῆς τὰ λόγια των ἐντολῶν μου και τὰ φυλάξῃς με προσοχήν ὡς θησαυρόν μέσα εις τὴν καρδίαν σου,
Παρ. 2,2 ὑπακούσεται σοφίας τὸ οὖς σου, καὶ παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς σύνεσιν, παραβαλεῖς δὲ αὐτὴν ἐπὶ νοουθήτησιν τῶ υἱῶ σου.
Παρ. 2,2 τότε το αὐτί σου θα προσέξῃ και θα ἀκούσῃ τὰ λόγια τῆς θείας σοφίας και θα τὰ βάλῃς μέσα στον νουν και τὴν καρδίαν σου, δια να σε ἀναδειξοῦν συνετόν, και θα τὰ χρησιμοποῖς δια να διδῇς ὀρθὰς συμβουλὰς και νοουθεσίας στον υἱόν σου.
- Παρ. 2,3 ἐὰν γὰρ τὴν σοφίαν ἐπικαλέσῃ καὶ τῆ συνέσει δῶς φωνὴν σου, τὴν δὲ αἴσθησιν ζητήσῃς μεγάλη τῆ φωνῆ,
Παρ. 2,3 Διότι, ἐὰν με φλογερόν πόθον ἐπικαλεσθῆς τὴν θείαν σοφίαν και φωνάξῃς τὴν σύνεσιν να ἔλθῃ εις σέ, ἀναζητήσῃς δε και ἐπικαλεσθῆς με μεγάλην φωνὴν τὴν γνώσιν τῆς θείας ἀληθείας,
Παρ. 2,4 καὶ ἐὰν ζητήσῃς αὐτὴν ὡς ἀργύριον καὶ ὡς θησαυροὺς ἐξερευνήσῃς αὐτήν,
Παρ. 2,4 και ἀν τὴν ἀναζητήσῃς με τόσον ζήλον, με ὅσον ἀναζητεῖ κανεὶς τὴν εὐρεσιν χρημάτων, ἐὰν ἐρευνήσῃς δι' αὐτὴν με ὅσον ἐνδιαφέρον ἐρευνοῦν δια πολλοὺς και μεγάλους θησαυροὺς,
Παρ. 2,5 τότε συνήσεις φόβον Κυρίου καὶ ἐπίγνωσιν Θεοῦ εὐρήσεις,
Παρ. 2,5 τότε θα αισθανθῆς και θα κατανοήσῃς τὸν φόβον του Κυρίου· θα εὕρῃς και θα ἀποκτήσῃς, ὅσον εἶναι δυνατόν εις τὴν ἀνθρωπίνην διάνοιαν, τὴν ἀληθινὴν και ἀνεπισηφαλὴ γνώσιν περὶ του Θεοῦ.
- Παρ. 2,6 ὅτι Κύριος δίδωσι σοφίαν, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ γνώσῃς καὶ σύνεσις·
Παρ. 2,6 Διότι ὁ Κύριος εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος χαρίζει τὴν σοφίαν και ἀπὸ αὐτὸν πηγάζει και ἐκχύνεται ἡ γνώσις τῆς ἀληθείας και ἡ σύνεσις.
- Παρ. 2,7 καὶ θησαυρίζει τοῖς κατορθοῦσι σωτηρίαν, ὑπερασπιεῖ τὴν πορείαν αὐτῶν
Παρ. 2,7 Ἡ σοφία αὐτὴ προσφέρει και ἀποταμιεύει θησαυρόν στους ευθεῖς ἀνθρώπους, εις αὐτοὺς που ἔχουν υγιές και ἡρωϊκόν το φρόνημα, δηλαδὴ τους χαρίζει τὴν σωτηρίαν, προστατεύει δε και ὑπερασπίζει τους δρόμους τῆς ζωῆς των.
- Παρ. 2,8 τοῦ φυλάξαι ὁδοὺς δικαιωμάτων καὶ ὁδὸν εὐλαβουμένων αὐτὸν διαφυλάξει.
Παρ. 2,8 Τους ἐνισχύει, ὥστε να τηρήσουν και να φυλάξουν τὰς ἐντολὰς του. Ὁ δε Θεὸς θα προφυλάξῃ ἀπὸ κάθε κίνδυνον τὴν ζωὴν ἐκείνων, που τον εὐλαβούνται.
- Παρ. 2,9 τότε συνήσεις δικαιοσύνην και κρίμα καὶ κατορθώσεις πάντας ἄξονας ἀγαθούς.
Παρ. 2,9 Ὄταν δε ἀποκτήσῃς τὴν θείαν σοφίαν, τότε θα ἐννοήσῃς τὴν ἀληθινὴν δικαιοσύνην και θα εἶσαι εις θέσιν να κρίνῃς δικαίως. Θα ἐπιτύχῃς δὲ, ὥστε να κατορθώσῃς ὅλας τὰς ἀγαθὰς πράξεις.
- Παρ. 2,10 ἐὰν γὰρ ἔλθῃ ἡ σοφία εἰς σὴν διάνοιαν, ἡ δὲ αἴσθησις τῆ σῆ ψυχῆ καλὴ εἶναι δόξη,
Παρ. 2,10 Διότι, ἐὰν ἡ σοφία ἔλθῃ και κατασκηνώσῃ εις τὴν διάνοιάν σου, θεωρήσῃς δε και παραδεχθῆς τὴν ἀπὸ τὴν γνώσιν του νόμου του Θεοῦ σύνεσιν και διάκρισιν ὡς καλὴν και ὠφέλιμον,
Παρ. 2,11 βουλή καλὴ φυλάξει σε, ἔννοια δὲ ὅσια τηρήσει σε,
Παρ. 2,11 τότε ἀπόφασις ἀγαθὴ και συνετὴ θα σε προφυλάξῃ ἀπὸ τὰς ἀμαρτωλὰς ἐκτροπὰς· σκέψῃς δε ἀγία θα σε διατηρῇ ἐν τῇ ἀρετῇ και πλησίον του Θεοῦ,
Παρ. 2,12 ἵνα ῥύσηταί σε ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς λαλοῦντος μηδὲν πιστόν.
Παρ. 2,12 δια να σε γλυτώσῃ ἐκ τῆς ὁδοῦ κακῆς ἀπὸ τὸν ὀλέθριον δρόμον και ἀπὸ ἀνθρώπων, ὁ ὁποῖος δεν λέγει ποτὲ κάτι το ἀληθινόν και ἀξιόπιστον.
Παρ. 2,13 ὧ οἱ ἐγκαταλείποντες ὁδοὺς εὐθείας τοῦ πορεύεσθαι ἐν ὁδοῖς σκότους·

- Παρ. 2,13 Αλλοίμονον όμως εις εκείνους, οι οποίοι αφήνουν τας ευθείας οδούς του Κυρίου, δια να πορευθούν και βαδίσουν τους αμαρτωλούς δρόμους του σκότους και της απωλείας!
- Παρ. 2,14 οί εύφραϊνόμενοι επί κακοῖς καί χαίροντες επί διαστροφῇ κακῇ·
- Παρ. 2,14 Αλλοίμονον εις εκείνους, οι οποίοι ευφραίνονται δια τα κακά, που διαπράττουν οι ίδιοι η οι άλλοι, και χαίρουν δια την προς το κακόν διαστροφήν αυτών και των άλλων·
- Παρ. 2,15 ὧν αἱ τρίβοι σκολίαι καί καμπύλαι αἱ τροχιαὶ αὐτῶν
- Παρ. 2,15 αυτοί, των οποίων οι δρόμοι είναι διεστραμμένοι και αι πορεία των κυκλικαί εν τη δολιότητι των,
- Παρ. 2,16 τοῦ μακράν σε ποιῆσαι ἀπό ὁδοῦ εὐθείας καί ἀλλότριον τῆς δικαίας γνώμης.
- Παρ. 2,16 ὥστε να απομακρύνουν και σε από την ευθείαν οδόν και να σε αποξενώσουν από την ορθήν και δίκαιον φρόνησιν.
- Παρ. 2,17 υἱέ, μή σέ καταλάβῃ κακή βουλή, ἡ ἀπολιποῦσα διδασκαλίαν νεότητος καί διαθήκην θεῖαν ἐπιλελησμένη·
- Παρ. 2,17 Παιδί μου, πρόσχε να μη σε κυριεύση και σε υποδουλώση κακή και διεστραμμένη θέλησις, η οποία έχει αρνηθή και εγκαταλείπει την διδασκαλίαν που συ ἤκουσες και παρέλαβες κατά την νεότητά σου και η οποία θέλησις ελησμόνησε τον θεῖον νόμον.
- Παρ. 2,18 ἔθετο γάρ παρὰ τῷ θανάτῳ τὸν οἶκον αὐτῆς καί παρὰ τῷ ᾄδῃ μετὰ τῶν γηγενῶν τοὺς ἄξονας αὐτῆς.
- Παρ. 2,18 Αυτή η παράνομος και κακή βουλή έχει στήσει το σπίτι της κοντά στον θάνατον, την δε πορείαν και κατάληξιν της με τους υλόφρονας ανθρώπους, των οποίων το κατάντημα είναι ο ἄδης.
- Παρ. 2,19 πάντες οἱ πορευόμενοι ἐν αὐτῇ οὐκ ἀναστρέψουσιν, οὐδὲ μή καταλάβωσι τρίβους εὐθείας· οὐ γάρ καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐνιαυτῶν ζωῆς.
- Παρ. 2,19 Ολοι, ὅσοι βαδίζουν τους δρόμους της κακής βουλῆς και μένουν αμετανόητοι, δεν θα επιστρέψουν προς τον Θεόν, δεν θα εισέλθουν εις την ευθείαν οδόν. Τέτοιοι δέ που είναι δεν πρόκειται να ζήσουν ἐπὶ ἔτη πολλά εις την γην, ὥστε να ἔχουν ευκαιρίας μετανοίας και διορθώσεως·
- Παρ. 2,20 εἰ γάρ ἐπορεύοντο τρίβους ἀγαθᾶς, εὗροσαν ἂν τρίβους δικαιοσύνης λείας.
- Παρ. 2,20 εἰ γάρ εἶχαν την καλήν διάθεσιν και εβάδιζαν τους ορθούς δρόμους, θα ἐβρισκαν τους ομαλούς δρόμους της δικαιοσύνης και αρετῆς.
- Παρ. 2,21 χρηστοὶ ἔσσονται οἰκῆτορες γῆς, ἄκακοι δὲ ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ· ὅτι εὐθεῖς κατασκηνώσουσι γῆν, καὶ ὅσοι ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ.
- Παρ. 2,21 Εξ αντιθέτου, καλοὶ και ἐνάρετοι ἄνθρωποι θα κατοικήσουν μονίμως και ἐπὶ μακρόν εις την γην και οι ἄκακοι θα απομείνουν ὡς κύριοι εις αὐτήν. Διότι οι τίμοι και ελικρινεῖς θα κατοικήσουν εις την γην και οι ὅσοι και καθαροὶ κατά την καρδίαν θα παραμείνουν εις αὐτήν.
- Παρ. 2,22 ὁδοὶ ἀσεβῶν ἐκ γῆς ὀλοῦνται, οἱ δὲ παράνομοι ἐξωσθήσονται ἀπ' αὐτῆς.
- Παρ. 2,22 Οι δρόμοι ὁμως των ἀσεβῶν θα εξαφανισθῶν ἀπὸ την γην, οι δε παράνομοι θα ριφθῶν ἔξω ἀπὸ αὐτήν.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 3

- Παρ. 3,1 Υἱέ, ἐμῶν νομίμων μὴ ἐπιλανθάνου, τὰ δὲ ῥήματά μου τηρεῖτω σὴ καρδίᾳ·
- Παρ. 3,1 Παιδί μου, μη λησμονῆς τους νόμους μου. Ο δε νους και η καρδία σου ας φυλάττουν τους λόγους μου ὡς θησαυροῦς.
- Παρ. 3,2 μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς καὶ εἰρήνην προσθήσουσί σοι.
- Παρ. 3,2 Διότι αὐτὰ θα σου χαρίσουν μακροβιότητα, θα προσθέσουν χρόνια ζωῆς εἰρηνικῆς και ευτυχισμένης.
- Παρ. 3,3 ἐλεημοσύνη καὶ πίστις μὴ ἐκλιπέτωσάν σε, ἄφασαι δὲ αὐτὰς ἐπὶ σῶ τραχήλῳ, καὶ εὐρήσεις χάριν·
- Παρ. 3,3 Αι ἐλεημοσύνη και πίστις προς τους ανθρώπους και η πίστις προς τον Θεόν, ποτέ ας μη σε αφήσουν. Να τας δέσης σαν περιλαίμιον, που θα εφάπτεται στον λαιμόν σου, να τας χάραξης εις την καρδίαν σου, και να εἶσαι βέβαιος ὅτι θα εὐρης χάριν παρὰ Θεῷ και ἀνθρώποις.
- Παρ. 3,4 καὶ προνοοῦ καλὰ ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἀνθρώπων.
- Παρ. 3,4 Σκέψου και φρόντιζε, ὥστε η διαγωγή σου να εἶναι καλή και ἀξιέπαινος ἐνώπιον Θεοῦ και ἀνθρώπων.
- Παρ. 3,5 ἴσθι πεποισθῶς ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ἐπὶ Θεῷ ἐπὶ δὲ σὴ σοφία μὴ ἐπαίρου·
- Παρ. 3,5 Ἐχε σταθεράν πίστιν και ἀκλόνητον πεποιθήσιν με ὅλην σου την ψυχὴν στον Θεόν. Μη ἀλαζονεύεσαι δια τας πολλὰς γνώσεις και δια την σοφίαν σου.
- Παρ. 3,6 ἐν πάσαις ὁδοῖς σου γνώριζε αὐτήν, ἵνα ὀρθοτομῇ τὰς ὁδοὺς σου, ὃ δὲ πούς σου μὴ προσκόπη.
- Παρ. 3,6 Εἰς ὅλην σου την ζωὴν και συμπεριφορὰν να ἔχης πάντοτε υπ' ὄψιν σου την θεῖαν σοφίαν, δια να σε καθοδηγῇ ορθῶς εις τας ἐνεργείας σου και να μη σκοντάσουν ποτέ τα πόδια σου.
- Παρ. 3,7 μὴ ἴσθι φρόνιμος παρὰ σεαυτῷ, φοβοῦ δὲ τὸν Θεὸν καὶ ἔκκλινε ἀπὸ παντὸς κακοῦ·
- Παρ. 3,7 Μη σχηματῆς το φρόνημα ὅτι εἶσαι συνετός και μη ἐμπιστεύεσαι εις την σοφίαν σου, ἀλλὰ να φοβῆσαι τον Θεόν. Ἀπόφευγε κάθε κακόν και λοξοδρόμει μακράν, ὅταν το ἀντικρῦζης.

- Παρ. 3,8 τότε ἴασις ἔσται τῷ σώματί σου καὶ ἐπιμέλεια τοῖς ὀστέοις σου.
Παρ. 3,8 Όταν ἐστὶ πορεύεσαι, θα απολαμβάνῃς υγιάν και ευεξίαν στο σώμα σου, ανανέωσιν δε και ανάπαυσιν εις τα κόκκαλά σου.
- Παρ. 3,9 τίμα τὸν Κύριον ἀπὸ σῶν δικαίων πόνων και ἀπάρχου αὐτῷ ἀπὸ σῶν καρπῶν δικαιοσύνης,
Παρ. 3,9 Τιμα τον Θεόν με θυσίας ἀπὸ τους ιδικούς σου δικαίους κόπους, και δίδε εις αὐτὸν πάντοτε τας ἀπαρχὰς ἀπὸ τους καρπούς, τους οποιους ἀπέκτησες με δικαιοσύνην και τιμότητα·
- Παρ. 3,10 ἴνα πίμπληται τὰ ταμιεῖά σου πλησμονῆς σίτῳ, οἴνῳ δὲ αἱ ληνοὶ σου ἐκβλύζωσιν.
Παρ. 3,10 δια να γεμίζουν ἐτσι αι αποθήκαι σου ἀπὸ αφθονίαν σίτου και να αναβλύζη σαν ἀπὸ πηγὴν πλούσιος ο μούστος ἀπὸ τα πατητήρια των σταφυλῶν σου.
- Παρ. 3,11 Υἱέ, μὴ ὀλιγῶρει παιδείας Κυρίου, μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος·
Παρ. 3,11 Παιδί μου, μη παραμελῆς και μη ἀδιαφορῆς εις την παιδαγωγίαν του Κυρίου και μη λιποψυχῆς, όταν δια το καλὸν σου ἐπιτιμάσαι ἀπὸ αὐτὸν.
- Παρ. 3,12 ὃν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται.
Παρ. 3,12 Διότι ἐκεῖνον, τον οποιον ο Κυριος αγαπά, τον παιδαγωγεί με θλίψεις και σαν στοργικός πατέρας μαστιγώνει με διαφόρους δοκιμασίας κάθε τέκνον του, το οποιον αναγνωρίζει και παραδέχεται ως ιδικὸν του.
- Παρ. 3,13 μακάριος ἄνθρωπος ὃς εὔρε σοφίαν και θνητὸς ὃς εἶδε φρόνησιν·
Παρ. 3,13 Τρισευτυχισμένος και ἀπὸ τον Θεὸν ευλογημένος εἶναι ο ἄνθρωπος, ο οποιος ευρήκε την ἀληθὴ σοφίαν, και κάθε θνητὸς, ο οποιος ἐγνώρισε και ἀπέκτησε την ἀπὸ τον Θεὸν χορηγουμένην φρόνησιν και σύνεσιν.
- Παρ. 3,14 κρεῖσσον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι ἢ χρυσοῦ και ἀργυρίου θησαυρούς,
Παρ. 3,14 Διότι εἶναι ἀσυγκρίτως καλύτερον να αγοράζη και ἀποκτᾷ κανεὶς την σοφίαν, παρά θησαυρούς χρυσοῦ και ἀργύρου.
- Παρ. 3,15 τιμιωτέρα δὲ ἐστὶ λίθων πολυτελῶν, οὐκ ἀντιτάξεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρόν· εὔγνωστός ἐστὶ πᾶσι τοῖς ἐγγίζουσιν αὐτῇ, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστὶ.
Παρ. 3,15 Αὕτη εἶναι ἀσυγκρίτως πολυτιμωτέρα ἀπὸ τους ἀδάμαντας και τους ἄλλους πολυτελεῖς λίθους και ἐναντίον αὐτῆς δεν ἠμπορεῖ να, ἀντιπαραταχθῆ κανένα ἀπολύτως πονηρόν πράγμα. Η σοφία γίνεται γνωστὴ εις ὅλους ἐκεῖνους, οι οποῖοι την πλησιάζουν με ἀγαθὴν διάθεσιν. Και κάθε τι ἀπὸ ὅσα οι ἄνθρωποι θεωροῦν πολύτιμα, δεν ἠμπορεῖ να ἀντιπαραβληθῆ πρὸς αὐτήν.
- Παρ. 3,16 μῆκος γὰρ βίου και ἔτη ζωῆς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῆς πλοῦτος και δόξα· ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη, νόμον δὲ και ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ.
Παρ. 3,16 Εἶναι δε πολυτιμωτέρα ἀπὸ οποιονδήποτε πλούτον και θησαυρόν, διότι εις την δεξιάν της κρατεῖ και προσφέρει μακροβιότητα. Εἰς δε την ἀριστεράν της κρατεῖ και προσφέρει πλούτον και δόξαν. Απὸ το στόμα της ἐξέρχεται πάντοτε λόγος δικαιοσύνης και ἀρετῆς. Εἰς δε την γλώσσαν της φέρει και ἐκφράζει τον νόμον του Θεοῦ, ἀλλὰ και το ἔλεος του Θεοῦ.
- Παρ. 3,17 αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ὁδοὶ καλαί, και πᾶσαι αἱ τρίβοι αὐτῆς ἐν εἰρήνῃ·
Παρ. 3,17 Οι δρόμοι, στους οποιους οδηγεῖ, εἶναι καλοὶ και ἀγαθοί. Ολοι δε αι πορεῖαι της εἶναι εἰρηνικαὶ και εἰρηνοφόροι.
- Παρ. 3,18 ξύλον ζωῆς ἐστὶ πᾶσι τοῖς ἀντεχομένοις αὐτῆς, και τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπ' αὐτὴν ὡς ἐπὶ Κύριον ἀσφαλῆς,
Παρ. 3,18 Η σοφία εἶναι το δένδρον της ζωῆς δι' ὅλους ἐκεῖνους, που την κρατοῦν σφιγκτὰ· δι' ὅσους δε στηρίζονται σταθερὰ εις αὐτήν, ως ἐπ' αὐτοῦ του Κυρίου, εἶναι στήριγμα ἀσφαλές.
- Παρ. 3,19 ὁ Θεὸς τῇ σοφίᾳ ἐθεμελίωσε τὴν γῆν, ἠτοίμασε δὲ οὐρανοὺς φρονήσει·
Παρ. 3,19 Ο Θεὸς δια της ἐνυποστάτου σοφίας, δια του Μονογενοῦς δηλαδὴ Υἱοῦ του, ἐθεσε τα θεμέλια της γης και με ἀπειρον σύνεσιν κατεσκεῦασε τους ουρανοὺς.
- Παρ. 3,20 ἐν αἰσθήσει ἄβυσσοι ἐρράγησαν, νέφη δὲ ἐρρύησαν δρόσους,
Παρ. 3,20 Με την ἀπειρον αὐτοῦ γνώσιν και ἀγαθότητα, ἐξεχύθησαν τα ὕδατα των θαλασσῶν και των υπογείων δεξαμενῶν εις την γην, ἀπὸ δε τα νέφη ἐρρευσαν δροσερὰ τα ὕδατα των βροχῶν.
- Παρ. 3,21 Υἱέ, μὴ παραρρύηξ, τήρησον δὲ ἐμὴν βουλήν και ἔννοιαν,
Παρ. 3,21 Υἱέ μου, πρόσεχε μη παρεκκλίνῃς ἀπὸ τον δρόμον μου και παρασυρθῆς στον ολισθηρόν κατήφορον της ἀπωλείας. Φυλάξε την ιδικὴν μου συμβουλήν και οδηγίαν,
- Παρ. 3,22 ἴνα ζῆση ἡ ψυχὴ σου, και χάρις ἦ περὶ σῶ τραχήλῳ. ἔσται δὲ ἴασις ταῖς σαρκὶ σου και ἐπιμέλεια τοῖς σοῖς ὀστέοις,
Παρ. 3,22 δια να διατηρηθῆ ἐπὶ μακρόν χρόνον η ζωη σου εις την γην. Η δε ἐννοια του Θεοῦ και η ἐκτίμησις εκ μέρους των ἀνθρώπων, ως πολύτιμον κόσμημα θα περιβάλλῃ τον τράχηλόν σου. Τοτε θα ἔχῃς υγιάν σωματικὴν, ευεξίαν δε και ἀναγέννησιν εις τα ὀστά σου,
- Παρ. 3,23 ἴνα πορεύῃ πεποιθὼς ἐν εἰρήνῃ πάσας τὰς ὁδοὺς σου, ὃ δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκόψῃ·
Παρ. 3,23 δια να πορεύεσαι ετσι με πεποιθησιν και εἰρήνην εις ὅλους τους δρόμους της ζωῆς σου, τα δε πόδια σου δεν θα σκοντάπτουν.

- Παρ. 3,24 **ἐὰν γὰρ κάθη, ἄφοβος ἔση, ἐὰν δὲ καθεύδης, ἠδέως ὑπνώσεις·**
Παρ. 3,24 Όταν θα κάθεται κατά την ημέραν, δεν θα ἔχης κανένα φόβον. Όταν δε κατά την νύκτα θα κοιμάσαι, ο ὕπνος σου θα εἶναι γλυκός, ειρηνικός και ξεκούραστος.
- Παρ. 3,25 **καὶ οὐ φοβηθήσῃ πτόησιν ἐπελθοῦσάν, οὐδὲ ὀρμάς ἀσεβῶν ἐπερχομένης·**
Παρ. 3,25 Δεν θα φοβηθῆς ἀπὸ κάτι, που ἔρχεται να σε τρομάξῃ, οὔτε ἀπὸ τὰς ἐναντίον σου εφορμήσεις και ἐφόδους τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων.
- Παρ. 3,26 **ὁ γὰρ Κύριος ἔσται ἐπὶ πασῶν ὁδῶν σου καὶ ἐρείσει σὸν πόδα, ἵνα μὴ σαλευθῆς.**
Παρ. 3,26 Διότι ο Κύριος θα εὐρίσκειται εἰς ὅλας τὰς πορείας τῆς ζωῆς σου και θα στερεώσῃ ἀσφαλῆς τοὺς πόδας σου, ὥστε να μὴ κλονισθῆς και πέσης.
- Παρ. 3,27 **μὴ ἀπόσχῃ εἴ ποιεῖν ἐνδεῆ, ἠνίκα ἂν ἔχη ἡ χεὶρ σου βοηθεῖν·**
Παρ. 3,27 Μὴ ἀποφύγῃς, δι' ἔλλειπιν ἀγάπης, να βοηθήσῃς τὸν πτωχόν, εφ' ὅσον ἠμπορεῖ τὸ χεῖρ σου να δώσῃ βοήθειαν.
- Παρ. 3,28 **μὴ εἴπῃς· ἐπανελθὼν ἐπάνηκε, αὔριον δώσω, δυνατοῦ σου ὄντος εἴ ποιεῖν· οὐ γὰρ οἶδας τί τέξεται ἡ ἐπιούσα.**
Παρ. 3,28 Ποτέ να μὴ τοῦ εἴπῃς “ξαναέλα αὔριον να σου δώσω”, εφ' ὅσον ἠμπορεῖς να κάμῃς τὸ καλὸν ἀμέσως. Διότι δεν γνωρίζεις τι θα παρουσιάσῃ δια σε και δι' ἐκεῖνον ἡ αὐριανὴ ἡμέρα.
- Παρ. 3,29 **μὴ τέκταινε ἐπὶ σὸν φίλον κακὰ παροικοῦντα καὶ πεποιθότα ἐπὶ σοί.**
Παρ. 3,29 Μὴ χαλκεύῃς πονηρὰ σχέδια και μηχανορραφίας ἐναντίον τοῦ φίλου σου, που εἶναι μάλιστα και γείτονας σου, και ἔχει ἐμπιστοσύνην εἰς σέ.
- Παρ. 3,30 **μὴ φιλεχθρήσῃς πρὸς ἄνθρωπον μάτην, μήτι σε ἐργάσῃται κακόν.**
Παρ. 3,30 Μὴ ευχαριστήσῃς και μὴ ἐπιδιώκῃς ἐχθρότητος ἐναντίον ἄλλων ἀνθρώπων χωρὶς λόγον και αἰτίαν, δια να μὴ σου δημιουργήσῃ αὐτὴ ἡ ἐχθρότης πειρασμούς και ταλαιπωρίας.
- Παρ. 3,31 **μὴ κτήσῃ κακῶν ἀνδρῶν ὄνειδη, μηδὲ ζηλώσῃς τὰς ὁδοὺς αὐτῶν·**
Παρ. 3,31 Μὴ θελήσῃς να κάμῃς ἰδικὰ σου τὰ ἐπονείδιστα ἔργα και ἐλαττώματα τῶν κακῶν ἀνθρώπων. Μηδὲ να ζηλεύσῃς τὰς πορείας τῆς ζωῆς τῶν.
- Παρ. 3,32 **ἀκάθαρτος γὰρ ἔναντι Κυρίου πᾶς παράνομος, ἐν δὲ δικαίοις οὐ συνεδριάζει.**
Παρ. 3,32 Διότι ἐνώπιον τοῦ Κυρίου εἶναι ἀκάθαρτος κάθε παράνομος. Δι' αὐτὸ και δεν ευχαριστεῖται αὐτός εἰς τὴν συντροφίαν τῶν δικαίων.
- Παρ. 3,33 **κατὰρα Θεοῦ ἐν οἴκοις ἀσεβῶν, ἐπαύλεις δὲ δικαίων εὐλογοῦνται.**
Παρ. 3,33 Ἡ κατὰρα τοῦ Θεοῦ εἶναι πάντοτε μέσα εἰς τὰ μέγαρα τῶν ἀσεβῶν, ἐνὸς τὰ ἀγροτικά και πτωχὰ σπίτια τῶν δικαίων εὐλογοῦνται ἀπὸ τὸν Κύριον.
- Παρ. 3,34 **Κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιπάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν.**
Παρ. 3,34 Ὁ Κύριος ἀντιπάσσεται ἐναντίον τῶν ὑπερηφάνων, εἰς δε τοὺς ταπεινοὺς δίδει τὴν ευμένειαν και προστασίαν τοῦ.
- Παρ. 3,35 **δόξαν σοφοὶ κληρονομήσουσιν, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὕψωσαν ἀτιμίαν.**
Παρ. 3,35 Οἱ κατὰ Θεὸν σοφοὶ θα κληρονομήσουσιν και θα ἀποκτήσουσιν δόξαν παρὰ Θεοῦ και ἀνθρώπων. Ἀντιθέτως ὁμως οἱ ἀσεβεῖς θα συσσωρεύουσιν εἰς βάρος τῶν φανερόν τὸν ἐξευτελισμὸν και τὴν κατασχύνην.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 4

- Παρ. 4,1 **Ἀκούσατε, παῖδες, παιδείαν πατρὸς καὶ προσέχετε γνῶναι ἔννοιαν·**
Παρ. 4,1 Παιδιά μου, ἀκούστε με προσοχὴν τὴν διδασκαλίαν τοῦ πατρὸς σας και προσέχετε, ὥστε να ἐνοητέ τὸ ὀρθὸν εἰς κάθε περὶστασιν.
- Παρ. 4,2 **δῶρον γὰρ ἀγαθὸν δωροῦμαι ὑμῖν, τὸν ἐμὸν νόμον μὴ ἐγκαταλίπητε.**
Παρ. 4,2 Διότι ἐγὼ χαρίζω πνευματικὴν δωρεάν και ἐντολήν, κατ' ἐξοχὴν ὠφέλιμον εἰς σας· να μὴ ἀφήσετε ποτε τὸν θεῖον νόμον.
- Παρ. 4,3 **υἱὸς γὰρ ἐγενόμην κἀγὼ πατρὶ ὑπήκοος καὶ ἀγαπώμενος ἐν προσώπῳ μητρὸς,**
Παρ. 4,3 Διότι και ἐγὼ ἤμουνα, κάποτε παιδί ὑπάκουον στον πατέρα μου και ἀγαπητὸν εἰς τὴν μητέρα μου.
- Παρ. 4,4 **οἱ ἐδίδασκόν με καὶ ἔλεγον· ἐρειδέτω ὁ ἡμέτερος λόγος εἰς σὴν καρδίαν· φύλασσε ἐντολάς, μὴ ἐπιλάθῃ**
Παρ. 4,4 Αὐτοὶ οἱ γονεῖς μου με ἐδίδασκαν και με συνεβούλευαν. “Ἄς ἐντυπωθῇ ὁ λόγος μας εἰς τὴν καρδίαν σου. Φύλασσε πάντοτε τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ. Μὴ τὰς λησμονήσῃς ποτέ.
- Παρ. 4,5 **μηδὲ παρίδῃς ῥῆσιν ἐμοῦ στόματος,**
Παρ. 4,5 Μὴ παραβλέψῃς και μὴ ἀδιαφορήσῃς εἰς τὰ στοργικά λόγια τοῦ στόματος ἐμοῦ τοῦ πατρὸς σου.
- Παρ. 4,6 **μηδὲ ἐγκαταλίπῃς αὐτήν, καὶ ἀνθέξεται σου· ἐράσθητι αὐτῆς, καὶ τηρήσει σε·**
Παρ. 4,6 Μὴ ἐγκαταλείψῃς ποτέ αὐτὴν τὴν διδασκαλίαν μου και αὐτὴ θα σε ὑποστηρίξῃ, ὥστε να μὴ πέσης. Ἀγάπησε με πάθος αὐτὴν και αὐτὴ θα σε προφυλάξῃ ἀπὸ πτώσεις και κινδύνους.

- Παρ. 4,8 περιχαράκωσον αὐτήν, καὶ ὑψώσει σε· τίμησον αὐτήν, ἵνα σε περιλάβῃ,
Παρ. 4,8 Περιφρούρησέ την, κράτησέ την ἀνόθευτον και ασφαλή και αυτή θα σε δοξάση. Τιμησέ την και αυτή θα σε περιλάβῃ εις την αγκάλην της με στοργήν,
- Παρ. 4,9 ἵνα δῶ τῇ σῆ κεφαλῇ στέφανον χαρίτων, στεφάνω δὲ τρυφῆς ὑπερασπίση σου.
Παρ. 4,9 δια να χαρίση στο κεφάλι σου στέφανον ἀπὸ χάριτας και ἀρετάς. Αυτό δε το στεφάνι, θα εἶναι χαρά και ευχαρίστησις δια σέ, θα σε υπερασπίζη και θα σε προστατεύῃ εις ὅλην σου την ζωὴν”.
- Παρ. 4,10 Ἄκουε, υἱέ, καὶ δέξαι ἐμούς λόγους, καὶ πληθυνθήσεται ἔτη ζωῆς σου, ἵνα σοι γένωνται πολλοὶ ὁδοὶ βίου·
Παρ. 4,10 Και η σοφία προσθέτει· Ἄκουσε, παιδί μου, και δέξαι τα λόγια μου και τα ἔτη της ζωῆς σου θα πληθυνθούν. Θα ανοιχθούν δε ἐνώπιόν σου πολλοὶ δρόμοι, τρόποι ζωῆς ευτυχισμένης και εἰρηνικῆς.
- Παρ. 4,11 ὁδοὺς γὰρ σοφίας διδάσκω σε, ἐμβιβάζω δὲ σε τροχιαῖς ὀρθαῖς,
Παρ. 4,11 Διότι ἐγὼ θα σε διδάξω σοφούς τρόπους και πορείας της ζωῆς σου και θα σε βάζω να προχωρῆς πάντοτε εις δρόμους ευθεῖς, ομαλούς και ασφαλεῖς.
- Παρ. 4,12 ἐὰν γὰρ πορεύῃ, οὐ συγκλεισθήσεται σου τὰ διαβήματα, ἐὰν δὲ τρέχῃς οὐ κοπιᾷσεις.
Παρ. 4,12 Όταν δε προχωρῆς εἰσι εις την ζωὴν σου, δεν θα ἐμποδίζονται τα βήματά σου, θα βαδίζης με ἄνεσιν. Εάν δε και τρέχῃς εις υπερπήδησιν ἐμποδίων, δεν θα κοπιᾷσης.
- Παρ. 4,13 ἐπιλαβοῦ ἐμῆς παιδείας, μὴ ἀφῆς, ἀλλὰ φύλαξον αὐτήν σεαυτῷ εἰς ζωὴν σου.
Παρ. 4,13 Κράτησε καλά και κάμε κτήμα σου την ἰδικὴν μου παιδαγωγίαν και μη την ἀφήσης, ἀλλὰ φύλαξέ την προς το συμφέρον σου, δια να ἔχῃς μακράν και ευτυχισμένην ζωὴν.
- Παρ. 4,14 ὁδοὺς ἀσεβῶν μὴ ἐπέλθῃς, μηδὲ ζηλώσης ὁδοὺς παρανόμων·
Παρ. 4,14 Μη ακολουθήσης τους δρόμους και τους τρόπους της συμπεριφοράς των ἀμαρτωλῶν, οὔτε να ζηλέψῃς τας ὁδοὺς των παρανόμων.
- Παρ. 4,15 ἐν ᾧ ἂν τόπω στρατοπεδεύσωσι, μὴ ἐπέλθῃς ἐκεῖ, ἔκκλινον δὲ ἀπ’ αὐτῶν καὶ παράλλαξον.
Παρ. 4,15 Μη μεταβῆς εις τόπον, ὅπου αυτοὶ θα κατασκηνώσουν, ἀλλὰ λοξοδρόμησε μακράν ἀπὸ αυτοὺς και στρέψε ἀλλοῦ την πορείαν της ζωῆς σου.
- Παρ. 4,16 οὐ γὰρ μὴ ὑπνώσωσιν, ἐὰν μὴ κακοποιήσωσιν, ἀφήρηται ὁ ὕπνος αὐτῶν, καὶ οὐ κοιμῶνται·
Παρ. 4,16 Διότι οἱ ἀσεβεῖς δεν θα κλείσουν μάτι, ἐὰν δεν κάμουν το κακόν. Ἐξ αἰτίας των ἐλέγχων της συνειδήσεώς των και της νοσηράς ἐπιθυμίας των δια το κακόν, ὁ ὕπνος ἔχει χαθῆ ἀπὸ αυτοὺς και δεν κοιμῶνται.
- Παρ. 4,17 οἶδε γὰρ σιτοῦνται σῖτα ἀσεβείας, οἶνω δὲ παρανόμῳ μεθύσκονται.
Παρ. 4,17 Διότι αυτοὶ τρώγουν τροφός, τας ὁποίας ἀπέκτησαν μα ἀδικίας, και μεθῶν με κρασί, το ὁποῖον ἐπήραν με τας παρανομίας των.
- Παρ. 4,18 αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν δικαίων ὁμοίως φωτὶ λάμπουσι, προπορεύονται καὶ φωτίζουν, ἕως κατορθῶση ἡ ἡμέρα·
Παρ. 4,18 Ἐξ ἀντιθέτου ὁμως η ζωὴ και η συμπεριφορὰ των δικαίων και ἐναρέτων ἀνθρώπων εἶναι ολόλαμπρος ὡσάν το φως. Βαδίζον εμπρός οἱ δίκαιοι και φωτίζουν με το παράδειγμά των και με τα λόγια των πάντοτε, ἕως ὅτου ἔλθῃ ἡ ἡμέρα της πλήρους λαμπρότητος και δόξης των.
- Παρ. 4,19 αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν ἀσεβῶν σκοτειναί, οὐκ οἶδασι πῶς προσκόπτουσιν.
Παρ. 4,19 Οἱ δρόμοι ὁμως και η συμπεριφορὰ των ἀσεβῶν εἶναι σκοτεινοὶ και σκοντάπτουν αυτοὶ συνεχῶς, χωρὶς και οἱ ἴδιοι να καταλάβουν πως.
- Παρ. 4,20 Υἱέ, ἐμῇ ῥήσει πρόσεχε, τοῖς δὲ ἐμοῖς λόγοις παράβαλλε σὸν οὔς,
Παρ. 4,20 Παιδί μου, πρόσεχε εις τα λόγια μου. Πλησίασε και βάλε το αὐτί σου κοντὰ στους λόγους μου,
Παρ. 4,21 ὅπως μὴ ἐκλίπωσί σε αἱ πηγαὶ σου, φύλασσε αὐτὰς ἐν καρδίᾳ·
Παρ. 4,21 δια να μη στερεεύσουν και χαθούν αι ζωογόνοι αὐταὶ των λόγων μου πηγαὶ σου, φύλαξε αὐτάς, ὡς πολῦτιμον θησαυρόν, εις την καρδίαν σου,
- Παρ. 4,22 ζωὴ γὰρ ἐστὶ τοῖς εὐρίσκουσιν αὐτὰς και πάση σαρκὶ ἴσας.
Παρ. 4,22 διότι αι ζωογόνοι αὐταὶ πηγαὶ της θείας ἀληθείας και σοφίας γίνονται αἰτία ευτυχισμένης ζωῆς εις ἐκείνους, που τας εὐρίσκουν, και ἀποβαίνουν δια πάντα ἀνθρώπον ριζικὴ και ἀποτελεσματικὴ θεραπεία ἀπὸ κάθε κακόν.
- Παρ. 4,23 πάση φυλακῇ τήρει σὴν καρδίαν, ἐκ γὰρ τούτων ἔξοδοι ζωῆς.
Παρ. 4,23 Με κάθε προσοχὴν και ἐπαγρύπνησιν φύλαττε την καρδίαν σου, διότι ἀπὸ το περιεχόμενόν της ἀναβλύζουν τρόποι ζωῆς.
- Παρ. 4,24 περίελε σεαυτοῦ σκολιὸν στόμα καὶ ἄδικα χεῖλη μακράν ἀπὸ σοῦ ἄπωσαι.
Παρ. 4,24 Ἀφαίρεσε και πέταξε ἀπὸ τον εαυτόν σου το δόλιον και διεστραμμένον στόμα. Πέταξε μακρὰ ἀπὸ σε τα χεῖλη, που λαοῦν ἀδικίας ἐναντίον των ἄλλων.
- Παρ. 4,25 οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὀρθὰ βλέπετῶσαν, τὰ δὲ βλέφαρά σου νευέτω δίκαια.
Παρ. 4,25 Τα μάτια σου ἀς βλέπουν πάντοτε το ὀρθόν και δίκαιον και αὐτὰ ἀκόμη τα νεύματα των βλεφάρων σου ἀς εἶναι δίκαια.
- Παρ. 4,26 ὀρθὰς τροχιάς ποίει σοῖς ποσὶ καὶ τὰς ὁδοὺς σου κατεύθυνε.
Παρ. 4,26 Ευθεῖς και φωτισμένους κάμε τους δρόμους, στους ὁποίους βαδίζον τα πόδια σου, και ευθείας να ἔχῃς πάντοτε

τας πορείας της ζωής σου.

Παρ. 4,27 μὴ ἐκκλίνῃς εἰς τὰ δεξιὰ μηδὲ εἰς τὰ ἀριστερά, ἀπόστρεψον δὲ σὸν πόδα ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς· ὁδοὺς γὰρ τὰς ἐκ δεξιῶν οἶδεν ὁ Θεός, διεστραμμέναί δὲ εἰσὶν αἱ ἐξ ἀριστερῶν· αὐτὸς δὲ ὀρθὰς ποιήσῃ τὰς τροχιάς σου, τὰς δὲ πορείας σου ἐν εἰρήνῃ προάξει.

Παρ. 4,27 Μη παρεκκλίνῃς οὔτε εἰς τα δεξιὰ οὔτε εἰς τα αριστερά. Αλλά βάδιζε την ευθείαν οδόν. Απομάκρυνε δε τα πόδια σου ἀπὸ τον δρόμον του κακού. Διότι ο Κυριος και Θεός γνωρίζει και επιδοκιμάζει μόνον τας δεξιάς, τας ευθείας και αγαθὰς οδοὺς. Αι δε προς τα αριστερά οδοὶ εἶναι διεστραμμένα. Αυτός οὗτος ο Κυριος θα χαράξῃ ευθείας οδοὺς ἐνώπιόν σου, θα σε βοηθήσῃ να τας ακολουθήσῃς και θα σε οδηγήῃ ἐν εἰρήνῃ στους δρόμους της ζωής σου.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 5

- Παρ. 5,1 **Υἱέ, ἐμῆ σοφία πρόσεχε, ἐμοῖς δὲ λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς,**
Παρ. 5,1 Παιδί μου, δώσε προσοχήν εἰς τας ἰδικὰς μου σοφὰς συμβουλὰς. Κλίνει και τέντωσε το αυτί σου εἰς τα λόγια μου,
Παρ. 5,2 **ἵνα φυλάξῃς ἔννοιαν ἀγαθὴν· αἴσθησις δὲ ἐμῶν χειλέων ἐντέλλεται σοι.**
Παρ. 5,2 δια να πάρῃς ἔτσι και διατηρήσῃς ορθὴν και ωφέλιμον γνώσιν. Η ορθὴ και ωφέλιμος αὐτὴ γνώσις, που ἐξέρχεται ἀπὸ τα χεῖλη μου, σου δίδει την ἐντολήν·
Παρ. 5,3 **μὴ πρόσεχε φαύλη γυναικί· μέλι γὰρ ἀποστάζει ἀπὸ χειλέων γυναικὸς πόρνης, ἢ πρὸς καιρὸν λιπαίνει σὸν φάρυγγα,**
Παρ. 5,3 Μη δίδῃς προσοχήν εἰς φαύλην και ἀνήθικον γυναίκα, διότι ἀπὸ τα δόλια χεῖλη της πόρνης γυναικὸς στάζει μέλι, το ὁποῖον προς στιγμὴν μόνον γλυκαίνει τον φάρυγγά σου·
Παρ. 5,4 **ὑστερον μέντοι πικρότερον χολῆς εὐρήσεις καὶ ἠκονημένον μᾶλλον μαχαίρας διστόμου.**
Παρ. 5,4 ἔπειτα ὅμως θα εὐρῆς αὐτὸ πικρότερον ἀπὸ την χολήν και ἀκονισμένον περισσότερον ἀπὸ δίκοπον μαχαίρι, ὥστε να σφάζῃ τους ασυνέτους.
Παρ. 5,5 **τῆς γὰρ ἀφροσύνης οἱ πόδες κατάγουσι τοὺς χρωμένους αὐτῇ μετὰ θανάτου εἰς τὸν ἄδην, τὰ δὲ ἴχνη αὐτῆς οὐκ ἐρείδεται·**
Παρ. 5,5 Διότι τα πόδια των ἀφρόνων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι συγχρωτίζονται με την γυναίκα αὐτήν, τους οδηγούν στον θάνατον και στον ἄδην. Τα βήματά των δεν εἶναι ἀσφαλῆ, ἀλλὰ διαρκῶς γλυστρούν στον κατήφορον του κακού.
Παρ. 5,6 **ὁδοὺς γὰρ ζωῆς οὐκ ἐπέρχεται, σφαλεραὶ δὲ αἱ τροχιαὶ αὐτῆς καὶ οὐκ εὐγνωστοί.**
Παρ. 5,6 Διότι η ἀφροσύνη δεν ακολουθεῖ και δεν οδηγεῖ εἰς δρόμους ζωῆς και σωτηρίας. Τα δε μονοπάτια της εἶναι εἰς ἐσφαλμένας κατευθύνσεις, δυσδιάκριτα δε ἀπὸ ἐκείνου, που τα ακολουθοῦν.
Παρ. 5,7 **νῦν οὖν, υἱέ, ἄκουέ μου καὶ μὴ ἀκύρους ποιήσῃς ἐμούς λόγους.**
Παρ. 5,7 Συ, λοιπόν, παιδί μου, ἀκουσε τώρα τας σύμβουλὰς μου· μη θεωρήσῃς και μη καταφρονήσῃς ὡς ἀναξίους προσοχῆς και σημασίας τους λόγους μου.
Παρ. 5,8 **μακρὰν ποιήσον ἀπ' αὐτῆς σὴν ὁδόν, μὴ ἐγγίσης πρὸς θύραις οἴκων αὐτῆς,**
Παρ. 5,8 Απομάκρυνε ἀπὸ την πονηρὰν αὐτὴν γυναίκα την πορείαν σου. Μη πλησιάσῃς ποτὲ εἰς τας θύρας του οἴκου της,
Παρ. 5,9 **ἵνα μὴ πρόῃ ἄλλοις ζωῆν σου καὶ σὸν βίον ἀνελεήμοσιν·**
Παρ. 5,9 δια να μη παραδώσῃς την ζωὴν σου εἰς ξένους και την περιουσίαν σου εἰς τα χεῖρα ἀσπλάγχων.
Παρ. 5,10 **ἵνα μὴ πλησθῶσιν ἀλλότριοι σῆς ἰσχύος, οἱ δὲ σοὶ πόνοι εἰς οἴκους ἀλλοτρίων ἔλθωσι**
Παρ. 5,10 Δια να μη πλουτήσουν και χορτάσουν ξένοι ἀπὸ την ἰδικὴν σου δύναμιν και να μη περιέλθουν οἱ καρποὶ των κόπων σου εἰς οἶκον ξένων ἀνθρώπων.
Παρ. 5,11 **καὶ μεταμεληθῆσῃ ἐπ' ἐσχάτων, ἠνίκα ἂν κατατριβῶσι σάρκες σώματός σου,**
Παρ. 5,11 Και δια να μη μεταμεληθῆς ἀνωφελῶς στο τέλος της ζωῆς σου, ὅταν πλέον θα ἔχουν κατατριβῆ και φθαρὴ αι σάρκες του σώματός σου ἀπὸ την παραστρατημένην ζωὴν.
Παρ. 5,12 **καὶ ἐρεῖς· πῶς ἐμίσησα παιδείαν, καὶ ἐλέγχους ἐξέκλινεν ἡ καρδιά μου;**
Παρ. 5,12 Και θα ευρεθῆς τότε εἰς την ἀνάγκην να εἴπῃς· “πὼς ἐμίσησα την παιδαγωγίαν του Κυρίου και η καρδιά μου παρεξέκλινεν ἀπὸ τους δικαίους και σωτηρίους ἐλέγχους;
Παρ. 5,13 **οὐκ ἤκουον φωνὴν παιδεύοντός με καὶ διδάσκοντός με, οὐδὲ παρέβαλλον τὸ οὖς μου·**
Παρ. 5,13 Δεν ἤκουα και δεν υπῆκουα εἰς την φωνὴν του παιδαγωγού μου και του διδασκάλου μου. Δεν ἐκλίνα και δεν ἐπλησίαζα το αυτί μου εἰς τας συμβουλὰς του.
Παρ. 5,14 **παρ' ὀλίγον ἐγενόμην ἐν παντὶ κακῷ ἐν μέσῳ ἐκκλησίας καὶ συναγωγῆς.**
Παρ. 5,14 Ὀλίγον ἔλλειψε να φθάσω εἰς την πληρότητα ὅλων των κακῶν, να ἐκτεθῶ εἰς την ἀποδοκιμασίαν ἐνώπιον συναθροίσεως πολλοῦ λαοῦ, ἐν μέσῳ συναγωγῆς ἀνθρώπων”!
Παρ. 5,15 **πῖνε ὕδατα ἀπὸ σῶν ἀγγείων καὶ ἀπὸ σῶν φρεάτων πηγῆς.**
Παρ. 5,15 Παιδί μου, πίνε νερὸ ἀπὸ τα ἰδικὰ σου δοχεῖα και ἀπὸ το νερὸ, που βγαίνει ἀπὸ το ἰδικόν σου φρέαρ. Ζήσε την

- ζωήν σου με σωφροσύνην με την νόμιμον σύζυγόν σου.
- Παρ. 5,16 **μή υπερεκχεισθω σοι ὕδατα ἐκ τῆς σῆς πηγῆς, εἰς δὲ σὰς πλατείας διαπορευέσθω τὰ σὰ ὕδατα·**
Παρ. 5,16 Ἀς μη υπερεκχειλίζουν και χύνωνται τα νερά της ιδικής σου πηγῆς εις ξένας περιοχάς, αλλά εις τας ιδικάς σου πλατείας ας περνούν και ας ποτίζουν τα νερά σου. Μη τρέχης εις ξένας γυναίκα, αλλά απόλαυσε την χαράν της ζωῆς σου στο σπίτι σου με την νόμιμον σύζυγόν σου.
- Παρ. 5,17 **ἔστω σοι μόνῳ ὑπάρχοντα, καὶ μηδεὶς ἀλλότριος μετασχέτω σοι·**
Παρ. 5,17 Τα υπάρχοντά σου ας ανήκουν εις σε και μόνον, κανένας δε άλλος ας μη γίνεται μέτοχος των αγαθών της οικογενειακής σου ζωῆς. Πρόσεχε να μη σε εκμεταλλεύονται φαῦλαι γυναίκες και πονηροὶ άνθρωποι.
- Παρ. 5,18 **ἡ πηγὴ σου τοῦ ὕδατος ἔστω σοι ἴδια, καὶ συνευφραίνου μετὰ γυναικὸς τῆς ἐκ νεότητός σου.**
Παρ. 5,18 Η πηγὴ του νερού σου ας ανήκει εις σε και μόνον και να ευφραίνεσαι με την γυναίκα, που επήρες ως σύζυγον εκ νεότητός σου.
- Παρ. 5,19 **ἔλαφος φιλίας καὶ πῶλος σῶν χαρίτων ὁμιλείτω σοι· ἡ δὲ ἴδια ἠγείσθω σου καὶ συνέστω σοι ἐν παντὶ καιρῷ, ἐν γὰρ τῇ ταύτης φιλίᾳ συμπεριφερόμενος πολλοστός ἔση.**
Παρ. 5,19 Ὡς προς αξιαγάπητον ἔλαφον και χαριτωμένον πουλαράκι ας εἶναι η αγάπη σου και η αναστροφή σου προς αυτήν. Αυτὴν και μόνην να θεωρῆς ανωτέραν από οιαδήποτε άλλην και ας εἶναι μαζί σου εις ὅλας τας περιστάσους βίου σου, διότι ζων με τον σύνδεσμον της αγάπης σου προς αυτήν, θα γίνης μέγας και ευτυχῆς.
- Παρ. 5,20 **μὴ πολὺς ἴσθι πρὸς ἀλλοτρίαν, μηδὲ συνέχου ἀγκάλαις τῆς μὴ ἴδιας·**
Παρ. 5,20 Μη συναναστρέφου και μη υποδουλώνου εις άλλην γυναίκα, μη καταδεχθῆς να σε σφίγγουν αι αγκάλαι γυναικὸς, που δεν σου ανήκει.
- Παρ. 5,21 **ἐνώπιον γὰρ εἰσὶ τῶν τοῦ Θεοῦ ὀφθαλμῶν ὁδοὶ ἀνδρός, εἰς δὲ πάσας τὰς τροχιάς αὐτοῦ σκοπεύει.**
Παρ. 5,21 Διότι ὅλαι αι πράξεις και οι δρόμοι της ζωῆς του κάθε ανδρός ευρίσκονται ολοφάνεροι ενώπιον των οφθαλμῶν του Θεοῦ. Ο Θεὸς παρατηρεῖ με ακρίβειαν ὅλας τας ενεργείας του κάθε ανθρώπου.
- Παρ. 5,22 **παρανομίαὶ ἄνδρα ἀγρεύουσι, σειραῖς δὲ τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται·**
Παρ. 5,22 Αι παρανομίαὶ παγιδεύουν και συλλαμβάνουν, σαν μέσα σε δίκτυον, τον κακὸν ἄνδρα. Καθε δε πονηρὸς ἄνθρωπος περισφίγγεται συνεχῶς από τας επαναλαμβανομένας αμαρτίας του, αι ὁποῖαι κατανοῦν δι' αὐτὸν τυραννικὸν πάθος.
- Παρ. 5,23 **οὗτος τελευτᾷ μετὰ ἀπαιδευτῶν, ἐκ δὲ πλήθους τῆς ἑαυτοῦ βιότητος ἐξερρίφη καὶ ἀπώλετο δι' ἀφροσύνην.**
Παρ. 5,23 Ο ανήθικος θα αποθάνη και θα συγκαταταχθῆ με τους ακαλλιεργήτους ψυχικῶς ανθρώπους. Εξ αιτίας δε του πλήθους των σφαλμάτων της εξάλλου ζωῆς του ερρίφθη ἔξω από την μακαρίαν ζωὴν και εχάθηκε δια την αφροσύνην του.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 6

- Παρ. 6,1 **Υἱέ, ἐὰν ἐγγυήσῃ σὸν φίλον, παραδώσεις σὴν χεῖρα ἐχθρῷ·**
Παρ. 6,1 Παιδί μου, ἐὰν δώσης εγγυήσιν δια κάποιο χρέος φίλου σου η γνωστοῦ σου, θα δώσης το χέρι σου στον εχθρόν σου, δια να σε πιάση.
- Παρ. 6,,2 **παγὶς γὰρ ἰσχυρὰ ἀνδρὶ τὰ ἴδια χεῖλη, καὶ ἀλίσκεται χεῖλεσιν ἰδίου στόματος.**
Παρ. 6,2 Διότι παγίδα τρομερά γίνεται στον ἄνθρωπον το δικό του το στόμα, με το ὁποῖον ἔδωσε την εγγυήσιν. Πιάνεται δε εις την παγίδα αὐτὴν με τα χεῖλη του, τα ὁποῖα ἔδωσαν την υπόσχεσιν.
- Παρ. 6,3 **ποῖει, υἱέ, ἢ ἐγὼ σοι ἐντέλλομαι, καὶ σώζου· ἦκεις γὰρ εἰς χεῖρας κακῶν διὰ σὸν φίλον. ἴσθι μὴ ἐκλυόμενος, παρῶξυνε δὲ καὶ τὸν φίλον σου, ὃν ἐνεγγυήσω.**
Παρ. 6,3 Πράττε, παιδί μου, αὐτά, που ἐγὼ σου παραγγέλλω, και ἐτσι θα σώζης τον εαυτόν σου. Διότι άλλως θα ἐχης πέσει εις τα χέρια κακοποιῶν εξ αιτίας της εγγυήσεως, που ἔδωσες δια τον φίλον σου. Μη χάνης ὁμως το θάρρος σου και μη παραλύης εξ αιτίας της ακρίτου εγγυήσεώς σου, αλλά να ενοχλῆς διαρκῶς δια το χρέος τον φίλον σου, δια τον ὁποῖον συ ἔδωσες εγγυήσιν.
- Παρ. 6,4 **μὴ δῶς ὕπνον σοῖς ὄμμασι, μηδὲ ἐπινυστάξῃς σοῖς βλεφάροις,**
Παρ. 6,4 Μη δώσης ὕπνον εις τα μάτια σου, οὔτε να νυστάξουν και κλείσουν τα βλέφαρά σου, να μη ησυχάσης ἕως ὅτου απαλλαγῆς από την εγγυήσιν αὐτὴν ·
- Παρ. 6,5 **ἵνα σώζῃ ὡσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων καὶ ὡσπερ ὄρνεον ἐκ παγίδος.**
Παρ. 6,5 δια να γλυτώσης ἐτσι, ὅπως η δορκὰς γλυτώνει με την οξυδέρκειάν της από τους βρόχους, ὅπως το πουλί πετὰ ψηλά και σώζεται από την παγίδα.
- Παρ. 6,6 **ἴθι πρὸς τὸν μύρμηκα, ὃ ὀκνηρέ, καὶ ζήλωσον ἰδῶν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ γενοῦ ἐκείνου σοφώτερος·**
Παρ. 6,6 Σὺ δὲ, ὦ ὀκνηρέ ἄνθρωπε, πήγαινε στον μύρμηκα και, αφού ἴδης τους τρόπους της ζωῆς του και την εργατικότητά

του, να του ζηλεύσης και να του μιμηθής την εργατικότητα. Μάλλον δε συ, ο λογικός άνθρωπος, να γίνης περισσότερο από εκείνον εργατικός.

Παρ. 6,,7

Παρ. 6,7

ἐκείνω γὰρ γεωργίου μὴ ὑπάρχοντος, μηδὲ τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων, μηδὲ ὑπὸ δεσπότην ὄν, Διότι στον μύρμηκα μολονότι δεν υπάρχουν χωράφια προς καλλιέργειαν και δεν έχει κανένα, που να τον εξαναγκάζη προς εργασίαν, και δεν ευρίσκεται ὑπὸ τας διαταγὰς αὐθέντου,

Παρ. 6,8

Παρ. 6,8

ἐτοιμάζεται θέρους τὴν τροφήν πολλήν τε ἐν τῷ ἀμητῷ ποιεῖται τὴν παράθεσιν.

εν τούτοις ετοιμάζει κατὰ το διάστημα του θέρους την τροφήν δι' ὅλον το ἔτος. Και κατὰ την εποχὴν του θερισμοῦ κάμνει μεγάλην εναποθήκευσιν τροφῶν.

Παρ. 6,8α

Παρ. 6,8α

ἢ πορεύθητι πρὸς τὴν μέλισσαν καὶ μάθε ὡς ἐργάτις ἐστὶ τὴν τε ἐργασίαν ὡς σεμνήν ποιεῖται·

Η πήγαινε προς την μέλισσαν και μάθε, πόσον εργατική και φιλόπονος είναι και πόσην μεγάλην σημασίαν και τιμὴν αποδίδει εις την εργασίαν.

Παρ. 6,8β

Παρ. 6,8β

ἥς τοὺς πόνους βασιλεῖς καὶ ἰδιῶται πρὸς ὑγίειαν προσφέρονται· ποθεινὴ δὲ ἐστὶ πᾶσι καὶ ἐπίδοξος·

Της μελίσης τους κόπους, δηλαδή το μέλι, βασιλεῖς και ἰδιῶται το τρώγουν ευχαρίστως ως προσφερόμενον και εις εξυπηρέτησιν της υγείας των. Είναι δε η μέλισσα εις ὅλους προσφιλέης και τιμημένη.

Παρ. 6,8γ

Παρ. 6,8γ

καὶ περ οὔσα τῇ ῥώμῃ ἀσθενής, τὴν σοφίαν τιμήσασα προήχθη.

Αν και κατὰ την σωματικὴν δύναμιν και αντοχὴν είναι ασθενής, εν τούτοις ετιμήθη και εδοξάσθη, διότι επροτίμησε την με τὴν σοφίαν επιτελουμένην εργασίαν της.

Παρ. 6,9

Παρ. 6,9

ἕως τίνος, ὀκνηρέ, κατάκεισαι; πότε δὲ ἐξ ὕπνου ἐγερθήσῃ;

Εως πότε, ὦ οκνηρέ, θα κατάκεισαι ξαπλωμένος στο κρεβάτι; Εως πότε θα κοιμάσαι; Ποτε δε θα σηκωθῆς ἀπὸ τον ὕπνον σου;

Παρ. 6,10

Παρ. 6,10

Παρ. 6,11

Παρ. 6,11

ὀλίγον μὲν ὕπνοις, ὀλίγον δὲ κάθησαι, μικρὸν δὲ νυστάξεις, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλιζή χερσὶ στήθη·

Ολίγην ὥραν κοιμάσαι, ολίγην ὥραν νυστάξεις, ολίγον αγκαλιάζεις τα στήθη σου με σταυρωμένα τα χέρια σου.

εἴτ' ἐμπαράγινεται σοι ὡσπερ κακὸς ὀδοιπόρος ἢ πενία καὶ ἢ ἔνδεια ὡσπερ ἀγαθὸς δρομεύς.

Και μένεις ἔτσι αργὸς και ράθυμος. Επειτα δε ἀπὸ την ράθυμον αὐτὴν ζωὴν, θα ἔλθῃ κοντὰ σου και θα σε ακολουθήσῃ ως κακὸς συνοδοιπόρος η φτώχεια· η δε ἀνέχεια ως γρήγορος δρομεύς θα σε συνοδεύῃ εις την ζωὴν σου.

Παρ. 6,11α

Παρ. 6,11α

ἐὰν δὲ ἄοκνος ᾖ, ἤξει ὡσπερ πηγὴ ὁ ἀμητός σου, ἢ δὲ ἔνδεια ὡσπερ κακὸς δρομεύς ἀπαυτομολήσει.

Εὰν ὁμως εἶσαι εργατικὸς, ο θερισμὸς σου θα εἶναι πλούσιος ως αστείρευτος πηγὴ ὕδατος. Η δε φτώχεια και η δυστυχία σαν κακὸς και ανεπιθύμητος πλέον συνοδοιπόρος θα δραπετεύσῃ και θα φύγῃ ἀπὸ κοντὰ σου.

Παρ. 6,12

Παρ. 6,12

Παρ. 6,13

Παρ. 6,13

Ἀνὴρ ἄφρων καὶ παράνομος πορεύεται ὁδοὺς οὐκ ἀγαθὰς·

Ο ασύνετος και παράνομος ἄνθρωπος δεν βαδίζει εις δρόμους καλοὺς, δεν ζη και δεν συμπεριφέρεται ορθῶς.

ὁ δ' αὐτὸς ἐννεύει ὀφθαλμῷ, σημαίνει δὲ ποδί, διδάσκει δὲ ἐννεύμασι δακτύλων.

Αὐτὸς κάνει δόλια νοήματα με τα μάτια, σημάδια με τα πόδια του και με τα κινήματα των δακτύλων του· συνεννοεῖται και δίνει κατευθύνσεις προς το κακὸν εις κακοὺς ἀνθρώπους.

Παρ. 6,14

Παρ. 6,14

διστραμμένη καρδία τεκταίνεται κακὰ, ἐν παντὶ καιρῷ ὁ τοιοῦτος ταραχὰς συνίστησι πόλει.

Διστραμμένη ἀπὸ το κακὸν καρδία σχεδιάζει πάντοτε κακὰ εις βάρους των ἄλλων. Και εις κάθε ἐποχὴν ο ἄνθρωπος αὐτὸς προκαλεῖ και δημιουργεῖ ταραχὰς εις την πόλιν.

Παρ. 6,15

Παρ. 6,15

διὰ τοῦτο ἐξαπίνης ἔρχεται ἢ ἀπώλεια αὐτοῦ, διακοπὴ καὶ συντριβὴ ἀνιάτος·

Δια τούτο δε ἐπέρχεται ἐναντίον του εκ μέρους του Θεοῦ ξαφνικὴ η καταστροφὴ του. Αὐτὴ δε η κατὰπτωσις και συντριβὴ του θα εἶναι αθεράπευτος.

Παρ. 6,16

Παρ. 6,16

ὅτι χαίρει πᾶσιν, οἷς μισεῖ ὁ Θεός, συντριβεται δὲ δι' ἀκαθαρσίαν ψυχῆς.

Διότι αὐτὸς χαίρει δι' ὅλα ἐκεῖνα, τα ὁποῖα μισεῖ ο Θεός. Παραλύει ὁμως και συντρίβεται ἐξ αἰτίας της αμαρτωλῆς και ακαθάρτου ψυχῆς του.

Παρ. 6,17

Παρ. 6,17

Παρ. 6,18

Παρ. 6,18

ὀφθαλμὸς ὑβριστοῦ, γλώσσα ἄδικος, χεῖρες ἐκχέουσαι αἷμα δικαίου

Αὐτὸς ἔχει βλέμμα ἀλαζονικόν, γλώσσαν που εκτοξεύει ἀδικους λόγους, χέρια που χύνουν το αἷμα του δικαίου·

καὶ καρδία τεκταινομένη λογισμοὺς κακοὺς καὶ πόδες ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν.

πονηρόν νουν και καρδίαν, που σκέπτονται και σχεδιάζουν το κακὸν, πόδια που τρέχουν γρήγορα, δια να διαπράξουν κάθε κακότητα.

Παρ. 6,19

Παρ. 6,19

ἐκκαίει ψεύδη μάρτυς ἄδικος καὶ ἐπιπέμπει κρίσεις ἀνά μέσον ἀδελφῶν.

Επινοεῖ και θέτει εις κυκλοφορίαν καυτερά ψεύδη ο ψευδομάρτυς εις τα δικαστήρια και ἐνσπείρει φιλονεικίας και διχονοίας μεταξύ ἀδελφῶν.

Παρ. 6,20

Παρ. 6,20

Υἱέ, φύλασσε νόμους πατρός σου καὶ μὴ ἀπώση θεσμοὺς μητρός σου·

Παιδί μου, φύλασσε πάντοτε καλὰ σαν νόμους θεῖους, ὅσα ο πατέρας σου σου λέγει, και μη πετάξῃς και καταφρονήσῃς ποτέ τας συμβουλὰς της μητρός σου.

Παρ. 6,21

Παρ. 6,21

ἄφασαι δὲ αὐτοὺς ἐπὶ σῆ ψυχῇ διαπαντός καὶ ἐγκλοῖωσαι περὶ σῶ τραχήλω.

Βαλε τους και κόλλησέ τους καλὰ μέσα εις την ψυχὴν σου, για να μένουν πάντοτε, και σαν παντοτεινόν

- περιλαίμιον βάλε τους γύρω από τον τράχηλόν σου.
- Παρ. 6,22 ἤνικα ἂν περιπατῆς, ἐπάγου αὐτήν καὶ μετὰ σοῦ ἔστω· ὡς δ' ἂν καθεύδῃς, φυλασσέτω σε, ἵνα ἐγειρομένω συλλαλῆ σοι.
- Παρ. 6,22 Όταν περιπατῆ, φέρε μαζί σου την εντολὴν των, και ας εἶναι μαζί σου ως διαρκῆς σύντροφός σου. Όταν θα κοιμάσαι, αὐτὴ ας σε συμπαραστῆκε, ὥστε όταν θα σηκωθῆς ἀπὸ τον ὕπνον σου, αὐτὴ ας συνομιλῆ προς το καλὸν μαζί σου.
- Παρ. 6,23 ὄτι λύχνος ἐντολὴ νόμου καὶ φῶς, ὁδὸς ζωῆς καὶ ἔλεγχος καὶ παιδεία
- Παρ. 6,23 Διότι αἱ θεῖαι ἐντολαὶ εἶναι λύχνος και φως δια τον ἄνθρωπον. Εἶναι δρόμος και τρόπος προς μίαν εἰρηνικὴν ζωὴν, σωτήριος ἔλεγχος, αγαθὴ και ωφέλιμος παιδαγωγία,
- Παρ. 6,24 τοῦ διαφυλάσσειν σὲ ἀπὸ γυναικὸς ὑπάνδρου καὶ ἀπὸ διαβολῆς γλώσσης ἄλλοτρίας.
- Παρ. 6,24 δια να σε προφυλάσσει ἀπὸ το δέλεαρ υπανδρευμένης γυναικὸς και ἀπὸ συκοφαντίας ξένης και εχθρικής γλώσσης.
- Παρ. 6,25 μὴ σε νικήσῃ κάλλους ἐπιθυμία, μηδὲ ἀγρευθῆς σοῖς ὀφθαλμοῖς, μηδὲ συναρπασθῆς ἀπὸ τῶν αὐτῆς βλεφάρων·
- Παρ. 6,25 Πρόσεχε να μη σε νικήσῃ η ἐπιθυμία γυναικείου κάλλους, δια να μη παγιδευθῆς και συλληφθῆς εἰς τα δίκτυα της παρανομίας με τα ἴδια σου τα μάτια, οὔτε να συναρπασθῆς ἀπὸ την χανὸτητα των ψιμυθιωμένων βλεφάρων της.
- Παρ. 6,26 τιμὴ γὰρ πόρνης ὄση καὶ ἐνὸς ἄρτου, γυνὴ δὲ ἀνδρῶν τιμίας ψυχᾶς ἀγρεύει.
- Παρ. 6,26 Διότι η τιμὴ μιας πόρνης εἶναι μηδαμινὴ, ὅση και ἐνὸς ἄρτου. Η δε υπανδρευομένη φαῦλη γυναίκα στήνει παγίδας, δια να συλλάβῃ και αποπλανήσῃ ἐντίμους ἄνδρας.
- Παρ. 6,27 ἀποδῆσαι τις πῦρ ἐν κόλπῳ, τὰ δὲ ἰμάτια οὐ κατακαύσει;
- Παρ. 6,27 Εἶναι δυνατόν να σφίξῃ κανεὶς την φωτιάν εἰς την ἀγκάλην του, και να μη καύσῃ τα ἐνδύματά του;
- Παρ. 6,28 ἢ περιπατήσει τις ἐπ' ἀνθράκων πυρὸς, τοὺς δὲ πόδας οὐ κατακαύσει;
- Παρ. 6,28 Η εἶναι δυνατόν να περιπατήσῃ ἐπάνω εἰς ἀναμμένα κάρβουνα και να μη κατακαύσῃ τα πόδια του;
- Παρ. 6,29 οὕτως ὁ εἰσελθὼν πρὸς γυναῖκα ὑπάνδρον, οὐκ ἀθωωθήσεται, οὐδὲ πᾶς ὁ ἀπτόμενος αὐτῆς.
- Παρ. 6,29 Ἐτσι και ἐκεῖνος, που θα ἔλθῃ εἰς σχέσεις με υπανδρευμένην γυναίκα, δεν θα θεωρηθῆ ποτὲ ἀθῶος και δεν θα μείνῃ ἀτιμώρητος. Και καθένας ο ὁποῖος, ἔστω και ἀν ἀπλῶς την ἐγγίσῃ, δεν θα μείνῃ βέβαια ἀμόλυντος.
- Παρ. 6,30 οὐ θαυμαστὸν ἐὰν ἀλῶ τις κλέπτων, κλέπτει γὰρ ἵνα ἐμπλήσῃ τὴν ψυχὴν πεινῶν·
- Παρ. 6,30 Δεν εἶναι καθόλου παράδοξον, να συλληφθῆ κανεὶς την ὥραν που κλέπτει, διότι κλέπτει ἐπειδὴ πεινᾷ, δια να χορτάσῃ την κοιλίαν του.
- Παρ. 6,31 ἐὰν δὲ ἀλῶ, ἀποτίσει ἐπταπλάσια καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ δοῦς ῥύσεται ἑαυτὸν.
- Παρ. 6,31 Ἐὰν δε και συλληφθῆ, θα πληρώσῃ ἐπτὰ φορές περισσότερα ἐκείνων, που ἐκλεψε. Εἶναι δε διατεθειμένος ἐν ἀνάγκῃ και ὅλην του την περιουσίαν να δώσῃ, δια να ἀπαλλαγῆ ἀπὸ την τιμωρίαν
- Παρ. 6,32 ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἐνδειαν φρενῶν ἀπώλειαν τῆ ψυχῆ αὐτοῦ περιποιεῖται,
- Παρ. 6,32 Ο μοιχὸς ὁμως, ἐξ αἰτίας της ἀφροσύνης του, ετοιμάζει και ἐπιφέρει καταστροφὴν εἰς την ζωὴν του.
- Παρ. 6,33 ὀδύνας τε καὶ ἀτιμίας ὑποφέρει, τὸ δὲ ὄνειδος αὐτοῦ οὐκ ἐξαλειφθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.
- Παρ. 6,33 Θα υποφέρῃ πόνους και ευτελισμούς και ἀτιμώσεις. Η ἐντροπὴ δε και η κατασχύνῃ του δεν θα ἐξαλειφθῆ ποτὲ στον αἰῶνα.
- Παρ. 6,34 μεστὸς γὰρ ζήλου θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς· οὐ φείσεται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως,
- Παρ. 6,34 Διότι ο θυμὸς του ἀνδρὸς της μοιχαλίδος γυναικὸς θα εἶναι γεμάτος ἀπὸ ζηλότυπον ἐκδίκησιν ἐναντίον μοιχοῦ. Δεν θα τον λυπηθῆ, όταν θα δικάζεται ἐνώπιον του δικαστηρίου.
- Παρ. 6,35 οὐκ ἀνταλλάξεται οὐδενὸς λύτρου τὴν ἔχθραν, οὐδὲ μὴ διαλυθῆ πολλῶν δώρων.
- Παρ. 6,35 Ἀδιάλλακτος εἰς την ἐχθρότητά του, με κανένα λύτρον δεν θα δεχθῆ να ἀνταλλάξῃ το ἐναντίον ἐκείνου μίσος του, οὔτε να διαλύσῃ την ἔχθραν, ἔστω και ἀν του προσφερθῶν πολλά δῶρα.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 7

- Παρ. 7,1 Υἱέ, φύλασσε ἐμοὺς λόγους, τὰς δὲ ἐμὰς ἐντολὰς κρύψον παρὰ σεαυτῶ. υἱέ, τίμα τὸν Κύριον, καὶ ἰσχύσεις, πλην δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον.
- Παρ. 7,1 Παιδί μου, φύλαττε τους λόγους μου, και κρύψε ως πολύτιμον θησαυρὸν μέσα εἰς την καρδίαν σου τας ἐντολὰς μου. Παιδί μου, να σέβῃσαι τον Κυριον και θα ἀπόκτησης ἔτσι δύναμιν. Ἐκτός δε ἀπὸ αὐτὸν μη φοβῆσαι κανένα ἄλλον.
- Παρ. 7,2 φύλαξον ἐμὰς ἐντολὰς, καὶ βιώσεις, τοὺς δὲ ἐμοὺς λόγους ὡσπερ κόρας ὀμμάτων·
- Παρ. 7,2 Φυλαττε τας ἐντολὰς μου και θα ζήσης εἰρηνικὸς και ἀσφαλῆς. Πρόσεξε δε και φύλαξε τα λόγια μου, ὅπως προφυλάσσεις την κόρην των οφθαλμῶν σου.

- Παρ. 7,3 περιθου δὲ αὐτοὺς σοῖς δακτύλοις, ἐπίγραψον δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου.
Παρ. 7,3 Φορεσέ τα ὡσάν δακτυλίδια εἰς τα δάκτυλά σου. Γράψε τα εἰς ὄλον το πλάτος της καρδίας σου.
- Παρ. 7,4 εἶπον τὴν σοφίαν σὴν ἀδελφὴν εἶναι, τὴν δὲ φρόνησιν γνῶριμον περιποιήσαι σεαυτῷ·
Παρ. 7,4 Ὄνομασε τὴν σοφίαν ἀδελφὴν σου, καὶ περίβαλε τὴν με ἀδελφικὴν ἀγάπην. Τὴν δε σύνεσιν καὶ ὀρθοφροσύνην κατὰσθησέ τὴν στενήν γνῶριμόν σου. Ἀπόκτησέ τὴν ὡς ἰδικὴν σου περιουσίαν,
- Παρ. 7,5 ἵνα σε τηρήσῃ ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας καὶ πονηρᾶς, ἐάν σε λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάλληται.
Παρ. 7,5 δια να σε προφυλάξῃ καὶ σε διατηρήσῃ καθαρὸν ἀπὸ ξένην πονηράν καὶ φαύλην γυναῖκα, ὅταν αὐτὴ με γλυκόλογα θα σου επιτίθεται.
- Παρ. 7,6 ἀπὸ γὰρ θυρίδος ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῆς εἰς τὰς πλατείας παρακύπτουσα,
Παρ. 7,6 Διότι αὐτὴ σκύβει διαρκῶς ἀπὸ το παράθυρον της οικίας της καὶ παρατηρεῖ εἰς τὰς πλατείας.
- Παρ. 7,7 ὃν ἂν ἴδῃ τῶν ἀφρόνων τέκνων νεανίαν ἐνδεῖ φρενῶν,
Παρ. 7,7 Ὅποιον δε τυχόν θα ἰδῇ ἀπὸ τοὺς νεαροὺς ἀπερισκέπτους, κανένα ἀμυαλον νεανίαν,
- Παρ. 7,8 παραπορευόμενον παρὰ γωνίαν ἐν διόδοις οἴκων αὐτῆς καὶ λαλοῦντα
Παρ. 7,8 να διέρχεται ἀπὸ τον δρόμον καὶ τὴν γωνίαν του σπιτιοῦ της, να σιγοτραγουδῇ καὶ να μονολογῇ
- Παρ. 7,9 ἐν σκότει ἐσπερινῷ, ἥνικα ἂν ἡσυχία νυκτερινὴ ἦ καὶ γνοφώδης,
Παρ. 7,9 εἰς βραδυνὸ σκοτάδι, που αρχίζει η νυκτερινὴ ἡσυχία να επικρατῇ η να πέφτῃ η ομίχλη,
- Παρ. 7,10 ἢ δὲ γυνὴ συναντᾷ αὐτῷ, εἶδος ἔχουσα πορνικόν, ἢ ποιεῖ νέων ἐξίπτασθαι καρδίας.
Παρ. 7,10 τότε αὐτὴ η γυναῖκα πηγαίνει να τον συναντήσῃ με προκλητικὸν πορνικὸν στολισμόν καὶ τρόπον. Ἐτσι δε σκανδαλίζει καὶ ἐξάπτει τὰς πονηρὰς ἐπιθυμίας της καρδίας τῶν νέων.
- Παρ. 7,11 ἀνεπερωμένη δὲ ἐστὶ καὶ ἄσωτος, ἐν οἴκῳ δὲ οὐχ ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες αὐτῆς·
Παρ. 7,11 Κινεῖται δε σαν να ἔχῃ πτερὰ η ἄσωτος αὐτὴ γυναῖκα, δια να ἀρπάσῃ τα θύματά της. Τα πόδια της ποτὲ δεν ἡσυχάζουν στο σπίτι της, διότι πάντοτε τρέχει εἰς ἀναζητήσιν των θυμάτων της.
- Παρ. 7,12 χρόνον γὰρ τινα ἔξω ῥέμβεται, χρόνον δὲ ἐν πλατείας παρὰ πᾶσαν γωνίαν ἐνεδρεῖει.
Παρ. 7,12 Ἄλλοτε μεν ρεμβάζει καὶ καταστρώνει δόλια σχέδια, ἄλλοτε δε πάλιν ἐνεδρεῖει εἰς κάθε γωνίαν, δια να συλλάβῃ τα θύματά της.
- Παρ. 7,13 εἶτα ἐπιλαβομένη ἐφίλησεν αὐτόν, ἀναιδεῖ δὲ προσώπῳ προσεῖπεν αὐτῷ·
Παρ. 7,13 Καὶ ἀφοῦ συναντήσῃ τον ἀσύνετον νεαρόν, τον ἀγκαλιάζει, τον φιλεῖ με μεγάλην ἀδιαντροπιάν καὶ λέγει πρὸς αὐτόν·
- Παρ. 7,14 θυσία εἰρηνικὴ μοὶ ἐστὶ, σήμερον ἀποδίδωμι τὰς εὐχὰς μου·
Παρ. 7,14 “Σήμερα, ἐπειδὴ εἰσηκούσθησαν αἱ προσευχαὶ μου, προσέφερα θυσίαν εὐχαριστίας πρὸς τον Θεόν καὶ ἐξεπλήρωσα ἐτσι τὰ τάματά μου.
- Παρ. 7,15 ἔνεκα τούτου ἐξῆλθον εἰς συνάντησίν σοι, ποθοῦσα τὸ σὸν πρόσωπον εὐρηκὰ σε.
Παρ. 7,15 Δια τούτο ἐβγήκα ἀπὸ το σπίτι μου να σε συναντήσω. Ἐπειδὴ ἐπόθησα το ὠραῖον πρόσωπόν σου καὶ ἰδοῦ σε εὐρήκα.
- Παρ. 7,16 κειρίαις τέτακα τὴν κλίνην μου, ἀμφιτάποις δὲ ἔστρωκα τοῖς ἀπ’ Αἰγύπτου·
Παρ. 7,16 Με κορδέλλες ἔχω στολίσει το κρεβάτι μου, το ἔχω στρώσει με κροσσοτούς, καὶ ἀπὸ τὰς δύο πλευρὰς, τάπητας της Αἰγύπτου.
- Παρ. 7,17 διέβραγκα τὴν κοίτην μου κροκίνῳ, τὸν δὲ οἶκόν μου κινναμῶμῳ·
Παρ. 7,17 Με αρωματικὸν ἐρυθροκίτρινον κρόκον ἔχω ραντίσει το κρεβάτι μου καὶ ὅλην μου τὴν οἰκίαν τὴν ἐρράντισα με το ἀρώμα της κανέλλας.
- Παρ. 7,18 ἐλθὲ καὶ ἀπολαύσωμεν φιλίας ἕως ὄρθρου, δεῦρο καὶ ἐγκυλισθῶμεν ἔρωτι·
Παρ. 7,18 Ἐλα, λοιπόν, να ἀπολαύσωμεν τὴν φιλίαν μας ἕως εἰς τὰ ξημερώματα. Ἐλα να κυλισθῶμεν μέσα στον ἔρωτά μας.
- Παρ. 7,19 οὐ γὰρ πάρεστιν ὁ ἀνὴρ μου ἐν οἴκῳ, πεπόρευται δὲ ὁδὸν μακρὰν
Παρ. 7,19 Ὁ σύζυγός μου ἀπουσιάζει, δεν εὐρίσκεται στο σπίτι. Ἐχει ἀναχωρήσει για μακρυνὸ ταξίδι.
- Παρ. 7,20 ἐνδεσμον ἀργυρίου λαβὼν ἐν χειρὶ αὐτοῦ, δι’ ἡμερῶν πολλῶν ἐπανήξει εἰς τὸν οἶκόν αὐτοῦ.
Παρ. 7,20 Ἐπῆρε εἰς τὰ χέρια του βαλάντιον γεμάτο χρήματα καὶ ὕστερα ἀπὸ πολλὰς ἡμέρας θα ἐπανέλθῃ στο σπίτι του”.
- Παρ. 7,21 ἀπεπλάνησε δὲ αὐτόν πολλῇ ὁμιλίᾳ βρόχοις τε τοῖς ἀπὸ χειλέων ἐξώκειλεν αὐτόν.
Παρ. 7,21 Ἐτσι δε η δολία καὶ φαύλη αὐτὴ γυναῖκα τον ἀπεπλάνησε με τὰ παραπλανητικὰ γλυκόλογά της. Ὡσάν με δίκτυα, που βγήκαν ἀπὸ τα χεῖλη της, ἐξεγέλασε τον ἀνόητον νέον καὶ τον ἔκαμε να ἐξοκεῖλη πρὸς το κακόν, ὅπως πέφτει ἔξω το πλοῖον καὶ ναυαγῇ εἰς τὴν βραχώδη ακτὴν.
- Παρ. 7,22 ὁ δὲ ἐπηκολούθησεν αὐτῇ κεφωθεῖς, ὡσπερ δὲ βοῦς ἐπὶ σφαγὴν ἄγεται καὶ ὡσπερ κύων ἐπὶ δεσμούς
Παρ. 7,22 Αὐτὸς δὲ, ὡσάν το ἡλίθιον θαλασσοπούλι κέφρος που παρασύρεται ἀπὸ τον ἀνεμον, τὴν ἠκολούθησεν ἀνοήτως. Ἐτσι δε σύρεται ὁ ταλαιπώρος ὡσάν το βόιδι που οδηγεῖται πρὸς το σφαγεῖον, καὶ ὡσάν το σκυλί το δεμένο ἀπὸ τὴν αλυσίδα του.
- Παρ. 7,23 ἢ ὡς ἔλαφος τοξεύματι πεπληγὸς εἰς τὸ ἦπαρ, σπεύδει δὲ ὡσπερ ὄρνειον εἰς παγίδα, οὐκ εἰδὼς ὅτι περὶ

ψυχῆς τρέχει.

- Παρ. 7,23 Η ωσάν ελάφι, το οποίον ἐπληγώθη με τόξον στο σκώτι, σπεύδει ο ταλαίπωρος αυτός νέος, ωσάν το πτηνόν εις την παγίδα, χωρίς να γνωρίζη ότι διατρέχει άμεσον τον κίνδυνον να χάση και ζώην και ψυχήν.
- Παρ. 7,24 νῦν οὔν, υιέ, ἄκουέ μου και πρόσεχε ῥήμασι στόματός μου·
- Παρ. 7,24 Τώρα, λοιπόν, παιδί μου, άκουσέ με, πρόσεξε τα λόγια του στόματός μου.
- Παρ. 7,25 μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἢ καρδία σου,
- Παρ. 7,25 Ἀς μη παρασυρθῆ και ας μη ακολουθήση η καρδία σου τους δρόμους της φαύλης αυτής γυναικός.
- Παρ. 7,26 πολλοὺς γὰρ τρώσασα καταβέβληκε, και ἀναριθμητοὶ εἰσιν οὗς πεφόνευκεν·
- Παρ. 7,26 Διότι αυτή πολλούς, αφού τους ἐπλήγωσε, τους ἔρριξε κάτω. Αναριθμητοι δε είναι εκείνοι, τους οποίους ἔχει φονεύσει.
- Παρ. 7,27 ὁδοὶ ἄδου ὁ οἶκος αὐτῆς κατάγουσαι εἰς τὰ ταμιεῖα τοῦ θανάτου.
- Παρ. 7,27 Το σπίτι της είναι δρόμος του άδου, που κρημνίζει τα θύματά της εις τας σκοτεινάς περιοχάς του θανάτου.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 8

- Παρ. 8,1 Σὺ τὴν σοφίαν κηρύξεις, ἵνα φρόνησίς σοι ὑπακούσῃ·
- Παρ. 8,1 Σὺ ὅμως, παιδί μου, θα διαλαλῆς ἔργω και λόγω την θείαν σοφίαν, δια να είναι πάντοτε εις την διάθεσίν σου η σωφροσύνη και η σύνεσις.
- Παρ. 8,2 ἐπὶ γὰρ τῶν ὑψηλῶν ἄκρων ἐστίν, ἀνά μέσον δὲ τῶν τρίβων ἔστηκε·
- Παρ. 8,2 Διότι η σοφία αυτή είναι ολοφάνερη. Ευρίσκεται εις πανύψηλα μέρη. Στέκεται στο μέσον των δρόμων, που διέρχονται οι άνθρωποι. Ευρίσκεται παντού.
- Παρ. 8,3 παρὰ γὰρ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει, ἐν δὲ εἰσόδοις ὑμνεῖται.
- Παρ. 8,3 Εἰς τας πύλας των ανακτόρων, όπου βασιλεῖς και ἄρχοντες κάθηνται δικασταί, παραστέκει μαζή τώω· και εις τας εισόδους των πόλεων, όπου πλήθη λαοῦ συγκεντρώνονται, επαινεῖται και εγκωμιάζεται.
- Παρ. 8,4 Ὑμᾶς, ὧ ἄνθρωποι, παρακαλῶ, και προῖεμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων·
- Παρ. 8,4 Αυτή η θεία σοφία ομιλεῖ και διακηρύττει· “σας, ὦ ἄνθρωποι, παρακαλῶ, απευθύνω την πρόσκλησίν μου προς σας τους απογόνους των ανθρώπων.
- Παρ. 8,5 νοήσατε, ἄκακοι, πανουργίαν, οἱ δὲ ἀπαιδευτοὶ ἔνθεσθε καρδίαν.
- Παρ. 8,5 Σεις, οἱ αθῶοι και ἄκακοι, μάθετε σύνεσιν και σεῖς, που εἴσθε ακαλλιέργητοι ψυχικῶς, βάλετε νουν.
- Παρ. 8,6 εἴσακούσατέ μου, σεμνὰ γὰρ ἔρῶ και ἀνοίσω ἀπὸ χειλέων ὀρθά·
- Παρ. 8,6 Ακουσατέ με και δεχθῆτε τα λόγια μου, διότι θα σας εἴπω πράγματα σεμνὰ. Από την καρδίαν μου θα βγάλω και με το στόμα μου θα εκφράσω ὀρθά και ωφέλιμα διδάγματα.
- Παρ. 8,7 ὅτι ἀλήθειαν μελετήσῃ ὁ φάρυγξ μου, ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χεῖλη ψευδοῦ.
- Παρ. 8,7 Διότι η καρδία μου θα μελετήσῃ και ὁ φάρυγξ μου θα διαλαλήσῃ την ἀλήθειαν. Είναι δε ἀδιαστικά και σιχαμερά ἐνώπιόν μου τα χεῖλη, που ψεύδονται.
- Παρ. 8,8 μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου, οὐδὲν ἐν αὐτοῖς σκολιὸν οὐδὲ στραγγαλιῶδες·
- Παρ. 8,8 Ὅλα τα λόγια του στόματός μου είναι ποτισμένα με την δικαιοσύνην. Δεν υπάρχει τίποτε το διεστραμμένον και ἐπληψιμον εις αυτά.
- Παρ. 8,9 πάντα ἐνώπια τοῖς συνιοῦσι καὶ ὀρθὰ τοῖς εὐρίσκουσι γνῶσιν.
- Παρ. 8,9 Ὅλα είναι καθαρὰ και φανερά εις εκείνους, που ἔχουν την καλήν διάθεσιν, ὀρθά εις εκείνους, οἱ οποίοι ἀναζητοῦν και ευρίσκουν την ηθικήν γνώσιν και διάκρισιν.
- Παρ. 8,10 λάβετε παιδεῖαν και μὴ ἀργύριον, και γνῶσιν ὑπὲρ χρυσιὸν δεδοκιμασμένον·
- Παρ. 8,10 Ἐκλέξατε και πάρετε ὡς θησαυρόν σας την θείαν σοφίαν και διαπαιδαγώγησιν και οχι το ἀργύριον. Την γνώσιν της ἀληθινῆς σοφίας περισσερον ἀπὸ τον ολοκάθαρον γνήσιον χρυσόν.
- Παρ. 8,11 κρείσσω γὰρ σοφία λίθων πολυτελῶν, πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστίν.
- Παρ. 8,11 Διότι η θεία σοφία είναι ἀσυγκρίτως προτιμοτέρα και ἀπὸ τους πλέον πολυτελεῖς λίθους. Οτιονδήποτε δε πολῦτιμον ἀντικείμενον δεν είναι ἀντάξιον αυτής.
- Παρ. 8,12 ἐγὼ ἢ σοφία κατεσκήνωσα βουλήν, και γνῶσιν και ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην.
- Παρ. 8,12 Ἐγὼ, η θεία σοφία, ἐγκαθιστῶ εις την καρδίαν των καλοπροαιρέτων ἀνθρώπων ὀρθὰς σκέψεις και ἀγαθὴν θέλησιν. Την ἀληθὴ γνώσιν και ἐπιστήμην ἐγὼ την προσκαλῶ να ἐγκατοικήσῃ εις αυτοὺς.
- Παρ. 8,13 φόβος Κυρίου μισεῖ ἀδικίαν, ὕβριν τε και ὑπερηφανίαν και ὁδοὺς πονηρῶν· μεμίσηκα δὲ ἐγὼ διεστραμμένας ὁδοὺς κακῶν.
- Παρ. 8,13 Ἐκεῖνος που ἐμπνεόμενος ἀπὸ ἐμὲ εὐλαβεῖται και φοβεῖται τον Κύριον, μισεῖ την ἀδικίαν, ὅπως ἐπίσης την ἀλαζονείαν, την ἔπαρσιν και γενικῶς τους τρόπους ζωῆς των πονηρῶν ἀνθρώπων. Ἐγὼ ἢ ἴδια ἔχω μισήσει και

- μισώ τας διεστραμμένας οδούς των πονηρών ανθρώπων.
Παρ. 8,14 **ἐμὴ βουλή καὶ ἀσφάλεια, ἐμὴ φρόνησις, ἐμὴ δὲ ἰσχὺς·**
Παρ. 8,14 Ἰδική μου εἶναι ἡ ὀρθὴ συμβουλή καὶ κρίσις. Ἰδική μου δε καὶ ἡ ἀσφάλεια των ἀνθρώπων. Ἰδική μου εἶναι ἡ συνενσεις καὶ ἰδική μου εἶναι ἡ δύναμις, ὥστε παντοῦ ἐγὼ νὰ ὑπερισχύω.
- Παρ. 8,15 **δι' ἐμοῦ βασιλεῖς βασιλεύουσι καὶ οἱ δυνάσται γράφουσι δικαιοσύνην·**
Παρ. 8,15 Χάρις εἰς ἐμὲ οἱ βασιλεῖς βασιλεύουν καὶ κυβερνοῦν εἰρηνικῶς καὶ ὀρθῶς. Οἱ δε ἄρχοντες των λαῶν, φωτιζόμενοι ἀπὸ ἐμὲ, συντάσσουν καὶ ἐκδίδουν ἀποφάσεις καὶ νόμους δικαίους.
- Παρ. 8,16 **δι' ἐμοῦ μεγιστᾶνες μεγαλύνονται, καὶ τύραννοι δι' ἐμοῦ κρατοῦσι γῆς.**
Παρ. 8,16 Δι' ἐμοῦ οἱ μεγιστᾶνες γίνονται μεγάλοι καὶ ἐνδοξοί, καὶ οἱ μονάρχαι με τον ἰδικόν μου φωτισμόν κυριαρχοῦν καὶ κυβερνοῦν ὀρθῶς τας χώρας.
- Παρ. 8,17 **ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ, οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὐρήσουσι χάριν.**
Παρ. 8,17 Ἐγὼ ἀγαπῶ ἐκεῖνους, οἱ ὁποῖοι με ἀγαποῦν. Ὅσοι δὲ με ἀναζητοῦν, με εὐρίσκουν. Ἐτσι δε ἀποκτοῦν χάριν ἐκ μέρους του Θεοῦ, καὶ δόξαν ἐκ μέρους των ἀνθρώπων.
- Παρ. 8,18 **πλοῦτος καὶ δόξα ἐμοὶ ὑπάρχει καὶ κτῆσις πολλῶν καὶ δικαιοσύνη.**
Παρ. 8,18 Εἰς ἐμὲ ὑπάρχει καὶ ἀνήκει ὁ πλοῦτος καὶ ἡ δόξα. Δι ἐμοῦ ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀπόκτησις πολλῶν ἀγαθῶν καὶ τῆς ἀρετῆς.
- Παρ. 8,19 **βέλτιον ἐμὲ καρπίζεσθαι ὑπὲρ χρυσίου καὶ λίθων τίμιον, τὰ δὲ ἐμὰ γεννήματα κρείσσω ἀργυρίου ἐκλεκτοῦ.**
Παρ. 8,19 Εἶναι καλύτερον νὰ δρέπη κανεῖς καὶ ἀπολαμβάνῃ τους ἰδικούς μου καρπούς, παρά νὰ θησαυρίζῃ χρυσόν καὶ πολυτίμους λίθους. Τα ἰδικὰ μου δῶρα εἶναι ἀσυγκρίτως ἀνώτερα, ἀπὸ τον πλεόν ἐκλεκτόν καὶ ἀνόθευτον ἀργυρον.
- Παρ. 8,20 **ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης περιπατῶ καὶ ἀνά μέσον τρίβων δικαιοσύνης ἀναστρέφομαι,**
Παρ. 8,20 Περιπατῶ πάντοτε στους δρόμους τῆς ἀρετῆς, ἀναστρέφομαι διαρκῶς καὶ εὐρίσκομαι στους δρόμους τῆς δικαιοσύνης·
- Παρ. 8,21 **ἴνα μερίσω τοῖς ἐμὲ ἀγαπῶσιν ὑπαρξίν καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν ἐμπλήσω ἀγαθῶν. ἐὰν ἀναγγείλω ὑμῖν τὰ καθ' ἡμέραν γινόμενα, μνημονεύσω τὰ ἐξ αἰῶνος ἀριθμηῆσαι.**
Παρ. 8,21 δια νὰ μοιράζω εἰς ὅσους με ἀγαποῦν ἀληθινόν πλοῦτον· νὰ γεμίζω τα θησαυροφυλάκιά των με πλήθος ἀγαθῶν. Ἀκουσατέ με, λοιπόν, με προσοχήν, ἐὰν ἀναγγείλω εἰς σας ὅλα ὅσα ἀγαθὰ ἔργα κάθε ἡμέραν γίνονται ἀπὸ ἐμὲ. Ἐὰν σας ὑπενθυμίσω ἐπὶ πλεόν ἓνα πρὸς ἓνα, ὅσα δια μέσου των αἰῶνων ἔχουν γίνῃ.
- Παρ. 8,22 **Κύριος ἔκτισέ με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ,**
Παρ. 8,22 Ἐμὲ, τὴν ἐνυπόστατον Σοφίαν, τον Υἱόν καὶ Λογον, ὁ Θεός καὶ πατήρ μου, με ἐγέννησεν ἀναρχον πρὸ πάντων των αἰῶνων. Καὶ με κατέστησεν ἐν χρόνῳ δημιουργόν του σύμπαντος κόσμου.
- Παρ. 8,23 **πρὸ τοῦ αἰῶνος ἔθεμελίωσέ με ἐν ἀρχῇ, πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι**
Παρ. 8,23 Προαιωνίως, πρὸ πάσης δημιουργίας, πρὶν ἀκόμη δημιουργηθῆ ἡ γῆ, με ὥρισε θεμέλιον καὶ ἀρχὴν των πάντων.
Παρ. 8,24 **καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆσαι, πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων,**
Παρ. 8,24 Καὶ πρὶν δημιουργήσῃ τους ὠκεανούς καὶ τας θαλάσσας, πρὶν ἀκόμη ἀρχίσουν αἱ πηγαὶ νὰ ἀναβλύζουν το ὕδωρ ἐπὶ τῆς γῆς,
- Παρ. 8,25 **πρὸ τοῦ ὄρη ἐδρασθῆναι, πρὸ δὲ πάντων βουνῶν γεννᾶ με.**
Παρ. 8,25 πρὶν ἐδραιωθῆναι ἀμετακίνητα τα ὄρη τα ὑψηλά εἰς τας θέσεις των καὶ τα βουνά, με ἐγέννησε προαιωνίως καὶ ἀνάρχως.
- Παρ. 8,26 **Κύριος ἐποίησε χώρας καὶ ἀοικήτους καὶ ἄκρα οἰκούμενα τῆς ὑπ' οὐρανόν.**
Παρ. 8,26 Ὁ Κύριος ἐδημιούργησε τας χώρας, που κατοικοῦνται καὶ τας ἀκατοίκητους περιοχὰς καὶ τα πέρατα τῆς οἰκουμένης, ἡ ὁποία ἐκτείνεται κάτω ἀπὸ τον οὐρανόν.
- Παρ. 8,27 **ἠνίκα ἠτοίμαζε τὸν οὐρανόν, συμπαρήμην αὐτῷ, καὶ ὅτε ἀφώριζε τὸν ἑαυτοῦ θρόνον ἐπ' ἀνέμων·**
Παρ. 8,27 Ὄταν ἐδημιουργοῦσε καὶ ἐνηρμόνιζε το οὐράνιον σύμπαν, ἤμουν ἐγὼ μαζὴ με αὐτόν, ὅπως καὶ ὅταν ὠρίζε καὶ ἐστήριζε τὸν θρόνον του ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων·
- Παρ. 8,28 **ἠνίκα ἰσχυρὰ ἐποίησε τὰ ἄνω νέφη, καὶ ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγὰς τῆς ὑπ' οὐρανόν**
Παρ. 8,28 καὶ ὅταν ἐστερέωνε ἐπάνω στον οὐρανόν τα ἐλαφρότατα νέφη, δια νὰ κρατοῦν τους ὠκεανούς των ὑδάτων καὶ ἐξησφάλιζεν ἔτσι τας πηγὰς των ὑδάτων κάτω εἰς τὴν γῆν.
- Παρ. 8,29 **καὶ ἰσχυρὰ ἐποίησε τὰ θεμέλια τῆς γῆς,**
Παρ. 8,29 Ὄταν ἰσχυρὰ καὶ ἀκλόνητα ἔκαμνε τα θεμέλια τῆς γῆς,
- Παρ. 8,30 **ἤμην παρ' αὐτῷ ἀρμόζουσα. ἐγὼ ἤμην ἧ προσέχαιρε, καθ' ἡμέραν δὲ εὐφραινόμεν ἐν προσώπῳ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ,**
Παρ. 8,30 ἐγὼ εὐρισκόμην πλησίον του καὶ ἐνηρμόνιζα τα πάντα. Ἐγὼ ὑπῆρξα πάντοτε δι' αὐτόν ἡ μόνιμος χαρὰ καὶ μακαριότης του. Προαιωνίως δὲ, καὶ ἐιδικότερα κατὰ το διάστημα τῆς δημιουργίας, ἐγὼ ἀπῆλαυα τὴν χαρὰν καὶ τὴν τέρψιν του προσώπου του·

- Παρ. 8,31 ὅτε ἐνευφραίνεται τὴν οἰκουμένην συντελέσας, καὶ ἐνευφραίνεται ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων.
Παρ. 8,31 μάλιστα δε τότε, που εἶχεν αποπερατώσει τὴν δημιουργίαν καὶ τὴν οἰκουμένην, καὶ ηυφραίνεται βλέπων τὰ πάντα καλὰ λίαν. Καὶ ἐπὶ πάσι τούτοις ηυφραίνεται βλέπων τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων τῆς γῆς.
- Παρ. 8,32 νῦν οὖν, υἱέ, ἄκουέ μου καὶ μακάριοι, οἱ ὁδοὺς μου φυλάσσοντες,
Παρ. 8,32 Τώρα, λοιπόν, παιδί μου, ἄκουε καὶ βάλε μέσα εἰς τὴν καρδιά σου αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἐγώ, ἡ ἐνυπόστατος Σοφία, σε ἐδίδαξα. Καὶ ἔχε υπ' ὄφιν σου ὅτι εἶναι μακάριοι αὐτοί, που σαν παιδιὰ μου φυλάσσουν τὰς ἐντολάς μου.
- Παρ. 8,33 ἀκούσατε παιδεῖαν καὶ σοφίσητε καὶ μὴ ἀποφραγήτε.
Παρ. 8,33 Ἀκούσατε, λοιπόν, ὅλοι τὴν παιδαγωγούσαν καὶ μορφώνουσαν σοφίαν καὶ γίνετε πραγματικῶς σοφοί. Μὴ φράσσετε τὰ ὦτα σας καὶ μὴ κλείετε τὴν καρδιά σας εἰς τὴν θεῖαν σοφίαν.
- Παρ. 8,34 μακάριος ἀνὴρ, ὃς εἰσακούεται μου, καὶ ἄνθρωπος, ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει ἀγρυπνῶν ἐπ' ἐμαῖς θύραις καθ' ἡμέραν, τῆρῶν σταθμοὺς ἐμῶν εἰσόδων·
Παρ. 8,34 Τρισευτυχισμένος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θα ἀκούσῃ καὶ θα υπακούσῃ εἰς ἐμέ, θα φυλάξῃ τὰς ἐντολάς μου καὶ ἀγρυπνῶσθε κάθε ἡμέραν στο κατώφλι τῶν θυρῶν τοῦ ναοῦ μου θα παρακολουθῶ με προσοχὴν τὰς εἰσόδους μου.
- Παρ. 8,35 αἱ γὰρ ἔξοδοί μου ἔξοδοι ζωῆς, καὶ ἐτοιμάζεται θέλησις παρὰ Κυρίου.
Παρ. 8,35 Διότι αἱ πορεῖαι μου καὶ αἱ κατευθύνσεις μου ὁδηγοῦν εἰς μακαρίαν ζωὴν. Δι' αὐτόν, που τὰς ἀκολουθεῖ, ἐτοιμάζεται πλουσιοπάροχος ευμένεια ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου.
- Παρ. 8,36 οἱ δὲ ἀμαρτάνοντες εἰς ἐμέ ἀσεβοῦσιν εἰς τὰ ἑαυτῶν ψυχὰς, καὶ οἱ μισοῦντές με ἀγαπῶσι θάνατον.
Παρ. 8,36 Ἐξ ἀντιθέτου, ὅσοι ἀμαρτάνουν ἀπέναντί μου, ἀσεβοῦν εἰς τὴν πραγματικότητά καὶ βλάπτουν τὴν ἀθάνατον ψυχὴν τῶν· καὶ ὅσοι με μισοῦν καὶ με ἀποστρέφονται ἀγαποῦν τὸν θάνατον.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 9

- Παρ. 9,1 Ἡ σοφία ὠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον καὶ ὑπήρξε στύλους ἐπτὰ·
Παρ. 9,1 Ἡ σοφία οἰκοδόμησε δια τὸν ἑαυτὸν τῆς οἴκον, τὸν ὁποῖον ἐστήριξεν εἰς ἐπτὰ, εἰς πολλοὺς στερεοὺς καὶ ἀκλόνητους στύλους
- Παρ. 9,2 ἔσφαξε τὰ ἑαυτῆς θύματα, ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τὸν ἑαυτῆς οἶνον καὶ ἠτοιμάσατο τὴν ἑαυτῆς τράπεζαν·
Παρ. 9,2 Δια τὴν πλουσίαν τράπεζαν, τὴν ὁποῖαν θα παρέθετε στους συνδαιτυμόνας τῆς, ἔσφαξε τὰ σφάγια τῆς καὶ ἐγέμισε μέγαν οἰνοδοχεῖον με τὸν οἶνον τῆς καὶ ἠτοίμασε τὴν πλουσίαν τράπεζάν τῆς.
- Παρ. 9,3 ἀπέστειλε τοὺς ἑαυτῆς δούλους συγκαλοῦσα μετὰ ὑψηλοῦ κηρύγματος ἐπὶ κρατῆρα λέγουσα·
Παρ. 9,3 Καὶ ἀφοῦ τὰ πάντα ἠτοιμάσθησαν, ἔστειλε τοὺς υπηρέτας τῆς, τοὺς κήρυκας τῆς ἀληθείας, προσκαλοῦσα με μεγαλειώδεις ἔντονον κήρυγμα νὰ προσέλθουν, ὅσοι ἠθελαν, νὰ πῖουν ἀπὸ τὸν ἐκλεκτὸν οἶνον τοῦ οἰνοδοχεῖοῦ τῆς. Καὶ ἔλεγεν·
- Παρ. 9,4 ὃς ἐστὶν ἄφρων, ἐκκλινάτω πρὸς με· καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν εἶπεν·
Παρ. 9,4 “ἐκεῖνος, που δὲν ἔχει ἀποκτήσει σοφίαν καὶ σύνεσιν, ἀς ἔλθῃ πρὸς ἐμέ”. Καὶ εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι εἶναι πτωχοὶ ἀπὸ ἀπόψεως νοητικῶν ικανοτήτων, εἶπεν·
- Παρ. 9,5 ἔλθετε φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων καὶ πίετε οἶνον, ὃν ἐκέρασα ὑμῖν·
Παρ. 9,5 “ἐλάτε νὰ φάγετε ἀπὸ τοὺς ἄρτους μου καὶ νὰ πῖετε ἀπὸ τὸ κρασί, τὸ ὁποῖον ἐγώ σας ἔχω κεράσει,
Παρ. 9,6 ἀπολείπετε ἀφροσύνην, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε, καὶ ζητήσατε φρόνησιν, καὶ κατορθώσατε ἐν γνώσει σύνεσιν.
Παρ. 9,6 Ἀφήσατε τὴν ανοησίαν καὶ ἀπερισκεψίαν, εἰς τὴν ὁποῖαν σας προσκαλεῖ ἡ ἀμαρτία, καὶ ἐλάτε μαζί μου, δια νὰ βασιλεύσετε με ἐμὲ αἰωνίως. Ζητήσατε καὶ ἐπιδιώξατε τὴν φρόνησιν, που ἐγὼ παρέχω, καὶ ἀγωνισθήτε, δια νὰ ἐπιτύχετε νὰ γίνετε ἐν γνώσει συνετοί.
- Παρ. 9,7 Ὁ παιδεύων κακοὺς λήψεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν· ἐλέγχων δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμῆσεται ἑαυτόν.
Παρ. 9,7 Ἐκεῖνος που θα θελήσῃ νὰ παιδαγωγῆσθῃ τοὺς ἀμετανοήτως κακοὺς, θα ἐξευτελισθῇ καὶ θα υβρισθῇ ἀπὸ αὐτοῦς. Ἐκεῖνος που θέλει νὰ υποδείξῃ τὰ σφάλματα καὶ νὰ ἐλέγξῃ τὸν κακόν, θα ἐπισύρῃ συκοφαντίας καὶ ἀδίκους κατηγορίας ἐναντίον του.
- Παρ. 9,8 μὴ ἔλεγε κακοὺς, ἵνα μὴ μισήσωσί σε· ἔλεγε σοφόν, καὶ ἀγαπήσει σε.
Παρ. 9,8 Μὴ ἐλέγξῃς, λοιπόν, τοὺς κακοὺς, δια νὰ μὴ σε μισήσουν. Ἐλέγχε καὶ ὑπόδειξε τὸ ὀρθόν στον συνετόν καὶ μυαλωμένον, καὶ αὐτὸς θα σε ἀγαπήσῃ.
- Παρ. 9,9 δίδου σοφῶ ἀφορμὴν, καὶ σοφώτερος ἔσται· γνώριζε δικαίω, καὶ προσθήσει τοῦ δέχεσθαι.
Παρ. 9,9 Με τὰς υποδείξεις σου δίδε στον σοφόν ἀφορμὴν διορθώσεώς του καὶ βελτιώσεως, καὶ θα γίνῃ σοφώτερος καὶ συνετώτερος. Καμὲ γνωστάς στον δίκαιον τὰς ἀτελείας του καὶ αὐτὸς ευγνωμόνως θα δέχεται ἀκόμη προθυμότερον τὰς συμβουλὰς σου.

- Παρ. 9,10
Παρ. 9,10
ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου, καὶ βουλὴ ἁγίων σύνεσις, τὸ δὲ γινῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς·
Ἀρχὴ καὶ θεμέλιον τῆς ἀληθινῆς σοφίας εἶναι ἡ εὐλάβεια καὶ ὁ φόβος τοῦ Κυρίου. Ποθος δε καὶ θέλησις τῶν ἁγίων εἶναι ἡ κατὰ Θεὸν σύνεσις. Ἡ δε κατανόησις τοῦ θεοῦ νόμου εἶναι δεῖγμα καλοπροαίρετου καὶ φωτισμένης διανοίας.
- Παρ. 9,11
Παρ. 9,11
τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ πολὺν ζήσεις χρόνον, καὶ προστεθήσεται σοὶ ἔτη ζωῆς σου.
Με αὐτὸν τὸν τρόπον, με τὴν εὐλάβειαν καὶ υπακοὴν σου πρὸς τὸν Θεόν, θα ζήσης πολὺν χρόνον καὶ θα προστεθοῦν εἰς σε ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ πολλὰ χρόνια ζωῆς.
- Παρ. 9,12
Παρ. 9,12
υἱέ, ἐὰν σοφὸς γένη σεαυτῷ, σοφὸς ἔσῃ καὶ τοῖς πλησίον· ἐὰν δὲ κακὸς ἀποβῆς, μόνος ἂν ἀντλήσεις κακά·
ὃς ἐρείδεται ἐπὶ ψεύδεσιν, οὗτος ποιμαίνει ἀνέμους, ὁ δ' αὐτὸς διώξεται ὄρνεα πετόμενα· ἀπέλιπε γὰρ ὁδοὺς τοῦ ἑαυτοῦ ἀμπελῶνος, τοὺς δὲ ἄξονας τοῦ ἰδίου γεωργίου πεπλάνηται· διαπορεύεται δὲ δι' ἀνύδρου ἐρήμου καὶ γῆν διατεταγμένην ἐν διψώδεσι, συνάγει δὲ χερσὶν ἀκαρπίαν.
- Παρ. 9,12
Παρ. 9,12
Παιδί μου, ἐὰν γίνῃς κατὰ Θεὸν σοφός, θα εἶσαι καλὸς δια τὸν εαυτὸν σου, καλὸς δε καὶ δια τὸν πλησίον σου. Ἐὰν ὁμως γίνῃς κακός, τὰς συνεπείας καὶ τὰς οδύνας τῆς κακίας σου θα τὰς συσσωρεύῃς μόνος σου ἐπάνω σου. Ὅποιος στηρίζεται στο ψεῦδος, ποιμαίνει ἀνέμους, ματαιοποιεῖ. Αὐτός εἶναι σαν να κυνηγᾷ πουλιὰ, που πετοῦν στον αέρα καὶ εἶναι ἀπιαστα. Ἀδίκως κοπιᾷζει. Ὁ οκηρὸς καὶ ἀσύνετος, που ἐγκατέλειπε τὸν δρόμον, ὁ ὁποῖος ὀδηγεῖ στο ἀμπέλι του, καὶ περιεπλανήθη μακρὰν τῶν δρόμων, που ὀδηγοῦν στον ἰδικὸν του ἀγρὸν, ὅπου εἶχε καθήκον να ἐργασθῆ, αὐτὸς βαδίζει ἐτσι δια μέσου μιᾶς ἐρήμου καὶ ἀνύδρου περιοχῆς, δια μέσου ἐνὸς τόπου, που εὐρίσκεται εἰς ξηρὰς καὶ διψασμένους περιοχὰς, μαζεύει με τὰ χέρια του ἀκαρπίαν, δηλαδὴ τὸ τίποτε.
- Παρ. 9,13
Παρ. 9,13
Γυνὴ ἄφρων καὶ θρασεῖα ἐνδεὴς ψωμοῦ γίνεται, ἢ οὐκ ἐπίσταται αἰσχύνῃν.
Ἡ ἀσύνετος, ἡ διεφθαρμένη καὶ ἡ ἀδιάντροπος γυναῖκα φθάνει μέχρι τοῦ σημείου να στερῆται καὶ ἀπὸ αὐτὸ το ψωμί τῆς καὶ να πεινάς. Αὐτὴ δεν ξέρει, τι θα πῆ εντροπὴ καὶ σεμνότης.
- Παρ. 9,14
Παρ. 9,14
ἐκάθισεν ἐπὶ θύραις τοῦ ἑαυτῆς οἴκου, ἐπὶ δῖφρου ἐμφανῶς ἐν πλατεῖαις,
Ἐκάθησεν ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν θύραν τοῦ σπιτιοῦ τῆς, ἐπάνω εἰς ὑψηλὸν κάθισμα, ὥστε να φαίνεται ἀπὸ τοὺς ἀνδρας, που εὐρίσκονται εἰς τὰς πλατεῖας,
- Παρ. 9,15
Παρ. 9,15
προσκαλουμένη τοὺς παριόντας καὶ κατευθύνοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν·
προσκαλεῖ αὐτοὺς, που διέρχονται καὶ βαδίζουν κατ' εὐθείαν τὸν δρόμον τῶν, λέγουσα·
- Παρ. 9,16
Παρ. 9,16
ὃς ἐστὶν ὑμῶν ἀφρονέστατος, ἐκκλινάτω πρὸς με καὶ τοῖς ἐνδεεῖσι φρονήσεως παρακελεύομαι λέγουσα·
“ὁποῖος ἀπὸ σας εἶναι ἀνοητότατος καὶ ἠλίθιος, ἀς ἔλθῃ κοντὰ μου. Καὶ αὐτοὺς, οἱ ὁποῖοι στεροῦνται καὶ τῆς στοιχειώδους συνέσεως καὶ γνώσεως προτρέπω καὶ τοὺς λέγω·
- Παρ. 9,17
Παρ. 9,17
ἄρτων κρυφίων ἠδέως ἄψασθε καὶ ὕδατος κλοπῆς γλυκεροῦ.
πάστε καὶ πάρτε στα χέρια σας τὸ κρυφὸ ψωμί μου καὶ τὰ ἀπηγορευμένα φαγητὰ μου. Πιέτε τὸ νοστιμώτατο κλεμμένο νερό μου”!
- Παρ. 9,18
Παρ. 9,18
ὁ δὲ οὐκ οἶδεν ὅτι γηγενεῖς παρ' αὐτῆ ὄλλυνται, καὶ ἐπὶ πέταυρον ἄδου συναντᾷ.
Ὁ ἀνδρας, που ἐλκύεται ἀπὸ τὰ λόγια τῆς καὶ πηγαίνει κοντὰ τῆς, δεν γνωρίζει ὅτι οἱ υλόφρονες καὶ σαρκολάτραι εὐρίσκουν ἐκεῖ τὴν ἀπώλειαν, καὶ ὅτι ἡ συνάντησις τῆς εἶναι παγίδα, ἡ ὁποία ὀδηγεῖ εἰς τὰς εἰσοδους τοῦ ἄδου.
- Παρ. 9,18α
Παρ. 9,18α
ἀλλὰ ἀποπήδησον, μὴ χρονίσῃς ἐν τῷ τόπῳ, μηδὲ ἐπιστήσῃς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτήν·
Συ ὁμως ἐκτινάξου με μεγάλα πηδήματα μακρὰν ἀπὸ αὐτὴν καὶ μὴ σταματήσῃς οὐδὲ ἐπ' ἐλάχιστον χρόνον στον τόπον ἐκεῖνον. Οὐτε δε καὶ να προσηλώσῃς τὸ βλέμμα σου πρὸς αὐτήν.
- Παρ. 9,18β
Παρ. 9,18β
οὕτως γὰρ διαβῆσῃ ὕδωρ ἀλλότριον καὶ ὑπερβῆσῃ ποταμὸν ἀλλότριον·
Ἐτσι ὅταν συμπεριφερθῆς καὶ πράξῃς, θα περάσῃς, χωρὶς να ἐγγίσῃς τὸ ξένον καὶ ἀπηγορευμένον αὐτὸ νερό. Θα διαβῆς τὸν επικίνδυνον αὐτὸν ξένον ποταμὸν ἀσφαλῆς.
- Παρ. 9,18γ
Παρ. 9,18γ
ἀπὸ δὲ ὕδατος ἀλλοτρίου ἀπόσχου καὶ ἀπὸ πηγῆς ἀλλοτρίας μὴ πίης,
Κράτησε τὸν εαυτὸν σου μακρὰ ἀπὸ τὰ ξένα δολερά ὕδατα τῆς ἀμαρτωλῆς χαράς καὶ μὴ πίης νερό ἀπὸ ξένην πηγὴν. Μὴν θελήσῃς να ἀπολαύσῃς χαρὰν με ἀμαρτωλῆν γυναῖκα,
- Παρ. 9,18δ
Παρ. 9,18δ
ἵνα πολὺν ζήσης χρόνον, προστεθῆ δέ σοι ἔτη ζωῆς.
δια να ζήσης ἐτσι ἐπὶ πολὺν χρόνον καὶ να προστεθοῦν εἰς σε πολλὰ ἔτη.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 10

- Παρ. 10,1
Παρ. 10,1
Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα, υἱὸς δὲ ἄφρων λύπη τῆ μητρὶ.
Ὁ συνετὸς καὶ ἐνάρετος υἱὸς εὐφραίνει τὸν πατέρα του. Ἐξ ἀντιθέτου τὸ ἀμυαλο καὶ ἀστοργο παιδί εἶναι λύπη καὶ πικρία δια τὴν μητέρα του.
- Παρ. 10,2
Παρ. 10,2
οὐκ ὠφελήσουσι θησαυροὶ ἀνόμους, δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἐκ θανάτου.
Οἱ θησαυροί, που ἀπεκτήθησαν με παρανομίας, δεν ἔχουν να ὠφελήσουν τίποτε τοὺς παρανόμους ἀνθρώπους. Ἐξ

αντιθέτου η ελεημοσύνη και γενικώτερον η αρετή θα σώση τον άνθρωπον από την καταστροφήν και τον πνευματικόν θάνατον.

- Παρ. 10,3 οὐ λιμοκτονήσει Κύριος ψυχὴν δικαίαν, ζώην δὲ ἀσεβῶν ἀνατρέψει.
Παρ. 10,3 Ο Κύριος δεν θα επιτρέψη να πεθάνη από την πείναν ο δίκαιος. Την καλοζωΐαν όμως και ευημερίαν των ασεβῶν θα την αναποδογυρίση και θα την εξαφανίση
- Παρ. 10,4 πενία ἄνδρα ταπεινοῖ, χεῖρες δὲ ἀνδρείων πλουτίζουσιν. 4α υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται, τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται.
Παρ. 10,4 Η πτωχεία εξευτελίζει τον οκηρόν και ράθυμον. Εξ αντιθέτου τα χέρια των εργατικῶν ανθρώπων φέρουν πλούτη.
Παρ. 10,5 διεσώθη ἀπὸ καύματος υἱὸς νοήμων, ἀνεμόφθορος δὲ γίνεται ἐν ἀμητῷ υἱὸς παράνομος.
Παρ. 10,5 Ο φρόνιμος και εξυπνος υἱὸς γνωρίζει να προφυλάσσεται ἀπὸ τας παγίδας της αμαρτίας, ὅπως ἀπὸ την ἠλίασιν εν καιρῷ θέρους. Ο ασύνετος ὁμως και παράνομος υἱὸς γίνεται δυστυχῆς και ἄθλιος, σαν το μαραμμένον φυτὸν κατὰ τον καιρὸν του θερισμοῦ, το ὁποῖον κατέστρεψεν ο καυστικός λίβας.
- Παρ. 10,6 εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβῶν καλύψει πένθος ἄωρον.
Παρ. 10,6 Η ευλογία του Θεοῦ πλουσία κατέρχεται εις την κεφαλὴν του εναρέτου. Το δε στόμα των ασεβῶν θα το σκεπάση πρόωρα η σιγὴ του θανάτου.
- Παρ. 10,7 μνήμη δικαίων μετ' ἐγκωμίων, ὄνομα δὲ ἀσεβοῦς σβέννυται.
Παρ. 10,7 Η ανάμνησις των δικαίων συνοδεύεται πάντοτε ἀπὸ επαίνους και εγκώμια, ἐνῶ το ὄνομα του ασεβοῦς θα σβήση δια παντός.
- Παρ. 10,8 σοφὸς καρδίᾳ δέξεται ἐντολὰς, ὁ δὲ ἄστεγος χεῖλεσι σκολιάζων ὑποσκελισθήσεται.
Παρ. 10,8 Ο κατὰ Θεὸν παιδαγωγημένος και μορφωμένος, ο σοφὸς, δέχεται συμβουλὰς εκ μέρους των ἄλλων. Εκείνος ὁμως που ἔχει ἀπύλωτον και ἀχαλίνωτον το στόμα του και λέγει πονηρὰ και διεστραμμένα, θα καταφρονηθῆ ἀπὸ τους ἄλλους.
- Παρ. 10,9 ὃς πορεύεται ἀπλῶς, πορεύεται πεπορθῶς, ὁ δὲ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, γνωσθήσεται.
Παρ. 10,9 Οποῖος πορεύεται με αθωότητα και ευθύτητα, προχωρεῖ με πεποίθησιν και θάρρος, διότι δεν θα καταισχυνηθῆ. Εξ αντιθέτου εκείνος, του ὁποῖου οι δρόμοι της ζωῆς εἶναι δόλιοι και διεστραμμένοι, θα γίνη μίαν ἡμέραν γνωστός και θα καταφρονηθῆ.
- Παρ. 10,10 ὁ ἐννεύων ὀφθαλμοῖς μετὰ δόλου, συνάγει ἀνδράσι λύπας, ὁ δὲ ἐλέγχων μετὰ παρρησίας, εἰρηνοποιεῖ.
Παρ. 10,10 Εκείνος που κάνει με τα μάτια του νοήματα συγκατανεύσεως, ανειλικρινῆ ὁμως και δόλια, συσσωρεῖει πικρίας και λύπας στους ανθρώπους. Εξ αντιθέτου εκείνος ο ὁποῖος ἐλέγχει φανερά και μετὰ θάρρους, αποκαθιστὰ εἰρήνην στον ἴδιον τον άνθρωπον και στους ανθρώπους μεταξύ των.
- Παρ. 10,11 πηγὴ ζωῆς ἐν χειρὶ δικαίου, στόμα δὲ ἀσεβοῦς καλύψει ἀπώλεια.
Παρ. 10,11 Εἰς το χερί του δικαίου ὑπάρχει η πηγὴ της ζωῆς, της καλωσύνης και της αγάπης. Εξ αντιθέτου το πονηρόν στόμα του ασεβοῦς θα το σκεπάση η ἀπώλεια και ο ὀλεθρος.
- Παρ. 10,12 μῖσος ἐγείρει νεῖκος, πάντας δὲ τοὺς μὴ φιλονεικοῦντας καλύπτει φιλία.
Παρ. 10,12 Το μῖσος προκαλεῖ και δημιουργεῖ φιλονεικίας και ἐριδας, ὅλους δε εκείνους που δεν φιλονεικοῦν, τους στεγάζει και τους συνδέει φιλία και αγάπη.
- Παρ. 10,13 ὃς ἐκ χειλέων προφέρει σοφίαν, ράβδῳ τύπτει ἄνδρα ἀκάρδιον.
Παρ. 10,13 Οποῖος βγάζει ἀπὸ τα χεῖλη του σοφούς κατὰ Θεὸν λόγους, εἶναι σαν να κτυπά με ράβδον τον ψυχικῶς ἀκαλλιέργητον ἄνθρωπον.
- Παρ. 10,14 σοφοὶ κρύψουσιν αἴσθησιν, στόμα δὲ προπετοῦς ἐγγίζει συντριβῆ.
Παρ. 10,14 Οι πραγματικὰ σοφοὶ αποταμιεύουν και κρύπτουν εντὸς των την γνώσιν, δια να την χρησιμοποιήσουν εκεί που πρέπει, ἐνῶ το στόμα του ἀπερίσκεπτου, που ἐπιπολαίως πετάει τα λόγια του, οδηγεῖ εις πλήρη συντριβὴν.
- Παρ. 10,15 κτήσις πλουσίων πόλις ὄχυρά, συντριβὴ δὲ ἀσεβῶν πενία.
Παρ. 10,15 Η περιουσία των ευσεβῶν πλουσίων μένει σταθερὰ ὡσαν την χωρωμένην πόλιν, τους ασεβεῖς ὁμως, και αν πλουτήσουν, θα τους συντρίψη εν τέλει η φτώχεια.
- Παρ. 10,16 ἔργα δικαίων ζώην ποιεῖ, καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἀμαρτίας.
Παρ. 10,16 Τα ἔργα των δικαίων καθιστοῦν την ζωὴν αὐτῶν των ἰδίων και των ἄλλων ευτυχισμένην, ἐνῶ οι καρποὶ των ασεβῶν εἶναι αι ψυχοκτόνοι αμαρτίαι.
- Παρ. 10,17 ὁδοὺς δικαίας ζωῆς φυλάσσει παιδεῖα, παιδεῖα δὲ ἀνεξέλεγκτος πλανᾶται.
Παρ. 10,17 Η κατὰ Θεὸν διαπαιδαγώγησις και μόρφωσις διατηρεῖ ὀρθὰς τας πορείας της ζωῆς μας. Εξ αντιθέτου η κακὴ ανατροφή, η χωρὶς υποδείξεις και ἐλέγχους παιδαγωγία οδηγεῖ εις ὀλεθρίας πλάνας.
- Παρ. 10,18 καλύπτουσιν ἔχθραν χεῖλη δίκαια, οἱ δὲ ἐκφέροντες λοιδορίας ἀφρονέστατοὶ εἰσιν.
Παρ. 10,18 Και αν ὑπάρχη κάποια ἐχθρότης εις την καρδίαν των δικαίων ανθρώπων, το στόμα των δεν την εκφράζει, ἀλλὰ την σκεπάζει. Εξ αντιθέτου αυτοί, οι ὁποῖοι εκστομίζουν λόγους υβριστικούς, εἶναι ἀφρονέστατοι και ἀνοητότατοι.
- Παρ. 10,19 ἐκ πολυλογίας οὐκ ἐκφεύξη ἀμαρτίαν, φειδόμενος δὲ χειλέων νοήμων ἔση.
Παρ. 10,19 Ἀπὸ την πολυλογίαν δεν θα ξεφύγης την αμαρτίαν, ἐνῶ ἐάν προσέχης τα χεῖλη σου και εἶσαι λιγοστός εις τα λόγια

σου, θα φανής συνετός και φρόνιμος.

Παρ. 10,20 ἄργυρος πεπυρωμένος γλώσσα δικαίου, καρδιά δὲ ἀσεβοῦς ἐκλείπει.

Παρ. 10,20 Ἡ γλώσσα του δικαίου είναι καθαρά ὡσάν τον ἄργυρον, που ἔχει καθαρισθῆ δια του πυρός, ενώ η καρδιά του ἀσεβούς είναι διεφθαρμένη και θα εξαφανισθῆ.

Παρ. 10,21 χεῖλη δικαίων ἐπίσταται ὑψηλά, οἱ δὲ ἄφρονες ἐν ἐνδείᾳ τελευτῶσιν.

Παρ. 10,21 Τα χεῖλη των δικαίων γνωρίζουν να ομιλοῦν δι' υψηλά και σοφά νοήματα. Ἐνῶ οι ἀμαρτωλοὶ και ἀσύνετοι πεθαίνουν μέσα εις την πνευματικὴν των γυμνότητα και πτωχεῖαν.

Παρ. 10,22 εὐλογία Κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου· αὕτη πλουτίζει, καὶ οὐ μὴ προστεθῆ αὐτῇ λύπη ἐν καρδίᾳ.

Παρ. 10,22 Ἡ εὐλογία του Κυρίου πλουσία κατέρχεται εις την κεφαλὴν του δικαίου. Αὐτὴ τον κάμνει πλούσιον και χάρις εις αὐτὴν δεν θα κατακυριεύσῃ λύπη την καρδίαν του.

Παρ. 10,23 ἐν γέλῳτι ἄφρων πρᾶσσει κακά, ἡ δὲ σοφία ἀνδρὶ τίκτει φρόνησιν.

Παρ. 10,23 Με ἀνόητα γέλια ο ἀσύνετος διαπράττει τα πονηρὰ αὐτοῦ ἔργα. Ἡ σοφία ὅμως χαρίζει στον ἄνθρωπον σύνεσιν και διάκρισιν, πῶς να φέρεται εις τας διαφόρους περιστάσεις.

Παρ. 10,24 ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβῆς περιφέρεται, ἐπιθυμία δὲ δικαίου δεκτὴ.

Παρ. 10,24 Μέσα εις την φθοράν και τον ὀλεθρον κινεῖται συνεχῶς ο ἀσεβῆς. Οι ευγενεῖς ὅμως και ιεροὶ πόθοι του δικαίου γίνονται δεκτοὶ ἀπὸ τον Θεόν και εκπληρώνονται.

Παρ. 10,25 παραπορευομένης καταγίδος ἀφανίζεται ἀσεβῆς, δίκαιος δὲ ἐκκλίνας σώζεται εἰς τὸν αἰῶνα.

Παρ. 10,25 Ὄταν ἐκστὰ καταγίς κινδύνων και περιπετειῶν ο ἀσεβῆς δεν γνωρίζει πῶς να προφυλαχθῆ και καταστρέφεται. Ἐξ ἀντιθέτου ο δίκαιος, χάρις στον παρὰ του Θεοῦ φωτισμόν, εὐρίσκει τρόπον σωτηρίας, παρεκκλίνει ἀπὸ τον κίνδυνον και σώζεται πάντοτε.

Παρ. 10,26 ὡσπερ ὄμφαξ ὀδοῦσι βλαβερὸν καὶ καπνὸς ὄμμασιν, οὕτως παρανομία τοῖς χρωμένοις αὐτῇ.

Παρ. 10,26 Ὄπως το ἄγουρο σταφύλι είναι βλαβερὸν δια τα δόντια και ο καπνὸς δια τα μάτια, ἔτσι είναι βλαβερὰ και η παρανομία, δι' ὅλους τους ἀνθρώπους οι ὁποῖοι την διαπράττουν.

Παρ. 10,27 φόβος Κυρίου προσθήσιν ἡμέρας, ἔτη δὲ ἀσεβῶν ὀλιγωθήσεται.

Παρ. 10,27 Ἡ ευσέβεια πρὸς τον Θεόν χαρίζει μακροβιότητα. Ἐξ ἀντιθέτου τα ἔτη της ζωῆς των ἀσεβῶν θα είναι ὀλίγα.

Παρ. 10,28 ἐγγρονίζει δικαίους εὐφροσύνη, ἐλπίς δὲ ἀσεβῶν ἀπολεῖται.

Παρ. 10,28 Ἡ χαρὰ και η εὐφροσύνη παραμένει ἐπὶ πολὺν χρόνον στους δικαίους. Ἡ ἐλπίς ὅμως των ἀσεβῶν δια μίαν καλυτέραν ζωὴν, θα μείνῃ ἀνεκπλήρωτος, θα χαθῆ και θα εξαφανισθῆ.

Παρ. 10,29 ὀχύρωμα ὀσίου φόβος Κυρίου, συντριβὴ δὲ τοῖς ἐργαζομένοις κακά.

Παρ. 10,29 Ἡ εὐλάβεια και ο σεβασμὸς του δικαίου πρὸς τον Κυριον είναι δι' αὐτὸν ἀπόρθητον οχύρωμα. Ἐκεῖνοι ὅμως, που διαπράττουν τα κακά, θα καταστραφούν.

Παρ. 10,30 δίκαιος εἰς τὸν αἰῶνα οὐκ ἐνδώσει, ἀσεβεῖς δὲ οὐκ οἰκήσουσι γῆν.

Παρ. 10,30 Ὁ δίκαιος ποτε δεν θα μετακινηθῆ ἀπὸ την θέσιν του, δεν θα εκδιωχθῆ ἀπὸ τον οἶκον, ἀπὸ το πᾶτριον εδαφος· ἐνῶ οι ἀσεβεῖς ἐξ ἀντιθέτου θα ξεριζωθούν, δεν θα κατοικήσουν μονίμως εις αὐτὸ.

Παρ. 10,31 στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν, γλώσσα δὲ ἀδίκου ἐξολεῖται.

Παρ. 10,31 Το στόμα του δικαίου στάζει, ὡσάν γλυκὺ μέλι, την σοφίαν πάντοτε. Ἡ γλώσσα ὅμως του πονηροῦ και ἀδίκου θα ἐξολοθρευθῆ.

Παρ. 10,32 χεῖλη ἀνδρῶν δικαίων ἀποστάζει χάριτας, στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποστρέφεται.

Παρ. 10,32 Τα χεῖλη των δικαίων στάζουν πάντοτε χάριτας Θεοῦ, ἐνῶ το στόμα των ἀσεβῶν προκαλεῖ την ἀηδίαν και ἀποστροφήν.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 11

Παρ. 11,1 Ζυγοὶ δόλιοι βδέλυγμα ἐνώπιον Κυρίου, στάθμιον δὲ δίκαιον δεκτὸν αὐτῷ.

Παρ. 11,1 Δολιες ζυγαριές, που ζυγίζουν ἀδίκα, είναι ἀποκρουστικὲς και μισητὲς ἐνώπιον του Κυρίου. Ζυγια δε ὀρθὰ και σωστὰ είναι δεκτὰ και εὐλογημένα ἀπὸ τον Θεόν.

Παρ. 11,2 οὐ ἂν εἰσέλθῃ ὕβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία· στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν

Παρ. 11,2 Ὄπου θα εἰσέλθῃ και θα κυριαρχήσῃ υπερηφάνεια, ἐκεῖ θα ἀκολουθήσῃ ο ἐξευτελισμὸς και η ταπεινώσις. Ἡ διάνοια δε των ἀληθινὰ ταπεινῶν ἀνθρώπων μελετᾷ ὀρθὰ και συνετὰ και το στόμα των ἐκφράζει σοφὰ λόγια. Ἡ τελειότης των ἐναρέτων ἀνθρώπων θα ὀδηγῆ αὐτούς με ἀσφάλειαν, ἐνῶ αὐτούς, που παραβαίνουν τον θεῖον νόμον, η υποδούλωσις και η ἀποτυχία θα τους ἔχουν λάφυρόν των.

Παρ. 11,3 ἀποθανῶν δίκαιος ἔλιπε μετὰμελον, πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια.

Παρ. 11,3 Ὁ δίκαιος ὅταν ἀποθάνῃ, ἀφήνει ὀπισθὲν του λύπην δια τον θάνατόν του· ο ὀλεθρος ὅμως των ἀσεβῶν γίνεται ἀμέσως και μετὰ χάρας δεκτός.

- Παρ. 11,4 οὐκ ωφελήσει υπάρχοντα ἐν ἡμέρα θυμοῦ, δικαιοσύνη δε ρύσεται ἀπὸ θανάτου.
Παρ. 11,4 Δεν θα ωφελήσουν τα πλούτη, ὅταν εκσπάσῃ ἡ θεία οργή. Ἐνῶ ἡ ἀρετὴ θα σώσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ πολλὰ δεινὰ καὶ ἀπὸ τὸν αἰώνιον θάνατον.
- Παρ. 11,5 δικαιοσύνη ἀμώμους ὀρθοτομεῖ ὁδοῦς, ἀσέβεια δὲ περιπίπτει ἀδικία.
Παρ. 11,5 Ἡ ἀρετὴ χαράσσει ἀφογον καὶ ευθείαν τὴν οδὸν τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ἀσέβεια ὁμῶς περιπίπτει καὶ περιπλέκεται μέσα εἰς πολλὰς ἀδικίας.
- Παρ. 11,6 δικαιοσύνη ἀνδρῶν ὀρθῶν ρύεται αὐτούς, τῆ δὲ ἀπωλεία αὐτῶν ἀλίσκονται παράνομοι.
Παρ. 11,6 Ἡ ἀρετὴ λυτρώνει τοὺς ευσυνειδήτους καὶ ἐντίμους ἀνθρώπους. Ἐνῶ οἱ παραβάται τοῦ θεοῦ νόμου συλλαμβάνονται εἰς τὴν παγίδα τῆς ἀπωλείας καὶ τοῦ ὀλέθρου.
- Παρ. 11,7 τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὄλλυται ἐλπίς, τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὄλλυται.
Παρ. 11,7 Ὄταν τελευτήσῃ ὁ δίκαιος ἄνθρωπος, δὲν χάνεται ἡ ἐλπίς τῆς σωτηρίας του· ἐξ ἀντιθέτου δε ἐκεῖνα δια τα ὁποῖα ἐκαυχῶντο οἱ ἀσεβεῖς, ὁ πλοῦτος, ἡ δύναμις καὶ ἡ δόξα των, ἐξαφανίζονται ἐξ ὀλοκλήρου.
- Παρ. 11,8 δίκαιος ἐκ θήρας ἐκδύνει, ἀντ' αὐτοῦ δὲ παραδίδεται ὁ ἀσεβῆς.
Παρ. 11,8 Ὁ δίκαιος διαφεύγει τὰς παγίδας, που τοῦ στήνουν ὡς πονηροὶ θηρευταὶ οἱ ἀσεβεῖς, ἀντ' αὐτοῦ δε συλλαμβάνεται εἰς τὴν παγίδα καὶ παραδίδεται ὁ ἀσεβῆς.
- Παρ. 11,9 ἐν στόματι ἀσεβῶν παγὶς πολίταις, αἴσθησις δὲ δικαίων εὖοδος.
Παρ. 11,9 Οἱ ἀσεβεῖς με τὰ δόλια λόγιοι τῶν στήνουν παγίδας δια τοὺς συμπολίτας των· ἐνῶ οἱ δίκαιοι με τὴν συνετὴν συμπεριφορὰν τῶν καθιστοῦν ὁμαλοῦς τοὺς δρόμους τῆς ζωῆς τῶν ἄλλων.
- Παρ. 11,10 ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατῶρθωσε πόλις,
Παρ. 11,10 Με τὰ συνετὰ λόγια καὶ τὰ ἐνάρετα ἔργα τῶν δικαίων ἀνορθώνονται καὶ προοδεύουν αἱ πόλεις. Ὄταν οἱ ἀσεβεῖς καταστρέφονται, ἐπικρατεῖ χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις. Με τὰς εὐλογίας, που δίδει ὁ Θεὸς στοὺς εὐκρινεῖς καὶ ἐντίμους, θα δοξασθῇ καὶ θα προοδεύσῃ ἡ πόλις.
- Παρ. 11,11 στόμασι δὲ ἀσεβῶν κατεσκάφη.
Παρ. 11,11 Με τὰ ψευδῆ, τὰ πονηρὰ καὶ τὰ φαῦλα λόγια, που ἐξέρχονται ἀπὸ τὰ στόματα τῶν ἀσεβῶν, ἀνασκάπτεται ἐκ θεμελίων καὶ καταστρέφεται ἡ πόλις.
- Παρ. 11,12 μυκτηρίζει πολίτας ἐνδεὴς φρενῶν, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσυχίαν ἄγει.
Παρ. 11,12 Ὁ ἀσύνετος καὶ ἀνόητος περιγελά τοὺς συμπολίτας του, ἐνῶ ὁ φρόνιμος ἀνὴρ μένει ἡσυχος, διότι γνωρίζει νὰ συγκρατῇ τὴν γλῶσσαν του.
- Παρ. 11,13 ἀνὴρ διγλωσσος ἀποκαλύπτει βουλάς ἐν συνεδρίῳ, πιστὸς δὲ πνοῆ κρύπτει πράγματα.
Παρ. 11,13 Ὁ διπρόσωπος καὶ ἀκριτόμυθος ἄνθρωπος φανερῶνει τὰς ἀπορρήτους ἀποφάσεις τῶν συμβουλίων, ἐνῶ ὁ ἐχέμυθος καὶ ἀξιόπιστος δὲν ἐκφράζει, ἀλλὰ ἀποκρύπτει ἐπιμελῶς τὰς μυστικὰς συζητήσεις καὶ ἀποφάσεις.
- Παρ. 11,14 οἷς μὴ ὑπάρχει κυβέρνησις, πίπτουσιν ὡσπερ φύλλα, σωτηρία δὲ ὑπάρχει ἐν πολλῇ βουλή.
Παρ. 11,14 Οἱ ἄνθρωποι, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους λείπει ἡ συνετὴ διακυβέρνησις, πίπτουν ὅπως τὰ μαραμμένα φύλλα τῶν δένδρων. Ἡ σωτηρία δε κατορθώνεται δια μέσου πολλῆς σκέψεως καὶ μελέτης.
- Παρ. 11,15 πονηρὸς κακοποιεῖ ὅταν συμμιξῇ δικαίῳ, μισεῖ δὲ ἦχον ἀσφαλείας.
Παρ. 11,15 Ὁ πονηρὸς ἄνθρωπος, προσεταιριζόμενος τὸν δίκαιον καὶ κρυπτόμενος ὀπισθεν τοῦ κύρους ἐκείνου, διαπράττει ευχερέστερον τὸ κακόν. Μισεῖ δε κάθε φωνὴν ἀνθρώπου καὶ ἦχον σάλπιγγας, δια τοῦ ὁποῖου θα εἰδοποιηθῶν οἱ ἄλλοι καὶ θα ἀσφαλισθῶν ἀπὸ αὐτῶν.
- Παρ. 11,16 γυνὴ εὐχάριστος ἐγείρει ἀνδρὶ δόξαν, θρόνος δὲ ἀτιμίας γυνὴ μισοῦσα δίκαια. πλοῦτου ὀκνηροὶ ἐνδεεῖς γίνονται, οἱ δὲ ἀνδρεῖοι ἐρείδονται πλούτῳ.
Παρ. 11,16 Ἡ γυνὴ κοσμημένη με ἠθικὰ χαρίσματα γίνεται ἀφορμὴ καὶ αἰτία δόξης δια τὸν σύζυγόν της. Ἐξ ἀντιθέτου ἡ γυναῖκα, ἡ ὁποῖα μισεῖ καὶ ἀποστρέφεται τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἀρετὴν, γίνεται αἰτία καὶ ἐστία καταφρονήσεως καὶ ἐξευτελισμοῦ δια τὸν ἀνδρα της. Οἱ ὀκνηροὶ, κατασωτεῦντες τὰ ὅσα ἔχουν, ἀπογυμνώνονται ἀπὸ τὰ πλοῦτη των. Ἐξ ἀντιθέτου δε οἱ ἐργατικοὶ καὶ δραστήριοι πλουτίζουν καὶ στηρίζονται ἀσφαλεῖς εἰς τὰ πλοῦτη των.
- Παρ. 11,17 τῆ ψυχῆ αὐτοῦ ἀγαθὸν ποιεῖ ἀνὴρ ἐλεήμων, ἐξολλύει δὲ αὐτοῦ σῶμα ὁ ἀνελεήμων.
Παρ. 11,17 Ὁ ἄνθρωπος, που ἐλεεῖ τοὺς ἄλλους, κάμνει εἰς τὴν πραγματικότητά μεγάλη καλὸν στον εαυτόν του, εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα του. Ὁ δε ἀσπλαγχνος καὶ ἀνελεήμων καταστρέφει τὴν ἐπίγειον ζωὴν του καὶ τὴν ψυχὴν του.
- Παρ. 11,18 ἀσεβεῖς ποιεῖ ἔργα ἄδικα, σπέρμα δὲ δικαίων μισθὸς ἀληθείας.
Παρ. 11,18 Ὁ ἀσεβῆς διαπράττει ἔργα ἄδικα καὶ μάταια χωρὶς καμμίαν ὠφέλειαν δια τὸν εαυτόν του. Ὅσα ὁμῶς ἔργα καλὰ σπεύρουν καὶ πραγματοποιήσουν οἱ δίκαιοι, θα εἶναι δι' αὐτοὺς ἀληθινὴ μισθαποδοσία καὶ ἀνταμοιβή.
- Παρ. 11,19 υἱὸς δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωὴν, διωγμὸς δὲ ἀσεβοῦς εἰς θάνατον.
Παρ. 11,19 Ἀνθρωπος δίκαιος θα ζῆσῃ εὐτυχισμένην ζωὴν, ὁ ἀσεβῆς ὁμῶς, ὁ ὁποῖος ἐπιδιώκει τὸ κακόν, θα καταλήξῃ στον ὀλεθρον.
- Παρ. 11,20 βδέλυγμα Κυρίῳ διεστραμμένοι ὁδοί, προσδεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν.
Παρ. 11,20 Οἱ διεστραμμένοι τρόποι ζωῆς τοῦ ἀσεβοῦς εἶναι ἀποκρουστικοὶ καὶ μισητοὶ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. Ἐξ ἀντιθέτου εἶναι ἀγαπητοὶ εἰς αὐτὸν οἱ ἀκέραιοι καὶ ἄμωμοι εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς των.

- Παρ. 11,21
Παρ. 11,21
χειρί χειράς έμβάλων άδίκως ούκ άτιμώρητος έσται, ό δέ σπειρων δικαιοσύνην λήψεται μισθόν πιστόν. Εκείνος που δίδει το χέρι του στο χέρι του άλλου και συνάπτει συμφωνία δια την πραγματοποίησιν αδικών έργων, δεν θα μείνη ατιμώρητος παρά Θεού και ανθρώπων. Οποιος όμως σκορπίζει παντού τα έργα της αρετής θα πάρη τον πρέποντα μισθόν.
- Παρ. 11,22
Παρ. 11,22
ώσπερ ένώτιον έν ρίνι υός, ούτως γυναικί κακόφρονι κάλλος.
Ό,τι είναι το χρυσό σκουλαρίκι εις την μύτην του χοίρου, κάτι τέτοιο είναι και το κάλλος εις την ασύνετον και με αμαρτωλά φρονήματα γυναίκα.
- Παρ. 11,23
Παρ. 11,23
έπιθυμία δικαίων πᾶσα άγαθή, έλπις δέ άσεβών άπολεΐται.
Όλαι αι επιθυμιαί των δικαίων είναι αγαθαί και θα πραγματοποιηθούν εκ μέρους του Θεού. Καθε δε πονηρά ελπίς των ασεβών ανθρώπων, διότι είναι κακή, θα καταστραφή.
- Παρ. 11,24
Παρ. 11,24
είσιν οί τὰ ίδια σπείροντες πλείονα ποιούσιν, είσί δέ και οί συνάγοντες έλαττονούνται.
Υπάρχουν άνθρωποι, οι οποίοι σκορπίζουν απλόχερα τα αγαθά των δια την εξυπηρέτησιν των άλλων και με την ευλογίαν του Θεού αποκτούν πολύ περισσότερα. Υπάρχουν δε εξ αντιθέτου και άλλοι, οι οποίοι, αν και διαρκώς συγκεντρώνουν υλικά αγαθά με παρανόμους τρόπους, πάντοτε στερούνται.
- Παρ. 11,25
Παρ. 11,25
ψυχή εύλογουμένη πᾶσα άπλη, άνήρ δέ θυμώδης ούκ εύσχήμων.
Ο ευθύς, ο άκακος άνθρωπος έχει πάντοτε τας ευλογίας εκ μέρους του Θεού και τον έπαινον εκ μέρους των ανθρώπων. Άνθρωπος όμως, που αποθηριώνεται από τον θυμόν, έχει αποκρουστική συμπεριφοράν και κακήν την εμφάνισιν.
- Παρ. 11,26
Παρ. 11,26
ό συνέχων σίτον ύπολείποιο αύτόν τοίς έθνεσιν, εύλογίαν δέ είς κεφαλήν τοϋ μεταδίδόντος.
Δί' εκείνον, που συνάγει και κρύπτει το σιτάρι εν καιρώ λιμού, με τον σκοπον να το πωλήση πανάκριβα, όλοι εύχονται να του το λεηλατήσουν ξένοι επιδρομείς και εχθροί. Η ευλογία δε του Θεού χορηγείται πλουσία εις εκείνον που δίδει και στους άλλους.
- Παρ. 11,27
Παρ. 11,27
τεκταινόμενος άγαθά ζητεΐ χάριν άγαθήν, έκζητοϋντα δέ κακά, καταλήψεται αύτόν.
Αυτός που σκέπτεται πάντοτε και πράττει το καλόν, επιδιώκει και ευρίσκει πολλήν χάριν εκ μέρους του Θεού. Εκείνος όμως, ο οποίος επιζητεί να πράττη τα κακά εις βάρος των άλλων, αυτά τα κακά θα επιτέσουν επί της κεφαλής του και θα τον συντρίψουν.
- Παρ. 11,28
Παρ. 11,28
ό πεποιθώς επί πλούτῳ οϋτος πεσεΐται, ό δέ άντιλαμβανόμενος δικαίων οϋτος άνατελεΐ.
Εκείνος, που έχει πεποιθήσιν και ελπίδα στον πλούτον του, θα πέση και θα καταστραφή. Εκείνος όμως, που βοηθεί και υποστηρίζει τους αναξιοπαθούντας δικαίους, αυτός θα ανατείλη ωσάν λαμπρός ήλιος.
- Παρ. 11,29
Παρ. 11,29
ό μή συμπεριφερόμενος τῷ έαυτοϋ οίκῳ κληρονομήσει άνεμον, δουλεύσει δέ άφρων φρονιμῷ.
Εκείνος, που δεν ζη και δεν συμπεριφέρεται καλά μέσα στο σπίτι του, θα κληρονομήση αέρα, θα γίνη δηλαδή πτωχός. Ο άμυαλος και ασύνετος θα καταντήση δούλος στον συνετόν.
- Παρ. 11,30
Παρ. 11,30
έκ καρπού δικαιοσύνης φύεται δένδρον ζωής, άφαιροϋνται δέ άωροι ψυχαί παρανόμων.
Από τους καρπούς και τα έργα της δικαιοσύνης φυτρώνει και μεγαθύνεται το δένδρον της μακράς και ευτυχισμένης ζωής· ενώ η ζωή των παρανόμων ανδρών αφαιρείται πρόωρα.
- Παρ. 11,31
Παρ. 11,31
εί ό μὲν δίκαιος μόλις σώζεται, ό άσεβής και άμαρτωλός πού φανεΐται;
Εάν όμως και αυτός ακόμη ο δίκαιος μόλις και μετά βίας σώζεται, ο ασεβής και ο αμαρτωλός πως θα τολμήση να παρουσιασθή ενώπιον του Θεού;

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 12

- Παρ. 12,1
Παρ. 12,1
Ό άγαπών παιδείαν, αγαπᾷ αίσθησιν, ό δέ μισῶν έλέγχους άφρων.
Εκείνος ο οποίος αγαπά την κατά Θεόν παιδείαν και μόρφωσιν, αγαπά την αληθινήν γνώσιν και ορθήν διάκρισιν. Οποιος όμως μισεί και αποστρέφεται τους ελέγχους, είναι ανόητος και ασύνετος.
- Παρ. 12,2
Παρ. 12,2
κρείσσων ό εύρών χάριν παρά Κυρίῳ, άνήρ δέ παράνομος παρασιωπηθήσεται.
Πολύ καλύτερος από όλους είναι ο άνθρωπος, που ευρήκε και έλαβε χάριν δια της ευσεβείας του από τον Κυριον. Ο δε παράνομος άνθρωπος θα λησμονηθή από τον Θεόν και τους ανθρώπους.
- Παρ. 12,3
Παρ. 12,3
οϋ κατορθώσει άνθρωπος έξ άνόμου, αί δέ ρίζαι τῶν δικαίων ούκ έξαρθήσονται.
Κανείς άνθρωπος δεν θα προκόψη και δεν θα κατευδοωθή με τας παρανομίας του. Αι ρίζαι όμως των δικαίων μένουν στερεαί στο έδαφος, ώστε και αυτοί και οι απόγονοί των να μη χαθούν.
- Παρ. 12,4
Παρ. 12,4
γυνή άνδρεία στέφανος τῷ άνδρι αύτῆς· ώσπερ δέ έν ξύλῳ σκώληξ, ούτως άνδρα άπόλλυσι γυνή κακοποιός.
Γυνή εργατική, δράστηρια και ενάρετος, είναι στέφανος δόξης δια τον άνδρα της. Εξ αντιθέτου η κακότροπος γυναίκα καταστρέφει τον άνδρα της, όπως ο σκώληξ κατατρώγει το ξύλον.

- Παρ. 12,5
Παρ. 12,5
λογισμοὶ δικαίων κρίματα, κυβερνώσι δὲ ἀσεβεῖς δόλους.
Αὐ σκέψεις, αὐ κρίσεις καὶ αὐ αποφάσεις τῶν δικαίων εἶναι πάντοτε ὀρθαί, ἐνῶ οἱ ἀσεβεῖς μηχανεῦνται καὶ πρωτοστατοῦν εἰς δόλια σχέδια.
- Παρ. 12,6
Παρ. 12,6
λόγοι ἀσεβῶν δόλιοι, στόμα δὲ ὀρθῶν ῥύσεται αὐτούς.
Οἱ λόγοι τῶν ἀσεβῶν εἶναι πάντοτε γεμάτοι δολιότητα καὶ ἐπιβουλὴν. Τὸ στόμα ὅμως τῶν εὐκρινῶν καὶ ἐντίμων ἀνθρώπων λέγει πάντοτε τὴν ἀλήθειαν, ἣ ὁποία καὶ τοὺς λυτρώνει ἀπὸ τῆς δολιότητος τῶν κακῶν.
- Παρ. 12,7
Παρ. 12,7
οὐ ἂν στραφῆ ὁ ἀσεβής, ἀφανίζεται, οἶκοι δὲ δικαίων παραμένουσι.
Ὅπου καὶ ἀν στραφῆ καὶ καταφύγῃ ὁ ἀσεβής, τελικῶς θὰ καταστραφῆ, ἐνῶ οἱ οἶκοι τῶν δικαίων παραμένουν σῶοι καὶ ασφαεῖς.
- Παρ. 12,8
Παρ. 12,8
στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἀνδρός, νωθροκάρδιος δὲ μκκηρίζεται.
Τὸ στόμα τοῦ συνετοῦ, δια τὰ σοφὰ καὶ φρόνιμα λόγια τοῦ, ἐπαινεῖται καὶ ἐγκωμιάζεται ἀπὸ κάθε φρόνιμον ἀνδρα. Ἐνῶ ὁ δια τὴν ραθυμίαν καὶ ἀμαρτωλότητα αὐτοῦ νωθρός εἰς τὴν σκέψιν καὶ βραδύνους ἐμπαίζεται.
- Παρ. 12,9
Παρ. 12,9
κρείσσων ἀνὴρ ἐν ἀτιμίᾳ δουλεύων ἑαυτῷ ἢ τιμῆν ἑαυτῷ περιτιθεῖς καὶ προσδεόμενος ἄρτου.
Καλύτερος καὶ προτιμότερος εἶναι ὁ ἀνθρώπος, ὁ ἔστω καὶ κοινωνικῶς κατώτερος, ὁ ὁποῖος ὅμως με τὴν ἐντίμον ἐργασίαν τοῦ ἐξυπηρετεῖ τὸν ἑαυτὸν τοῦ καὶ τὴν οἰκογένειάν τοῦ, παρά μωροκενόδοξος, ὁ ὁποῖος με τίτλους ευγενείας ἀνευ ἀξίας ἐπιζητεῖ δόξαν, καθ' ὃν χρόνον στερεῖται καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου.
- Παρ. 12,10
Παρ. 12,10
δικαίος οἰκτερεῖ ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ σπλάγχνα τῶν ἀσεβῶν ἀνελεήμονα.
Ὁ δικαίος καὶ ἐνάρετος ἀνθρώπος πονεῖ καὶ ἐνδιαφέρεται καὶ δι' αὐτὰ ἀκόμη τὰ ζῶα τοῦ. Τὰ σπλάγχνα ὅμως τῶν ἀσεβῶν εἶναι ἀπόνα καὶ σκληρὰ πρὸς πάντας καὶ πρὸς πάντα.
- Παρ. 12,11
Παρ. 12,11
ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐμπλησθήσεται ἄρτων, οἱ δὲ διώκοντες μάταια ἐνδεεῖς φρενῶν.
Εκεῖνος ποὺ καλλιεργεῖ με ἐπιμονὴν καὶ ἐνδιαφέρον τοὺς ἀγρούς τοῦ, θὰ χορτάσῃ ψωμί. Ὅσοι ὅμως ἐπιζητοῦν μάταια καὶ ἀκατόρθωτα πράγματα καὶ καταστρώνουν μεγάλα ἀπραγματοποίητα σχέδια, αὐτοὶ εἶναι ἀνόητοι καὶ θὰ πεινάσουν.
- Παρ. 12,11^α
Παρ. 12,11^α
ὃς ἐστὶν ἡδὺς ἐν οἴνων διατριβαῖς, ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὀχυρώμασι καταλείψει ἀτιμίαν.
Ὅποιος εὐχαριστεῖται καὶ γλυκαίνεται νὰ συχνάζῃ εἰς τὰ οἰνοπωλεῖα καὶ νὰ μεθὰ αὐτὸς θὰ κληροδοτήσῃ στο σπῆτι τοῦ ἐξευτελισμὸν καὶ ἐντροπὴν.
- Παρ. 12,12
Παρ. 12,12
ἐπιθυμίαι ἀσεβῶν κακαί, αἱ δὲ ρίζαι τῶν εὐσεβῶν ἐν ὀχυρώμασι.
Αἱ ἐπιθυμίαι τῶν ἀσεβῶν εἶναι πάντοτε κακαί καὶ ὀδηγοῦν εἰς τὴν καταστροφὴν, ἐνῶ αἱ ρίζαι τῶν εὐσεβῶν εἶναι ἀπλωμένα ασφαεῖς καὶ ἀμετακίνητοι. Αὐτοὶ καὶ οἱ ἀπόγονοὶ τῶν θὰ εὐδοκιμήσουν.
- Παρ. 12,13
Παρ. 12,13
δι' ἀμαρτίαν χειλέων ἐμπίπτει εἰς παγίδας ἀμαρτωλός, ἐκφεύγει δὲ ἐξ αὐτῶν δικαίος.
Ὁ ἀμαρτωλός ἐξ αἰτίας τῶν ψευδολογιῶν καὶ τῶν ἄλλων δολίων λόγων τοῦ περιπίπτει καὶ συλλαμβάνεται εἰς παγίδας. Ὁ ἐνάρετος ὅμως ἀνθρώπος, ποὺ προσέχει τὰ λόγια τοῦ, διαφεύγει ἀπὸ αὐτὰς τὰς παγίδας.
- Παρ. 12,13^α
Παρ. 12,13^α
ὁ βλέπων λεῖα ἐλεηθήσεται, ὁ δὲ συναντῶν ἐν πύλαις ἐκθλίψει ψυχὰς.
Εκεῖνος, ποὺ ἔχει ἡρεμον καὶ γλυκὺ τὸ βλέμμα, ἐφελκύνει τὴν συμπάθειαν ἐκ μέρους τῶν ἄλλων. Ὁ φίλερις ὅμως καὶ φιλόδικος, ποὺ τρέχει εἰς τὰ δικαστήρια δια νὰ συναντηθῆ ἐκεῖ με τοὺς ἀντιδίκους τοῦ, θὰ δημιουργήσῃ εἰς ἐκεῖνους καὶ στον ἑαυτὸν τοῦ στενόχωρον ψυχικὴν κατάστασιν.
- Παρ. 12,14
Παρ. 12,14
ἀπὸ καρπῶν στόματος ψυχὴ ἀνδρός πλησθήσεται ἀγαθῶν, ἀνταπόδομα δὲ χειλέων αὐτοῦ δοθήσεται αὐτῷ.
Απὸ τὰ καλὰ λόγια, ποὺ σαν ὠραῖοι καρποὶ βγαίνουν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἐντίμου καὶ δικαίου, θὰ γεμίσῃ ἡ ζωὴ τοῦ ἀπὸ ἀγαθὰ. Σαν μισθός δε τῶν χειλέων τοῦ θὰ δοθῆ εἰς αὐτὸν χάρις ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ὑπόληψις ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων.
- Παρ. 12,15
Παρ. 12,15
ὁδοὶ ἀφρόνων ὀρθαὶ ἐνώπιον αὐτῶν, εἰσακούει δὲ συμβουλίας σοφός.
Οἱ ἀνόητοι καὶ μωροκενόδοξοι θεωροῦν ὀρθὰς τὰς πορείας τῆς ζωῆς τῶν, ἐνῶ εἰς τὴν πραγματικότητά εἶναι διεστραμμένοι καὶ ὀλέθριοι. Ὁ σοφός ὅμως ἀνθρώπος ἀκούει τὰς συμβουλὰς τῶν ἄλλων καὶ δέχεται ὑποδείξεις.
- Παρ. 12,16
Παρ. 12,16
ἄφρων αὐθημερὸν ἐξαγγέλλει ὀργὴν αὐτοῦ, κρύπτει δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀτιμίαν ἀνὴρ πανοῦργος.
Ὁ ἀσύνετος, ὑπὸ τὸ κράτος τῶν πρώτων ἐντυπώσεων, ἐκσπὰ ἀμέσως εἰς ὀργὴν, ἐπιβλαβὴ δια τὸν ἑαυτὸν τοῦ καὶ δια τοὺς ἄλλους. Ἐνῶ ὁ συνετός καὶ μυαλωμένος ἀνθρώπος συγκρατεῖ τὴν ὀργὴν τοῦ, διότι τὴν θεωρεῖ ταπεινώσιν αὐτοῦ ἐξευτελισμὸν.
- Παρ. 12,17
Παρ. 12,17
ἐπιδεικνυμένην πίστιν ἀπαγγέλλει δικαίος, ὁ δὲ μάρτυς τῶν ἀδικῶν δόλιος.
Αποδεδειγμένην, καθαρὰν καὶ ἀξιόπιστον μαρτυρίαν καταθέτει ὁ δικαίος ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, ἐνῶ ὁ ψευδομάρτυς καταθέτει ψευδεῖς καὶ δολίας μαρτυρίας.
- Παρ. 12,18
Παρ. 12,18
εἰσὶν οἱ λέγοντες τιτρώσκουσι μαχαίρα, γλώσσαι δὲ σοφῶν ἰώνται.
Υπάρχουν ἀνθρώποι, οἱ ὁποῖοι με τὰ λόγια τῶν πληγώνουν ὡσάν με μαχαίρι. Αἱ ομιλίαι ὅμως τῶν συνετῶν καὶ ἐναρέτων ἀνθρώπων παρηγοροῦν καὶ θεραπεύουν τὰς πληγώμενας καὶ πονεμένες καρδίας.
- Παρ. 12,19
Παρ. 12,19
χειλὴ ἀληθινὰ κατορθοῖ μαρτυρίαν, μάρτυς δὲ ταχὺς γλώσσαν ἔχει ἄδικον.
Ἡ ἀληθινὰ κατορθοῖ μαρτυρίαν, ὁ μάρτυς δὲ ταχὺς γλώσσαν ἔχει ἄδικον.

- Παρ. 12,19 Τα χείλη του εντίμου και αληθινού μάρτυρος, ο οποίος ομιλεί με σύνεσιν και περίσκεπιν, καταθέτουν ακλόνητον και κατοχυρωμένην μαρτυρίαν. Εξ αντιθέτου μάρτυς ταχύς, επιπόλαιος και απερίσκεπτος, καταθέτει συνήθως επιπολαίαν και άδικον μαρτυρίαν.
- Παρ. 12,20 **δόλος έν καρδία τεκταινομένου κακά, οί δέ βουλόμενοι ειρήνην εύφρανθήσονται.**
Παρ. 12,20 Δολιότης υπάρχει εις την καρδιαν του πονηρού, ο οποίος μηχανεύεται και αποφασίζει κακά. Οσοι όμως επιθυμούν και επιδιώκουν την ειρήνην του Θεού, θα την επιτύχουν και θα ευφρανθούν.
- Παρ. 12,21 **ούκ άρέσει τῷ δικαίω ούδέν άδικον, οί δέ άσεβείς πλησθήσονται κακῶν.**
Παρ. 12,21 Εις τον ενάρετον άνθρωπον τίποτε το άδικον δεν είναι ευάρεστον. Οι ασεβείς όμως θα γεμίσουν από κακίας σύμφωνα με τας επιθυμίας της πονηράς καρδιάς των.
- Παρ. 12,22 **βδέλυγμα Κυρίω χείλη ψευδή, ό δέ ποιῶν πίστεις δεκτός παρ' αύτῷ.**
Παρ. 12,22 Αποκρουστικά και μισητά είναι ενώπιον του Κυρίου τα χείλη, τα οποία ψεύδονται. Οποιοσ όμως φέρεται με ειλικρίνεια και αξιοπιστίαν είναι αγαπητός και ευπρόσδεκτος στον Θεόν.
- Παρ. 12,23 **άνήρ συνετός θρόνος αίσθήσεως, καρδία δέ άφρόνων συναντήσεται άραίς.**
Παρ. 12,23 Ο συνετός άνθρωπος είναι ωσαν θρόνος, επί του οποίου βασιλεύει η αλήθεια και η ορθή διάκρισις, ενώ η καρδια των αμαρτωλών και ασυνέτων θα συναντήση και θα πλημμυρίση από κατάρας.
- Παρ. 12,24 **χείρ έκλεκτῶν κρατήσει εύχερωῶς, δόλιοι δέ έσονται έν προνομή.**
Παρ. 12,24 Τα χέρια των εντίμων και συνετών ανθρώπων θα υπερισχύσουν και θα κυριαρχήσουν εύκολα επάνω στους άλλους. Οι δόλιοι όμως και οι ασύνετοι θα είναι υποχείριοι και υπηρέται των άλλων.
- Παρ. 12,25 **φοβερός λόγος καρδιαν τaráσσει άνδρὸς δικαίου, άγγελία δέ άγαθή εύφραίνει αύτόν.**
Παρ. 12,25 Λογια απειλητικά, ειδήσεις θλιβεραί συγκινούν και τaráσσουν την καρδιαν του δικαίου ανθρώπου, έστω και αν δεν αναφέρονται εις αυτόν προσωπικῶς. Αι αγαθαί όμως αγγελιαί, όπως είναι ο λόγος του Θεού, τον ευχαριστούν και τον χαροποιούν.
- Παρ. 12,26 **έπιγνώμων δικαίος έαυτοῦ φίλος έσται, αί δέ γνώμαι τῶν άσεβῶν άνεπικειΐς. άμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά ή δέ όδὸς τῶν άσεβῶν πλανήσει αύτούς.**
Παρ. 12,26 Ο συνετός και ειλικρινής και ευσεβής άνθρωπος κάμνει καλόν πρώτα πρώτα στον εαυτόν του, ενώ αι γνώμαι, αι αποφάσεις και αι πράξεις των ασεβῶν είναι ξένα προς την αρετήν της επικειΐας. Τιμωριαί εκ μέρους του Θεού και συμφοραί εκ μέρους αυτών των ιδίων θα καταδιώξουν τους αμαρτωλούς, διότι ο δρόμος των ασεβῶν τους παραπλά και τους οδηγεί στον όλεθρον.
- Παρ. 12,27 **ούκ έπιτεύξεται δόλιος θήρας, κτήμα δέ τιμιον άνήρ καθαρὸς.**
Παρ. 12,27 Ο δόλιος άνθρωπος δεν θα επιτύχη εις τας επιχειρήσους, ενώ ο δικαίος και καθαρὸς από δολιότητος και αμαρτίας είναι πολύτιμον απόκτημα δια την κοινωνίαν, αξιαγάπητος στον Θεόν.
- Παρ. 12,28 **έν όδοίς δικαιοσύνης ζωή, όδοί δέ μνησικάκων εις θάνατον.**
Παρ. 12,28 Εις τους δρόμους της αρετής υπάρχει η αληθινή και ευχάριστος ζωη, ενώ οι δρόμοι των μνησικάκων και εμπαθῶν ανθρώπων οδηγούν στον θάνατον.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 13

- Παρ. 13,1 **Υίὸς πανοῦργος ύπήκοος πατρί, υίὸς δέ άνήκοος έν άπωλεία.**
Παρ. 13,1 Υίὸς ευφυής και φρόνιμος υπακούει στον πατέρα του και προοδεύει, ενώ ο ανυπάκουος βαδίζει προς τον όλεθρον.
- Παρ. 13,2 **άπό καρπῶν δικαιοσύνης φάγεται άγαθός, ψυχαί δέ παρανόμων όλοῦνται άωροι.**
Παρ. 13,2 Ο ενάρετος άνθρωπος θα απολαύση τα αγαθά, που απέκτησέ με την δικαίαν και τιμίαν του εργασίαν, ενώ οι παράνομοι θα καταστραφούν με πρόωρον θάνατον
- Παρ. 13,3 **ὃς φυλάσσει τὸ έαυτοῦ στόμα, τηρεΐ τήν έαυτοῦ ψυχήν, ό δέ προπετής χείλεσι πτοήσει έαυτόν.**
Παρ. 13,3 Εκείνος που προσέχει τα λόγια του, προφυλάσσει την ζωήν του από πολλά κακά. Ο επιπόλαιος όμως και απερίσκεπτος εις τα λόγια του θα δημιουργήση στον εαυτόν του πολλούς φόβους και μεγάλας περιπετείας.
- Παρ. 13,4 **έν έπιθυμίαις έστί πᾶς άεργός, χεΐρες δέ άνδρειῶν έν έπιμελεία.**
Παρ. 13,4 Καθε οκηρός και κακός είναι γεμάτος με πάσης φύσεως επιθυμίας και όνειρα απραγματοποίητα. Τουναντίον αι χεΐρες των εργατικῶν ανθρώπων εργάζονται με επιμέλειαν και δραστηριότητα.
- Παρ. 13,5 **λόγον άδικον μισεΐ δικαίος, άσεβής δέ αισχύνεται και ούχ έξει παρρήσιαν.**
Παρ. 13,5 Ο δικαίος αποστρέφεται με μίσος κάθε λόγον, ο οποίος εκφράζει αδικίαν. Ο ασεβής όμως σκέπτεται και πράττει έργα, τα οποία τον καταισχύνουν και τον εξευτελίζουν. Δια τούτο δεν έχει το ηθικόν σθένος να παρουσιασθή ούτε ενώπιον των ανθρώπων, ούτε ενώπιον του Θεού.
- Παρ. 13,7 **είσιν οί πλουτιζόντες έαυτούς μηδέν έχοντες, και είσιν οί ταπεινούντες έαυτούς έν πολλῷ πλούτῳ.**
Παρ. 13,7 Υπάρχουν άνθρωποι κενόδοξοι και καυχησιολόγοι, οι οποίοι παρουσιάζουν τον εαυτόν των πλούσιον, ενώ είναι

- πάμπτωχοι. Υπάρχουν όμως και άλλοι, που φέρονται με ταπεινοφροσύνην, ενώ έχουν πολὺν πλούτον.
- Παρ. 13,8
Παρ. 13,8 **λύτρον ἄνδρὸς ψυχῆς ὁ ἴδιος πλοῦτος, πτωχὸς δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλήν.**
Ο πλούτος δίδεται, όταν παραστή ανάγκη, ως λύτρον, δια να σώση την ζωὴν του πλουσίου. Ο πτωχὸς ὅμως δεν υπόκειται εἰς τέτοιας ἀπειλὰς και κινδύνους εκ μέρους ληστών, που ζητοῦν λύτρα.
- Παρ. 13,9
Παρ. 13,9 **φῶς δικαίους διαπαντός, φῶς δὲ ἀσεβῶν σβέννυται.**
Εἰς τους δικαίους ἀνθρώπους ὑπάρχει πάντοτε το παρά του Θεοῦ φως της χαράς. Ἀλλὰ το φως της ζωῆς των ἀσεβῶν, αν ὑπάρξη, εἶναι προσωρινόν, ταχέως σβήνεται και χάνεται.
- Παρ. 13,9^α
Παρ. 13,9^α **ψυχαὶ δόλιαι πλανῶνται ἐν ἁμαρτίαις, δίκαιοι δὲ οἰκτεῖρουσι καὶ ἔλεοῦσι.**
Αἱ δόλιαι και πονηραὶ ψυχαὶ ζουν περιπλανώμενοι μέσα εἰς τους λαβυρίνθους της ἁμαρτίας, ενώ οἱ δίκαιοι ζουν ευχάριστα, συγχρόνως δε συμπαθοῦν και ἐλεοῦν και τους ἄλλους.
- Παρ. 13,10
Παρ. 13,10 **κακὸς μεθ' ὕβρεως πράσσει κακά, οἱ δὲ ἑαυτῶν ἐπιγνώμονες σοφοί.**
Ο αμετανόητος κακὸς ἀνθρώπος διαπράττει με θρασύτητα το κακόν και καυχάται δι' αὐτό. Οσοι ὅμως ἔχουν αυτογνωσίαν εἶναι σοφοὶ και ταπεινόφρονες.
- Παρ. 13,11
Παρ. 13,11 **ὑπαρξὶς ἐπισπουδαζομένη μετὰ ἀνομίας ἐλάσσωσιν γίνεται, ὁ δὲ συνάγων ἑαυτῷ μετ' εὐσεβείας πληθυνθήσεται· δίκαιος οἰκτεῖρει καὶ κυχρᾷ.**
Περιοῦσία, η οποία αποκτάται και αυξάνεται με παράνομα μέσα και εἰς ολίγον χρονικόν διάστημα, σύντομα θα ολιγοστεύσῃ και θα εξαφανισθῇ. Εκείνος ὅμως ο οποίος συγκεντρώνει αγαθὰ και πλουτίζει κατὰ τρόπον δίκαιον και νόμιμον, θα γεμίσει πράγματι ἀπὸ τας εὐλογίας και τα αγαθὰ του Κυρίου. Ο δίκαιος λυπεῖται τους πτωχοὺς, τους στερουμένους και τους πάσχοντας, ἐλεεῖ και δανεῖζει.
- Παρ. 13,12
Παρ. 13,12 **κρείσσων ἐναρχόμενος βοηθῶν καρδίᾳ τοῦ ἐπαγγελλομένου καὶ εἰς ἐλπίδα ἄγοντος· δένδρον γὰρ ζωῆς ἐπιθυμία ἀγαθῆ.**
Καλύτερος και ἀνώτερος εἶναι εκείνος, ο οποίος αρχίζει ἀμέσως να βοηθῇ τους ἄλλους με ὅλην του την καρδιά, ἀπὸ εκείνον που δίδει υποσχέσεις μόνον και ἐλπίδας δια βοήθειαν στο μέλλον. Διότι η ἀγαθὴ ἐπιθυμία προς βοήθειαν των ἄλλων, η οποία πραγματοποιεῖται ἀμέσως, εἶναι δένδρον γεμάτο ζωῆν.
- Παρ. 13,13
Παρ. 13,13 **ὃς καταφρονεῖ πράγματος, καταφρονηθήσεται ὑπ' αὐτοῦ· ὁ δὲ φοβούμενος ἐντολήν, οὗτος ὑγιαίνει.**
Εκείνος που καταφρονεῖ τον λόγον του Θεοῦ και εκτρέπεται εἰς κακάς πράξεις, θα καταφρονηθῇ και θα καταδικασθῇ δι' αὐτὰς ἀπὸ τον Θεόν. Εκείνος ὅμως που σέβεται και τηρεῖ την ἐντολήν του Θεοῦ, αὐτὸς εἶναι υγιὴς ψυχικῶς, θα ἔχη ζωὴν και υγείαν.
- Παρ. 13,13^α
Παρ. 13,13^α **υἰῶ δολίῳ οὐδὲν ἔσται ἀγαθόν, οἰκέτη δὲ σοφῷ εὖοδοι ἔσσονται πράξεις, καὶ κατευθυνθήσεται ἡ ὁδὸς αὐτοῦ.**
Εἰς τον δόλιον και κακὸν υἱὸν κανένα ἀγαθόν δεν θα ὑπάρχη μονίμως. Εἰς τον υπηρέτην ὅμως τον συνετόν και ἐντιμον ὅλαι αἱ ἐνέργειαι του θα εὐδοκῶνται και η πορεία της ζωῆς του θα κατευθύνεται και θα κυβερνᾶται ἀπὸ τον Θεόν.
- Παρ. 13,14
Παρ. 13,14 **νόμος σοφοῦ πηγὴ ζωῆς, ὁ δὲ ἄνους ὑπὸ παγίδος θανεῖται.**
Ο νόμος του Θεοῦ εἶναι πηγὴ ζωῆς δια τον σοφόν, ενώ ο ἄμυαλος και ἀμαρτωλὸς συλλαμβάνεται ἀπὸ παγίδα θανάτου.
- Παρ. 13,15
Παρ. 13,15 **σύνεσις ἀγαθῆ δίδωσι χάριν, τὸ δὲ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς, ὁδοὶ δὲ καταφρονούντων ἐν ἀπωλείᾳ.**
Ἡ ἀγαθὴ σύνεσις, που χορηγεῖται ἀπὸ τον Θεόν, δίδει χάριν στον ἀνθρώπον, τον κάμνει δε συμπαθῆ και στους ἄλλους. Δια να γνωρίσῃ ὅμως κανεὶς τον νόμον του Θεοῦ, πρέπει να ἔχη καθαρὰν και καλοπροαίρετον καρδίαν και διάνοιαν. Αἱ πορεῖαι αὐτῶν, που καταφρονοῦν τον θεῖον νόμον, οδηγοῦν στον ὄλεθρον.
- Παρ. 13,16
Παρ. 13,16 **πᾶς πανοῦργος πράσσει μετὰ γνώσεως, ὁ δὲ ἄφρων ἐξεπέτασεν ἑαυτοῦ κακίαν.**
Καθε συνετὸς και ἐξυπνος ἀνθρώπος ενεργεῖ με περισκεψιν κρίνων ὀρθῶς πρόσωπα και πράγματα, ενώ ο ασύνετος ξεπετὰ και φανερώνει ἀπερίσκεπτος την κακίαν του και δημιουργεῖ στον εαυτὸν του ζητήματα.
- Παρ. 13,17
Παρ. 13,17 **βασιλεὺς θρασὺς ἐμπεσεῖται εἰς κακά, ἄγγελος δὲ σοφὸς ρύσεται αὐτόν.**
Βασιλεὺς θρασὺς και ασύνετος θα περιπέσῃ εἰς πολλὰ κακά και θα ἐμπλέκεται εἰς πολλὰς δυσκολίας. Ἐνας ὅμως συνετὸς σύμβουλος εἶναι δυνατόν να προλάβῃ τα λάθη του και να τον σώσῃ ἀπὸ πολλὰς περιπετειᾶς.
- Παρ. 13,18
Παρ. 13,18 **πενίαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία, ὁ δὲ φυλάσσωσιν ἐλέγχους δοξασθήσεται.**
Ἡ ὀρθὴ διαπεδαγωγῆσις και υγιὴς μόρφωσις διώχνει ἀπὸ την ζωὴν την πτωχείαν και την καταφρόνησιν. Και εκείνος ο οποίος δέχεται τας υγιεῖς υποδείξεις και συμμορφώνεται με αὐτὰς, θα δοξασθῇ και θα τιμηθῇ ἀπὸ τους ἀνθρώπους.
- Παρ. 13,19
Παρ. 13,19 **ἐπιθυμίαι εὐσεβῶν ἠδύνουσι ψυχὴν, ἔργα δὲ ἀσεβῶν μακρὰν ἀπὸ γνώσεως.**
Ἁγία ἐπιθυμία και ἱεροὶ πόθοι των εὐσεβῶν τέρπουν και γλυκαίνουν την ψυχὴν των, ενώ τα ἔργα των ἀσεβῶν εἶναι μακρὰν ἀπὸ το θέλημα του Θεοῦ και δημιουργοῦν πικρίαν και απογοήτευσιν.
- Παρ. 13,20
Παρ. 13,20 **ὁ συμπορευόμενος σοφοῖς σοφὸς ἔσται, ὁ δὲ συμπορευόμενος ἄφροσι γνωσθήσεται.**

- Παρ. 13,20 Εκείνος που συναναστρέφεται με σοφούς και ενάρετους, θα γίνη και αυτός σοφός και ενάρετος. Εξ αντιθέτου εκείνος ο οποίος συναναστρέφεται με αμαρτωλούς, θα γίνη και θα γνωσθή εις την κοινωνίαν ως όμοιός των, ένας από αυτούς.
- Παρ. 13,21 **ἀμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά, τούς δὲ δικαίους καταλήψεται ἀγαθά.**
Παρ. 13,21 Εκείνους που συστηματικά και αμετανόητα διαπράττουν το κακόν, θα τους κυνηγούν συνεχώς προς τιμωρίαν των αι δυστυχία και αι θλίψεις, ενώ τους ενάρετους θα τους συναντούν στον δρόμον της ζωής των και θα τους περιβάλλουν τα αγαθά.
- Παρ. 13,22 **ἀγαθὸς ἀνὴρ κληρονομήσει υἱοὺς υἱῶν, θησαυρίζεται δὲ δικαίους πλοῦτος ἀσεβῶν.**
Παρ. 13,22 Ο ενάρετος και ευσεβής άνθρωπος, θα αφήση κληρονομίαν όχι μοναχά εις τα παιδιά του αλλά και εις τα παιδιά των παιδιών του. Ο πλούτος δε των ασεβῶν ανθρώπων θησαυρίζεται, δια να περιέλθῃ εις τα χέρια των δικαίων.
- Παρ. 13,23 **δικαιοὶ ποιήσουσιν ἐν πλούτῳ ἔτη πολλά, ἄδικοι δὲ ἀπολοῦνται συντόμως.**
Παρ. 13,23 Οι δικαιοὶ θα ζήσουν ἐπὶ πολλά ἔτη ἔχοντες και απολαμβάνοντες τον πλούτον των, οι δε ἄδικοι θα καταστραφούν πολὺ σύντομα.
- Παρ. 13,24 **ὃς φείδεται τῆς βακτηρίας μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὁ δὲ ἀγαπῶν ἐπιμελῶς παιδεύει.**
Παρ. 13,24 Ο πατέρας, ο οποίος λυπείται και δεν τιμωρεῖ με την παιδαγωγικὴν ῥάβδον τον υἱὸν του, εἶναι το ἴδιο ὡς εἶναι τον μισή. Εκείνος ὅμως που αγαπά με αληθινὴν ἀγάπην το παιδί του, το διαπαιδαγωγεῖ και το ανατρέφει με πολλὴν ἐπιμέλειαν, με στοργὴν ἀλλά και με αυστηρότητα.
- Παρ. 13,25 **δικαίος ἔσθων ἐμπιπλᾷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ψυχὰι δὲ ἀσεβῶν ἐνδεεῖς.**
Παρ. 13,25 Ο δικαίος, ὅταν τρώγῃ, χορταίνει και ικανοποιεῖ την ψυχὴν του ευχαριστῶν τον Θεόν. Αἱ ψυχὰι των ασεβῶν ἐξ αιτίας της αμαρτωλότητός των εἶναι σαν πτωχαί. Ποτέ δεν ευχαριστοῦνται εις χορτασμόν, ἔστω και αν ἔχουν πολλά και νόστιμα φαγητά.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 14

- Παρ. 14,1 **Σοφαὶ γυναῖκες ὠκοδόμησαν οἴκους, ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψε ταῖς χερσὶν αὐτῆς.**
Παρ. 14,1 Συνεταί και ενάρετοι γυναῖκες ἔκτισαν με την νοικοκυρωσύνην των και ἀνέδειξαν τα σπίτια των και την οικογενειάν των, ἐνῶ ἡ ἄμυαλος και σπάταλος γυναῖκα ἐξεθεμελίωσε με τα ἴδια της τα χέρια το σπίτι της.
- Παρ. 14,2 **ὁ πορευόμενος ὀρθῶς φοβεῖται τὸν Κύριον, ὁ δὲ σκολιάζων ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἀτιμασθήσεται.**
Παρ. 14,2 Εκείνος που ζῆ και φέρεται με τιμιότητα και δικαιοσύνην, σέβεται και φοβεῖται τον Θεόν, ἐνῶ εκείνος ο οποίος βαδίζει διεστραμμένας οδοὺς, θα κατεξευτελισθῇ.
- Παρ. 14,3 **ἐκ στόματος ἀφρόνων βακτηρία ὕβρεως, χεῖλη δὲ σοφῶν φυλάσσει αὐτούς.**
Παρ. 14,3 Ἀπὸ το στόμα των ασυνέτων ανθρώπων ἐξέρχονται λόγοι ἀλαζονικοὶ και υβριστικοί, οι οποίοι κτυποῦν τους ἄλλους ὡσαν με ῥόπαλον, ἐνῶ τα χεῖλη των συνετών και φρονίμων αὐτῶν, που προσέχουν εις τα λόγια των, τους προφυλάσσουν ἀπὸ κακὰς συνεπειάς.
- Παρ. 14,4 **οὔ μὴ εἰσι βόες, φάτναι καθαραί· οὔ δὲ πολλὰ γεννήματα, φανερά βοὸς ἰσχύς.**
Παρ. 14,4 Οπου δεν υπάρχουν βοῖδια, αἱ φάτναι εἶναι καθαραί, ὅπου ὅμως βλέπεις γεννήματα και εἰσοδήματα, ἐκεῖ γίνεται φανερά ἡ ἀξία του βοῖδιου.
- Παρ. 14,5 **μάρτυς πιστὸς οὐ ψεύδεται, ἑκκαίει δὲ ψευδῆ μάρτυς ἄδικος.**
Παρ. 14,5 Ο ευσυνείδητος και φιλαλήθης μάρτυς ποτέ δεν θα εἶπῃ και δεν θα καταθέσῃ ψεῦδη, ἐνῶ ο ψευδομάρτυς με τας ψευδολογίας του ἀνάπτει πυρκαϊάς, που κατακαίουν τον πλησίον.
- Παρ. 14,6 **ζητήσεις σοφίαν παρὰ κακοῖς καὶ οὐχ εὐρήσεις, αἴσθησις δὲ παρὰ φρονίμοις εὐχερής.**
Παρ. 14,6 Θα ἀναζητήσῃς σοφίαν και σύνεσιν μεταξύ των κακῶν ανθρώπων και δεν θα την εὐρησῇς. Εἰς τους φρόνιμους ὅμως και συνετοὺς ἀνθρώπους θα συναντήσῃς εὐκόλα την αληθινὴν γνώσιν και την δικαίαν διάκρισιν.
- Παρ. 14,7 **πάντα ἐναντία ἀνδρὶ ἄφρονι, ὄπλα δὲ αἰσθήσεως χεῖλη σοφά.**
Παρ. 14,7 Εἰς τον ασύνετον ἀνθρωπον, που δεν ὑπάρχει φρόνησις δια να τον κυβερνήσῃ, ἐρχονται ὅλα ἀντίθετα και ἀνάποδα, ἐνῶ τα χεῖλη του σοφοῦ εἶναι δι' αὐτὸν ὡσαν ὄπλα, που ἐκφράζουν και υπερασπίζουσι την αληθινὴν γνώσιν.
- Παρ. 14,8 **σοφία πανούργων ἐπιγνώσεται τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, ἄνοια δὲ ἀφρόνων ἐν πλάνῃ.**
Παρ. 14,8 Ἡ ευφυΐα και ἡ σύνεσις των κατὰ Θεόν σοφῶν ἀνθρώπων γνωρίζει και καθοδηγεῖ αὐτοὺς στο πῶς πρέπει να φέρωνται. Ἀντιθέτως ἡ ἀμυαλωσύνη των ἀφρόνων τους οδηγεῖ εις την πλάνην και στον ὀλεθρον.
- Παρ. 14,9 **οἰκία παρανόμων ὀφειλήσουσι καθαρισμόν, οἰκία δὲ δικαίων δεκταί.**
Παρ. 14,9 Τα σπίτια, αἱ οικογένειαι των παρανόμων ἀνθρώπων πρέπει να υποβληθῶν εις κάθαρσιν δια της μετανοίας, ἐνῶ αἱ οἰκίαι και αἱ οικογένειαι των δικαίων εἶναι καθαραί και εὐάρεστοι ἐνώπιον του Θεοῦ.
- Παρ. 14,10 **καρδία ἀνδρὸς αἰσθητικῆς, λυπηρὰ ψυχὴ αὐτοῦ· ὅταν δὲ εὐφραίνηται, οὐκ ἐπιμίγνυται ὕβρει.**
Παρ. 14,10 Ο ψυχικῶς υγιὴς ἀνθρωπος ἔχει ευαίσθητον την καρδίαν, ἡ δε ψυχὴ του πονεῖ εις τας θλίψεις τας ἰδικὰς του και

των άλλων. Όταν δε του έρχονται ευνοϊκά περιστάσεις και ευφραίνεται εξ αυτών, δεν κυριεύεται από το πνεύμα της αλαζονείας.

- Παρ. 14,11 οίκια άσεβών άφανισθήσονται, σκηναί δέ κατορθούντων στήσονται.
Παρ. 14,11 Αι οίκια των ασεβών θα εξαφανισθούν, αι σκηναί όμως των δικαίων, έστω και αν είναι πτωχαί, θα μένουν όρθια και ασάλευτοι.
- Παρ. 14,12 έστιν όδός, ή δοκεΐ παρ ά ανθρώποις όρθή εΐναι, τ ά δε τελευταΐα αύτής έρχεται εις πυθμένα ζΐδου.
Παρ. 14,12 Υπάρχουν τρόποι ζωής, τους οποίους μερικοί άνθρωποι θεωρούν ως ορθούς, ενώ εις την πραγματικότητα είναι λανθασμένοι και αμαρτωλοί. Το τέρμα όμως αυτών των οδών φθάνει εις τα βάθη του άδου.
- Παρ. 14,13 έν εύφροσύναις ού προσμίγνυται λύπη, τελευταΐα δέ χαρά εις πένθος έρχεται.
Παρ. 14,13 Εις τας τέρψεις και διασκεδάσπου ανθρώπου δεν αναμιγνύεται και δεν φαίνεται να έχη μέρος η λύπη. Εις το τέλος όμως η ευφροσύνη αυτή, εφ' όσον στηρίζεται επί της αμαρτίας, οδηγεί στο πένθος.
- Παρ. 14,14 τών έαυτοΐ όδών πλησθήσεται θρασυκάρδιος, από δέ τών διανοημάτων αύτοΐ άνήρ αγαθός.
Παρ. 14,14 Ο θρασύς και σκληρόκαρδος άνθρωπος θα χορτάση από τας ολεθρίας συνεπειάς της διαγωγής του, θα απολαύση τα επίχειρα της κακίας του. Εξ αντιθέτου ο αγαθός άνθρωπος θα ευχαριστηθή και θα χαρή από τας συνεπειάς των καλών σκέψεων και αποφάσεων του.
- Παρ. 14,15 άκακος πιστεύει παντί λόγω, πανούργος δέ έρχεται εις μετάνοιαν.
Παρ. 14,15 Ο απονήρευτος και αφελής άνθρωπος δίδει εμπιστοσύνην εις κάθε λόγον, τον οποίον θα ακούση. Ο έξυπνος όμως και συνετός, και αν προς στιγμην πιστεύση όλα όσα ακούση, τα επανεξετάζει και αν δεν τα εύρη ορθά αλλάσσει γνώμην.
- Παρ. 14,16 σοφός φοβηθείς έξέκλινεν από κακοΐ, ό δέ άφρων έαυτΐ πεποιθώς μίγνυται άνόμω.
Παρ. 14,16 Ο συνετός και μυαλωμένος άνθρωπος, επειδή φοβείται το κακόν και τας συνεπειάς του, αποφεύγει την συναναστροφην με τους κακούς, ενώ ο αμυαλος, επειδή έχει αυτοπεποίθησιν, επικοινωνεί και συναναστρέφεται με τους καταπατούντας τον θεϊον νόμον.
- Παρ. 14,17 όξύθυμος πράσσει μετά άβουλίας, άνήρ δέ φρόνιμος πολλά ύποφέρει.
Παρ. 14,17 Ο οξύθυμος, επειδή σκοτιζεται από τον θυμόν και δεν είναι κύριος του εαυτού του, εκτρέπεται εις απερισκεπτους πράξεις. Ο φρόνιμος όμως και κύριος του εαυτού του άνθρωπος πολλά ανέχεται και ενεργεί μετά συνέσεως.
- Παρ. 14,18 μεριοΐνται άφρονες κακίαν, οι δέ πανούργοι κρατήσουσιν αισθήσεως.
Παρ. 14,18 Μεριδιον και κτήμα των θα έχουν οι άφρονες την κακότητα, οι δε ευφυείς και συνετοί θα έχουν ως κτήμα των την αληθινήν γνώσιν και την ηθικήν διάκρισιν.
- Παρ. 14,19 όλισθήσουσι κακοί έναντι αγαθών, και άσεβεΐς θεραπεύσουσι θύρας δικαίων.
Παρ. 14,19 Οι κακοί θα γλυστρήσουν και θα πέσουν ενώπιον των αγαθών ανθρώπων, και οι ασεβείς θα γίνουν υπηρέται εις τας θύρας των δικαίων.
- Παρ. 14,20 φίλοι μισήσουσι φίλους πτωχούς, φίλοι δέ πλουσίων πολλοί.
Παρ. 14,20 Ψευδείς και ιδιοτελείς φίλοι θα μισήσουν και θα εγκαταλείψουν τους φίλους των, εάν εκείνοι πτωχύνουν. Οι φίλοι όμως των πλουσίων, δηλαδή οι κόλακες, είναι πολλοί, επειδή αποβλέπουν εις την εκμετάλλευσιν εκείων.
- Παρ. 14,21 ό άτιμάζων πένητας άμαρτάνει, έλεών δέ πτωχούς μακαριστός.
Παρ. 14,21 Οποιος εξευτελίζει και καταφρονεί τον πτωχόν, διαπράττει αμαρτίαν, ενώ εκείνος που ελεεί τους πτωχούς, είναι αξιομακάριστος και αξιέπαινος.
- Παρ. 14,22 πλανώμενοι τεκταίνουσι κακά, έλεον δέ και άλήθειαν τεκταίνουσιν αγαθοί. ούκ έπίστανται έλεον και πίστιν τέκτονες κακών, έλεημοσύναι δέ και πίστει παρ τέκτοσιν αγαθοΐς.
Παρ. 14,22 Εκείνοι που περπτανώνται στο σκοτός της αμαρτίας, καταστρώνουν πονηρά σχέδια και παίρνουν κακάς αποφάσεις εις βάρος των άλλων, ενώ οι πράγματι αγαθοί άνθρωποι καταρτίζουν αγαθά σχέδια και παίρνουν ειλικρινείς αποφάσεις εις βοήθειαν των άλλων. Οι σχεδιάζοντες και επιδιώκοντες το κακόν, δεν γνωρίζουν την ευσπλαγχνίαν και την ευθύτητα. Ευσπλαγχνία όμως και τιμιότης και αξιοπιστία υπάρχουν στους εργατάς του καλού.
- Παρ. 14,23 έν παντί μεριμνώντι ένεσσι περισσόν, ό δέ ήδύς και άνάλγητος έν ένδεια έσται.
Παρ. 14,23 Εις κάθε εργατικόν και τίμιον άνθρωπον υπάρχει πλεόνασμα αγαθών; Ο φιλήδονος όμως και αναισθητος θα ευρίσκεται πάντοτε εις στέρησιν και πτωχείαν.
- Παρ. 14,24 στέφανος σοφών πλοΐτος αύτών, ή δέ διατριβή άφρόνων κακή.
Παρ. 14,24 Στέφανος των σοφών είναι ο πλούτος, όχι μόνον ο υλικός αλλά και ο πνευματικός, ενώ η αναστροφή και επιδίωξις των ασυνέτων είναι κακή και με κακάς συνεπειάς.
- Παρ. 14,25 ρύσεται έκ κακών ψυχην μάρτυς πιστός, έκκαίει δέ ψεύδη δόλιος.
Παρ. 14,25 Από πολλά δεινά και άδικον καταδίκην ένας αξιοπίστος μάρτυς θα απαλλάξη τον αθών. Τουναντίον ο ψευδής και δόλιος μάρτυς θα προσπαθήση να ανάψη πυρκαϊάν με τας ψευδολογίας του.
- Παρ. 14,26 έν φόβω Κυρίου έλπις ίσχύος, τοΐς δέ τέκνοις αύτοΐ καταλείπει έρεισμα.
Παρ. 14,26 Εκείνος που σέβεται και φοβείται τον Κυριον, έχει βέβαιον την ελπίδα ότι θα αποκτήση δύναμιν υλικήν και

- πνευματικήν. Εἰς δε τα τέκνα του θα αφήσῃ ακλόνητον θεμέλιον, ὥστε και ἐκεῖνα να προοδεύσουν.
- Παρ. 14,27 **πρόσταγμα Κυρίου πηγὴ ζωῆς, ποιεῖ δὲ ἐκκλίνειν ἐκ παγίδος θανάτου.**
Παρ. 14,27 Αἱ ἐντολαὶ του Κυρίου εἶναι πηγὴ της ζωῆς μας, διότι μας προφυλάσσουν και μας ἀποτρέπουν ἀπὸ τας παγίδας του θανάτου.
- Παρ. 14,28 **ἐν πολλῶ ἔθνει δόξα βασιλέως, ἐν δὲ ἐκλείπει λαοῦ συντριβὴ δυνάστου.**
Παρ. 14,28 Ἡ δόξα και ἡ δύναμις του κάθε βασιλέως στηρίζεται στο πλῆθος του λαοῦ του. Οταν ὁμως λείψῃ ο λαός, θα συντριβῇ και ο ἴδιος ο βασιλεύς.
- Παρ. 14,29 **μακρόθυμος ἀνὴρ πολὺς ἐν φρονήσει, ὁ δὲ ὀλιγόψυχος ἰσχυρῶς ἄφρων.**
Παρ. 14,29 Ὁ πρᾶος, ο υπομονητικὸς και με αυτοκυριαρχίαν ἀνθρώπος ἔχει πολλὴν φρόνησιν. Ἐνῶ ο μικρόψυχος και ευέξαπτος εἶναι παρὰ πολὺ ἀνόητος.
- Παρ. 14,30 **πραῦθυμος ἀνὴρ καρδίας ἰατρός, σὴς δὲ ὀστέων καρδία αἰσθητική.**
Παρ. 14,30 Ὁ πρᾶος και υπομονητικὸς ἀνθρώπος εἶναι ο καλύτερος ἰατρός των πόνων της καρδίας των ἄλλων. Σκουλήκι δὲ που κατατρώγει τα κόκκαλα των ἀνθρώπων, εἶναι ἡ ευερέθιστος και εὐθικτος καρδία.
- Παρ. 14,31 **ὁ συκοφαντῶν πένητα παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν, ὁ δὲ τιμῶν αὐτόν ἐλεεῖ πτωχόν.**
Παρ. 14,31 Ἐκεῖνος που συκοφαντεῖ και εκμεταλλεῖται τον πτωχόν, εξοργίζει τον Θεόν, ο οποίος ἐπλασε τον πτωχόν. Ἐκεῖνος δὲ που τιμᾷ και σέβεται τον Θεόν, ἐλεεῖ τον πτωχόν ὡς τέκνον του Θεοῦ.
- Παρ. 14,32 **ἐν κακίᾳ αὐτοῦ ἀπωσθήσεται ἀσεβής, ὁ δὲ πεποithῶς τῆ ἑαυτοῦ ὀσιότητι δίκαιος.**
Παρ. 14,32 Ὁ ἀμαρτωλὸς ἀνθρώπος ἀπὸ αὐτὴν ταύτην την κακίαν του θα σπρωχθῇ και θα κατακρημισθῇ εἰς την ἀπώλειαν. Ἐκεῖνος ὁμως ο οποίος στηρίζεται εἰς την ἀρετὴν και την ἀγνότητα της καρδίας, θα εἶναι δίκαιος ἐνώπιον του Θεοῦ και εὐλογημένος.
- Παρ. 14,33 **ἐν καρδίᾳ ἀγαθῆς ἀνδρὸς ἀναπαύσεται σοφία, ἐν δὲ καρδίᾳ ἀφρόνων οὐ διαγινώσκειται.**
Παρ. 14,33 Ἡ ἀληθινὴ και προς την ἀρετὴν οδηγούσα σοφία κατοικεῖ και ἀναπαύεται εἰς την ἀγαθὴν καρδίαν του ἀνθρώπου. Εἰς την καρδίαν ὁμως των κακῶν ἀνθρώπων εἶναι ἀγνωστος ἡ κατὰ Θεόν σοφία.
- Παρ. 14,34 **δικαιοσύνη ὑψοῖ ἔθνος, ἔλασσοנוῦσι δὲ φυλὰς ἀμαρτία.**
Παρ. 14,34 Ἡ δικαιοσύνη ἐξυψώνει και ἀναδεικνύει ἕνα ἔθνος, ἐνῶ αἱ ἀμαρτίαι ἐλαττώνουν και ἐξολοθρεύουν ολοκλήρους φυλὰς.
- Παρ. 14,35 **δεκτὸς βασιλεῖς ὑπηρέτης νοήμων, τῆ δὲ ἑαυτοῦ εὐστροφία ἀφαιρεῖται ἀτιμίαν.**
Παρ. 14,35 Ἐυπρόσδεκτος εἶναι στον σοφόν βασιλέα ἕνας συνετὸς σύμβουλος, διότι με την πνευματικὴν αὐτοῦ ἰκανότητα και εὐστροφίαν τον προφυλάσσει ἀπὸ ἀποτυχίας και ἐξευτελισμοῦ.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 15

- Παρ. 15,1 **Ὅργη ἀπόλλυσι καὶ φρονίμους, ἀπόκρισις δὲ ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει θυμόν, λόγος δὲ λυπηρὸς ἐγείρει ὀργὰς.**
Παρ. 15,1 Ὁ θυμὸς και ἡ ὀργὴ καταστρέφει και αὐτοὺς ἀκόμη τους φρονίμους. Ἀπάντησις δε μετὰ ταπεινοφροσύνης και πραότητος ἀναχαιτίζει τον θυμόν. Λόγος ὁμως ἐξερεθιστικὸς προκαλεῖ και ἐξεγείρει θυμούς.
- Παρ. 15,2 **γλῶσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται, στόμα δὲ ἀφρόνων ἀναγγέλλει κακά.**
Παρ. 15,2 Ἡ γλῶσσα των συνετῶν ἀνθρώπων γνωρίζει και λέγει τα ὀρθὰ και πρέποντα, ἐνῶ το στόμα των ἀσυνέτων και ἀνοήτων διαλαλεῖ διαρκῶς λόγια κακὰ και ἀναιδῆ.
- Παρ. 15,3 **ἐν παντὶ τόπῳ ὀφθαλμοὶ Κυρίου, σκοπεύουσι κακοὺς τε και ἀγαθοὺς.**
Παρ. 15,3 Εἰς κάθε μέρος της υλικῆς και πνευματικῆς δημιουργίας τα μάτια του Θεοῦ παρατηροῦν τα πάντα. Εποπτεύουν τους καλοὺς και τους ἀγαθοὺς εἰς ὅλας αὐτῶν τας καταστάσεις και ἐνεργείας.
- Παρ. 15,4 **ἴασις γλώσσης δένδρον ζωῆς, ὁ δὲ συντηρῶν αὐτὴν πλησθήσεται πνεύματος.**
Παρ. 15,4 Ἡ θεραπεία, την ὁποῖαν προσφέρει ἡ γλυκεία και εὐλαβὴς γλῶσσα, ὁμοιάζει προς πλουσιόκαρπον δένδρον ζωῆς. Ὁποῖος προσέχει και συγκρατεῖ την γλῶσσαν του, θα γέμιση ἀπὸ το Πνεῦμα του Θεοῦ.
- Παρ. 15,5 **ἄφρων μκκτηρίζει παιδείαν πατρὸς, ὁ δὲ φυλάσσων ἐντολὰς πανουργότερος.**
Παρ. 15,5 Ὁ ἀσύνετος ἐμπαίζει και καταφρονεῖ την στοργικὴν παιδαγωγίαν του πατρὸς. Ἐκεῖνος ὁμως ο οποίος ἀκούει με προσοχὴν και τηρεῖ τας πατρικὰς ἐντολὰς, ἀναδεικνύεται ἐξυπνότερος και συνετώτερος.
- Παρ. 15,6 **ἐν πλεοναζούσῃ δικαιοσύνῃ ἰσχὺς πολλή, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὀλόρρίζοι ἐκ γῆς ἀπολοῦνται. οἴκοις δικαίων ἰσχὺς πολλή, καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἀπολοῦνται.**
Παρ. 15,6 Ὁπου ὑπάρχει μεγάλη και πολὺπλευρος ἀρετὴ, ἐκεῖ ὑπάρχει πολλὴ δύναμις και πρόοδος. Οἱ ἀσεβεῖς ὁμως σύρριζα θα ἐξολοθρευθοῦν ἀπὸ την γην. Εἰς τας οἰκίας και τας οἰκογενείας των δικαίων ὑπάρχει πολλὴ δύναμις πλοῦτος και ἀρετῆς. Τα δε πλούτη των ἀσεβῶν θα καταστραφούν.
- Παρ. 15,7 **χειλὴ σοφῶν δέδετα αἰσθήσει, καρδία δὲ ἀφρόνων οὐκ ἀσφαλεῖς.**

- Παρ. 15,7 Τα χείλη των σοφών και ευσεβών είναι στενά συνδεδεμένα και αχώριστα με την αληθή γνώσιν και σοφίαν, ενώ αι καρδία των ασυνέτων δεν έχουν σταθερόν στήριγμα αλλ' εκτρέπονται απ' έδω και από εκεί.
- Παρ. 15,8 **Θυσίαι άσεβών βδέλυγμα Κυρίω, εύχαι δέ κατευθυνόντων δεκταί παρ' αύτῶ.**
- Παρ. 15,8 Αι θυσίαι των ασεβών είναι αποκρουστικάί και μισηταί από τον Κυριον. Αι προσευχαί όμως και τα τάματα αυτών, που συμμορφώνονται προς το θείον θέλημα, είναι εύαρεστα και ευπρόσδεκτα από τον Θεόν.
- Παρ. 15,9 **βδέλυγμα Κυρίω όδοι άσεβοϋς, διώκοντας δέ δικαιοσύνην άγαπαῖ.**
- Παρ. 15,9 Αποκρουστικάί και μισηταί ενώπιον του Κυρίου είναι αι πορείαι της ζωής του ασεβούς. Εξ αντιθέτου δε ο Κυριος αγαπά εκείνους, οι οποίοι επιδιώκουν την αρετήν.
- Παρ. 15,10 **παιδεία άκάκου γνωρίζεται ύπό τών παριόντων, οί δέ μισοϋντες έλέγχους τελευτῶσιν άισχρῶς.**
- Παρ. 15,10 Η κατά Θεόν μόρφωσις του αγαθού και απονηρευτού ανθρώπου γίνεται αμέσως γνωστή και από αυτούς ακόμη η τους περαστικούς. Οσοι όμως μισούν και αποστρέφονται τους δικαίους ελέγχους, αποθνήσκουν κατά τρόπον επονειδιστον και εξευτελιστικόν.
- Παρ. 15,11 **ἄδης και άπώλεια φανερά παρὰ τῷ Κυρίω· πῶς ούχι και αί καρδία τών ανθρώπων;**
- Παρ. 15,11 Αφού αυτός ούτος ο άδης και η χώρα της απωλείας των αμαρτωλών είναι ολοφάνερα ενώπιον του Κυρίου, πως δεν είναι φανεραί ενώπιόν του και αι καρδία των ανθρώπων;
- Παρ. 15,12 **ούκ άγαπήσει άπαιδευτος τούς έλέγχοντας αύτόν, μετά δέ σοφών ούχ όμιλήσει.**
- Παρ. 15,12 Ο απαιδευτος και ανεπίδεκτος μαθήσεως άνθρωπος δεν θα αγαπήση ποτέ αυτούς που τον ελέγχουν προς διόρθωσίν του. Με σοφούς και ενάρετους ανθρώπους δεν θα θελήση ποτέ να συναναστροφή.
- Παρ. 15,13 **καρδίας εύφραινομένης πρόσωπον θάλλει, έν δέ λύπαις οϋσης σκυθρωπάζει.**
- Παρ. 15,13 Όταν η καρδια χαίρη και ευφραίνεται από την αρετήν, το πρόσωπον είναι θαλλερόν και χαρούμενον. Όταν όμως η καρδια ευρίσκεται υπό το κράτος λύπης, το πρόσωπον αποκτά μελαγχολικην και σκυθρωπήν όψιν.
- Παρ. 15,14 **καρδία όρθή ζητεί αίσθησιν, στόμα δέ άπαιδευτών γνώσεται κακά.**
- Παρ. 15,14 Η καλή και αγαθή καρδια ζητεί να αποκτήση την αληθινήν γνώσιν και σοφίαν. Εξ αντιθέτου το στόμα των ψυχικώς ακαλλιεργήτων και απαιδευτών ανθρώπων θα γνωρίζη και θα εκφράζη κακά μόνον νοήματα και έργα.
- Παρ. 15,15 **πάντα τόν χρόνον οί όφθαλμοί τών κακῶν προσδέχονται κακά, οί δέ άγαθοί ήσυχάζουσι διαπαντός.**
- Παρ. 15,15 Οι πονηροί άνθρωποι καθ' όλον τον χρόνον της ζωής των στρέφουν περιδεείς ολόγυρα τους οφθαλμούς των, αναμένοντες να εκσπάσουν εναντίον των τιμωρία και συμφοραί. Εξ αντιθέτου οι αγαθοί ζουν καθ' όλον το διάστημα της ζωής των με ησυχίαν και ειρήνην.
- Παρ. 15,16 **κρείσσον μικρά μερίς μετά φόβου Κυρίου ή θησαυροί μεγάλοι μετά άφοβίας.**
- Παρ. 15,16 Είναι καλύτερον και προτιμότερον να έχη κανείς μικράν περιουσίαν με φόβον Κυρίου, παρά να έχη πολλούς και μεγάλους θησαυρούς άνευ φόβου Θεού.
- Παρ. 15,17 **κρείσσων ξενισμός μετά λαχάνων προς φιλίαν και χάριν ή παράθεσις μόσχων μετά έχθρας.**
- Παρ. 15,17 Καλύτερα και προτιμότερα είναι φιλοξενία με λάχανα, η οποία διαπνέεται από φιλίαν και χάριν, παρά φιλοξενία με πλούσια φαγητά, από κρέας μόσχου, η οποία διαποτίζεται από εχθρότητα και μίσος.
- Παρ. 15,18 **άνήρ θυμῶδης παρασκευάζει μάχας, μακρόθυμος δέ και τήν μέλλουσαν καταπραΐνει.**
- Παρ. 15,18 Ο ευερέθιστος και θυμῶδης άνθρωπος υπεγείρει και προκαλεί φιλονεικίας και μάχας, ενώ ο πράος και υπομονητικός προλαμβάνει και κατασιγάει και την μέλλουσαν να εκραγή φιλονεικίαν.
- Παρ. 15,18α **μακρόθυμος άνήρ κατασβέσει κρίσεις, ό δέ άσεβής έγείρει μάλλον.**
- Παρ. 15,18α Ο πράος και υπομονητικός άνθρωπος θα κατασβέση τας φιλονεικίας και τας έριδας και θα προλάβη δικαστικούς αγώνας, ενώ ο ασεβής μάλλον τας προκαλεί και τας ανάπτει.
- Παρ. 15,19 **όδοι άεργῶν έστρωμέναί άκάνθαις, αί δέ τών άνδρείων τετριμμέναί.**
- Παρ. 15,19 Οι δρόμοι της ζωής των οκνηρών και άεργων ανθρώπων είναι στρωμένοι με ακάθια, με θλίψεις και δυσκολίας. Ενῶ οι δρόμοι των εργατικών και δραστηρίων είναι ομαλοί και ευκολοπεριπάτητοι.
- Παρ. 15,20 **υιός σοφός εύφραίνει πατέρα, υιός δέ άφρων μυκτηρίζει μητέρα αύτοϋ.**
- Παρ. 15,20 Ο σοφός και συνετός υιός δίδει χαράν πολλήν και ευφροσύνην στον πατέρα του, ο δε ασύνετος καταφρονεί και περιπαίζει την μητέρα του.
- Παρ. 15,21 **άνοήτου τρίβοι ένδεεΐς φρενῶν, άνήρ δέ φρόνιμος κατευθύνων πορεύεται.**
- Παρ. 15,21 Οι τρόποι ζωής και ενεργείας του ασυνέτου είναι παράλογοι, ενώ ο συνετός και φρόνιμος άνήρ πορεύεται την ορθήν κατεύθυνσιν.
- Παρ. 15,22 **ύπερτίθενται λογισμούς οί μη τιμῶντες συνέδρια, έν δέ καρδίαις βουλευομένων μένει βουλή.**
- Παρ. 15,22 Οι ασύνετοι άνθρωποι αναβάλλουν να εκπληρώσουν τας αποφάσεις, που έλαβαν τα συνέδρια, διότι εν τη υψηλοφροσύνη των τα υποτιμούν. Εις τας καρδίας όμως των συνετών αρχόντων γίνεται αποδεκτή η απόφασις, την οποίαν τους υποβάλλουν οι σύμβουλοί των και τίθεται εις εφαρμογήν.
- Παρ. 15,23 **ού μη ύπακούση ό κακός αύτῆ, ούδὲ μη είπη καιρίόν τι και καλόν τῷ κοινῶ.**
- Παρ. 15,23 Ο κακός όμως άρχων δεν θα συμμορφωθή και δεν θα υπακούση εις την απόφασιν των καλών συμβούλων του. Δεν θα είπη ποτέ κάτι το αξιόλογον και επωφελές δια τον λαόν.

- Παρ. 15,24 ὁδοὶ ζωῆς διανοήματα συνετοῦ, ἵνα ἐκκλίνας ἐκ τοῦ ἄδου σωθῆ. Παρ. 15,24 Αἱ σκέψεις καὶ τὰ νοήματα τοῦ συνετοῦ ἀνθρώπου εἶναι πορεία ζωῆς καὶ ἐστὶ αὐτὸς παρεκκλίνει ἀπὸ ἐσφαλμένας ὁδοῦς καὶ σώζεται ἀπὸ τοῦ θάνατον καὶ τὸν ἄδην.
- Παρ. 15,25 οἴκους ὑβριστῶν κατασπᾶ Κύριος, ἐστήρισε δὲ ὄριον χήρας. Παρ. 15,25 Τὰ ἀρχοντικά σπίτια τῶν ἀλαζόνων καὶ υπερηφάνων κατακρημνίζει ὁ Κύριος, προστατεύει ὁμῶς τὰ σύνορα τοῦ ἀγροῦ τῆς χήρας ἐναντίον ἐκείνων, ποὺ τὰ ἐπιβουλεύονται.
- Παρ. 15,26 βδέλυγμα Κυρίῳ λογισμὸς ἄδικος, ἀγνῶν δὲ ῥήσεις σεμναί. Παρ. 15,26 Ἀποκρουστικά καὶ μισητά εἶναι ἐνώπιον τοῦ Κυρίου αἱ ἀδικοὶ σκέψεις καὶ αποφάσεις, ἐνῶ οἱ λόγοι τῶν ἀγνῶν ἀνθρώπων, καθ' ὃν σεμνοί, εἶναι ἀρεστοὶ στὸν Κύριον.
- Παρ. 15,27 ἐξόλλυσιν ἑαυτὸν ὁ δωρολήπτης, ὁ δὲ μισῶν δῶρων λήψεις σώζεται. (Μασ. ΙΣΤ, 6) Παρ. 15,27 Ὁ δικαστής, ποὺ δωροδοκεῖται, καταστρέφει κατὰ πρότον καὶ κύριον λόγον τὸν ἑαυτὸν τοῦ. Ἐξ ἀντιθέτου ὁ δικαστής, ὁ ὁποῖος ἀποστρέφεται καὶ μισεῖ τὰ δῶρα, σώζεται ἀπὸ πολλὰς ὁδυνῆρας συνέπειας.
- Παρ. 15,27α ἐλεημοσύνας καὶ πίστεσιν ἀποκαθαίρονται ἁμαρτίαι, τῷ δὲ φόβῳ Κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ. Παρ. 15,27α Με ἐλεημοσύνας, με τὴν ἐντιμότητα καὶ τὴν ἀξιοπιστίαν καθαρίζονται αἱ ἁμαρτίαι τῶν ἀνθρώπων καὶ με τὸν φόβον τοῦ Κυρίου ἀποφεύγει κάθε εὐσεβῆς ἄνθρωπος τὸ κακόν.
- Παρ. 15,28 καρδία δικαίων μελετῶσι πίστεις, στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποκρίνεται κακά. (Μασ. Ι, 7) Παρ. 15,28 Ἡ διάνοια καὶ ἡ καρδία τῶν δικαίων μελετᾷ ἀληθεῖς καὶ ἀξιοπίστους μαρτυρίας, ἐνῶ τὸ στόμα τῶν ἀσεβῶν δίδει ψευδεῖς καὶ πονηρὰς ἀποκρίσεις.
- Παρ. 15,28^α δεκταὶ παρὰ Κυρίῳ ὁδοὶ ἀνθρώπων δικαίων, διὰ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ φίλοι γίνονται. Παρ. 15,28^α Ἐυπρόσδεκτοί εἶναι ἐνώπιον τοῦ Κυρίου αἱ πορεῖαι τῆς ζωῆς τῶν εὐσεβῶν ἀνθρώπων, με τοὺς καλοὺς τῶν δε τῶν τρόπους κάμνουν καὶ τοὺς ἐχθροὺς τῶν ἀκόμη φίλους.
- Παρ. 15,29 μακρὰν ἀπέχει ὁ Θεὸς ἀπὸ ἀσεβῶν, εὐχαῖς δὲ δικαίων ἐπακούει. (Μασ. ΙΣΤ,8) Παρ. 15,29 Ὁ Θεὸς εὐρίσκεται πολὺ μακρὰν καὶ δὲν ἀκούει τοὺς ἀσεβεῖς ἀνθρώπους. Προσέχει ὁμῶς τὰς προσευχὰς τῶν εὐσεβῶν ἀνθρώπων.
- Παρ. 15,29α κρείσσων ὀλίγη λήψις μετὰ δικαιοσύνης ἢ πολλὰ γεννήματα μετὰ ἀδικίας. Παρ. 15,29α Εἶναι καλύτερα καὶ προτιμότερα ὀλίγα κέρδη με δικαιοσύνην, παρὰ πολλὰ υλικά ἀγαθὰ με ἀδικίαν.
- Παρ. 15,29β καρδία ἀνδρὸς λογιζέσθω δίκαια, ἵνα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διορθωθῆ τὰ διαβήματα αὐτοῦ. Παρ. 15,29β Ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου πρέπει νὰ σκέπτεται καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ νὰ δέχεται τὸ δίκαιον, τὸ σύμφωνον με τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, δια νὰ εὐοδωθούνη αἱ πορεῖαι καὶ αἱ ἐνέργειαι αὐτοῦ.
- Παρ. 15,30 θεωρῶν ὀφθαλμὸς καλὰ εὐφραίνει καρδίαν, φήμη δὲ ἀγαθὴ παιίνει ὀστᾶ. Παρ. 15,30 Ὁ ἀδόλος ὀφθαλμὸς, ὅταν βλέπη τὰ θαυμάσια τῆς δημιουργίας ἢ καὶ καλὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων, εὐφραίνει τὴν καρδίαν. Ὀνομα δε καλὸν καὶ ὑπόληψις μετὰ τῶν ἀνθρώπων λιπαίνει καὶ τονώνει τὰ ὀστᾶ καὶ κάμνει χαρούμενον τὸν ἄνθρωπον.
- Παρ. 15,32 ὃς ἀπωθεῖται παιδείαν, μισεῖ ἑαυτὸν, ὁ δὲ τηρῶν ἐλέγχους ἀγαπᾶ ψυχὴν αὐτοῦ. Παρ. 15,32 Ἐκεῖνος ποὺ ἀποστρέφεται καὶ ἀπορρίπτει τὴν ἀληθινὴν παιδαγωγίαν καὶ μὲρφοσιν, μισεῖ τὸν ἑαυτὸν τοῦ. Ἐκεῖνος ὁμῶς, ὁ ὁποῖος ἀκούει με προσοχὴν καὶ τηρεῖ με προθυμίαν τοὺς ὀρθοὺς ἐλέγχους, ποὺ τοῦ γίνονται, ἀγαπᾷ τὴν ψυχὴν τοῦ.
- Παρ. 15,33 φόβος Θεοῦ παιδεῖα καὶ σοφία, καὶ ἀρχὴ δόξης ἀποκριθῆσεται αὐτῇ. Παρ. 15,33 Ἡ εὐλάβεια καὶ ὁ φόβος πρὸς τὸν Θεὸν ἔχει ὡς καρπὸν τὴν ἀληθινὴν παιδείαν καὶ σοφίαν. Καὶ ὁ κατὰ Θεὸν ἐν παιδεύοντος ἀπὸ αὐτὴν τὴν ζωὴν θὰ ἀρχισὴ νὰ δοξάζεται.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 16

- Παρ. 16,1 Πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ φανερὰ παρὰ τῷ Θεῷ, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ ὀλοῦνται. Παρ. 16,1 Ὅλα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινόφρονος καὶ τὰ πλέον μυστικά εἶναι ὀλοφάνερα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Οἱ ἀσεβεῖς ὁμῶς καὶ τὰ ἔργα τῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς οργῆς τοῦ Θεοῦ θὰ ἐξολοθρευθούνη.
- Παρ. 16,5 ἀκάθαρτος παρὰ Θεῷ πᾶς ὑψηλοκάρδιος, χεῖρὶ δὲ χεῖρας ἐμβάλων ἀδίκως οὐκ ἄθωωθήσεται. Παρ. 16,5 Ἀκάθαρτος εἶναι ἐνώπιον τοῦ Κυρίου κάθε ἐπηρμένος καὶ υπερήφανος. Καὶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔδωσε τὸ χεῖρ τοῦ στο χεῖρ ἄλλου, δια νὰ ἐπιβεβαιώσῃ ἐτσί τὴν ἀδικίαν, ποὺ θὰ διαπράξῃ, δὲν θὰ θεωρηθῆ ἀθῶως οὔτε καὶ θὰ ἀποφύγῃ τὴν δικαίαν τιμωρίαν.
- Παρ. 16,7 ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς τὸ ποιεῖν τὰ δίκαια, δεκτὰ δὲ παρὰ Θεῷ μᾶλλον ἢ θύειν θυσίας. Παρ. 16,7 Ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ θεμέλιον τῆς ἐναρέτου ζωῆς εἶναι τὸ νὰ πράττῃ πάντοτε ὁ ἄνθρωπος τὸ δίκαιον, τὸ σύμφωνον με τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τὰ ἔργα δε τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς δικαιοσύνης εἶναι περισσότερο ἐυπρόσδεκτα στὸν Θεὸν ἀπὸ τὴν προσφορὰν θυσιῶν.

- Παρ. 16,8 ὁ ζητῶν τὸν Κύριον εὕρησει γνῶσιν μετὰ δικαιοσύνης, οἱ δὲ ὀρθῶς ζητοῦντες αὐτὸν εὕρησουσιν εἰρήνην.
(Μασ. 4)
- Παρ. 16,8 Εκείνος, ο οποίος ζητεί να εὕρη τον Κύριον, θα αποκτήση την αληθινὴν γνῶσιν και την αρετὴν. Ὅσοι εὐκρινῶς ζητοῦν τον Κύριον, θα εὕρουν και θα απολαύσουν ψυχικὴν εἰρήνην.
- Παρ. 16,9 πάντα τὰ ἔργα τοῦ Κυρίου μετὰ δικαιοσύνης· φυλάσσειται δὲ ὁ ἀσεβὴς εἰς ἡμέραν κακῆν.
Παρ. 16,9 Ὅλα τα ἔργα του Κυρίου γίνονται πάντοτε μετὰ δικαιοσύνης. Εάν δε ο ἀσεβὴς δεν τιμωρῆται, φυλάσσειται δια να τιμωρηθῆ κατὰ την ἡμέραν της οργῆς του Κυρίου.
- Παρ. 16,10 μαντεῖον ἐπὶ χεῖλεσι βασιλέως, ἐν δὲ κρίσει οὐ μὴ πλανηθῆ τὸ στόμα αὐτοῦ.
Παρ. 16,10 Μαντεῖον ἀληθείας ὑπάρχει εἰς τα χεῖλη του συνετοῦ βασιλέως. Κατὰ δε την ὥραν, που δικάζει, δεν θα πλανηθῆ, ὥστε το στόμα αὐτοῦ να ἐκφέρῃ πεπλανημένην ἀπόφασιν.
- Παρ. 16,11 ῥοπή ζυγοῦ δικαιοσύνη παρὰ Κυρίῳ, τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ στάθμια δίκαια.
Παρ. 16,11 Ζυγαριὰ ἀκριβοδικαῖα εἶναι ἡ δικαιοσύνη του Θεοῦ. Αἱ δε ἀποφάσεις και αἱ κρίσεις εἶναι δίκαιαι, ὅπως τα ἀκριβῆ ζύγια.
- Παρ. 16,12 βλέλυγμα βασιλεῖ ὁ ποιῶν κακά, μετὰ γὰρ δικαιοσύνης ἐτοιμάζεται θρόνος ἀρχῆς.
Παρ. 16,12 Ἀποκρουστικὸς και μισητὸς εἶναι, και πρέπει να εἶναι, στον συνετὸν βασιλέα εκείνος, που διαπράττει κακά ἔργα. Διότι ἡ βάσις και ἡ δύναμις του βασιλικοῦ θρόνου εἶναι ἡ δικαιοσύνη.
- Παρ. 16,13 δεκτὰ βασιλεῖ χεῖλη δίκαια, λόγους δὲ ὀρθοὺς ἀγαπᾷ.
Παρ. 16,13 Εὐπρόσδεκτα εἶναι ἐνώπιον του συνετοῦ βασιλέως τα χεῖλη, που ἐκφράζουν το ὀρθὸν και το δίκαιον. Ἀγαπᾷ δε ο βασιλεὺς τους ἀληθινούς και συνετοὺς λόγους.
- Παρ. 16,14 θυμὸς βασιλέως ἄγγελος θανάτου, ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἐξιλάσεται αὐτόν.
Παρ. 16,14 Ἡ οργὴ ὅμως του βασιλέως ἐναντίον κάποιου εἶναι προάγγελος θανατικῆς καταδικῆς δι' εκείνον. Ὁ συνετὸς ὅμως και σοφὸς σύμβουλος θα φροντίσῃ να ἐξυμενίσῃ και να καταπραῦνῃ τον ἐξωργισμένον βασιλέα.
- Παρ. 16,15 ἐν φωτὶ ζωῆς υἱὸς βασιλέως, οἱ δὲ προσδεκτοὶ αὐτῷ ὥσπερ νέφος ὄψιμον.
Παρ. 16,15 Ὁ βασιλεὺς και ο υἱὸς του βασιλέως πρέπει να εὐρίσκειται πάντοτε μέσα στο φῶς της ἐναρέτου ζωῆς. Οἱ δε σοφοὶ και συνετοὶ σύμβουλοι γίνονται εὐπρόσδεκτοι εἰς αὐτόν, ὅπως εὐπρόσδεκτος γίνεται ἡ οψιμος βροχὴ νέφους.
- Παρ. 16,16 νοσοῖ σοφίας αἰρετώτερα χρυσοῦ, νοσοῖ δὲ φρονήσεως αἰρετώτερα ὑπὲρ ἀργύριον.
Παρ. 16,16 Αἱ φῳλαεὶ της σοφίας, οἱ τόποι ὅπου ζουν και συσκέπτονται οἱ κατὰ Θεὸν ἐνάρετοι, εἶναι πολυτιμότεροι ἀπὸ τον χρυσόν. Αἱ φῳλαεὶ αὐταὶ της συνέσεως και φρονήσεως εἶναι πολυτιμότεραι ἀπὸ το ἀργύριον.
- Παρ. 16,17 τριῖβοι ζωῆς ἐκκλίνουσιν ἀπὸ κακῶν, μῆκος δὲ βίου ὁδοὶ δικαιοσύνης. ὁ δεχόμενος παιδεῖαν ἐν ἀγαθοῖς ἔσται, ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους σοφισθῆσεται. ὅς φυλάσσει τὰς ἑαυτοῦ ὁδοὺς, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ἀγαπῶν δὲ ζωὴν αὐτοῦ φείσεται στόματος αὐτοῦ.
Παρ. 16,17 Δρόμοι ἐναρέτου ζωῆς ἀπομακρύνουν και προφυλάσσουν ἀπὸ συμφορᾶς. Οἱ δρόμοι της δικαιοσύνης χαρίζουν μακρότητα ζωῆς. Εκείνος ο οποίος δέχεται την θεῖαν παιδαγωγίαν και μόρφωσιν, θα ζῆσῃ και θα μείνῃ ἐν μέσω ἀγαθῶν. Εκείνος που ἀκούει και τηρεῖ τους ὀρθοὺς ἐλέγχους, θα γίνῃ σοφός. Εκείνος που προσέχει τους τρόπους της ζωῆς και της ἐνεργείας του, περιφρουρεῖ την ψυχὴν του. Εκείνος που ἀγαπᾷ την εἰρηνικὴν και χαρούμενην ζωὴν, φυλάσσει προσεκτικὰ το στόμα του, ὥστε να μὴ λαλή κατὰ τρόπον ἐνοχλητικόν και ἀπερίσκεπτον.
- Παρ. 16,18 πρὸ συντριβῆς ἡγεῖται ὕβρις, πρὸ δὲ πτώματος κακοφροσύνη.
Παρ. 16,18 Προ πάσης συντριβῆς προηγείται ἀλαζονεία και ὑπερηφάνεια. Προ πάσης δε καταστρεπτικῆς πτώσεως ὑπάρχει ἡ κακοφροσύνη.
- Παρ. 16,19 κρείσσων πραῦθυμος μετὰ ταπεινώσεως ἢ ὅς διαιρεῖται σκῦλα μετὰ ὕβριστῶν.
Παρ. 16,19 Καλύτερος και προτιμότερος εἶναι ὁ πρᾶος και ὁ ταπεινόφρων ἢ εκείνος ο οποίος ὕστερα ἀπὸ νίκην μοιράζει τα λάφυρα με τους ἀλαζονικούς και ὑπερηφάνους συμμάχους του.
- Παρ. 16,20 συνετὸς ἐν πράγμασιν εὐρετὴς ἀγαθῶν, πεπειθὼς δὲ ἐπὶ Θεῷ μακαριστός.
Παρ. 16,20 Εκείνος ο οποίος φέρεται με σύνεσιν εἰς τὰς περιστάσεις και υποθέσεις της ζωῆς του, θα εὕρη το ἀγαθόν και την εὐτυχίαν. Εκείνος που στηρίζεται τὰς ἐλπίδας του στον Θεόν, εἶναι ἀξιόπαινος και ἀξιωμακάριστος.
- Παρ. 16,21 τοὺς σοφοὺς και συνετοὺς φαύλους καλοῦσιν, οἱ δὲ γλυκεῖς ἐν λόγῳ πλείονα ἀκούσονται.
Παρ. 16,21 Οἱ χωρὶς την κατὰ Θεὸν μόρφωσιν και ζωὴν ἄνθρωποι ὀνομάζουν τους σοφοὺς και συνετοὺς ἀσημάντους και ἀνοήτους. Οἱ γλυκομίλητοι ὅμως και φιλομαθεῖς θα ἀκούσουν και θα μάθουν πολὺ περισσότερα κατὰ και συνετὰ ἀπὸ τους σοφοὺς.
- Παρ. 16,22 πηγὴ ζωῆς ἔννοια τοῖς κεκτημένοις, παιδεῖα δὲ ἀφρόνων κακὴ.
Παρ. 16,22 Ἡ σύνεσις και ἡ φρόνησις, δι' ὅσους την ἔχουν ὡς κτῆμα των, εἶναι πηγὴ ζωῆς. Ἐνῷ ἡ παιδαγωγία των ἀφρόνων εἶναι κακὴ και ἐπιβλαβὴς δια τους ἰδίους.
- Παρ. 16,23 καρδία σοφοῦ νοῆσει τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου στόματος, ἐπὶ δὲ χεῖλεσι φορέσει ἐπιγνωμοσύνην.
Παρ. 16,23 Ὁ νοὺς και ἡ καρδία του ἀληθινὰ σοφοῦ θα σκεφθῆ και θα μελετήσῃ ὅσα λόγια πρόκειται να βγουν ἀπὸ το στόμα του. Κατανοεῖ δε και γνωρίζει, ὅσα θα προφέρουν τα χεῖλη του.

- Παρ. 16,24 κηρία μέλιτος λόγοι καλοί, γλύκασμα δὲ αὐτοῦ ἴσσις ψυχῆς.
Παρ. 16,24 Οἱ καλοὶ λόγοι εἶναι γλυκεῖς καὶ ωφέλιμοι, ὅπως ἡ κηρήθρα. Αὐτὴ δε ἡ γλυκύτης τῶν καλῶν λόγων εἶναι θεραπεία καὶ παρηγορία τῆς ψυχῆς.
- Παρ. 16,25 εἰσὶν ὁδοὶ δοκοῦσαι εἶναι ὀρθαὶ ἀνδρῶν, τὰ μέντοι τελευταῖα αὐτῶν βλέπει εἰς πυθμένα ἄδου.
Παρ. 16,25 Ὑπάρχουν πορεῖαι τῆς ζωῆς, αἱ ὁποῖαι θεωροῦνται ὀρθαὶ καὶ ωφέλιμοι στους ἀνθρώπους, ἀλλ' αἱ ὁποῖαι καταλήγουν ἐν τέλει εἰς τὰ βάθη τοῦ ἄδου.
- Παρ. 16,26 ἀνὴρ ἐν πόνοις πονεῖ ἑαυτῷ καὶ ἐκβιάζεται τὴν ἀπώλειαν ἑαυτοῦ, ὁ μέντοι σκολιὸς ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ στόματι φορεῖ τὴν ἀπώλειαν.
Παρ. 16,26 Κάθε ἐργατικὸς ἀνθρώπος κοπιᾷ διὰ τὸν ἑαυτὸν του, διὰ νὰ ἀποδιώξῃ τὴν ἀπὸ τὴν πείναν καταστροφὴν του. Ὁ διεστραμμένος ὁμῶς καὶ ἀργόσχολος φέρει ὁ ἴδιος στὸ στόμα του τὸν ὀλεθρὸν του.
- Παρ. 16,27 ἀνὴρ ἄφρων ὀρύσσει ἑαυτῷ κακὰ, ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλέων θησαυρίζει πῦρ.
Παρ. 16,27 Ὁ ἄμυαλος ἀνθρώπος σκάπτει με τὰ ἴδια του τὰ χέρια τὸν λάκκον τῆς δυστυχίας του. Καὶ ἐπάνω εἰς τὰ χεῖλη του ἀποθησαυρίζει πῦρ, τὸ ὁποῖον θὰ τὸν κατακαύσῃ.
- Παρ. 16,28 ἀνὴρ σκολιὸς διαπέμπεται κακὰ, καὶ λαμπτήρα δόλου πυρσεύει κακοῖς καὶ διαχωρίζει φίλους.
Παρ. 16,28 Ὁ διεστραμμένος ἀνθρώπος διασκορπίζει ὀλόγυρά του τὴν δυστυχίαν, καὶ με τὸ ἀναμμένο δαυλὶ τῆς δολιότητος τοῦ ἀνάπτει πυρκαϊὰς κακῶν γύρω του. Χωρίζει δὲ με τὰς διαβολὰς καὶ συκοφαντίας τοῦ φίλους ἀγαπητοῦ.
- Παρ. 16,29 ἀνὴρ παράνομος ἀποπειρᾶται φίλων καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ὁδοὺς οὐκ ἀγαθὰς.
Παρ. 16,29 Ἀνθρώπος παράνομος ἀποπειράται κακὰ ἐναντίον τῶν φίλων του καὶ τοὺς παρασύρει εἰς δρόμους πονηροῦ καὶ ὀλεθρίου.
- Παρ. 16,30 στηρίζων δὲ ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ διαλογίζεται διεστραμμένα, ὀρίζει δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ πάντα τὰ κακὰ· οὗτος κάμινός ἐστι κακίας.
Παρ. 16,30 Προσηλώνει ἀτενῶς τὸ βλέμμα του εἰς κάποιον στόχον του, σκέπτεται διεστραμμένα καὶ με τὰ χεῖλη του ἐκφράζει καὶ καθορίζει ὅλα τὰ κακὰ σχέδιά του. Αὐτὸς εἶναι ἀναμμένο καμίνι κακίας.
- Παρ. 16,31 στέφανος καυχῆσεως γῆρας, ἐν δὲ ὁδοῖς δικαιοσύνης εὐρίσκεται.
Παρ. 16,31 Τὸ ἐντιμὸν καὶ καλὸν γῆρας εἶναι στέφανος δόξης καὶ καυχῆσεως. Τέτοιο γῆρας ὁμῶς ἐπιτυγχάνεται στους δρόμους τῆς ἀρετῆς.
- Παρ. 16,32 κρείσσων ἀνὴρ μακρόθυμος ἰσχυροῦ, ὁ δὲ κρατῶν ὀργῆς κρείσσων καταλαμβανομένου πόλιν.
Παρ. 16,32 Καλύτερος καὶ προτιμότερος εἶναι ἀνὴρ ὑπαμονητικὸς καὶ πρᾶος ἀπὸ τὸν ἰσχυρόν. Εκείνος δε ὁ ὁποῖος κυριαρχεῖ ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ συγκρατεῖ τὴν ὀργὴν του, εἶναι καλύτερος ἀπὸ ἐκεῖνον ποὺ καταλαμβάνει πόλιν.
- Παρ. 16,33 εἰς κόλπους ἐπέρχεται πάντα τοῖς ἀδίκους, παρὰ δὲ Κυρίου πάντα τὰ δίκαια.
Παρ. 16,33 Ὅλα τὰ κακὰ, τὰ ὁποῖα κάμνουν οἱ ἀσεβεῖς, ἐπέρχονται ἐναντίον αὐτῶν τῶν ἰδίων. Μονὸν δε τὸ ὀρθὸν καὶ τὸ δίκαιον εὐλογεῖται καὶ παρέχεται ἀπὸ τὸν Θεόν.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 17

- Παρ. 17,1 Κρείσσων ψωμὸς μεθ' ἡδονῆς ἐν εἰρήνῃ ἢ οἶκος πλήρης πολλῶν ἀγαθῶν καὶ ἀδίκων θυμάτων μετὰ μάχης.
Παρ. 17,1 Καλύτερον καὶ προτιμότερον εἶναι ξηρὸ ψωμὶ με χαρουμένη καὶ εἰρηνικὴ καρδιά, με ὁμόνοια καὶ ἀγάπη, παρὰ σπῖτι φιλονεικιῶν, ἔστω καὶ γεμάτο ἀπὸ ἀγαθὰ καὶ σφαχτὰ, τὰ ὁποῖα ἀπεκτήθησαν με ἀδικίας.
- Παρ. 17,2 οἰκέτης νοήμων κρατήσει δεσποτῶν ἀφρόνων, ἐν δὲ ἀδελφοῖς διελεῖται μέρη.
Παρ. 17,2 Ὁ ἐξυπνος καὶ συνετὸς ὑπηρέτης θὰ γίνῃ κύριος στους ἀνοήτους κύριους του. Μεταξὺ δε τῶν παιδιῶν, υἱῶν τῶν κυρίων του, θὰ πάρῃ καὶ αὐτὸς μερίδιον.
- Παρ. 17,3 ὡσπερ δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ ἄργυρος καὶ χρυσός, οὕτως ἐκλεκταὶ καρδίαι παρὰ Κυρίῳ.
Παρ. 17,3 Ὅπως καθαρίζεται ὁ ἀργυρὸς καὶ ὁ χρυσὸς με τὴ φωτιά στὸ καμίνι, κατὰ παρόμοιον τρόπον καὶ αἱ ἐκλεκταὶ καρδίαι διὰ μέσου τῆς παιδαγωγίας τοῦ Κυρίου γίνονται ἀγναὶ καὶ καθαραὶ.
- Παρ. 17,4 κακὸς ὑπακούει γλώσσης παρανόμων, δίκαιος δὲ οὐ προσέχει χεῖλεσι ψευδέσιν.
Παρ. 17,4 Ὁ κακός, ὁ ῥέπων πρὸς τὸ κακόν, εὐχαριστεῖται νὰ ἀκούῃ καὶ νὰ ὑπακούῃ στους πονηροὺς λόγους τῶν παρανόμων. Ὁ εὐσεβὴς ὁμῶς ἀνθρώπος καμμίαν προσοχὴν δὲν δίδει εἰς χεῖλη, ποὺ λέγουν ψεῦδη.
- Παρ. 17,5 ὁ καταγελῶν πτωχοῦ παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν, ὁ δὲ ἐπιχαίρων ἀπολλυμένῳ οὐκ ἀθωωθήσεται· ὁ δὲ ἐπισπλαγχνιζόμενος ἐλεηθήσεται.
Παρ. 17,5 Εκείνος ποὺ ἐμπαίζει τὸν πτωχόν διὰ τὴν πτωχείαν του, ἐξοργίζει τὸν ποιητὴν καὶ δημιουργόν αὐτοῦ. Εκείνος ποὺ χαίρεται, ὅταν βλέπῃ τὸν συνάνθρωπόν του νὰ καταστρέφεται, δὲν θὰ θεωρηθῇ ἀθῶος οὔτε καὶ θὰ μείνῃ ἀτιμώρητος. Εκείνος ὁμῶς ὁ ὁποῖος εὐσπλαγχνίζεται καὶ ἐλεεῖ, θὰ ἐλεηθῇ ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ.
- Παρ. 17,6 στέφανος γερόντων τέκνα τέκνων, καύχημα δὲ τέκνων πατέρες αὐτῶν.
Παρ. 17,6 Δοξὰ καὶ καμάρι τῶν γερόντων εἶναι τὰ καλὰ παιδιὰ καὶ τὰ ἐγγόνια τῶν. Τιμὴ δε καὶ καύχημα τῶν τέκνων εἶναι οἱ

καλοί πρόγονοί των.

- Παρ. 17,6^α
Παρ. 17,6^α τοῦ πιστοῦ ὅλος ὁ κόσμος τῶν χρημάτων, τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβολός.
Του αξιοπίστου και ευσυνειδητου όλα τα χρήματα του κόσμου είναι ιδικά του, διότι ὅλοι τον εμπιστεύονται. Εἰς δε τον αναξιόπιστον οὔτε ἓνα ὀβολόν δεν εμπιστεύονται.
- Παρ. 17,7
Παρ. 17,7 οὐχ ἄρμόσει ἄφρονι χεῖλη πιστά, οὐδὲ δικαίῳ χεῖλη ψευδῆ.
Δεν ταιριάζουν και οὔτε δυνατόν είναι να υπάρξουν στον ἄφρονα χεῖλη, τα οποία θα λέγουν αξιοπίστους λόγους. Ὅπως επίσης δεν ταιριάζουν και οὔτε υπάρχουν στον δίκαιον χεῖλη, τα οποία λέγουν ψεύδη.
- Παρ. 17,8
Παρ. 17,8 μισθὸς χαρίτων ἢ παιδεία τοῖς χρωμένοις, οὗ δ' ἂν ἐπιστρέψη εὐδοθηθήσεται.
Ἡ ἀληθινὴ μὀρφωσις, δι' ὅσους την ἔχουν και την χρησιμοποιοῦν, είναι πηγή τέρψεων πνευματικῶν. Ὅπουδῆποτε δε και αν στραφῆ ὁ κατὰ Θεόν μορφωμένος ἄνθρωπος, θα κατευδωθῆ εἰς τας ενεργείας του.
- Παρ. 17,9
Παρ. 17,9 ὃς κρύπτει ἀδικήματα, ζητεῖ φίλιαν, ὃς δὲ μισεῖ κρύπτειν, διῖθησι φίλους καὶ οἰκείους.
Εκεῖνος που παραβλέπει και σκεπάζει με ἀγάπην τα σφάλματα και τας αδυναμίας του ἄλλου, ζητεῖ και αποκτᾶ φίλους. Ἀντιθέτως εκείνος ὁ ὁποῖος δεν σκεπάζει ἀλλὰ διασαλπίζει αυτά, απομακρύνει ἀπὸ κοντά του και αὐτούς ἀκόμη τους φίλους και οἰκείους του, διότι τους γίνεται αποκρουστικός.
- Παρ. 17,10
Παρ. 17,10 συντριβὴ ἀπειλῆ καρδιαν φρονίμου, ἄφρων δὲ μαστιγωθείς οὐκ αἰσθάνεται.
Και μία μόνη ἀπειλῆ συντριβὴ την ευαίσθητον καρδιαν του συνετοῦ και φρονίμου ἀνθρώπου. Ὁ ἄφρων ὁμως, και ὅταν ἀκόμη μαστιγώνεται, μένει ἀναίσθητος.
- Παρ. 17,11
Παρ. 17,11 ἀντιλογίας ἐγείρει πᾶς κακός, ὁ δὲ Κύριος ἄγγελον ἀνελεήμονα ἐκπέμψει αὐτῷ.
Ἀντίστασιν στο θέλημα του Θεοῦ και ἀντιλογίας μεταξύ των ἀνθρώπων ἐγείρει και προβάλλει ὁ κακός ἄνθρωπος. Διὰ τούτο ὁ Κύριος θα στείλῃ ἐναντίον του ἀσπλαγχτον ἄγγελον να τον τιμωρήσῃ.
- Παρ. 17,12
Παρ. 17,12 ἐμπεσεῖται μέριμνα ἀνδρὶ νοήμονι, οἱ δὲ ἄφρονες διαλογοῦνται κακά.
Εἰς τους ὠμούς του μυαλωμένου και συνετοῦ ἀνδρὸς ἐπιφορτίζονται μέριμνα και φροντίδες διὰ τους ἄλλους. Ἐνώ οἱ ἀσύνετοι και ἀργόσχολοι σκέπτονται πάντοτε το κακόν.
- Παρ. 17,13
Παρ. 17,13 ὃς ἀποδίδωσι κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν, οὐ κινήθησεται κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ.
Εκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀναποδίδει κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν και των ευεργεσιῶν, που ἔλαβε, αὐτὸς θα εὐρίσκειται πάντοτε ὑπὸ το κράτος θλίψεων, διότι τα κακὰ και ἡ θεῖα τιμωρία δεν θα απομακρυνθῶν ἀπὸ τον οἶκον του.
- Παρ. 17,14
Παρ. 17,14 ἐξουσίαν δίδωσι λόγοις ἀρχὴ δικαιοσύνης, προηγῖται δὲ τῆς ἐνδείας στάσις καὶ μάχη.
Ἡ δικαιοσύνη και γενικώτερον ἡ ἀρετὴ δίδουν κύρος και βαρύτητα εἰς τα λόγια του δικαίου. Ὅπου ὁμως ὑπάρχει φιλονεικία και μάχη, ἐκεῖ ἐπακολουθεῖ ἡ φτώχεια.
- Παρ. 17,15
Παρ. 17,15 ὃς δίκαιον κρίνει τὸν ἄδικον, ἄδικον δὲ τὸν δίκαιον, ἀκάθαρτος καὶ βδελυκτὸς παρὰ Θεῷ.
Ὁ δικαστής, ὁ ὁποῖος κρίνει και καταδικάζει τον δίκαιον ὡς ἄδικον, τον δε ἄδικον ἀνακηρύσσει δίκαιον, ἀκάθαρτος, ἀποκρουστικός και μισητός είναι ἐνώπιον του Κυρίου.
- Παρ. 17,16
Παρ. 17,16 ἵνατί ὑπῆρξε χρήματα ἄφρονι; κτήσασθαι γὰρ σοφίαν ἀκάρδιος οὐ δυνήσεται.
Τι χρησιμεῦουν τα χρήματα στον ἀμυαλον ἄνθρωπον; Διότι με αὐτὰ δεν θα κατορθώσῃ ποτὲ να ἀποκτήσῃ σοφίαν ἄνθρωπος, που δεν ἔχει καρδιαν ἐπιδεκτικὴν.
- Παρ. 17,16^α
Παρ. 17,16^α ὃς ὑψηλὸν ποιεῖ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ζητεῖ συντριβὴν, ὁ δὲ σκολιάζων τοῦ μαθεῖν ἐμπεσεῖται εἰς κακά.
Εκεῖνος ὁ ὁποῖος για λόγους ἐγωῖσμου και παρὰ την οικονομικὴν του αδυναμίαν κτίζει ὑψηλὸ το σπίτι του, ἐπιζητεῖ μόνος του την πτωχείαν και συντριβὴν. Ὅποιος δε δυστροπεῖ και ἀποφεύγει να γνωρίσῃ το θέλημα του Θεοῦ θα περιπέσῃ εἰς πολλὰ κακά.
- Παρ. 17,17
Παρ. 17,17 εἰς πάντα καιρὸν φίλος ὑπαρχέτω σοι, ἀδελφοὶ δὲ ἐν ἀνάγκαις χρήσιμοι ἔστωσαν· τούτου γὰρ χάριν γεννῶνται.
Εἰς κάθε περίστασιν και εἰς ὅλον τον χρόνον της ζωῆς σου φρόντιζε να ἔχῃς κάποιον φίλον. Εἰς δε τας ἀνάγκας και περιπετείας της ζωῆς ας σου είναι χρήσιμοι και βοηθοὶ οἱ ἀδελφοὶ σου, διότι δι' αὐτὸν τον σκοπὸν γεννῶνται.
- Παρ. 17,18
Παρ. 17,18 ἀνὴρ ἄφρων ἐπικροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἑαυτῷ, ὡς καὶ ὁ ἐγγυῶμενος ἐγγύῃ τῶν ἑαυτοῦ φίλων.
Ὁ ἀμυαλος ἄνθρωπος καμαρώνει και χειροκροτεῖ τον εαυτὸν του και μένει ευχαριστημένος ἀπὸ τον εαυτὸν του, ὅπως ἀκριβῶς και εκείνος ὁ ὁποῖος ἐπιπολαίως σκεπτόμενος δίδει ἐγγύησιν διὰ τους φίλους του.
- Παρ. 17,19
Παρ. 17,19 φιλαμαρτημῶν χαίρει μάχαις, [ὑψῶν δὲ θύραν αὐτοῦ ζητεῖ συντριβὴν].
Ὅποιος ἀγαπᾶ τας ἀμαρτίας, χαίρει εἰς τας ἐρίδας και τας φιλονεικίας. Εκεῖνος που διὰ λόγους ἐπιδειξεως κατασκευάζει ὑψηλὸν και ἀρχοντικὸν το σπίτι του, ἐπιζητεῖ μόνος την συντριβὴν του.
- Παρ. 17,20
Παρ. 17,20 ὁ δὲ σκληροκάρδιος οὐ συναντᾷ ἀγαθοῖς. ἀνὴρ εὐμετάβολος γλώσση ἐμπεσεῖται εἰς κακά,
Ὁ σκληρόκαρδος και ἀμετανόητος δεν θέλει να συναντάται με τους ἀγαθοὺς ἀνθρώπους. Ἀνθρωπος ἀσταθῆς εἰς τα λόγια του, αὐτὸς που λέγει και ξελέγει, θα περιπέσῃ εἰς πολλὰ κακά.
- Παρ. 17,21
Παρ. 17,21 καρδιά δὲ ἄφρονος ὀδύνη τῷ κεκτημένῳ αὐτήν. οὐκ εὐφραίνεται πατὴρ ἐπὶ υἱῷ ἀπαιδευτῷ, υἱὸς δὲ φρόνιμος εὐφραίνει μητέρα αὐτοῦ.
Ἡ καρδιά του ἄφρονος φέρει πόνους και θλίψεις εἰς αὐτὸν τον ἴδιον, που την ἔχει. Ὁ πατέρας δεν ευχαριστεῖται

και δεν χαιρεί δια τον αμόρφωτον και αγροίκον υιόν του. Εξ αντιθέτου ο φρόνιμος και συνετός υιός ευφραίνει και χαροποιεί την μητέρα του.

Παρ. 17,22

καρδία εύφραινομένη εύεκτείν ποιεί, άνδρὸς δὲ λυπηροῦ ξηραίνεται τὰ ὀστᾶ.

Παρ. 17,22

Όταν η καρδία ευφραίνεται, ο ὅλος ἄνθρωπος αισθάνεται ευεξίαν. Εξ αντιθέτου ὅταν ο ἄνθρωπος ευρίσκεται ὑπὸ το κράτος συνεχούς λύπης, αισθάνεται να ξηραίνωνται τα οστά του.

Παρ. 17,23

λαμβάνοντος δῶρα ἀδίκως ἐν κόλποις οὐ κατευδοῦνται ὁδοί, ἀσεβῆς δὲ ἐκκλίνει ὁδοὺς δικαιοσύνης.

Παρ. 17,23

Όταν κάποιος παίρνει κρυφίως δῶρα, δια να αδικήση τον δίκαιον, δεν θα κατευδοθῶναι πορεία της ζωής του. Ο δε ασεβής ξεφεύγει και παρεκτρέπεται, ἐπὶ ζημία του εαυτοῦ του, ἀπὸ τας ὁδοὺς της δικαιοσύνης και της ευθυκρισίας.

Παρ. 17,24

πρόσωπον συνετὸν άνδρὸς σοφοῦ, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἄφρονος ἐπ' ἄκρα γῆς.

Παρ. 17,24

Το πρόσωπον του σοφοῦ ἀνθρώπου εκφράζει σύνεσιν και συστολήν, ενώ τα μάτια του ἄφρονος γυρίζουν ἀπερίσκεπτα προς ὅλα τα σημεῖα της γης.

Παρ. 17,25

ὀργή πατρὶ υἱὸς ἄφρων καὶ ὀδύνη τῇ τεκούσῃ αὐτόν.

Παρ. 17,25

Την ὀργήν του πατρός προκαλεῖ και ἐξεγείρει ο ασύνετος νέος, και ὀδύνην ἐπιφέρει εἰς την γεννήσασαν αὐτόν μητέρα.

Παρ. 17,26

ζημιοῦν ἄνδρα δίκαιον οὐ καλόν, οὐδὲ ὄσιον ἐπιβουλεύειν δυνάσταις δικαίοις.

Παρ. 17,26

Δεν εἶναι καθόλου καλόν να ἐπιβάλλωνται πρόστιμα στον ἄνδρα, ο οποίος ἔχει το δίκαιον με το μέρος του. Ούτε εἶναι πρέπον και ευπιτετραμμένον να ἐπιβουλεύεται κανεὶς δικαίους ἄρχοντας.

Παρ. 17,27

ὃς φείδεται ῥῆμα προέσθαι σκληρόν, ἐπιγνώμων, μακρόθυμος δὲ ἄνῆρ φρόνιμος.

Παρ. 17,27

Εκεῖνος, ο οποίος προσέχει να μη βγάξη ἀπὸ το στόμα του λόγια δηκτικά και προσβλητικά, εἶναι συνετός και γνωστικός ἄνθρωπος. Ο υπομονητικός και πρᾶος εἶναι ἄνθρωπος φρόνιμος.

Παρ. 17,28

ἀνοήτῳ ἐπερωτήσαντι σοφίαν σοφία λογισθήσεται, ἐνεὸν δὲ τις ἑαυτόν ποιήσας δόξει φρόνιμος εἶναι.

Παρ. 17,28

Και αὐτός ἀκόμη ο αμόρφωτος, ὅταν ἐρωτᾷ τους σοφοὺς δια να μάθη κάτι, θα φαίνεται και θα θεωρητᾷ φρόνιμος και σοφός. Αλλά και εκείνος ο οποίος θα σιωπᾷ και θα κάμνη τον βωβόν, θα θεωρηθῆ ἀπὸ τους ἄλλους ἐπίσης φρόνιμος, χωρὶς ὅμως και να εἶναι.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 18

Παρ. 18,1

Προφάσεις ζητεῖ ἄνῆρ βουλόμενος χωρίζεσθαι ἀπὸ φίλων, ἐν παντὶ δὲ καιρῷ ἐπονειδιστος ἔσται.

Παρ. 18,1

Προφάσεις ζητεῖ εκείνος, ο οποίος θέλει και ἐπιδιώκει να χωρισθῆ ἀπὸ τους φίλους του. Αὐτός ὅμως θα εἶναι πάντοτε ἄξιος κατακρίσεως και χλευασμοῦ.

Παρ. 18,2

οὐ χρεῖαν ἔχει σοφίας ἐνδεῆς φρενῶν, μᾶλλον γὰρ ἄγεται ἄφροσύνη.

Παρ. 18,2

Ο ασύνετος και ἄμυαλος ἄνθρωπος, σκοτισμένος ἀπὸ τον εγωϊσμόν του, δεν αισθάνεται την ἀνάγκη να συμβουλευθῆ σοφούς. Δι' αὐτό και σύρεται τῆδε κακεῖσε ἀπὸ την ἀμυαλωσύνην του.

Παρ. 18,3

ὅταν ἔλθῃ ἀσεβῆς εἰς βάθος κακῶν, καταφρονεῖ, ἐπέρχεται δὲ αὐτῷ ἄτιμία και ὄνειδος.

Παρ. 18,3

Όταν ο ασεβής και χωρὶς φόβον Θεοῦ ἄνθρωπος πάρῃ τον κατήφορον και ολισθήσῃ εἰς βάθος κακῶν, ἀναίσχυντος πλέον και πωρωμένος καταφρονεῖ τους πάντας. Δια τούτο ἐπέρχεται ἐναντίον του ο ἐξευτελισμός και η καταισχύνῃ.

Παρ. 18,4

ῥῥωρ βαθὺ λόγος ἐν καρδίᾳ ἄνδρὸς, ποταμὸς δὲ ἀναπηδύει και πηγὴ ζωῆς.

Παρ. 18,4

Ο λόγος, που ἀναβλύζει ἀπὸ την καρδίαν του συνετοῦ ἀνθρώπου, εἶναι τόσο βαθύς και ωφέλιμος, ὅπως το ἀνεξάντλητον ῥῥωρ ἐνός βαθέος φρέατος. Ποταμός δε ἀναβλύζει ἀπὸ την ψυχὴν του και πηγὴ ῥδατος ζωῆς ἀπὸ το στόμα του.

Παρ. 18,5

θαυμάσαι πρόσωπον ἀσεβοῦς οὐ καλόν, οὐδὲ ὄσιον ἐκκλίνειν τὸ δίκαιον ἐν κρίσει.

Παρ. 18,5

Το να θαυμάζῃ κανεὶς το πρόσωπον και την ζωὴν του ασεβούς δεν εἶναι ὀρθόν· οὔτε δε και εἶναι πρέπον και σύμφωνον προς το θέλημα του Θεοῦ να διαστρέφῃ κανεὶς το δίκαιον κατὰ την ὥραν της δίκης.

Παρ. 18,6

χείλη ἄφρονος ἄγουσιν αὐτόν εἰς κακά, τὸ δὲ στόμα αὐτοῦ τὸ θρασὺ θάνατον ἐπικαλεῖται.

Παρ. 18,6

Τα λόγια που βγαίνουν ἀπὸ το στόμα του ασύνετου, τον οδηγούν εἰς πειρασμούς και καταστροφάς. Το δε θρασὺ του στόμα με τα προκλητικά του λόγια εἶναι, σαν να προκαλῆ ἐναντίον του τον θάνατον.

Παρ. 18,7

στόμα ἄφρονος συντριβὴ αὐτῷ, τὰ δὲ χεῖλη αὐτοῦ παγὶς τῇ ψυχῇ αὐτοῦ.

Παρ. 18,7

Το στόμα του ἄφρονος εἶναι η καταστροφή του και τα λόγια των χειλέων του εἶναι παγὶς, ὅπου συλλαμβάνεται και καταστρέφεται η ζωὴ του.

Παρ. 18,8

ὀκνηροὺς καταβάλλει φόβος, ψυχαὶ δὲ ἄνδρογύνων πεινάσουσιν.

Παρ. 18,8

Οι ὀκνηροὶ και ἀπρόθυμοι εἰς την ἐργασίαν καταβάλλονται ἀπὸ φόβον, οι δε θηλυπρεπεῖς και μαλακοὶ θα πεινάσουν.

- Παρ. 18,9
Παρ. 18,9
ὁ μὴ ἰώμενος ἑαυτὸν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀδελφός ἐστι τοῦ λυμαινομένου ἑαυτὸν.
Εκεῖνος ὁ ὁποῖος δὲν καταπολεμεῖ τὴν σκηνήν καὶ δὲν προσπαθεῖ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ με τὴν ἐργατικότητά του, αὐτὸς εἶναι ὅμοιος με ἐκεῖνον, ποῦ ὁδηγεῖ τὸν ἑαυτὸν τοῦ στὸν ὄλεθρον.
- Παρ. 18,10
Παρ. 18,10
ἐκ μεγαλωσύνης ἰσχύος ὄνομα Κυρίου, αὐτῷ δὲ προσδραμόντες δίκαιοι ὑψοῦνται.
Τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου εἶναι ὄνομα μεγαλοπρεπείας καὶ παντοδυναμίας. Εἰς αὐτὸ ὅταν καταφεύγουν οἱ δίκαιοι, ὑψώνονται καὶ δοξάζονται.
- Παρ. 18,11
Παρ. 18,11
ὑπαρξίς πλουσίου ἀνδρὸς πόλις ὄχυρά, ἡ δὲ δόξα αὐτῆς μέγα ἐπισκιάζει.
Ἡ περιουσία τοῦ εὐσεβοῦς πλουσίου εἶναι ἀσφαλῆς, ὅπως ἡ οὐχυρὰ πόλις· ἡ δόξα δὲ αὐτῆς τὸν ἐπισκιάζει καὶ τὸν ἐπαναπαύει.
- Παρ. 18,12
Παρ. 18,12
πρὸ συντριβῆς ὑψοῦται καρδία ἀνδρὸς, καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται.
Ἡ υψηλοφροσύνη τῆς καρδίας προηγείται ἀπὸ τὴν συντριβὴν τοῦ ἀλαζόνος, ὅπως καὶ ἡ ταπεινοφροσύνη προηγείται ἀπὸ τὴν δόξαν τοῦ ταπεινοῦ.
- Παρ. 18,13
Παρ. 18,13
ὃς ἀποκρίνεται λόγον πρὶν ἀκοῦσαι, ἀφροσύνη αὐτῷ ἐστὶ καὶ ὄνειδος.
Εκεῖνος ὁ ὁποῖος δίδει ἀπάντησιν, πρὶν ἀκούσῃ τι τοῦ λέγοντος, εἶναι ἀσύνετος καὶ ἐντροπιάζεται.
- Παρ. 18,14
Παρ. 18,14
θυμὸν ἀνδρὸς πρᾶννει θεράπων φρόνιμος, ὀλιγόψυχον δὲ ἄνδρα τίς ὑπόσει;
Τὸν θυμὸν ἐνὸς ὀργισμένου κυρίου ἡμπορεῖ νὰ καταπραῖνῃ καὶ διαλύσῃ ἕνα συνετὸς υπηρέτης. Τὸν μικρόψυχον ὁμως καὶ λεπτολόγον ἄνθρωπον ποῖός ἡμπορεῖ νὰ τὸν υποφέρῃ;
- Παρ. 18,15
Παρ. 18,15
καρδία φρονίμου κτᾶται αἴσθησιν, ὧτα δὲ σοφῶν ζητεῖ ἔννοιαν.
Ο νοῦς καὶ ἡ καρδιά τοῦ συνετοῦ ἀνθρώπου ζητεῖ καὶ ἀποκτᾶ συνεχῶς τὴν ἀληθινὴν γνώσιν. Τα αὐτιά δὲ τῶν σοφῶν εὐχαριστοῦνται νὰ ἀκούουν υψηλὰς ἐννοίας.
- Παρ. 18,16
Παρ. 18,16
δόξα ἀνθρώπου ἐμπλατύνει αὐτὸν καὶ παρὰ δυνάσταις καθιζάνει αὐτόν.
Τὸ δῶρον, ποῦ με ἀγάπην καὶ φιλίαν προσφέρει κανεῖς, ἀνοίγει ἐμπρὸς τοῦ πλατεῖς τοὺς δρόμους τῆς προόδου καὶ ἐπιτυχίας, καὶ τὸν βάζει νὰ καθῆσθαι κοντὰ εἰς ἀρχοντας καὶ ἐπισήμους.
- Παρ. 18,17
Παρ. 18,17
δίκαιος ἑαυτοῦ κατήγορος ἐν πρωτολογία, ὡς δ' ἂν ἐπιβάλη ὁ ἀντίδικος ἐλέγχεται.
Ὁ δίκαιος, ὅταν παρασυρθῇ εἰς κάποιαν ἀδικίαν, πρῶτος θὰ κατηγορήσῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, διότι ἐάν τὸν προλάβῃ ὁ κατήγορός του καὶ τὸν ἐλέγξῃ, ἡ θέσις τοῦ θὰ ἐπιβαρυνθῇ.
- Παρ. 18,18
Παρ. 18,18
ἀντιλογίας παύει σιγηρός, ἐν δὲ δυναστείαις ὀρίζει.
Ἡ ἀφωνος κλήρωσις καταπαύει ἀντιθέσεις καὶ φιλονεικίας. Καὶ κατὰ τὰς διαφωνίας τῶν ἀρχόντων ὁ ἀνασυρόμενος κλήρος ὀρίζει τὸ ὀρθόν.
- Παρ. 18,19
Παρ. 18,19
ἀδελφός ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς πόλις ὄχυρά καὶ ὑψηλή, ἰσχύει δὲ ὡσπερ τεθεμελιωμένον βασιλεῖον.
Ἀδελφός, ὅταν με ἀγάπην βοηθῆται ἀπὸ τὸν ἀδελφόν, εἶναι ὡσάν ὠχυρωμένη καὶ ἀπόρθητος πόλις, κτισμένη ἐπάνω εἰς ὑψηλὸν μέρος. Εἶναι δὲ ἰσχυρὸς ὡσάν τὸ ἀσάλετον ἀνάκτορον, ποῦ ἔχει θεμελιωθῆ εἰς στερεὸν ἔδαφος.
- Παρ. 18,20
Παρ. 18,20
ἀπὸ καρπῶν στόματος ἀνὴρ πῖμπλησι κοιλίαν αὐτοῦ, ἀπὸ δὲ καρπῶν χειλέων αὐτοῦ ἐμπλησθήσεται.
Ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ, ὡσάν ἀπὸ ἄλλους καρπούς, θὰ γεμίσῃ κάθε ἄνθρωπος τὴν ψυχὴν τοῦ. Ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ τὰ κατὰ ἡ κακὰ θὰ πλημμυρίσῃ καὶ θὰ χορτάσῃ ὁ ἴδιος.
- Παρ. 18, 21
Παρ. 18,21
θάνατος καὶ ζωὴ ἐν χειρὶ γλώσσης, οἱ δὲ κρατοῦντες αὐτῆς ἔδονται τοὺς καρπούς αὐτῆς.
Εἰς τὴν ἐξουσίαν τῆς γλώσσης εἶναι ὁ θάνατος καὶ ἡ ζωὴ. Ὅσοι κατορθώνουν νὰ συγκρατοῦν τὴν γλῶσσαν τῶν, θὰ φάγουν τοὺς γλυκεῖς καὶ θρεπτικοὺς αὐτῆς καρπούς.
- Παρ. 18,22
Παρ. 18,22
ὃς εὔρε γυναιῖκα ἀγαθὴν, εὔρε χάριτας, ἔλαβε δὲ παρὰ Θεοῦ ἰλαρότητα.
Εκεῖνος, ποῦ με τὸν φωτισμὸν τοῦ Θεοῦ εὐρήκε σύζυγον ἐνάρετον, ἐπέτυχε πολλὰς ὠφελείας καὶ κέρδη. Ἐπῆρε ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Θεὸν ἡρεμον καὶ εὐχέριστον ζωὴν.
- Παρ. 18,22α
Παρ. 18,22α
ὃς ἐκβάλλει γυναιῖκα ἀγαθὴν, ἐκβάλλει τὰ ἀγαθὰ, ὁ δὲ κατέχων μοιχαλίδα ἄφρων καὶ ἀσεβής.
Ὅποιος ὁμως διώχνει τὴν ἐνάρετον σύζυγόν του, διώχνει μαζὴ με αὐτὴν καὶ τὰ ἀγαθὰ. Εκεῖνος δὲ ὁ ὁποῖος κρατεῖ πλησίον τοῦ καὶ συζῆ με μοιχαλίδα, εἶναι ἀσύνετος καὶ ἀσεβής ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 19

- Παρ. 19,3
Παρ. 19,3
Ἄφροσύνη ἀνδρὸς λυμαίνεται τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, τὸν δὲ Θεὸν αἰτιᾶται τῆ καρδία αὐτοῦ.
Ἡ ἀπερισκεψία τοῦ ἀνθρώπου καταστρέφει τὰς πορείας τῆς ζωῆς του. Αὐτὸς δὲ ἐσωτερικῶς κατηγορεῖ τὸν Θεὸν ὡς αἴτιον τοῦ ὀλέθρου του.
- Παρ. 19,4
Παρ. 19,4
πλοῦτος προστίθησι φίλους πολλούς, ὁ δὲ πτωχὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπάρχοντος φίλου λείπεται.
Ὁ πλοῦτος προσθέτει πολλοὺς φίλους, ἀνελίκρινεῖς κατὰ κανόνα καὶ κόλακας, ὁ πτωχὸς ὁμως ἄνθρωπος

- εγκαταλείπεται πολλάκις και από αυτόν τον υπάρχοντα μοναδικόν φίλον του.
- Παρ. 19,5
Παρ. 19,5 **μάρτυς ψευδής οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὁ δὲ ἐγκαλῶν ἀδίκως οὐ διαφεύξεται.**
Ο ψευδομάρτυς δεν θα μείνη ατιμώρητος, αν οχι παρά των ανθρώπων, ασφαλώς όμως από τον Θεόν. Αλλά και εκείνος ο οποίος εισάγει εις δίκην τον αθών, δεν θα διαφύγη την παρά του Θεού τιμωρίαν.
- Παρ. 19,6
Παρ. 19,6 **πολλοὶ θεραπεύουσι πρόσωπα βασιλέων, πᾶς δὲ ὁ κακὸς γίνεται ὄνειδος ἀνδρί.**
Πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι υπηρετοῦν τοὺς βασιλεῖς, ἕνας ὁμως κακὸς αὐλικὸς υπηρέτης γίνεται αἰτία ἐξευτελισμοῦ τοῦ βασιλέως.
- Παρ. 19,7
Παρ. 19,7 **πᾶς, ὃς ἀδελφὸν πτωχὸν μισεῖ, καὶ φιλίας μακρὰν ἔσται. ἔννοια ἀγαθὴ τοῖς εἰδόσιν αὐτὴν ἐγγιεῖ, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος εὐρήσει αὐτὴν. ὁ πολλὰ κακοποιῶν τελεσιουργεῖ κακίαν, ὃς δὲ ἐρεθίζει λόγους οὐ σωθήσεται.**
Εκεῖνος που μισεῖ τον πτωχὸν ἀδελφὸν του, θα εἶναι μακρὰν και θα στερηθῆ ἀπὸ κάθε φιλίαν, δηλαδὴ ο κακὸς ἀδελφὸς εἶναι ἀπαραδέκτος στοὺς ἄλλους ὡς φίλος. Ἡ καλὴ και συνετὴ γνώσις θα πλησίαση ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι γνωρίζουν την ἀξίαν της και την ἐπιζητοῦν. Καθε δε συνετός και φρόνιμος ἀνὴρ θα την ἀναζητήση και θα την εὐρη. Εκεῖνος ο ὁποῖος συνεχῶς διαπράττει πολλὰ κακά, και ἔχει συνηθίσει και προχωρεῖ μέχρι τέλους εις την διάπραξιν του κακοῦ, ὅπως και αὐτὸς που με τα λόγια του ἐξερεθίζει εις φιλονεικίας και μάχας τοὺς ἄλλους, ἐν τέλει δεν θα κατορθώσουν να διασωθοῦν.
- Παρ. 19,8
Παρ. 19,8 **ὁ κτῶμενος φρόνησιν ἀγαπᾷ ἑαυτὸν, ὃς δὲ φυλάσσει φρόνησιν, εὐρήσει ἀγαθὰ.**
Εκεῖνος ο ὁποῖος συνεχῶς προσπαθεῖ να αποκτᾷ σοφίαν και σύνεσιν, αὐτὸς πράγματι ἀγαπᾷ τον εαυτὸν του. Εκεῖνος δε ο ὁποῖος διαφυλάττει και τηρεῖ την φρόνησιν, θα εὐρη ασφαλῶς ἀγαθὰ, υλικά και πνευματικά.
- Παρ. 19,9
Παρ. 19,9 **μάρτυς ψευδής οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται, ὃς δ' ἂν ἐκκαύση κακίαν, ἀπολεῖται ὑπ' αὐτῆς.**
Κανεῖς ψευδομάρτυς δεν θα μείνη ατιμώρητος, αν οχι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους βεβαίως ὁμως ἀπὸ τον Θεόν. Εκεῖνος δε ο ὁποῖος ἀνάπτει πυρκαϊᾶς κακίας, θα ἐξολοθρευθῆ ἀπὸ αὐτὴν ταύτην την κακίαν.
- Παρ. 19,10
Παρ. 19,10 **οὐ συμφέρει ἄφρονι τρυφή, καὶ ἐὰν οἰκέτης ἄρξηται μεθ' ὕβρεως δυναστεύειν.**
Εἰς τον ἀμυαλον και ἀσύνετον δεν συμφέρει ἡ τρυφηλὴ ζωὴ και τα ἀφθονα υλικά. Ὅπως ἐπίσης ἐὰν ἕνας δούλος ἀνελθῆ εις τα ἀνώτατα ἀξιώματα, θα κυβερνᾷ με ἀλαζονείαν και ἔπαρσιν, πράγμα το ὁποῖον δεν συμφέρει οὔτε αὐτὸν οὔτε τοὺς ἄλλους.
- Παρ. 19,11
Παρ. 19,11 **ἐλεήμων ἀνὴρ μακροθυμεῖ, τὸ δὲ καύχημα αὐτοῦ ἐπέρχεται παρανόμοις.**
Ο ἐλεήμων και γεμάτος καλωσύνην ἀνὴρ εἶναι υπομονητικὸς και πράος, ἔστω και αν συναντᾷ την ἀχαριστίαν. Ὅπως οἰσδήποτε ὁμως ο ἔπαινος και ἡ δόξα του δια τας καλωσύνας του θα πέση ἐπ' αὐτὸν στους παρανόμους και θα τοὺς ἀποστομώση.
- Παρ. 19,12
Παρ. 19,12 **βασιλέως ἀπειλὴ ὁμοία βρυγμῶ λέοντος, ὥσπερ δὲ δρόσος ἐπὶ χόρτῳ, οὕτως τὸ ἴλαρὸν αὐτοῦ.**
Ἡ ἀπειλὴ του βασιλέως εἶναι ὁμοία με τον βρυχηθμόν του λέοντος, ἐξ ἀντιθέτου δε ἡ ἱλαρότης και ἡ καλωσύνη του προσώπου του ὁμοιάζει με την δρόσον, ἡ ὁποία σταλάζει ζωογόνος στο χορτάρι.
- Παρ. 19,13
Παρ. 19,13 **αἰσχύνῃ πατρὶ υἱὸς ἄφρων· οὐχ ἀγναὶ εὐχαὶ ἀπὸ μισθώματος ἑταίρας,**
Ο ἀμυαλος και ἀσύνετος υἱὸς εἶναι ἐντροπὴ δια τον πατέρα. Ταματα προερχόμενα ἀπὸ χρήματα πωλουμένης πόρνης δεν εἶναι καθαρὰ και εὐπρόσδεκτα ἐνώπιον του Κυρίου.
- Παρ. 19,14
Παρ. 19,14 **οἶκον καὶ ὕπαρξιν μερίζουσι πατέρες παισὶ, παρὰ δὲ Κυρίου ἀρμόζεται γυνὴ ἀνδρί.**
Οἱ μεν γονεῖς διαμοιράζουσι εις τα παιδιά των τα σπίτια και την ἄλλην περιουσίαν· ἐκ μέρους ὁμως του Κυρίου ταιριάζεται ἡ καλὴ γυναίκα προς τον ἀνδρα, ὡς ἀνεκτίμητος δι' αὐτὸν περιουσία.
- Παρ. 19,15
Παρ. 19,15 **δειλία κατέχει ἀνδρόγυνον, ψυχὴ δὲ ἀεργοῦ πεινάσει.**
Δειλία καταλαμβάνει τον θηλυπρεπὴ και μαλθακόν, ο δε οκνηρός, που ἀποφεύγει την ἐργασίαν, θα πεινάσῃ.
- Παρ. 19,16
Παρ. 19,16 **ὃς φυλάσσει ἐντολήν, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, ὁ δὲ καταφρονῶν τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν ἀπολεῖται.**
Εκεῖνος ο ὁποῖος φυλάττει τας ἐντολάς του Θεοῦ, διατηρεῖ ἐπὶ μακρόν την ζωὴν του και προφυλάσσει την ψυχὴν του. Εκεῖνος ὁμως που ἀδιαφορεῖ δια την διαγωγὴν του και τον τρόπον της ζωῆς του, θα ἐξολοθρευθῆ.
- Παρ. 19,17
Παρ. 19,17 **δανεῖζει Θεῷ ὁ ἐλεῶν πτωχόν, κατὰ δὲ τὸ δόμα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ.**
Ὅποιος ἐλεεῖ τον πτωχὸν δανεῖζει τον Θεόν. Ἀνάλογα δὲ με την ἐλεημοσύνην του θα λάβῃ και ἐκ μέρους του Θεοῦ την ἀνταπόδοσιν.
- Παρ. 19,18
Παρ. 19,18 **παῖδευε υἱὸν σου, οὕτως γὰρ ἔσται εὐέλπις, εἰς δὲ ὕβριν μὴ ἐπαίρου τῆ ψυχῇ σου.**
Παιδαγῶγει και μόρφωνε το παιδί σου με σύνεσιν, με στοργὴν και με αὐστηρότητα. Διότι ἔτσι θα υπάρξουν πολλὰ καλὰ ἐλπίδες προόδου και ἐπιτυχίας του εις την ζωὴν. Προτίμα την κατὰ Θεόν μόρφωσιν του παιδιοῦ σου, και μη ἀλαζονεύεσαι δι' αὐτὸν ἢ δια την περιουσίαν, την ὁποῖαν τυχόν θα του ἀφήσῃς.
- Παρ. 19,19
Παρ. 19,19 **κακόφρων ἀνὴρ πολλὰ ζημιωθήσεται· ἐὰν δὲ λοιμυῖται, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ προσθήσει.**
Ο κακόμυαλος ἀνθρωπος θα υποστῇ πολλὰς τιμωρίας. Ἐὰν δὲ, σαν ἄλλη καταστρεπτικὴ ἐπιδημία, σκορπίζη το κακόν και την συμφορὰν, θα διακινδυνεύσῃ να χάσῃ και αὐτὴν την ζωὴν του.
- Παρ. 19,20
Παρ. 19,20 **ἄκουε, υἱέ, παιδείαν πατρός σου, ἵνα σοφὸς γένη ἔσχατων σου.**
Ἀκουε, παιδί μου, και συμμορφώσου προς την παιδαγωγίαν του πατρός σου, δια να γίνῃς και να μείνῃς σοφός μέχρι των γηρατειῶν σου.

- Παρ. 19,21 πολλοί λογισμοί ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ἡ δὲ βουλή τοῦ Κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει.
Παρ. 19,21 Πολλοί και διάφοροι και παροδικοί λογισμοί και σχεδια πλημμυρίζουν την καρδιαν του ανθρώπου. Αλλά η βουλή του Κυρίου μένει πάντοτε η ίδια, αγαθή και ωφέλιμος.
- Παρ. 19,22 καρπὸς ἀνδρὶ ἐλεημοσύνη, κρείσσων δὲ πτωχὸς δίκαιος ἢ πλούσιος ψεύστης.
Παρ. 19,22 Εἰς κάθε ἀνθρώπον η ἐλεημοσύνη εἶναι καρπὸς ωφέλιμος δι' αὐτὸν τον ἴδιον. Προτιμότερος και καλύτερος εἶναι ο δίκαιος πτωχὸς ἀπὸ τον ψεύστην πλούσιον.
- Παρ. 19,23 φόβος Κυρίου εἰς ζωὴν ἀνδρὶ, ὁ δὲ ἄφοβος ἀυλισθήσεται ἐν τόποις, οὗ οὐκ ἐπισκοπεῖται γνῶσις.
Παρ. 19,23 Ο φόβος και η ευλάβεια προς τον Κυριον οδηγεί τον ἀνθρώπον εἰς την αληθινὴν και μακαρίαν ζωὴν. Εκείνος ὁμως που δεν φοβεῖται τον Θεόν, θα κατοικήση εἰς τόπους, ὅπου δεν υπάρχει η αληθινὴ γνῶσις ἀλλ' επικρατεῖ το σκότος της πλάνης.
- Παρ. 19,24 ὁ ἐγκρύπτων εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ χεῖρας ἀδίκως, οὐδὲ τῷ στόματι οὐ μὴ προσαγάγη αὐτάς.
Παρ. 19,24 Ο σκνηρός, που κρύβει και σταυρώνει τα χέρια του στο στήθος του ἀπὸ τεμπελιά, με αὐτά τα χέρια του δεν θα προσφέρῃ τροφήν στο στόμα του.
- Παρ. 19,25 λοιμοῦ μαστιγούμενου, ἄφρων πανουργότερος γίνεται· ἐὰν δὲ ἐλέγχῃς ἄνδρα φρόνιμον, νοήσει αἴσθησιν.
Παρ. 19,25 Όταν ο διεφθαρμένος και επιβλαβὴς εἰς την κοινωνίαν ἀνθρώπος τιμωρῆται με μαστιγία, και αὐτὸς ἀκόμη ο ασύνετος βλέπων την τιμωρίαν γίνεται προσεκτικός. Εὰν ἐλέγχῃς ἄνδρα συνετόν, θα ἀντληθῆ το σφάλμα του και θα διορθωθῆ.
- Παρ. 19,26 ὁ ἀτιμάζων πατέρα και ἀπωθούμενος μητέρα αὐτοῦ καταισχνυθήσεται και ἐπονείδιστος ἔσται.
Παρ. 19,26 Εκείνος που ξευτελίζει και υβρίζει τον πατέρα του, ὅπως και αὐτὸς που σπρώχνει με ἀναίδειαν και ἀσεβειαν την μητέρα του, θα κατεντροπισθῆ και θα γίνῃ ἐπονείδιστος ἐν μέσω της κοινωνίας.
- Παρ. 19,27 υἱὸς ἀπολείπόμενος φυλάξει παιδεῖαν πατρὸς μελετήσῃ ρήσεις κακὰς.
Παρ. 19,27 Παιδί, που θα καταφρονήσῃ και θα παραμελήσῃ την πατρικὴν παιδαγωγίαν, αὐτὸ θα στρέψῃ την προσοχὴν και το ενδιαφέρον του εἰς τας πονηράς εισηγήσεις και προτροπὰς κακῶν ἀνθρώπων.
- Παρ. 19,28 ὁ ἐγγύωμενος παῖδα ἄφρονα καθυβρίσει δικαίωμα, στόμα δὲ ἀσεβῶν καταπίεται κρίσεις.
Παρ. 19,28 Ο γονεὺς, ο οποίος δίδει ἐγγύησιν δια το παιδί του το ἄμυαλο και ασύνετον, κατεξευτελίζει και προσβάλλει το δικαίωμα και την θέσιν του ως πατρὸς. Τα στόματα των ἀσεβῶν καταπίνουσι τους νόμους της δικαιοσύνης· δηλαδή καταπατοῦν τους νόμους, παραβαίνουσι τον λόγον, που ἔδωσαν.
- Παρ. 19,29 ἐτοιμάζονται ἀκολάστοι μάλιστα, και τιμωρία ὁμοίως ἄφροσιν.
Παρ. 19,29 Ποινὰ βαρεῖα ἐτοιμάζονται δια τους διεφθαρμένους και ἀνήθικους, ὅπως ἐπίσης τιμωρία ἐπιφυλάσσονται και δια τους ἀφρονας, που παρεκτρέπονται.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 20

- Παρ. 20,1 Ἀκόλαστον οἶνος και ὑβριστικὸν μέθη, πᾶς δὲ ἄφρων τοιοῦτοις συμπλέκεται.
Παρ. 20,1 Ο πολὺς οἶνος οδηγεί εἰς την ἀκολασίαν, η δε μέθη εἰς την μωρὰν ἀλαζονείαν και την ἀδιαντροπιάν. Καθε μικρόμυαλος εἰς αὐτὰ περιπλέκεται και ξευτελίζεται.
- Παρ. 20,2 οὐ διαφέρει ἀπειλὴ βασιλέως θυμοῦ λέοντος, ὁ δὲ παροξύνων αὐτὸν ἀμαρτάνει εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν.
Παρ. 20,2 Η ἀπειλὴ του βασιλέως και γενικώτερον του ισχυροῦ δεν διαφέρει ἀπὸ τον θυμόν του ἐξηγριωμένου λέοντος. Οποῖος τον ἐξερεθίζει, ἐκθέτει εἰς κίνδυνον την ἴδιαν του ζωὴν.
- Παρ. 20,3 δόξα ἀνδρὶ ἀποστρέφεται λοιδορίας, πᾶς δὲ ἄφρων τοιοῦτοις συμπλέκεται.
Παρ. 20,3 Μεγάλῃ τιμῇ και δόξᾳ εἶναι δια τον ἀνθρώπον να ἀποφεύγῃ τας ὑβρεις και τους ἐμπαιγμούς ἐναντίον των ἄλλων. Καθε ὁμως ασύνετος περιπλέκεται εἰς αὐτὰ τα κακά.
- Παρ. 20,4 ὄνειδιζόμενος ὀκνηρὸς οὐκ αἰσχύνεται, ὡσαύτως και ὁ δανειζόμενος σῖτον ἐν ἀμήτῳ.
Παρ. 20,4 Ο σκνηρὸς δεν ἐντρέπεται, όταν γίνεται ἀντικείμενον ἐξευτελισμῶν και ονειδισμῶν ἐκ μέρους των ἄλλων. Ομοίως δεν ἐντρέπεται και εκείνος, που ζητεῖ δάνεια εἰς καιρόν, κατὰ τον ὁποῖον οἱ ἄλλοι θερίζουσι και συγκομίζουσι.
- Παρ. 20,5 ὕδωρ βαθύ βουλή ἐν καρδίᾳ ἀνδρός, ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἐξαντλήσει αὐτήν.
Παρ. 20,5 Ὡσάν το ἀνεξάντλητο νερό, που υπάρχει στο βαθύ πηγάδι, εἶναι αἰ συνεταιῖ γνῶμαι και ἀποφάσεις, που υπάρχουν εἰς την καρδιαν του φρονίμου ἀνδρός. Ο δε συνετός και φρόνιμος θα ἀντλήσῃ μέχρι τέλους αὐτάς και θα τας χρησιμοποιήσῃ, ὅπου πρέπει.
- Παρ. 20,6 μέγα ἄνθρωπος και τίμιον ἀνὴρ ἐλεήμων, ἄνδρα δὲ πιστὸν ἔργον εὐρεῖν.
Παρ. 20,6 Μεγάλο πρᾶγμα αὐτὸ το δημιούργημα του Θεοῦ, που λέγεται ἄνθρωπος. Πολύτιμος ὁμως εἶναι ο ἐλεήμων. Το να εὕρῃς ὁμως ἕνα ἀνθρώπον πιστόν εἰς τα ἔργα και εἰς τα λόγια, εἶναι πολὺ δύσκολον.
- Παρ. 20,7 ὃς ἀναστρέφεται ἄμωμος ἐν δικαιοσύνῃ, μακαρίουσι τοὺς παῖδας αὐτοῦ καταλείψει.
Παρ. 20,7 Ο γονεὺς, ο οποίος ζῆ και συμπεριφέρεται με ἀρετὴν και ἔχει ἀμωμὸν παράδειγμα, θα ἀφήσῃ εὐτυχισμένα τα

- παιδιά του.
- Παρ. 20,8
Παρ. 20,8 **ὅταν βασιλεὺς δίκαιος καθίσῃ ἐπὶ θρόνου, οὐκ ἐναντιοῦται ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πᾶν πονηρόν.**
Ὄταν ἐπὶ του θρόνου καθίσῃ ενας βασιλεὺς ἐνάρετος και συνετός, δεν ημπορεῖ να σταθῇ ἐνώπιον των οφθαλμῶν του κανένα πονηρόν και κανεῖς πονηρός.
- Παρ. 20,9
Παρ. 20, 9 **τίς καυχῆσεται ἀγνήν ἔχειν τὴν καρδίαν; ἢ τίς παρῆρησιάζεται καθαρὸς εἶναι ἀπὸ ἁμαρτιῶν;**
Ποιὸς ἀπὸ τους ἀνθρώπους ημπορεῖ να καυχῆθῃ ὅτι ἔχει ἀγνήν και καθαρὰν τὴν καρδίαν ἀπὸ τον ρυπον τῆς ἁμαρτίας; Ἡ ποιὸς ημπορεῖ να εἴπῃ με παρρησίαν, ὅτι ἐγὼ εἶμαι καθαρὸς ἀπὸ κάθε ἁμαρτίαν; Κανεῖς.
- Παρ. 20,20
Παρ. 20,20 **κακολογοῦντος πατέρα ἢ μητέρα σβεσθήσεται λαμπτήρ, αἱ δὲ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὄφονται σκότος.**
Θα σβῆσῃ ἡ φλόγα τῆς ζωῆς ἐκεῖνου, ὁ ὁποῖος κακολογεῖ τον πατέρα του ἢ τὴν μητέρα του. Θα σβῆσουν και θα καλυφθοῦν ἀπὸ το σκοτάδι αἱ κόραι των οφθαλμῶν του, ὥστε να μὴ μπορῇ να βλέπῃ.
- Παρ. 20,21
Παρ. 20,21 **μερίς ἐπισπουδαζομένη ἐν πρώτοις, ἐν τοῖς τελευταίοις οὐκ εὐλογηθήσεται.**
Μερίδιον ἀπὸ τὴν πατρικὴν κληρονομίαν, το ὁποῖον ἀρπάζεται βιαίως και προ καιροῦ, δεν πρόκειται εν τέλει να ἔχῃ τὴν εὐλογίαν του Θεοῦ.
- Παρ. 20,22
Παρ. 20,22 **μὴ εἴπῃς· τίσομαι τὸν ἐχθρόν, ἀλλ' ὑπόμεινον τὸν Κύριον, ἵνα σοι βοηθήσῃ.**
Μὴ εἴπῃς ὅτι θα ἐκδικηθῶ και θα τιμωρήσω τον ἐχθρόν μου. Ἀλλὰ δεῖξε ὑπομονὴν ἀπέναντι του Κυρίου, και εἰς αὐτὸν ἀνάθεσε τὴν ἀποδόσιν του δικαίου σου, δια να σε βοηθήσῃ και σε προστατεύσῃ.
- Παρ. 20,10
Παρ. 20,10 **στάθμιον μέγα καὶ μικρόν καὶ μέτρα δισσά, ἀκάθαρτα ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἀμφότερα καὶ ὁ ποιῶν αὐτά.**
Ζυγία δόλια, μεγαλύτερα του κανονικοῦ δια τὴν ἀγοράν και μικρότερα του κανονικοῦ δια τὴν πώλησιν, και διπλά μέτρα χωρητικότητος δια τα υγρά προϊόντα, και τα δύο εἶναι ἀκάθαρτα ἐνώπιον του Κυρίου, ὅπως ἐπίσης και ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος τα κατασκευάζει και τα χρησιμοποιεῖ.
- Παρ. 20,11
Παρ. 20,11 **ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ συμποδισθήσεται νεανίσκος μετὰ ὀσίου, καὶ εὐθεΐα ἢ ὁδὸς αὐτοῦ.**
Ὁ νέος, ὁ ὁποῖος συμπορεύεται και ἀκολουθεῖ τους τρόπους ζωῆς του ὀσίου, του ἐνάρετου, θα ὑποστῇ βαθεῖαν τὴν ἀγαθὴν ἐπίδρασιν ἀπὸ το καλὸ παράδειγμα ἐκεῖνου και θα εἶναι εὐθεῖα ἡ πορεία τῆς ζωῆς του.
- Παρ. 20,12
Παρ. 20,12 **οὐς ἀκούει καὶ ὀφθαλμὸς ὄρᾳ· Κυρίου ἔργα καὶ ἀμφότερα.**
Το αὐτὶ ἀκούει και το μάτι βλέπει και τα δύο ὁμως εἶναι ἔργα του Θεοῦ και εἰς δόξαν Θεοῦ και δια το καλὸν του ἀνθρώπου πρέπει να χρησιμοποιοῦνται.
- Παρ. 20,13
Παρ. 20,13 **μὴ ἀγάπα καταλαλεῖν, ἵνα μὴ ἐξαρθῆς· διάνοιξον τοὺς ὀφθαλμοὺς σου καὶ ἐμπλήσῃσι ἄρτων.**
Μὴ εὐχαριστήσῃς στο να κατακρίνης ἄλλους, δια να μὴ σε ἀποπέμψουν ἐκ μέσου αὐτῶν ἐκεῖνοι και καταστραφῆς. Ἀνοιξε τα μάτια σου καλά, ὥστε να διακρίνης και να ἀκολουθῆς πάντοτε το ὀρθὸν και το πρέπον, και τότε θα χορτάσῃς ἀπὸ ἀγαθά.
- Παρ. 20,23
Παρ. 20,23 **βδέλυγμα Κυρίῳ δισσὸν στάθμιον, καὶ ζυγὸς δόλιος οὐ καλὸν ἐνώπιον αὐτοῦ.**
Ἀποκρουστικά και μισητὰ εἶναι ἐνώπιον του Κυρίου τα διπλά ζυγία, ὅπως ἐπίσης δεν εἶναι ἀρεστὴ και καλὴ ἐνώπιον του Κυρίου ἡ ψεύτικη ζυγαριά.
- Παρ. 20,24
Παρ. 20,24 **παρὰ Κυρίου εὐθύνεται τὰ διαβήματα ἀνδρὶ, θνητὸς δὲ πῶς ἂν νοήσῃ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ;**
Ἀπὸ το πανάγαθον Θεὸν κατευθύνονται αἱ πορεῖαι τῆς ζωῆς και τα γεγονότα του βίου του ἀνθρώπου. Ὁ δε θνητὸς και πτωχὸς εἰς τὴν νόησιν ἀνθρώπος πῶς εἶναι δυνατὸν ἐξ αὐτοῦ να κατανοήσῃ τους δρόμους τῆς ζωῆς, που πρέπει να βαδίσῃ;
- Παρ. 20,25
Παρ. 20,25 **παγὶς ἀνδρὶ ταχύ τι τῶν ἰδίων ἀγιάσαι, μετὰ γὰρ τὸ εὕξασθαι μετανοεῖν γίνεται.**
Το να σπεύδῃ κανεῖς να τάξῃ ἀπερισκέπτως κάτι ἀπὸ ὅσα του ἀνήκουν, εἶναι δυνατὸν να του δημιουργῆσῃ κίνδυνον και παγίδα, διότι μετὰ το τάξιμον συμβαίνει οἱ ἀπερίσκεπτοι να μετανοοῦν δι' αὐτό.
- Παρ. 20,26
Παρ. 20,26 **λικμήτωρ ἀσεβῶν βασιλεὺς σοφός, καὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς τροχόν.**
Ὁ σοφὸς βασιλεὺς λιχνίζει και ξεχωρίζει ἀπὸ τους καλοὺς τους κακοποιούς και τους ἀσεβεῖς· και αὐτὸς θα ἐπιβάλλῃ εἰς αὐτοὺς τὴν δύναμιν και τὰς κυρώσαστου νόμου.
- Παρ. 20,27
Παρ. 20,27 **φῶς Κυρίου πνοὴ ἀνθρώπων, ὃς ἐρευνᾷ ταμιεῖα κοιλίας.**
Φῶς Κυρίου, καθοδηγητικὸν εἰς τὴν ζωὴν του ἀνθρώπου, εἶναι ἡ ζωογόνος πνοή, τὴν ὁποῖαν ὁ δημιουργὸς του ἐνέπνευσε. Ὁ Θεὸς ἐρευνᾷ και βλέπει ολοκάθαρα ὅλα ὅσα εἶναι ἀποκεκρυμμένα και ἀποταμιευμένα εἰς τὴν καρδίαν και το ἐσωτερικὸν του ἀνθρώπου.
- Παρ. 20,28
Παρ. 20,28 **ἐλεημοσύνη καὶ ἀλήθεια φυλακὴ βασιλεῖ, καὶ περικυκλώσουσιν ἐν δικαιοσύνῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ.**
Ἡ ἐλεημοσύνη και ἡ ἀλήθεια, ὅπως και γενικώτερον ἡ ἀρετὴ, εἶναι ἡ ἀσφαλὴς φρουρὰ ἡ στηρίζουσα τον βασιλέα. Αὐταὶ αἱ ἀρεταὶ θα περικυκλώσουν και θα ἀσφαλίσουν με δικαιοσύνην τον θρόνον του.
- Παρ. 20,29
Παρ. 20,29 **κόσμος νεανίας σοφία, δόξα δὲ πρεσβυτέρων πολιαί.**
Στολισμὸς δια τους νέους εἶναι ἡ σοφία και ἡ σύνεσις. Δόξα δε των γερόντων εἶναι τα ἄσπρα μαλλιά, τα ὁποῖα μαρτυροῦν πείραν, σύνεσιν και ἀρετὴν.
- Παρ. 20,30
Παρ. 20,30 **ὑπώπια καὶ συντρίμματα συναντᾷ κακοῖς, πληγαὶ δὲ εἰς ταμιεῖα κοιλίας.**
Μωλωπίσματα στο πρόσωπον ἀπὸ κτυπήματα, και συντρίμματα ὀστῶν θα συναντήσουν τους κακοὺς εἰς τὴν

πορείαν της ζωής των. Πληγαί δε και ασθένεια οδυνηραί θα απλωθούν έως τα βάθη του εσωτερικού των.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 21

- Παρ. 21,1
Παρ. 21,1 Ὡσπερ ὀρμὴ ὕδατος, οὕτως καρδία βασιλέως ἐν χειρὶ Θεοῦ· οὗ ἂν θέλων νεύσῃ, ἐκεῖ ἔκλινεν αὐτήν.
Ὅπως το ὀρμητικὸν ρεῦμα του νεροῦ ἔτσι και η καρδιά του βασιλέως ευρίσκεται υπό την εξουσίαν του Θεοῦ. Και ὅπου αὐτός θέλει να την κατευθύνῃ, ἐκεῖ με ἕνα του νεύμα την γυρίζει και την στρέφει.
- Παρ. 21,2
Παρ. 21,2 πᾶς ἀνὴρ φαίνεται ἑαυτῷ δίκαιος, κατευθύνει δὲ καρδίας Κύριος,
Καθε ἄνθρωπος νομίζει τον εαυτὸν του ὅτι εἶναι δίκαιος, ἀλλὰ ο Κύριος εἶναι ἐκεῖνος ο οποίος γνωρίζει, κυβερνᾷ και κατευθύνει τας καρδίας των ἀνθρώπων εἰς την ἀρετήν.
- Παρ. 21,3
Παρ. 21,3 ποιεῖν δίκαια καὶ ἀληθεύειν ἀρεστὰ παρὰ Θεῷ μᾶλλον ἢ θυσιῶν αἶμα.
Το να πράττῃ κανεῖς δίκαια ἔργα και το να λέγῃ πάντοτε την ἀλήθειαν, εἶναι αὐτὰ περισσότερο εὐάρεστα και ευπρόσδεκτα στον Θεὸν ἀπὸ τα αἵματα θυσιῶν ζώων.
- Παρ. 21,4
Παρ. 21,4 μεγαλόφρων ἐν ὕβρει θρασκευάρδιος, λαμπτήρ δὲ ἀσεβῶν ἀμαρτία.
Εκεῖνος που ἔχει μεγάλην ἰδέαν δια τον εαυτὸν του, εἶναι ἀλαζονικός, θρασύς και σκληρός εἰς την καρδίαν. Οἱ ἀσεβεῖς θεωροῦν ὡς φως και χαρὰν της ζωῆς των την ἀμαρτίαν.
- Παρ. 21,6
Παρ. 21,6 ὁ ἐνεργῶν θησαυρίσματα γλώσση ψευδεῖ μάταια διώκει καὶ ἔρχεται ἐπὶ παγίδας θανάτου.
Εκεῖνος που με ψευδολογίας και ἀπάτας συνάγει θησαυροὺς, κοπιᾷ ματαίως. Βαδίζει, χωρὶς να ἀντιλαμβάνεται, εἰς θανασίμους δι' αὐτὸν παγίδας.
- Παρ. 21,7
Παρ. 21,7 ὄλεθρος ἀσεβέσιν ἐπιξενωθήσεται, οὐ γὰρ βούλονται πράσσειν τὰ δίκαια.
Ὡσὰν ἀνεπιθύμητος κακὸς τρόπος ξένος θα ἐγκατασταθῇ και θα φιλοξενητῆ εἰς τα σπίτια των ἀσεβῶν ο ὄλεθρος, διότι αὐτοὶ δεν θέλουν να πράττουν το ὀρθὸν και το ἀγαθόν.
- Παρ. 21,8
Παρ. 21,8 πρὸς τοὺς σκολιοὺς σκολιάς ὁδοὺς ἀποστέλλει ὁ Θεός, ἀγνὰ γὰρ καὶ ὀρθὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.
Δια τους διεστραμμένους ἀνθρώπους ἐπιτρέπει ὁ Θεός να περιπλέκωνται εἰς διεστραμμένας και καταστρεπτικὰς δι' αὐτοὺς ὁδοὺς, διότι τα ἔργα του Κυρίου εἶναι ἀγνὰ και δίκαια και στοιαῦτα μόνον ευαρεστεῖται.
- Παρ. 21,9
Παρ. 21,9 κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας ὑπαίθρου ἢ ἐν κεκονιαμένοις μετὰ ἀδικίας καὶ ἐν οἴκῳ κοινῷ.
Προτιμότερον εἶναι να κατοικῇ κανεῖς μόνος του σε κάποια γωνιά ἔξω στο ὑπαίθρον, παρὰ να κατοικῇ με ἄλλους εἰς φρεσκοασβεστωμένους και περιποιημένους οἴκους, οἱ οἱποῖοι ἔχουν κτισθῆ με ἀδικίας.
- Παρ. 21,10
Παρ. 21,10 ψυχὴ ἀσεβοῦς οὐκ ἐλεηθήσεται ὑπ' οὐδενὸς τῶν ἀνθρώπων.
Ἀνθρωπος ἀσεβῆς ἀπέναντι του Θεοῦ και ἀδικὸς πρὸς τους ἄλλους ἀνθρώπους δεν θα εὐρῆ συμπάθειαν και ἔλεος ἀπὸ κανένα.
- Παρ. 21,11
Παρ. 21,11 ζημιουμένου ἀκολάστου πανουργότερος γίνεται ὁ ἄκακος, συνίων δὲ σοφὸς δέξεται γνῶσιν.
Ὄταν τιμωρῆται ὁ ἀνήθικος και διεφθαρμένος ἄνθρωπος, ὁ ἀγαθὸς γίνεται περισσότερο προσεκτικός. Ὁ δε σοφός, ὁ οἱποῖος κατανοεῖ ὀρθῶς πρόσωπα και πράγματα, θα ἀποκτήσῃ μεγαλυτέραν γνῶσιν ἀπὸ τα παθήματα του διεφθαρμένου.
- Παρ. 21,12
Παρ. 21,12 συνίει δίκαιος καρδίας ἀσεβῶν καὶ φαυλίζει ἀσεβεῖς ἐν κακοῖς,
Ὁ δίκαιος ἀντιλαμβάνεται σαφῶς ἐκεῖνα, που υπάρχουν εἰς τας καρδίας των ἀσεβῶν. Δεν τους μακαρίζει, ἀλλὰ τους ἐλεεινολογεῖ, διότι ευρίσκονται εἰς την ἀθλίαν αὐτὴν κατάστασιν.
- Παρ. 21,13
Παρ. 21,13 ὃς φράσσει τὰ ὄτα αὐτοῦ τοῦ μὴ ἐπακοῦσαι ἀσθενοῦς, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων.
Εκεῖνος που κλείει τα αὐτιά του, δια να μη ἀκούσῃ την παράκλησιν ἐνὸς πτωχοῦ, ἐνὸς ἀδυνάτου και ἀσθενούς, θα ευρεθῆ και αὐτὸς εἰς την ἀνάγκην να επικαλεσθῆ και ζητήσῃ δοῆθειαν των ἄλλων και δεν θα υπάρξῃ κανεῖς να τον ἀκούσῃ.
- Παρ. 21,14
Παρ. 21,14 ὃσος λάθριος ἀνατρέπει ὀργάς, δῶρων δὲ ὁ φειδόμενος θυμὸν ἐγείρει ἰσχυρόν.
Ἐνα φιλοδώρημα, που προσφέρεται με διάκρισιν, κρυφίως και χωρὶς θόρυβον, προλαμβάνει, πολλές φορές την ὀργὴν του ἄλλου. Ὅποιος δε λυπηθῆ να προσφέρῃ ἕνα τέτοιο φιλοδώρημα, υπεγείρει μέγαν θυμὸν.
- Παρ. 21,15
Παρ. 21,15 εὐφροσύνη δικαίων ποιεῖν κρίμα, ὃσιος δὲ ἀκάθαρτος παρὰ κακούργους.
Ευχαρίστησις και χαρὰ των δικαίων εἶναι να ἀποδίδουν και να εφαρμόζουν το δίκαιον. Αὐτὸς ὅμως ὁ ἐνάρετος θεωρεῖται ἀκάθαρτος ἐκ μέρους των κακοποιῶν.
- Παρ. 21,16
Παρ. 21,16 ἀνὴρ πλανώμενος ἐξ ὁδοῦ δικαιοσύνης ἐν συναγωγῇ γιγάντων ἀναπαύσεται.
Ἀνθρωπος, ὁ οἱποῖος παρεπλανήθη και ἀπεμακρύνθη ἀπὸ την ὁδὸν της δικαιοσύνης, ἐβάδισε δε και βαδίζει τους δρόμους της κακίας, εἶναι σαν να θέλῃ να εὐρῆ ἀνάπαυσιν και χαρὰν εἰς συγκέντρωσιν κακούργων γιγάντων.
- Παρ. 21,17
Παρ. 21,17 ἀνὴρ ἐνδεὴς ἀγαπᾷ εὐφροσύνην, φιλῶν οἶνον καὶ ἔλαιον εἰς πλοῦτον·
Εκεῖνος, που ἀγαπᾷ την καλοπέρασιν και τα πλοῦσια τραπέζια, θα μείνῃ πτωχός. Ὅπως ἐπίσης ἐκεῖνος, που

- αγαπά τον οίνον και τα λιπαρά φαγητά, δεν θα πλουτήσει.
Παρ. 21,18 περικόθαρμα δὲ δικαίου ἄνομος.
Παρ. 21,18 Δια τον δίκαιον ἀκάθαρτος πρέπει να θεωρήται ο ασεβής και η πορεία της ζωής του.
Παρ. 21,19 κρείσσον οἰκεῖν ἐν γῆ ἔρημῳ ἢ μετὰ γυναικὸς μαχίμου καὶ γλωσσώδους καὶ ὀργίλου.
Παρ. 21,19 Είναι καλύτερον και προτιμότερον να κατοική κανείς μόνος του εις την ἔρημον, παρά μαζί με γυναίκα φιλόνεικον, γλωσσού και θυμώδη.
Παρ. 21,20 θησαυρὸς ἐπιθυμητὸς ἀναπαύσεται ἐπὶ στόματος σοφοῦ, ἄφρονες δὲ ἄνδρες καταπίονται αὐτόν.
Παρ. 21, 20 Ἀξιοθαύμαστοι και αξιαγάπητοι είναι οι θησαυροὶ της σοφίας και της αρετῆς, που αναπαύονται στο στόμα του σοφοῦ. Οι ἄφρονες ὁμως καταφρονούν και καταπνίγουν μέσα των και καταφρονούν κάθε τέτοιον θησαυρόν.
Παρ. 21,21 ὁδὸς δικαιοσύνης καὶ ἐλεημοσύνης εὐρήσει ζῶν καὶ δόξαν.
Παρ. 21,21 Ο δρόμος της δικαιοσύνης και της ἐλεημοσύνης οδηγεί τον ἄνθρωπον εις μακράν και ἐνδοξον ζῶν.
Παρ. 21,22 πόλεις ὀχυρὰς ἐπέβη σοφὸς καὶ καθεῖλε τὸ ὀχύρωμα, ἐφ' ᾧ ἐπεποιθῆσαν οἱ ἀσεβεῖς.
Παρ. 21,22 Ο σοφὸς στρατηγὸς, με την σύνεσιν και την στρατηγικὴν αὐτοῦ ικανότητα, ἐκυρίευσεν ὀχυρωμένας πόλεις και ἐκρήμνισεν ὀχυρώματα, δια τα ὁποῖα οι ασεβεῖς εἶχαν την πεποίθησιν, ὅτι είναι ἀπόρητα.
Παρ. 21,23 ὃς φυλάσσει τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν, διατηρεῖ ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
Παρ. 21,23 Εκείνος, που προσέχει το στόμα του και την γλῶσσαν του, προφυλάσσει την ψυχὴν του ἀπὸ πολλὰς θλίψεως και στενοχωρίας.
Παρ. 21,24 θρασὺς καὶ αὐθάδης καὶ ἀλαζῶν λοιμὸς καλεῖται, ὃς δὲ μνησικακεῖ, παράνομος.
Παρ. 21,24 Ο θρασὺς και ο αὐθάδης, ο ἀλαζονικὸς και ἐπλημένος, παρομοιάζεται και καλεῖται μολυσματικὴ καταστρεπτικὴ ἐπιδημία, πανοῦκλα. Εκείνος δὲ που μνησικακεῖ, είναι παράνομος, διότι καταπατεῖ τον νόμον της ἀγάπης.
Παρ. 21,25 ἐπιθυμίαι ὀκνηρὸν ἀποκτείνουσιν, οὐ γὰρ προαιροῦνται αἱ χεῖρες αὐτοῦ ποιεῖν τι.
Παρ. 21,25 Αἱ πολλὰ ἐπιθυμίαι, τα φαντασιώδη σχέδια, ἐξοντώνουν τον ὀκνηρόν, διότι τα χεῖρα του δεν προθυμοποιούνται να κάμουν κάτι, ὥστε να ἐπαρκέση αὐτὸς εις τὰς ἀνάγκας του.
Παρ. 21,26 ἀσεβὴς ἐπιθυμεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπιθυμίας κακὰς, ὃ δὲ δίκαιος ἐλεᾷ καὶ οἰκτεῖρει ἀφειδῶς,
Παρ. 21,26 Ο ασεβὴς κυριαρχεῖται ὅλην την ἡμέραν ἀπὸ κακὰς ιδιοτελεῖς ἐπιθυμίας, ἐνῶ ο δίκαιος ἐλεεῖ και ευσπλαγχνίζεται και προσφέρει πλοσίαν την βοήθειάν του.
Παρ. 21,27 θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα Κυρίῳ, καὶ γὰρ παρανόμως προσφέρουσιν αὐτάς.
Παρ. 21,27 Αἱ θυσίαι των ασεβῶν είναι ἀποκρουστικαὶ και μισηταὶ ἐνώπιον του Κυρίου, διότι προσφέρονται και προέρχονται ἀπὸ ἀδικίας και ἀπὸ καρδίας παρανόμων.
Παρ. 21,28 μάρτυς ψευδῆς ἀπολεῖται, ἀνὴρ δὲ ὑπήκοος φυλασσόμενος λαλήσει.
Παρ. 21,28 Ο ψευδομάρτυς βαδίζει προς την καταστροφὴν και τον ὀλεθρον. Ο μάρτυς ὁμως, ο ὁποῖος ὑπακούει στον νόμον του Θεοῦ και τηρεῖ αὐτόν, θα λαλήσῃ την ἀλήθειαν.
Παρ. 21,29 ἀσεβὴς ἀνὴρ ἀναιδῶς ὑφίσταται προσώπῳ, ὃ δὲ εὐθὴς αὐτὸς συνίει τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ.
Παρ. 21,29 Ο ασεβὴς ἄνθρωπος με ἀναιδῆ πρόσωπον ὑφίσταται ἐλέγχους και παρατηρήσεις, ο δε εὐκρινὴς και ἐνάρετος είναι συνετὸς εις την συμπεριφορὰν του.
Παρ. 21,30 οὐκ ἔστι σοφία, οὐκ ἔστιν ἀνδρεία, οὐκ ἔστι βουλή πρὸς τὸν ἀσεβῆ.
Παρ. 21,30 Δεν ὑπάρχει σοφία, δεν ὑπάρχει ἀνδρεία, δεν ὑπάρχει συνετὴ και φωτισμένη σκέψις και ἀποφασίς εις ἄνθρωπον ἀσεβῆ.
Παρ. 21,31 ἵππος ἐτοιμάζεται εἰς ἡμέραν πολέμου, παρὰ δὲ Κυρίου ἡ βοήθεια.
Παρ. 21,31 Δι' ἡμέραν πολέμου ἐτοιμάζεται το ἵππικόν. Ἀπὸ τον Κυριον ὁμως θα σταλή η βοήθεια δια την κατόρθωσιν της νίκης.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 22

- Παρ. 22,1 Αἰρετώτερον ὄνομα καλὸν ἢ πλοῦτος πολὺς, ὑπὲρ δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον χάρις ἀγαθῆ,
Παρ. 22,1 Προτιμότερον είναι το καλὸν ὄνομα, η καλὴ υπόληψις, ἀπὸ τον πολὺν πλοῦτον. Ἀνωτέρα δε ἀπὸ το ἀργύριον και τους ἄλλους θησαυροὺς είναι η ἀγαθὴ και ευμενὴς διάθεσις της καρδίας.
Παρ. 22,2 πλοῦσιος καὶ πτωχὸς συνήντησαν ἀλλήλοις, ἀμφοτέρους δὲ ὁ Κύριος ἐποίησε.
Παρ. 22,2 Πλοῦσιοι και πτωχοὶ ὑπάρχουν και ζουν πάντοτε κοντὰ ο ἐνὰς με τον ἄλλον. Και τους δύο ο Κυριος τους ἔκαμε.
Παρ. 22,3 πανοῦργος ἰδὼν πονηρὸν τιμωρούμενον κραταιῶς αὐτὸς παιδεύεται, οἱ δὲ ἄφρονες παρελθόντες ἐζημιώθησαν.
Παρ. 22,3 Ο συνετὸς ἄνθρωπος, ὅταν βλέπῃ τον κακὸν να τιμωρῆται και μάλιστα αυστηρῶς, παιδαγωγεῖται ο ἴδιος και συνετίζεται περισσότερο. Οι δε ἄφρονες, ἀντιπαρερχόμενοι με ἀδιαφορίαν κατὰ τέτοια γεγονότα, βλάπτονται οι ἴδιοι.

- Παρ. 22,4 γενεὰ σοφίας φόβος Κυρίου καὶ πλοῦτος καὶ δόξα καὶ ζωὴ.
Παρ. 22,4 Καρπὸς τῆς αληθινῆς σοφίας εἶναι ὁ φόβος τοῦ Κυρίου. Εἶναι ἐπὶ πλέον ὁ πλοῦτος, ἡ δόξα καὶ ἡ ζωὴ.
- Παρ. 22,5 τρίβολοι καὶ παγίδες ἐν ὁδοῖς σκολιαῖς, ὁ δὲ φυλάσσω τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀφέξεται αὐτῶν.
Παρ. 22,5 Τριβόλια, ἀγκάθια καὶ παγίδες εἶναι σκορπισμένα στους δρόμους τῶν διεστραμμένων ἀνθρώπων. Εκείνος ὁμῶς ποῦ θέλει νὰ προφυλάξῃ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀπὸ αὐτὰ θὰ φύγῃ μακριὰ ἀπὸ τοὺς διεστραμμένους δρόμους τῶν πονηρῶν.
- Παρ. 22,7 πλοῦσιοι πτωχῶν ἄρξουσιν, καὶ οἰκέται ἰδίῳι δεσπότησι δανειοῦσι.
Παρ. 22,7 Οἱ πλοῦσιοι με τὴν δύναμιν τοῦ χρήματός τῶν θὰ γίνουσι ἀρχόντες τῶν πτωχῶν. Δὲν ἀποκλείεται ὁμῶς τέτοιοι ἀδικοὶ πλοῦσιοι νὰ ξεπέσουν καὶ νὰ πτωχύνουσι, ὥστε νὰ ζητήσουσι καὶ νὰ πάρουσι δάνεια ἀπὸ τοὺς τέως υπηρέτας τῶν.
- Παρ. 22,8 ὁ σπείρων φαῦλα θερίσει κακὰ, πληγὴν δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει.
Παρ. 22,8 Εκείνος ποῦ σπείρει φαυλότητος, θὰ θερίσῃ ἀναρίθμητα κακὰ. Συνέπεια δε καὶ κατάντημα τῶν πονηρῶν τοῦ ἔργου θὰ εἶναι αἱ τιμωρίαι, τὰς ὁποίας θὰ υποστήσῃ ἐκ μέρους Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων.
- Παρ. 22,8^α ἄνδρα ἰλαρὸν καὶ δότην εὐλογεῖ ὁ Θεός, ματαιότητα δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει.
Παρ. 22,8^α Ὁ Θεὸς στέλλει τὰς εὐλογίας τοῦ εἰς ἄνθρωπον πρᾶον, γλυκύν καὶ ελεήμονα. Θὰ ἐξαλείψῃ δε κάθε μάταιον ἔργον, το ὁποῖον ἐνδεχομένως αὐτὸς ἔχει διαπράξει.
- Παρ. 22,9 ὁ ἐλεῶν πτωχὸν αὐτὸς διατραφήσεται, τῶν γὰρ ἑαυτοῦ ἄρτων ἔδωκε τῷ πτωχῷ.
Παρ. 22,9 Εκείνος ποῦ ἐλεεῖ τὸν πτωχόν, θὰ διατραφῇ πλουσιῶς ἀπὸ τὸν Θεόν καὶ δὲν θὰ πεινάσῃ. Τοῦτο δὲ, διότι ἔδωκεν στὸν πτωχόν καὶ πεινῶντα ἀπὸ τὸ ἴδιο τοῦ το ψωμί.
- Παρ. 22,9^α νίκην καὶ τιμὴν περιποιεῖται ὁ δῶρα δούς, τὴν μέντοι ψυχὴν ἀφαιρεῖται τῶν κεκτημένων.
Παρ. 22,9^α Κερδίζει καὶ αποκτὰ νίκην καὶ δόξαν εκείνος, ποῦ δίδει φιλοδωρήματα, διότι ἔτσι ἀπαλλάσσει τὴν ψυχὴν τοῦ ἀπὸ τὴν προσκόλλησιν πρὸς τὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποία ἔχει.
- Παρ. 22,10 ἔκβαλε ἐκ συνεδρίου λοιμόν, καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ νεῖκος· ὅταν γὰρ καθίση ἐν συνεδρίῳ, πάντας ἀτιμάζει.
Παρ. 22,10 Διώξε ἀπὸ τὰς συγκεντρώστων αὐθάδη καὶ ἐριστικὸν καὶ μαζὴ με αὐτὸν θὰ ἐξέλθῃ καὶ θὰ φύγῃ ἡ φιλονεικία. Διότι ὅταν ἕνας τέτοιος παρακάθῃ εἰς συνέδριον, τοὺς πάντας ἐξουθενῶν με τὴν αὐθάδειάν του.
- Παρ. 22,11 ἀγαπᾷ Κύριος ὁσίας καρδίας, δεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι· χεῖλεσι ποιμαίνει βασιλεὺς.
Παρ. 22,11 Ὁ Κύριος ἀγαπᾷ τὰς ἀφωσιωμένας εἰς αὐτὸν καρδίας, δεκτοὶ δε εἰς αὐτὸν γίνονται πάντοτε ὅλοι οἱ ἀμειπτοὶ καὶ καθαροὶ. Ὁ βασιλεὺς με τὰ συνετὰ καὶ καλὰ λόγια τοῦ, καὶ οὐχ με τὴν βίαν, πρέπει νὰ κυβερνᾷ τὸν λαόν.
- Παρ. 22,12 οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ Κυρίου διατηροῦσιν αἴσθησιν, φαυλίζει δὲ λόγους παράνομος.
Παρ. 22,12 Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Κυρίου ἀγρυπνοὶ πάντοτε παρακολουθοῦν καὶ γνωρίζουσι τὰ πάντα. Ὁ παράνομος ἄνθρωπος, ἀδιαφορεῖ δια τὴν παρουσίαν αὐτῆς τοῦ Θεοῦ καὶ καταφρονεῖ τὰ θεῖα λόγια.
- Παρ. 22,13 προφασίζεται καὶ λέγει ὀκνηρός· λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευταί.
Παρ. 22,13 Ὁ ὀκνηρός, δια νὰ μὴ κινηθῇ ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ, ἐπινοεῖ τὰς πλέον γελοίας προφάσεις καὶ λέγει· “στους δρόμους εἶναι ληοντάρι, εἰς δε τὰς πλατείας ἐνεδρεῦναι δολοφόνοι!”
- Παρ. 22,14 βόθρος βαθὺς στόμα παρανόμου, ὁ δὲ μισηθεὶς ὑπὸ Κυρίου ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν.
Παρ. 22,14 Βοθρὸς βαθὺς καὶ βρωμερὸς εἶναι τὸ στόμα εκείνου, ποῦ παραβαίνει τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Εκείνος δὲ ποῦ θὰ μισηθῇ καὶ θὰ εγκαταλειφθῇ ἀπὸ τὸν Κύριον, θὰ πέσῃ μέσα εἰς αὐτόν.
- Παρ. 22,14^α εἰσὶν ὁδοὶ κακαὶ ἐνώπιον ἀνδρός, καὶ οὐκ ἀγαπᾷ τοῦ ἀποστρέψαι ἀπ’ αὐτῶν· ἀποστρέφειν δὲ δεῖ ἀπὸ ὁδοῦ σκολιαῖς καὶ κακῆς.
Παρ. 22,14^α Ὑπάρχουσι δρόμοι κακοὶ, τρόποι τῆς ζωῆς πονηροὶ, ἐνώπιον τοῦ ἀνθρώπου, τοὺς ὁποίους καὶ βλέπει. Ἐν τούτοις δὲν ἀγαπᾷ καὶ δὲν θέλει νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ αὐτούς. Καὶ ὁμῶς ὁ καθένας πρέπει νὰ ἀπομακρύνεται καὶ νὰ φεύγῃ ἀπὸ τὴν διεστραμμένην καὶ κακὴν οδόν.
- Παρ. 22,15 ἄνοια ἐξήπται καρδίας νέου, ῥάβδος δὲ καὶ παιδεία μακρὰν ἀπ’ αὐτοῦ.
Παρ. 22,15 Ἀπερισκεψία καὶ ἐπιπολαιότης φλογίζει καὶ ἐξάπτει τὴν καρδίαν τοῦ νέου. Ἡ δε παιδαγωγικὴ ῥάβδος καὶ ἡ αὐστηρὰ διαπαιδαγώγησις ἀποκρούονται καὶ ἀποφεύγονται ἀπὸ αὐτόν.
- Παρ. 22,16 ὁ συκοφαντῶν πένητα πολλὰ ποιεῖ τὰ ἑαυτοῦ· δίδωσι δὲ πλουσίῳ ἐπ’ ἐλάσσονι.
Παρ. 22,16 Ὁ πλεονέκτης πλοῦσιος με ἀπάτας καὶ δολιότητος ἀδικεῖ τὸν πτωχόν καὶ αὐξάνει τὴν περιουσίαν τοῦ. Ἀλλὰ πολλὰς φορές ἀναγκάζεται νὰ δίδῃ εἰς ἄλλον πλουσιώτερον τοῦ, καὶ ἔτσι βλέπει νὰ ἐλαττώνεται ἡ περιουσία τοῦ.
- Παρ. 22,17 Λόγοις σοφῶν παράβαλλε σὸν οὖς καὶ ἄκουε ἐμὸν λόγον, τὴν δὲ σὴν καρδίαν ἐπίστησον, ἵνα γνῶς, ὅτι καλοὶ εἰσι·
Παρ. 22,17 Πλησίασε καὶ τέντωσε τὸ αὐτί σου, νὰ ἀκούσῃς λόγια σοφῶν καὶ ἐναρέτων. Ἀκουε τὰ λόγια μου. Καμὲ προσεκτικὸν τὸν νουν σου εἰς αὐτὰ, ποῦ σε διδάσκω, δια νὰ καταλάβῃς ὅτι οἱ λόγοι μου αὐτοὶ εἶναι καλοὶ καὶ ὠφέλιμοι.
- Παρ. 22,18 καὶ ἐὰν ἐμβάλῃς αὐτοὺς εἰς τὴν καρδίαν σου, εὐφρανοῦσί σε ἅμα ἐπὶ σοῖς χεῖλεσιν,

- Παρ. 22,18 Και εάν αυτούς τους λόγους τους βάλης και τους κλείσης ως πολύτιμον θησαυρόν εις την καρδιαν σου, ώστε να κανονίζουν την ζωήν σου, ανερχόμενοι εις τα χείλη σου θα σου δημιουργούν χαράν και ικανοποίησιν.
- Παρ. 22,19 Ίνα σου γένηται επί Κύριον ή έλπίς και γνώριση σοι τήν όδόν σου.
- Παρ. 22,19 Ταύτα πράττων θα αποκτήσης σταθεράν την ελπίδα σου επί τον Κυριον. Ο δε Κυριος θα σε φωτίση και θα σε καθοδήγηση να γνωρίσης και ακολουθήσης την ευθείαν και καλήν πορείαν στον βίον σου.
- Παρ. 22,20 και σύ δε άπόγραψαι αυτά σεαυτῶ τρισσῶς εις βουλήν και γνώσιν επί τὸ πλάτος τῆς καρδιάς σου.
- Παρ. 22,20 Και συ γράψε εντός σου αυτούς τους λόγους τρεις φορές, εις τρεις θέσεις της ψυχῆς σου. Εις την θέλησίν σου, δια να είναι αγαθή, εις την γνώσιν σου, δια να είναι αληθής, στο πλάτος της καρδιάς σου ώστε να πλημμυρίζουν ολόκληρον την ψυχῆν σου.
- Παρ. 22,21 διδάσκω οὖν σε αληθῆ λόγον και γνώσιν αγαθῆν ύπακούειν, τοῦ άποκρίνεσθαί σε λόγους αληθείας τοῖς προβαλλομένοις σοι.
- Παρ. 22,21 Σε διδάσκω, λοιπόν, λόγια αληθινά, γνώσιν αγαθῆν και ωφέλιμον, εις την οποίαν να υπακούης, ώστε να είσαι εις θέσιν να απαντάς με λόγια αληθινά εις εκείνους, οι οποίοι σου προβάλλουν αντιρρήσεις η και απορίας.
- Παρ. 22,22 Μή αποβιάζου πένητα, πτωχός γάρ έστι, και μή άτιμάρσης άσθενῆ έν πύλαις·
- Παρ. 22,22 Μη αρπάξης από τον πτωχόν· μη τον εκβιάξης να σου πληρώση οπωσδήποτε το χρέος του, διότι αυτός είναι πτωχός και αδύνατος. Μη τον σύρης και τον εξευτελίσης εις τα δικαστήρια, που συνεδριάζουν πλησίον εις τας πύλας των πόλεων.
- Παρ. 22,23 ό γάρ Κύριος κρινεῖ αύτοῦ τήν κρίσιν, και ρύση σήν άσυλον ψυχῆν.
- Παρ. 22,23 Διότι ο ίδιος ο Κυριος θα αναλάβη την υπεράσπισιν και θα δικάση την υπόθεσιν του πτωχού. Αυτά όταν σκέπτεσαι, θα σώσης αβλαβή την ψυχῆν σου.
- Παρ. 22,24 μή ἴσθι έταῖρος άνδρι θυμῶδει, φίλω δε όργίλω μή συναυλίζου,
- Παρ. 22,24 Μη γίνεσαι σύντροφος και μη συνεταιρίζεσαι με άνθρωπον θυμῶδη. Μη συγκατοικῆς και μη συναναστρέφεσαι με φίλον ευέξαπτον·
- Παρ. 22,25 μήποτε μάθης τῶν όδῶν αύτοῦ και λάβης βρόχους τῆ σῆ ψυχῆ.
- Παρ. 22,25 μήπως τυχόν και συ μάθης και ακολουθήσης τον τρόπον της ζωῆς εκείνων και βάλης βρόχους γύρω από τον λαίμόν σου και περιπέσης εις μεγάλας περιπετείας και κινδύνους.
- Παρ. 22,26 μή δίδου σεαυτὸν εις έγγύην άισχυνόμενος πρόσωπον·
- Παρ. 22,26 Μη δίδης τον εαυτόν σου εγγυητήν λόγω εντροπῆς και συστολῆς απέναντι κάποιου γνωστοῦ σου προσώπου.
- Παρ. 22,27 εάν γάρ μή έχης πόθεν άποτίσης, λήψονται τὸ στρώμα τὸ υπό τὰς πλευράς σου.
- Παρ. 22,27 Διότι εάν δεν θα έχης από που να πληρώσης την εγγυῆσιν, θα σου πάρουν και αυτό τούτο το στρώμα, που το βάζεις κάτω από το σώμα σου, δια να αναπαυθῆς.
- Παρ. 22,28 μή μέταιρε όρια αἰώνια, ἃ έθεντο οι πατέρες σου.
- Παρ. 22,28 Μη μετακινής τα παλαιότατα σύνορα των αγρών, τα οποία έθεσαν οι πρόγονοί σου.
- Παρ. 22,29 όρατικόν άνδρα και όξύν έν τοῖς έργοις αύτοῦ βασιλεῦσι δεῖ παρεστάναι και μή παρεστάναι άνδράσι νωθροῖς.
- Παρ. 22,29 Ο διορατικός άνθρωπος, που ενεργεί με ετοιμότητα αντιλήψεως και δραστηριότητα εις τα έργα του, είναι πρέπον να παραστέκεται κοντά στους βασιλείς, δια να τους καθοδηγή και να μη χάνεται υπηρετῶν νωθρούς και οκνηρούς ανθρώπους.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 23

- Παρ. 23,1 Έάν καθίσης δειπνεῖν επί τραπέζης δυναστῶν, νοητῶς νόει τὰ παρατιθέμενά σοι
- Παρ. 23,1 Εάν παρακαθήσης στο τραπέζι αρχόντων η πλουσιῶν, δια να συμφάγης με αυτούς, πρόσεξε πολύ εις τα φαγητά, που παραθέτουν ενώπιόν σου.
- Παρ. 23,2 και έπίβαλλε τήν χεῖρά σου, ειδῶς ότι τοιαυτά σε δεῖ παρασκευάσαι· εἰ δε άπληστοτέρος εἶ,
- Παρ. 23,2 Απλῶνε το χέρι σου με κάποιον περίσκεψιν και συστολήν, έχων υπ' όψιν σου ότι και συ, όταν θελήσης να ανταποδώσης το γεῦμα, κάτι τέτοια φαγητά είσαι υποχρεωμένος να παρασκευάσης. Εάν δε είσαι λαίμαργος και άπληστος εις τα φαγητά,
- Παρ. 23,3 μή έπιθύμει τῶν έδεσμάτων αύτοῦ, ταῦτα γάρ έχεται ζωῆς ψευδοῦς.
- Παρ. 23,3 μη αφήσης να κινηθῆς από την επιθυμίαν των ωραίων φαγητῶν, διότι αυτά πιθανόν να προέρχωνται από αδικίας και πάντως δίδουν ψευδή αντίληψιν περί της ζωῆς.
- Παρ. 23,4 μή παρεκτείνου πένης ὦν πλουσίῳ, τῆ δε σῆ έννοία άπόσχου.
- Παρ. 23,4 Μη απλώνεσαι και μη αμιλλάσαι να φθάσης τον πλούσιον, ενώ συ είσαι φτωχός. Απομάκρυνε τον νουν σου από αυτά.

- Παρ. 23,5 ἐὰν ἐπιστήσης τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτόν, οὐδαμοῦ φανεῖται· κατεσκεύασται γὰρ αὐτῷ πτέρυγες ὥσπερ ἀετοῦ, καὶ ὑποστρέφει εἰς τὸν οἶκον τοῦ προεστηκότος αὐτοῦ.
- Παρ. 23,5 Ἐὰν προσηλώσης τὸ μάτι σου εἰς αὐτὸν τὸν πλούσιον καὶ ἐλπίσης εἰς βοήθειάν του, αὐτὸς θα σε εγκαταλείψῃ καὶ θα γίνῃ ἀφαντος. Διότι ὁ πλούσιος παίρνει πτερὰ αετοῦ καὶ φεύγει βιαστικὰ πρὸς τὸν οἶκον ἄλλου, ἀνωτέρου ἀπὸ αὐτὸν πλουσίου.
- Παρ. 23,6 μὴ συνδέινει ἀνδρὶ βασκάνῳ, μηδὲ ἐπιθύμει τῶν βρωμάτων αὐτοῦ·
Παρ. 23,6 Μὴ συντρώγῃς με φθονερὸν ἄνθρωπον, οὔτε καὶ νὰ ἐπιθυμήσῃς τὰ ποικίλα φαγητὰ, ποὺ σου παραθέτει.
- Παρ. 23,7 ὄν τρόπον γὰρ εἴ τις καταπίοι τρίχα, οὕτως ἐσθίει καὶ πίνει.
Παρ. 23,7 Ὅπως ἐκεῖνος ποὺ ἔχει καταπιεῖ μίαν τρίχα καὶ εἶναι ἐτοιμὸς νὰ κάμῃ εμετόν, ἐτσι ἀπὸ τὴν πολλὴν του στενοχωρίαν τρώγει καὶ πίνει καὶ ὁ φθονερὸς ἄνθρωπος, ὅταν σε βλέπῃ ἀπέναντί του.
- Παρ. 23,8 μηδὲ πρὸς σε εἰσαγάγῃς αὐτὸν καὶ φάγῃς τὸν ψωμὸν σου μετ' αὐτοῦ· ἐξεμέσει γὰρ αὐτὸν καὶ λυμανεῖται τοὺς λόγους σου τοὺς καλοὺς.
Παρ. 23,8 Οὔτε καὶ σὺ νὰ τὸν προσκαλέσῃς στὸ σπίτι σου καὶ νὰ φάγῃς μαζὴ με αὐτὸν τὸ λιτὸν φάγητόν σου. Διότι θὰ ἀηδιάσῃ καὶ θὰ κάμῃ εμετόν τὸ φαγητόν σου. Θὰ χλευάσῃ δε καὶ θὰ ἐμπαίξῃ τὰ ευγενῆ καὶ περιποιητικὰ σου δι' αὐτὸν λόγια.
- Παρ. 23,9 εἰς ὧτα ἄφρονος μηδὲν λέγε, μήποτε μυκτηρίσῃ τοὺς συνετοὺς λόγους σου.
Παρ. 23,9 Εἰς τὰ αὐτιά του ἀνόητου καὶ ασυνέτου μὴ λέγῃς τίποτε, μήπως τυχόν καὶ περιφρονήσῃ τὰ σοφὰ καὶ συνετὰ λόγια σου.
- Παρ. 23,10 μὴ μεταθῆς ὅρια αἰώνια, εἰς δὲ κτῆμα ὀρφανῶν μὴ εἰσέλθῃς·
Παρ. 23,10 Μὴ μεταθέσῃς τὰ παλαιὰ σύνορα τῶν αγρῶν σου καὶ μὴ εἰσέλθῃς νὰ καταπατήσῃς τὸ κτῆμα τῶν ὀρφανῶν.
Παρ. 23,11 ὁ γὰρ λυτρούμενος αὐτοὺς Κύριος κραταῖός ἐστι καὶ κρινεῖ τὴν κρίσιν αὐτῶν μετὰ σοῦ.
Παρ. 23,11 Διότι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος γλυτώνει τοὺς ὀρφανούς καὶ ἀνυπερασπίστους ἀπὸ τὰ χέρια τῶν ἀπλήστων καὶ ἀρπάγων εἶναι αὐτὸς αὐτὸς ὁ παντοδύναμος καὶ δίκαιος Κύριος, ὁ ὁποῖος θὰ ἀναλάβῃ νὰ δικάσῃ τὴν διαφοράν μεταξὺ ἐκείνων καὶ σου.
- Παρ. 23,12 δὸς εἰς παιδεῖαν τὴν καρδίαν σου, τὰ δὲ ὧτά σου ἐτοίμασον λόγοις αἰσθήσεως.
Παρ. 23,12 Δώσε με προθυμίαν τὴν καρδιά καὶ τὸν νουν σου εἰς τὴν σοφὴν παιδαγωγίαν τοῦ Κυρίου καὶ ἐτοίμασε τὰ αὐτιά σου, νὰ ἀκούσῃς καὶ δεχθῶν λόγια θεοῦ φωτισμοῦ.
- Παρ. 23,13 μὴ ἀπόσχη νήπιον παιδεύειν, ὅτι ἐὰν πατάξῃς αὐτὸν ῥάβδῳ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ·
Παρ. 23,13 Μὴ ἀποφεύγῃς καὶ μὴ διστάζῃς νὰ διαπαιδαγωγῆς τὸ ἀνήλικο παιδί σου, διότι καὶ ἀν ἀκόμῃ ευρεθῆς εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ το κτυπήσῃς με τὴν ῥάβδον, δὲν πρόκειται νὰ ἀποθάνῃ.
- Παρ. 23,14 σὺ μὲν γὰρ πατάξεις αὐτὸν ῥάβδῳ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου ῥύσῃ.
Παρ. 23,14 Διότι σὺ μὲν θὰ κτυπήσῃς τὸ σῶμα του με τὴν ῥάβδον, θὰ σώσῃς ὅμως τὴν ψυχὴν του ἀπὸ τὸν θάνατον.
Παρ. 23,15 υἱέ, ἐὰν σοφὴ γένηται σου ἡ καρδιά, εὐφρανεῖς καὶ τὴν ἐμὴν καρδίαν,
Παρ. 23,15 Παιδί μου, ἐὰν ἡ καρδιά καὶ ὁ νους σου γίνῃ σοφός καὶ συνετός, θὰ δώσῃς χαρὰν καὶ ευφροσύνην καὶ εἰς τὴν ἰδικὴν μου καρδίαν.
- Παρ. 23,16 καὶ ἐνδιατρίβει λόγοις τὰ σὰ χεῖλη πρὸς τὰ ἐμὰ χεῖλη, ἐὰν ὀρθὰ ᾧσι.
Παρ. 23,16 Καὶ τὰ χεῖλη σου, τὰ ὁποῖα θὰ λέγουν τὰ ὀρθὰ καὶ τὰ πρέποντα, εἶναι σαν νὰ ὁμιλοῦν τὰ ἰδικὰ μου χεῖλη.
Παρ. 23,17 μὴ ζηλοῦτω ἡ καρδιά σου ἀμαρτωλοὺς, ἀλλὰ ἐν φόβῳ Κυρίου ἴσθι ὅλην τὴν ἡμέραν·
Παρ. 23,17 Ἄς μὴ ζηλεῦῃ καὶ ἄς μὴ ποθῇ ἡ καρδιά σου τοὺς ἀμαρτωλούς καὶ τὰς πορείας τῆς ζωῆς τῶν. Ἀλλὰ νὰ ζῆς με τὸν φόβον τοῦ Κυρίου ὅλην τὴν ἡμέραν.
- Παρ. 23,18 ἐὰν γὰρ τηρήσῃς αὐτὰ, ἔσται σοι ἔκγονα, ἡ δὲ ἐλπίς σου οὐκ ἀποστήσεται.
Παρ. 23,18 Λοιπὸν, ἐὰν αὐτὰ δεχθῆς καὶ τηρήσῃς, θὰ ἔχῃς εὐλογίας ἀπὸ τὸν Θεόν, θὰ ἀποκτήσῃς ἀπογόνους καὶ ἡ ἐλπίς σου ποτὲ δὲν θὰ διαφουσηθῇ.
- Παρ. 23,19 ἄκουε, υἱέ, καὶ σοφὸς γίνου, καὶ κατεύθυνε ἐννοίας σῆς καρδίας·
Παρ. 23,19 Ἀκουε, παιδί μου, καὶ γίνε με ὅσα θὰ ἀκούσῃς σοφός καὶ συνετός. Κατεύθυνε δε πάντοτε τὰς γνώσεις καὶ τὰς ἐπιθυμίας τῆς καρδίας σου πρὸς τὸ αγαθόν.
- Παρ. 23,20 μὴ ἴσθι οἰνοπότης, μηδὲ ἐκτείνου συμβουλαῖς κρεῶν τε ἀγορασμοῖς·
Παρ. 23,20 Μὴ γίνῃς οἰνοπότης, μὴ ἀπλώνεσαι καὶ μὴ συναναστρέφῃσαι με ἀνθρώπους, πρὸς ἀγορὰν κρεάτων ἀπὸ κοινοῦ (με ρεφενέ) καὶ παράθεσιν κοινῆς τραπέζης.
- Παρ. 23, 21 πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ πορνοκόπος πτωχεύσει, καὶ ἐνδύσεται διερρήγμένα καὶ ῥακώδη πᾶς ὑπνώδης.
Παρ. 23,21 Διότι κάθε μέθυσος καὶ πορνοκόπος θὰ κατατῆσῃ εἰς πτωχείαν, ὅπως ἐπίσης καὶ κάθε τεμπέλης, ποὺ ἀγαπᾷ τὸν ὕπνον, πολὺ γρήγορα θὰ φορέσῃ ρουχὰ ξεσχισμένα καὶ κουρελιασμένα.
- Παρ. 23,22 ἄκουε, υἱέ, πατὴρὸς τοῦ γεννήσαντός σε καὶ μὴ καταφρόνει ὅτι γεγήρακέ σου ἡ μήτηρ.
Παρ. 23,22 Ἀκουε, παιδί μου, τὸν πατέρα σου, ποὺ σε ἐγέννησε, καὶ μὴ καταφρονῆς τὴν μητέρα σου, διότι ἔχει γηράσει.
Παρ. 23,23 ἀλήθειαν κτῆσαι καὶ μὴ ἀπώση σοφίαν καὶ παιδεῖαν καὶ σύνεσιν.

- Παρ. 23,23 Προσπάθησε να αποκτήσης την αλήθειαν, μη διώχνης μακρὰ την σοφίαν, την αληθινήν μόρφωσιν και την σύνεσιν.
- Παρ. 23,24 καλῶς ἐκτρέφει πατήρ δίκαιος, ἐπὶ δὲ υἱῷ σοφῷ εὐφραίνεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ.
Παρ. 23,24 Ο ἐνάρετος πατέρας ανατρέφει ορθῶς τα τέκνα του με στοργήν και σύνεσιν και ευφραίνεται ἡ ψυχὴ του δια τα σοφὰ και ἐνάρετα παιδιά, που αναδεικνύει.
- Παρ. 23,25 εὐφραίνεται ὁ πατήρ και ἡ μήτηρ ἐπὶ σοί, και χαίρῃ ἡ τεκοῦσά σε.
Παρ. 23,25 Ἀς ευφραίνεται δια σε ο στοργικός πατέρας σου και ἡ μητέρα σου, ἰδιαιτέρως ἀς χαίρη μάλιστα ἀκόμη περισσότερο ἡ καρδιά ἐκείνης, που σε ἐγέννησε.
- Παρ. 23,26 δός μοι, υἰέ, σὴν καρδίαν, οἱ δὲ σοὶ ὀφθαλμοὶ ἐμὰς ὁδοὺς τηρεῖτωσαν·
Παρ. 23,26 Δος μου ἐξ ολοκλήρου, παιδί μου, τὴν καρδιά σου, και τὰ μάτια σου ἀς προσέχουν, ὥστε να γνωρίζης και να βαδίζης τους ἰδικούς μου δρόμους.
- Παρ. 23,27 πίθος γὰρ τετρημένος ἐστὶν ἀλλότριος οἶκος, και φρέαρ στενὸν ἀλλότριον·
Παρ. 23,27 Τρύπιο πηθάρι εἶναι τὸ ξένο ἀμαρτωλὸ σπίτι, που ὅσα και ἀν ἐξοδεύσης δεν θα ἠμπορέσης να το γεμίσης. Στενὸν εἶναι τὸ ξένο πηγάδι, ἀπὸ τὸ ὁποῖον δεν θα μπορέσης να βγῆς.
- Παρ. 23,28 οὔτος γὰρ συντόμως ἀπολεῖται, και πᾶς παράνομος ἀναλωθήσεται.
Παρ. 23,28 Ἐχε νπ' ὄψιν σου ὅτι αὐτὸς ὁ ἀμαρτωλὸς οἶκος συντόμως θα καταλήξῃ εἰς καταστροφὴν και ὄλεθρον και μαζὴ του θα ἀφανισθῇ και κάθε παραβάτης του θείου νόμου.
- Παρ. 23,29 τίνι οὐαί; τίνι θόρυβος; τίνι κρίσεις; τίνι δὲ ἀηδία και λέσχαι; τίνι συντρίμματα διακενῆς; τίνος πελιδοὶ οἱ ὀφθαλμοί;
Παρ. 23,29 Εἰς ποιὸν ταιριάζει τὸ ἀλλοίμονον; Ποιὸς ἀναταράσσεται, θορυβεῖται και φιλονεικεῖ; Ποιὸς συχνάζει εἰς τὰ δικαστήρια και εἰσάγεται εἰς δίκας; Ποιὸς προκαλεῖ τὴν ἀηδίαν με τους ἐμετούς και τὰς μωρολογίας του και χάνει τὸν καιρὸν του εἰς φλυαρίας και ἀνοησίας; Εἰς ποιὸν πληγαὶ και συντρίμματα χωρὶς λόγον; Τίνος εἶναι ὠχρὰ και κινδυνεύουν να σβῆσουν τὰ μάτια;
- Παρ. 23,30 οὐ τῶν ἐγγχρονιζόντων ἐν οἴνοις; οὐ τῶν ἰχνευόντων ποῦ πότοι γίνονται;
Παρ. 23,30 Δεν εἶναι ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι περνοῦν τὸν καιρὸν τῶν κοντὰ εἰς τὰ κρασιά; Δεν εἶναι ἐκείνων, που ἀνιχνεύουν να βρουν, που γίνονται συγκεντρώσεις δια ποτόν και διασκεδάσεις;
- Παρ. 23,31 μὴ μεθύσκεσθε ἐν οἴνοις, ἀλλὰ ὁμιλεῖτε ἀνθρώποις δικαίοις και ὁμιλεῖτε ἐν περιπάτοις· ἐὰν γὰρ εἰς τὰς φιάλας και τὰ ποτήρια δῶς τοὺς ὀφθαλμούς σου, ὕστερον περιπατήσεις γυμνότερος ὑπέρου.
Παρ. 23,31 Μὴ πίνετε οἶνον, ὥστε να μεθάτε, ἀλλὰ να συναναστρέφεσθε με ἀνθρώπους ἐναρέτους και να συνομιλήτε στους περιπάτους σας με αὐτοὺς ἐπὶ σοβαρῶν και μορφωτικῶν θεμάτων. Διότι ἐὰν ρίχνης τὰ μάτια σου και δώσης τὴν καρδιά σου εἰς τὰς φιάλας του κρασιού και τὰ ποτήρια, τελευταία θα καταντήσης να γυρίζης γυμνότερος ἀπὸ τὸ γουδοχέρι.
- Παρ. 23,32 τὸ δὲ ἔσχατον ὥσπερ ὑπὸ ὄφεως πεπληγὸς ἐκτείνεται, και ὥσπερ ὑπὸ κεράστου διαχεῖται αὐτῷ ὁ ἴος.
Παρ. 23,32 Τὸ δε κατάντημα του μεθύσου, ὅταν γίνῃ ἀλκολικός, εἶναι σαν να δαγκώθηκε ἀπὸ δηλητηριώδες φίδι. Τεντώνεται και παραλύει ὁ ὀργανισμός του, σαν να ἐχύθη μέσα του δηλητήριον ἀπὸ φίδι με κέρατα.
- Παρ. 23,33 οἱ ὀφθαλμοὶ σου ὅταν ἴδωσιν ἀλλοτρίαν, τὸ στόμα σου τότε λαλήσει σκολιά,
Παρ. 23,33 Ὅταν εὐρίσκεσαι εἰς κατάστασιν μέθης και τὰ μάτια σου ἰδοῦν μίαν ξένην και ἀγνωστον γυναῖκα, ἀνάψουν δε μέσα σου ἐπιθυμία πονηραὶ, τότε τὸ στόμα σου θα εἴπῃ χυδαία λόγια δι' αὐτήν.
- Παρ. 23,34 και κατακείσῃ ὥσπερ ἐν καρδίᾳ θαλάσσης και ὥσπερ κυβερνήτης ἐν πολλῷ κλύδωνι.
Παρ. 23,34 Και θα κατάκεισαι και θα τρικλίζης, ὡς ἐὰν εὐρίσκεσαι μέσα εἰς τρικυμιώδη θάλασσαν και σαν κυβερνήτης πλοίου μέσα εἰς μεγάλην θαλασσοταραχὴν.
- Παρ. 23,35 ἐρεῖς δὲ· τύπτουσί με και οὐκ ἐπόνεσα, και ἐνέπαιζάν μοι, ἐγὼ δὲ οὐκ ἤδειν· πότε ὄρθρος ἔσται, ἵνα ἐλθῶν ζητήσω μεθ' ὧν συνελεύσομαι;
Παρ. 23,35 Ὅταν δε συνέλθης, θα λέγης με ἐκπληξιν· με ἐκτύπησαν και δεν ἐπόνεσα, με ἐχλεύασαν και ἐγὼ δεν ἐκατάλαβα τίποτε. Κυριευμένος δε ἀπὸ τὸ πάθος του κρασιού, θα πῆς· πότε θα ξημερώσῃ, δια να πάω να συναντήσω πάλιν ἐκείνους, με τους ὁποῖους θα κάμω παρέα στο καπηλειό;

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 24

- Παρ. 24,1 Υἰέ, μὴ ζηλώσης κακοὺς ἀνδρας μηδὲ ἐπιθυμῆσης εἶναι μετ' αὐτῶν·
Παρ. 24,1 Παιδί μου, μὴ ζηλέψης ποτέ τους κακοὺς ἀνθρώπους και τὴν παραστρατημένην ζωὴν των. Μὴ ἐπιθυμῆσης συναναστροφὴν με αὐτούς.
- Παρ. 24,2 ψευδῆ γὰρ μελετᾷ ἡ καρδιά αὐτῶν, και πόνους τὰ χεῖλη αὐτῶν λαλεῖ.
Παρ. 24,2 Διότι τὸ ψεῦδος και τὴν ἀμαρτίαν ἔχουν ὡς θησαυρόν και μελέτην τῆς καρδίας των. Τα δε χεῖλη των ἐκστομίζουν

λόγια, που προξενούν θλίψεις και στενοχωρίας.

Παρ. 24,3

μετά σοφίας οικοδομεῖται οἶκος καὶ μετὰ συνέσεως ἀνορθοῦται.

Παρ. 24,3

Με την αληθινή σοφίαν, με την ευλάβειαν και τον φόβον δηλαδή του Θεού, θεμελιώνεται και κτίζεται ένα σπίτι· με την σύνεσιν δε ανορθώνεται και προοδεύει η οικογένεια.

Παρ. 24,4

μετὰ αἰσθήσεως ἐμπίπλονται ταμιεῖα ἐκ παντὸς πλοῦτου τιμίου καὶ καλοῦ.

Παρ. 24,4

Με την ορθήν και δικαίαν γνώσιν γεμίζουν αι αποθήκαι του σπιτιού από κάθε τίμιον και καλόν πλούτον.

Παρ. 24,5

κρείσσων σοφὸς ἰσχυροῦ καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου.

Παρ. 24,5

Εἶναι καλύτερος και προτιμότερος ο σοφός από τον ισχυρόν, και ο άνθρωπος ο οποίος ἔχει σύνεσιν από εκείνον που ἔχει μεγάλο αγρόκτημα.

Παρ. 24,6

μετὰ κυβερνήσεως γίνεται πόλεμος, βοήθεια δὲ μετὰ καρδίας βουλευτικῆς.

Παρ. 24,6

Με καλήν στρατηγικήν και διακυβέρνησιν διεξάγεται ο επιτυχής πόλεμος. Αποτελεσματική δε βοήθεια δια την κατόρθωσιν της νίκης ἔρχεται από νουν συνετόν.

Παρ. 24,7

σοφία καὶ ἔννοια ἀγαθὴ ἐν πύλαις σοφῶν· σοφοὶ οὐκ ἐκκλίνουσιν ἐκ στόματος Κυρίου,

Παρ. 24,7

Η σοφία, η αληθής γνώσις και η ορθοφροσύνη υπάρχουν εις τας πύλας των πόλεων, που κατοικούν οι σοφοί. Οι αληθινά σοφοί δεν εκτρέπονται και δεν παρεκκλίνουν από όσα ἔχει λαλήσει το στόμα του Κυρίου.

Παρ. 24,8

ἀλλὰ λογίζονται ἐν συνεδρίοις, ἀπαιδεύτοις συναντᾷ θάνατος,

Παρ. 24,8

Καίτοι ο καθένας από αυτούς είναι σοφός, εν τούτοις συσκέπτονται εις κοινάς συνεδριάσεις. Τους αμορφώτους κατά Θεόν και αδιορθώτους θα τους συναντήσῃ ασφαλώς ο πρόωρος θάνατος.

Παρ. 24,9

ἀποθνήσκει δὲ ἄφρων ἐν ἁμαρτίαις, ἀκαθαρσία δὲ ἀνδρὶ λοιμῶ

Παρ. 24,9

Ο ασύνετος και αμετανόητος αποθνήσκει με τας αμαρτίας αυτού. Μεγάλη ακαθαρσία υπάρχει στον ψυχικώς διεφθαρμένον άνθρωπον.

Παρ. 24,10

ἐμμολυνθήσεται ἐν ἡμέρᾳ κακῆ καὶ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ἕως ἂν ἐκλίπῃ.

Παρ. 24,10

Αμετανόητος καθώς είναι θα μολύνεται ολοέν και περισσότερο και θα διαφθείρεται, θα περιπίπτῃ συνεχώς εις ημέρας κακάς, εις ημέρας θλίψεως και οδύνης, ἕως ὅτου λείψῃ από την γην.

Παρ. 24,11

ῥῦσαι ἀγομένους εἰς θάνατον καὶ ἐκπρίου κτεινομένους, μὴ φείσῃ·

Παρ. 24,11

Μη διστασῃς να σώσῃς ανθρώπους, που οδηγούνται εις εκτέλεσιν, και μη τσιγκουνευθῆς τα χρήματα, δια να εξαγοράσῃς εκείνους, που πρόκειται να φονευθούν.

Παρ. 24,12

ἐὰν δὲ εἴπῃς, οὐκ οἶδα τοῦτον, γίνωσκε ὅτι Κύριος καρδίας πάντων γινώσκει, καὶ ὁ πλάσας πνοὴν πᾶσιν, αὐτὸς οἶδε πάντα, ὃς ἀποδίδωσιν ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

Παρ. 24,12

Εάν, προκειμένου να δικαιολογήσῃς την σκληροκαρδιαν σου, πῃς δεν ξέρω αυτόν τον αθών που οδηγείται εις την εκτέλεσιν, μάθε ὅτι ο Κυριος, που ἔπλασε καρδίας και ἔδωσε πνοήν εις πάντα, γνωρίζει πολὺ καλά τας καρδίας ὄλων των ανθρώπων, ἄρα δε και την ιδικήν σου. Γνωρίζει τα πάντα και αὐτός ανταποδίδει στον καθένα ἀνάλογα με τα ἔργα του.

Παρ. 24,13

φάγε μέλι, υἱέ, ἀγαθὸν γὰρ κηρίον, ἵνα γλυκανθῆ σου ὁ φάρυγξ·

Παρ. 24,13

Παιδί μου, φάγε μέλι, διότι η κηρήθρα είναι καλή και ωφέλιμος. Φαγε μέλι, δια να γλυκανθῇ ο φάρυγξ σου.

Παρ. 24,14

οὕτως αἰσθήσῃ σοφίαν τῆ σῆ ψυχῆ· ἐὰν γὰρ εὖρῃς, ἔσται καλὴ ἡ τελευταίη σου, καὶ ἐλπίς σε οὐκ ἐγκαταλείψει.

Παρ. 24,14

Ὅπως ὁμως γλυκαίνεται ο φάρυγξ με το μέλι, ἔτσι θα αισθανθῆς γλυκύτητα μέσα εις την καρδιαν σου από την αληθινήν σοφίαν. Διότι εὖρῃς την αναζητήσεως και την αποκτήσεως, θα ευτυχήσῃς. Και αὐτός ἀκόμη ο θάνατός σου θα είναι ωραίος. Δεν θα σε εγκαταλείψῃ δὲ ποτε η ελπίς της αιωνίου σωτηρίας.

Παρ. 24,15

μὴ προσαγάγῃς ἀσεβῆ νομῆ δικαίων μηδὲ ἀπατηθῆς χορτασίᾳ κοιλίας·

Παρ. 24,15

Μη φέρῃς τον ασεβῆ στον τόπον, ὅπου κατοικούν και διαιτῶνται οι δίκαιοι. Μη απατηθῆς δε εκ του γεγονότος, ὅτι σε εχόρτασε με καλά φαγητά.

Παρ. 24,16

ἐπτάκις γὰρ πεσεῖται δίκαιος καὶ ἀναστήσεται, οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν κακοῖς.

Παρ. 24,16

Πολλές φορές είναι δυνατόν να πέσῃ και να ατυχήσῃ ο δίκαιος, ἀλλά με την βοήθειαν του Θεού θα ανορθωθῇ πάλιν. Οι ασεβεῖς ὁμως θα εξασθενήσουν και θα εξαντληθούν μέσα εις τα κακά και εις την κακότητά των, θα πέσουν και δεν θα ἠμπορέσουν να ανορθωθούν.

Παρ. 24,17

ἐὰν πέσῃ ὁ ἐχθρὸς σου, μὴ ἐπιχαρῆς αὐτῷ, ἐν δὲ τῷ ὑποσκελισματι αὐτοῦ μὴ ἐπαίρου·

Παρ. 24,17

Εάν πέσῃ ο εχθρός σου, μη χαιρεκακήσῃς δια το πέσιμό του. Και αν με τριχλοποδιάν ανατροπή, συ να μη αλαζονευθῆς ἀπέναντί του.

Παρ. 24,18

ὅτι ὄψεται Κύριος καὶ οὐκ ἀρέσει αὐτῷ, καὶ ἀποστρέψει τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ.

Παρ. 24,18

Διότι ο παντελόπτης Κυριος θα ἴδῃ αὐτό και δεν θα ευχαριστηθῇ από την διαγωγήν σου και θα απομακρύνῃ τον θυμόν του από τον εχθρόν σου.

Παρ. 24,19

μὴ χαῖρε ἐπὶ κακοποιοῖς, μηδὲ ζήλου ἁμαρτωλοῦς·

Παρ. 24,19

Μη χαίρῃς και μη ζηλεύῃς ανθρώπους, οι οποίοι διαπράττουν το κακόν. Μη ζηλεύῃς τους αμαρτωλούς και την ζωὴν των.

- Παρ. 24,20 οὐ γὰρ μὴ γένηται ἔκγονα πονηρῶ, λαμπτήρ δὲ ἀσεβῶν σβεσθήσεται.
Παρ. 24,20 Διότι ο αμετανόητος αμαρτωλός δεν θα αφήση απογόνους, η δε φλόγα της ζωής και η λάμπις της δόξης των ασεβῶν θα σβήση πολύ σύντομα.
- Παρ. 24,21 φοβοῦ τὸν Θεόν, υἱέ, καὶ βασιλέα καὶ μηθετέρῳ αὐτῶν ἀπειθήσης·
Παρ. 24,21 Παιδί μου, να σέβεσαι τον Θεόν και τον βασιλέα, εις κανένα δε από αυτούς να μη δείξης παρακοήν και απείθειαν.
Παρ. 24,22 ἑξαίφνης γὰρ τίσονται τοὺς ἀσεβεῖς, τὰς δὲ τιμωρίας ἀμφοτέρων τίς γνώσεται; (Μασ. ΚΘ, 27)
Παρ. 24,22 Διότι αιφνιδίως και εις ὥραν, που οι ασεβεῖς δεν περιμένουν, θα τους τιμωρήσουν. Ποιός δε ξέρει, ποίου είδους τιμωρίας θα επιβάλουν και οι δύο εις αυτούς; (Μασορ. κθ' 27)
- Παρ. 24,22α λόγον φυλασσόμενος υἱὸς ἀπωλείας ἐκτὸς ἔσται, δεχόμενος δὲ ἐδέξατο αὐτόν.
Παρ. 24,22α Ο τηρών την εντολήν του Θεού θα είναι μακράν και απηλλαγμένος από κάθε τιμωρίαν. Διότι με ὅλην του την προθυμίαν και την καρδίαν εδέχθη τον λόγον αὐτόν.
- Παρ. 24,22β μηδὲν ψεῦδος ἀπὸ γλώσσης βασιλεῖ λεγέσθω, καὶ οὐδὲν ψεῦδος ἀπὸ γλώσσης αὐτοῦ οὐ μὴ ἐξέλθῃ.
Παρ. 24,22β Κανένα ψέμα ας μη λεχθῆ από το στόμα σου προς τον βασιλέα η τον ἄρχοντα. Και αὐτός ἔτσι θα είναι ειλικρινής απέναντί σου και ποτέ δεν θα σου εἶπη ψεῦδη.
- Παρ. 24,22γ μάχαιρα γλώσσα βασιλέως καὶ οὐ σαρκίνη, ὅς δ' ἂν παραδοθῆ, συντριβήσεται·
Παρ. 24,22γ Η γλώσσα του βασιλέως είναι μαχαίρι σκληρό και οχι μαλακό και σαρκώδες. Εκείνος ο οποίος θα παραδοθῆ εις αὐτήν, θα εξολοθρευθῆ.
- Παρ. 24,22δ ἐὰν γὰρ ὀξυνθῆ ὁ θυμὸς αὐτοῦ, σὺν νεύροις ἀνθρώπους ἀναλίσκει,
Παρ. 24,22δ Όταν ἀνάψῃ ο θυμός του βασιλέως, καταναλίσκει και εξαφανίζει το σώμα μαζή και τα νεύρα των ανθρώπων. Κατατρώγει τα κόκκαλα των ανθρώπων και σαν παμφάγος φλόγα κατακαίει το παν και δεν αφήνει οὔτε ἴχνος κρέατος, τροφήν δια τους νεοσσούς των αετῶν. (Μασορ. Α' 1).
- Παρ. 24,22ε καὶ ὅστ' ἀνθρώπων κατατρώγει, καὶ συγκαίει ὡσπερ φλόξ, ὥστε ἄβρωτα εἶναι νεοσσοῖς αἰετῶν.
Παρ. 24,22ε Παιδί μου, να ευλαβηθῆς τα λόγια μου και αφού τα δεχθῆς, να μετανοήσης δια σφάλματα, τα οποία ενδεχομένως διέπραξες. Αὐτά τα λέγω εγώ ο διδάσκαλος εις εκείνους, οι οποίοι πιστεύουν στον Θεόν και αφού τα εἶπω, θα παύσω να ομιλῶ.
- Παρ. 24,23 Ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν τοῖς σοφοῖς ἐπιγινώσκειν· αἰδεῖσθαι πρόσωπον ἐν κρίσει οὐ καλόν.
Παρ. 24,23 (Μασορ. ΚΔ' 23). Αὐτά τα λέγω προς γνώσιν εις σας τους συνετοὺς δικαστάς. Δεν είναι δίκαιον και ορθόν να υποστέλλεσθε από πρόσωπα κατά την διεξαγωγήν της δίκης.
- Παρ. 24,24 ὁ εἰπὼν τὸν ἀσεβῆ· δίκαιός ἐστιν, ἐπικατάρατος λαοῖς ἔσται καὶ μισητὸς εἰς ἔθνη·
Παρ. 24,24 Ο δικαστής, που θα εκδώσῃ ἀπόφασιν ὅτι ο ἄδικος είναι δίκαιος, αὐτός θα είναι κατηραμένος μεταξύ των λαῶν και μισητός εις τα ἔθνη.
- Παρ. 24,25 οἱ δὲ ἐλέγχοντες βελτίους φανοῦνται, ἐπ' αὐτοὺς δὲ ἤξει εὐλογία·
Παρ. 24,25 Οσοι ὁμως κρίνουν και δικάζουν ανεπηρέαστα και με δικαιοσύνην, θα αναδεικνύωνται ως δικασταὶ ὁλονέν και καλύτεροι, και εις αυτούς θα ἔρχεται η ευλογία του Θεού.
- Παρ. 24,26 χεῖλη δὲ φιλήσουσιν ἀποκρινόμενα λόγους ἀγαθοῦς.
Παρ. 24,26 Και οι ἄνθρωποι θα εκτιμήσουν και θα αγαπήσουν τον δικαστήν, του οποίου το στόμα βγάζει δικαίας αποφάσεις.
Παρ. 24,27 ἐτοίμαζε εἰς τὴν ἔξοδον τὰ ἔργα σου καὶ παρασκευάζου εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ πορεύου κατόπισθέν μου καὶ ἀνοικοδομήσεις τὸν οἶκόν σου.
Παρ. 24,27 Φρόντιζε πάντοτε να αποπερατώνῃς τα ἔργα σου, να ετοιμάζῃσαι πάντοτε προκειμένου να πορευθῆς εις καλλιέργειαν του αγροῦ σου. Ελῆ κοντά από ἐμέ, ακολούθησε τον δρόμον, τον οποίον εγώ σου χαράσσω, και ἔτσι θα ἠμπορέσης να κτίσης το σπίτι σου και να αναδείξης την οικογένειάν σου.
- Παρ. 24,28 μὴ ἴσθι ψευδῆς μάρτυς ἐπὶ σὸν πολίτην, μηδὲ πλατύνου σοῖς χεῖλεσι.
Παρ. 24,28 Ποτέ να μη γίνῃς ψευδομάρτυς υπέρ η κατά του συμπολίτου σου, οὔτε να μεγαλοποιῆς τα γεγονότα, που καταθέτεις.
- Παρ. 24,29 μὴ εἶπης· ὃν τρόπον ἐχρήσατό μοι, χρήσομαι αὐτῶ, τίσομαι δὲ αὐτόν ἃ με ἠδίκησεν.
Παρ. 24,29 Ποτέ, οὔτε προκειμένου περί του εχθροῦ σου, να μη εἶπης· Κατά τον τρόπον, που μου εφέρθη, θα του φερθῶ και εγώ. Θα τον εκδικηθῶ δι' ὅσα με ἔχει ἀδικήσει!
- Παρ. 24,30 ὡσπερ γεώργιον ἀνήρ ἄφρων, καὶ ὡσπερ ἀμπελὼν ἄνθρωπος ἐνδεὴς φρενῶν·
Παρ. 24,30 Ο ασύνετος ἄνθρωπος ομοιάζει με ἓνα χωράφι και ο φτωχός από μυαλό με ἓνα ἀμπελῶνα.
Παρ. 24,31 ἐὰν ἀφῆς αὐτόν, χερσωθήσεται καὶ χορτομανήσει ὄλος καὶ γίνεται ἐκλελειμμένος, οἱ δὲ φραγμοὶ τῶν λίθων αὐτοῦ κατασκάπτονται.
Παρ. 24,31 Εάν αφήσης αὐτόν ἀκαλλιέργητον και ἀπεριποίητον θα μεταβληθῆ εις χέρσον ἑκτασιν, θα γεμίση ολόκληρος από ἀγρία χόρτα, θα μένη ἔρημος και εγκαταλελειμμένος, οι δε ξηρότοιχοι, που του εχρησίμευαν ως φράχτες, θα πέσουν και θα κατασκαφούν.
- Παρ. 24,32 ὕστερον ἐγὼ μετενόησα, ἐπέβλεψα τοῦ ἐκλέξασθαι παιδείαν,

- Παρ. 24,32 Υστερα από αυτά εγώ μετενόησα, και απεφάσισα να εκλέξω την πραγματικήν παιδαγωγίαν και μόρφωσιν.
- Παρ. 24,33 **ὀλίγον νυστάζω, ὀλίγον δὲ καθυπνῶ, ὀλίγον δὲ ἐναγκαλιζομαι χερσὶ στήθη·**
- Παρ. 24,33 Ο σκνηρός λέγει· Νυστάζω ὀλίγον, ἀσ κοιμηθῶ ὀλίγον. Σταυρώνω τα χέρια μου εἰς τα στήθη, κυριαρχούμενος ἀπὸ υπνηλίαν και νωθρότητα.
- Παρ. 24,34 **ἐὰν δὲ τοῦτο ποιῆς, ἤξει προπορευομένη ἡ πενία σου καὶ ἡ ἔνδειά σου ὡσπερ ἀγαθὸς δρομεύς,**
- Παρ. 24,34 Ἐὰν και συ πράξης ο,τι και ο σκνηρός, θα σε προφθάσει και θα σε καταλάβῃ ἡ φτώχεια, ἡ δε ἀνάγκη θα ἔλθῃ σαν ταχύς δρομεύς.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 25

- Παρ. 25,1 **Αὗται αἱ παιδεῖαι Σολομώντος αἱ ἀδιάκριτοι, ἃς ἐξεγράψαντο οἱ φίλοι Ἐζεκίου τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας.**
- Παρ. 25,1 Αἱ κατωτέρω ἀνάλεκτοι ἠθοπλαστικά παροιμῖαι και τα ἀποφθέγματα του Σολομώντος εἶναι αὐτὰ που κατέγραψαν οἱ φίλοι του Ἐζεκίου, βασιλέως της Ἰουδαίας.
- Παρ. 25,2 **Δόξα Θεοῦ κρύπτει λόγον, δόξα δὲ βασιλέως τιμᾷ πράγματα.**
- Παρ. 25,2 Ἀνέκφραστα ἀπὸ τον ἀνθρώπινον λόγον και ἀνεξερεύνητα ἀπὸ τον νουν εἶναι τα ἔνδοξα ἔργα του Θεοῦ. Δόξα δε και τιμὴ δι' ἓνα βασιλέα εἶναι να ερευνᾷ και να εκτιμᾷ κατ' ἀξίαν πρόσωπα και πράγματα.
- Παρ. 25,3 **οὐρανὸς ὑψηλός, γῆ δὲ βαθεῖα, καρδία δὲ βασιλέως ἀνεξέλεγκτος.**
- Παρ. 25,3 Ο ουρανὸς που εκτείνεται εἰς ἀπεριόριστα ὑψη και ἡ γῆ, με τα ἀπροσμέτρητα αὐτῆς βάθη, μένουν ἀνεξερεύνητα. Ἐτσι και ἡ καρδία του βασιλέως εἶναι δι' ὅλους ἀνεξερεύνητος και ἀνεξέλεγκτος.
- Παρ. 25,4 **τύπτε ἀδόκιμον ἀργύριον, καὶ καθαρισθήσεται καθαρὸν ἅπαν·**
- Παρ. 25,4 Κατεργάσου με το σφυρί και την κάμινον του πυρός τον ἀκάθαρτον ἀργυρον και θα καθαρισθῇ ὁλόκληρος ἀπὸ κάθε περιττὸν σῶμα.
- Παρ. 25,5 **κτεῖνε ἀσεβεῖς ἐκ προσώπου βασιλέως, καὶ κατορθώσει ἐν δικαιοσύνῃ ὁ θρόνος αὐτοῦ.**
- Παρ. 25,5 Κατὰ παρόμοιον τρόπον παράδωσε εἰς θανατικὴν ἐκτέλεσιν τους ἀσεβεῖς συμβούλους, που εὐρίσκονται πλησίον του βασιλέως, και τότε ο θρόνος αὐτοῦ θα στερεωθῇ και θα θριαμβεύσῃ δια της δικαιοσύνης.
- Παρ. 25,6 **μὴ ἀλαζονεύου ἐνώπιον βασιλέως, μηδὲ ἐν τόποις δυναστῶν ὑφίστασο·**
- Παρ. 25,6 Μὴ ἀλαζονεύεσαι ἐνώπιον των βασιλέων δια την δυνάμιν σου ἢ τον πλούτον σου και μὴ προσέρχεσαι ἀπρόσκλητος στους τόπους, ὅπου συγκεντρώνονται οἱ ἰσχυροί.
- Παρ. 25,7 **κρεῖσσον γὰρ σοι τὸ ρηθῆναι· ἀνάβαινε πρὸς με ἢ ταπεινώσαι σε ἐν προσώπῳ δυνάστου. ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ σου, λέγε.**
- Παρ. 25,7 Εἶναι προτιμότερον δια σε ο βασιλεὺς ἢ ο ἄρχων να σου πῇ· “Ἐλα πλησίον μου”, παρά να σε ταπεινώσῃ ἐνώπιον ἄλλου ἀρχοντος ἐπισημοτέρου ἀπὸ σέ. Λέγε μόνον ὅσα βλέπουν τα μάτια σου και μὴ δίδῃς πάντοτε ἐμπιστοσύνην εἰς ὅσα ἀκούουν τα αὐτιά σου.
- Παρ. 25,8 **μὴ πρόσπιπτε εἰς μάχην ταχέως, ἵνα μὴ μεταμεληθῆς ἐπ' ἐσχάτων. ἡνίκα ἂν σε ὀνειδίσῃ ὁ σὸς φίλος,**
- Παρ. 25,8 Μὴ ὀρμάς εὐκόλα και ἀσύνετα εἰς φιλονεικίας, δια να μὴ μεταμεληθῆς κατόπιν, και μάλιστα ὅταν ἐντόνως σε κατηγορήσῃ ο φίλος σου.
- Παρ. 25,9 **ἀναχώρει εἰς τὰ ὀπίσω μὴ καταφρόνει,**
- Παρ. 25,9 Μαθε να υποχωρῆς, δια να προλαμβάνῃς και ἀπαλύνῃς τας φιλονεικίας, και να μὴ καταφρονῆς κανένα·
- Παρ. 25,10 **μὴ σε ὀνειδίσῃ μὲν ὁ φίλος, ἢ δὲ μάχη σου καὶ ἡ ἔχθρα οὐκ ἀπέσται, ἀλλὰ ἔσται σοι ἴση θανάτῳ.**
- Παρ. 25,10 μὴπως και αὐτὸς ο φίλος σου τεθῇ ἀντιμέτωπός σου και σε κατακρίνη. Ἡ δε φιλονεικία και ἔχθρα δεν θα ἀπομακρυνθῇ ποτὲ ἀπὸ κοντά σου, ἀλλὰ ὡσάν ἄλλος θάνατος θα σε παρακολουθῇ μέχρι τέλους.
- Παρ. 25,10^α **χάρις καὶ φιλία ἐλευθεροῖ, ἃς τήρησον σεαυτῷ, ἵνα μὴ ἐπονειδιστος γένη, ἀλλὰ φύλαξον τὰς ὁδοὺς σου εὐσυναλλάκτως.**
- Παρ. 25,10^α Ἡ χάρις και ἡ φιλία ἀπαλλάσσουν και ἐλευθερώνουν την ψυχὴν ἀπὸ πολλὰς οδυνηρὰς καταστάσεις. Την χάριν, λοιπόν, και ἐν φιλίαν κράτησέ την καλὰ στον εαυτὸν σου, δια να μὴ γίνῃς μισητός και ἀξιοκατάκριτος. Πρόσεχε τας πορείας της ζωῆς σου και προσπάθει να εἶσαι συμβιβαστικός και διαλλακτικός προς ὅλους.
- Παρ. 25,11 **μῆλον χρυσοῦν ἐν ὀρμίσκῳ σαρδίου, οὕτως εἰπεῖν λόγον.**
- Παρ. 25,11 Ὅπως ὠραῖον και ταιριαστὸν εἶναι ἓνα χρυσὸ μῆλο εἰς περιδέραιον ἀπὸ σαρδίου πολυτίμους λίθους, ἔτσι και ἐνας συνετός και καλὸς λόγος, που λέγεται εἰς την πρέπουσαν περίστασιν.
- Παρ. 25,12 **εἰς ἐνώπιον χρυσοῦν καὶ σάρδιον πολυτελὲς δέδεται, λόγος σοφὸς εἰς εὐήκοον οὔς.**
- Παρ. 25,12 Ὅπως εἰς ἓνα χρυσὸ σκουλαρίκι δένεται και ταιριάζεται ο πολυτελής σάρδιος λίθος, ἔτσι ὠραῖος και ἐλκυστικός εἶναι και ἐνας συνετός λόγος, ὅταν λέγεται εἰς αὐτὴν προσεκτικόν.
- Παρ. 25,13 **ὡσπερ ἔξοδος χιόνος ἐν ἀμήτῳ κατὰ καῦμα ὠφελεῖ, οὕτως ἄγγελος πιστὸς τοὺς ἀποστείλαντας αὐτόν· ψυχὰς γὰρ τῶν αὐτῶ χρωμένων ὠφελεῖ.**

- Παρ. 25,13 Όπως η προσφορά πάγου εις καιρόν θερισμού, οπότε επικρατεί μεγάλο καύμα, δροσίζει και αναψύχει, έτσι και ένας ευσυνείδητος και αξιόπιστος αγγελιαφόρος με τας καλὰς ειδήσσοις εις εκείνους, που τον έστειλαν. Διότι αναπαύει, ευχαριστεί και ωφελεί τας καρδίας αυτών, που τον εχρησιμοποίησαν ως αγγελιαφόρον.
- Παρ. 25,14 **ὥσπερ ἄνεμοι καὶ νέφη καὶ ὑετοὶ ἐπιφανέστατα, οὕτως ὁ καυχώμενος ἐπὶ δόσει ψευδεῖ.**
- Παρ. 25,14 Όπως ολοφάνεροι είναι οι άνεμοι και τα σύννεφα και αι βροχαί, που πρόκειται να πέσουν, αλλά δεν πλπτουν, έτσι ολοφάνερος γίνεται και εκείνος, ο οποίος καυχάται ψευδῶς δια δωρεάς, τας οποίας δεν έκαμε.
- Παρ. 25,15 **ἐν μακροθυμίᾳ εὐοδία βασιλεῦσι, γλῶσσα δὲ μαλακὴ συντρίβει ὀστᾶ.**
- Παρ. 25,15 Με την υπομονήν και μακροθυμίαν κατευοδώνονται αι υποθέσεις μας κοντά στους βασιλείς. Έτσι και γλώσσα μαλακή και ηπία συντρίβει οστά, κάμπτει δηλαδή και τας μεγαλυτέρας δυσκολίας και αντιστάσεις.
- Παρ. 25,16 **μέλι εὐρῶν φάγε τὸ ἱκανόν, μήποτε πλησθεὶς ἐξεμέσης.**
- Παρ. 25,16 Όταν εύρης μέλι, φάγε το αρκετόν, ὅσον σου χρειάζεται. Μη φάγης ὁμως πολύ, παραχορτάσης και το κάμης εμετόν.
- Παρ. 25,17 **σπάνιον εἶσαγε σὸν πόδα πρὸς σεαυτοῦ φίλον, μήποτε πλησθεὶς σου μισήση σε.**
- Παρ. 25,17 Κατὰ αραιὰ διαστήματα να επισκέπτεσαι τον φίλον σου στο σπίτι του, μήπως εκείνος σε χορτάση, σε βαρεθῆ και σε αποστροφή.
- Παρ. 25,18 **ρόπαλον καὶ μάχαιρα καὶ τόξευμα ἀκιδωτόν, οὕτως και ἀνὴρ ὁ καταμαρτυρῶν τοῦ φίλου αὐτοῦ μαρτυρίαν ψευδῆ.**
- Παρ. 25,18 Ο ψευδομάρτυς, ο οποίος μάλιστα καταθέτει ψευδομαρτυρίαν εναντίον του φίλου του, ομοιάζει με σκληρόν ρόπαλον, με κοφτερό μαχαίρι, με αιχηρόν βέλος.
- Παρ. 25,19 **ὁδὸς κακοῦ καὶ πούς παρανόμου ὀλεῖται ἐν ἡμέρᾳ κακῆ.**
- Παρ. 25,19 Η πορεία της ζωής του κακού και τα πόδια του παρανόμου ανθρώπου, θα εξολοθρευθοῦν κατὰ την ημέραν, που θα εκσπάση η δικαία οργή του Θεοῦ.
- Παρ. 25,20 **ὥσπερ ὄξος ἔλκει ἀσύμφορον, οὕτως προσπεσὸν πάθος ἐν σώματι καρδίαν λυπεῖ.**
- Παρ. 25,20 Όπως το ξύδι είναι επιβλαβές και προκαλεῖ πόνον ριπτόμενον εις ανοικτήν πληγήν, έτσι και μια απροσδόκητος σωματικὴ ασθένεια φέρει λύπην εις την καρδίαν.
- Παρ. 25,20^α **ὥσπερ σῆς ἐν ἱματίῳ καὶ σκῶληξ ξύλῳ, οὕτως λύπη ἀνδρὸς βλάπτει καρδίαν.**
- Παρ. 25,20^α Όπως ο σκόρος εις τα ἱμάτια και το σκουλήκι στο ξύλον, έτσι και η λύπη του ανθρώπου κατατρώγει την καρδίαν του.
- Παρ. 25,21 **ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρὸς σου, ψώμιζε αὐτόν, ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν.**
- Παρ. 25,21 Εάν πεινά ο εχθρός σου, δίδε εις αὐτόν να φάγη. Εάν διψά, δόσε εις αὐτόν να πῖη.
- Παρ. 25,22 **τοῦτο γὰρ ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, ὁ δὲ Κύριος ἀνταποδώσει σοι ἀγαθὰ.**
- Παρ. 25,22 Διότι, όταν έτσι φέρεσαι και πράττης απέναντι του εχθροῦ σου, συσσωρεύεις ἄνθρακας αναμμένους επάνω εις την κεφαλὴν του. Ο δε Θεός θα σου ανταποδώση αγαθὰ και θα σε αμείψῃ δια την ανεξικακίαν και καλωσύνην σου αυτήν.
- Παρ. 25,23 **ἄνεμος Βορρῆας ἐξεγείρει νέφη, πρόσωπον δὲ ἀναιδὲς γλῶσσαν ἐρεθίζει.**
- Παρ. 25,23 Ο βορρῆας σηκώνει και παρασύρει σύννεφα. Έτσι και ένας ἄνθρωπος αδιάκριτος και αναιδής ερεθίζει τους ἄλλους, ὥστε να ομιλήσουν και εκείνοι κατὰ τρόπον οργίλον και πικρόν.
- Παρ. 25,24 **κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας δώματος ἢ μετὰ γυναικὸς λοιδοροῦ ἐν οἰκίᾳ κοινῆ.**
- Παρ. 25,24 Είναι προτιμότερον να κατοική κανεὶς μόνος του εις μίαν στενόχωρη και φτωχικὴ γωνία ταράσας, παρά να συνοική εις οἰκίαν μαζῆ με υβρεολογον και κακόγλωσσον γυναίκα.
- Παρ. 25,25 **ὥσπερ ὕδωρ ψυχρὸν ψυχρῆ διψώσῃ προσηνές, οὕτως ἀγγελία ἀγαθὴ ἐκ γῆς μακρόθεν.**
- Παρ. 25,25 Όπως το δροσερό νερό είναι ευχάριστον και φέρει αναψυχὴν εις ἕνα διψασμένον, έτσι και μια ευχάριστος εἶδησις, η οποία ἔρχεται ἀπὸ αγαπητόν μας πρόσωπον ευρισκόμενον εις τα ξένα.
- Παρ. 25,26 **ὥσπερ εἴ τις πηγὴ φράσσοι καὶ ὕδατος ἐξοδὸν λυμᾶινοιο, οὕτως ἄκοσμον δίκαιον πεπτωκέναι ἐνώπιον ἀσεβοῦς.**
- Παρ. 25,26 Όπως είναι επιζήμιον, όταν βουλώνη κανεὶς μίαν πηγὴν και παρακωλύη την ελευθέραν ἐξοδὸν του ὕδατος, έτσι είναι απρεπές και επιβλαβές να πέση ο δίκαιος εις την εξουσίαν του ασεβοῦς.
- Παρ. 25,27 **ἐσθίειν μέλι πολὺ οὐ καλόν, τιμᾷ δὲ χρῆ λόγους ἐνδόξους.**
- Παρ. 25,27 Το να τρώγῃ κανεὶς πολὺ μέλι δεν είναι καλόν και ωφέλιμον. Εξ αντιθέτου ὁμως, πρέπει να ακοῦη κανεὶς απλήστως, και να τιμᾷ και να δέχεται τους λόγους εναρέτων ἀνθρώπων.
- Παρ. 25,28 **ὥσπερ πόλις τὰ τείχει καταβεβλημένη καὶ ἀτειχιστος, οὕτως ἀνὴρ ὃς οὐ μετὰ βουλής τι πράσσει.**
- Παρ. 25,28 Όπως μια πόλις, που ἔχει τα τείχη της κρημιτισμένα και μένει κατ' ουσίαν ατειχιστος, είναι εκτεθειμένη και πρόχειρος στους εχθρούς, έτσι και ένας ἄνθρωπος, ο οποίος πράττει κάτι, χωρίς προηγουμένως να εξετάση και να σκεφθῆ, γίνεται γελοῖος στους ἄλλους.

- Παρ. 26,1 Ὡσπερ δρόσος ἐν ἀμήτῳ καὶ ὥσπερ ὑετὸς ἐν θέρει, οὕτως οὐκ ἔστιν ἄφρονη τιμή.
Παρ. 26,1 Ὅπως σπανιοτάτη εἶναι ἡ πυκνὴ δροσιά κατὰ τὸν θερισμὸν καὶ ἡ βροχὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ θέρους, ἔτσι ἀνύπαρκτος εἶναι τιμὴ καὶ ὑπόληψις στὸν ἀσύνετον.
- Παρ. 26,2 ὥσπερ ὄρνεα πέταται καὶ στρουθοί, οὕτως ἀρὰ ματαία οὐκ ἐπελεύσεται οὐδενί.
Παρ. 26,2 Ὅπως, ὅταν πετοῦν καὶ φεύγουν τὰ πουλιά καὶ τὰ στρουθία, δὲν ἀφήνουν ἰχνη, ἔτσι καὶ ἀδίκῃ κατάρᾳ δὲν θὰ ἐπέλθῃ ἐναντίον οὐδενός.
- Παρ. 26,3 ὥσπερ μᾶστιξ ἵππῳ καὶ κέντρον ὄνῳ, οὕτως ῥάβδος ἔθνει παρανόμῳ.
Παρ. 26,3 Ὅπως εἶναι ἀπαραίτητον τὸ μαστίγιον δια τὸν ἵππον καὶ τὸ κεντρί δια τὸν ὄνον, ἔτσι εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ῥάβδος τῆς τιμωρίας ἐναντίον ἀδίκου καὶ ἀσεβοῦς ἔθνους.
- Παρ. 26,4 μὴ ἀποκρίνου ἄφρονη πρὸς τὴν ἐκείνου ἀφροσύνην, ἵνα μὴ ὁμοῖος γένη αὐτῷ·
Παρ. 26,4 Μὴ ἀπαντᾷς πρὸς ἀμυαλὸν καὶ αὐθάδη ἄνθρωπον με τὸν τρόπον, με τὸν ὁποῖον ἐκεῖνος ἐν τῇ ἀφροσύνῃ τοῦ σου ομιλεῖ, δια νὰ μὴ ὁμοιάσῃς με αὐτόν.
- Παρ. 26,5 ἀλλὰ ἀποκρίνου ἄφρονη κατὰ τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ, ἵνα μὴ φαίνεται σοφὸς παρ' ἑαυτοῦ.
Παρ. 26,5 Ἀλλὰ νὰ ἀπαντᾷς στὸν ἀμυαλὸν με τρόπον συντετόν καὶ ἀνάλογον πρὸς τὴν ἀμυαλωσύνην τοῦ, δια νὰ συναισθανθῇ ὅτι εἶναι ἀνόητος, ὥστε νὰ μὴ αὐτοθαυμάζεται καὶ θεωρεῖ τὸν εαυτόν του σοφόν.
- Παρ. 26,6 ἐκ τῶν ὁδῶν ἑαυτοῦ ὄνειδος ποιεῖται ὁ ἀποστείλας δι' ἀγγέλου ἄφρονος λόγον.
Παρ. 26,6 Θὰ ἐντροπιασθῇ δια τὸν τρόπον τῆς ἐνεργείας τοῦ ἐκείνου, ὁ ὁποῖος ἀποστέλλει μίαν ἀγγελίαν με ἀμυαλὸν καὶ ἀσύνετον ἄνθρωπον.
- Παρ. 26,7 ἀφελοῦ πορείαν σκελῶν καὶ παρανομίαν ἐκ στόματος ἀφρόνων.
Παρ. 26,7 Ματαίωσε τὰς ἀνοήτους πορείας τῶν ἀσυνέτων καὶ πρόλαβε τὰς ἀνοησίας, πού βγαίνουν ἀπὸ τὸ στόμα τῶν. Μὴ τοὺς ἀναθέτης ἐμπιστευτικὰς καὶ σοβαρὰς υποθέσεις.
- Παρ. 26,8 ὃς ἀποδεσμεύει λίθον ἐν σφενδόνῃ, ὁμοῖός ἐστι τῷ διδόντι ἄφρονη δόξαν.
Παρ. 26,8 Ἐκεῖνος πού δίδει ἐξουσίαν καὶ δόξαν εἰς ἀσύνετον καὶ ἀμυαλὸν, ὁμοιάζει με ἐκεῖνον πού ρίπτει με τὴν σφενδόνῃ λίθον εἰς τὴν τύχην.
- Παρ. 26,9 ἄκανθαί φύονται ἐν χειρὶ μεθύσου, δουλεία δὲ ἐν χειρὶ τῶν ἀφρόνων.
Παρ. 26,9 Ὁδυνηρὰ ἀγκάθια δυστυχίας φυτρώνουν καὶ διατρυποῦν τὰ χέρια τοῦ μεθύσου. Κατὰ παρόμοιον τρόπον καὶ ὁ ἀσύνετος με τὰ ἴδια τοῦ τὰ χέρια καλλιεργεῖ ὑποδούλωσιν τοῦ εαυτοῦ τοῦ.
- Παρ. 26,10 πολλὰ χειμάζεται πᾶσα σὰρξ ἀφρόνων· συντρίβεται γὰρ ἡ ἔκστασις αὐτῶν.
Παρ. 26,10 Πολὺ υποφέρει καὶ ταλαιπωρεῖται τὸ σῶμα τῶν ἀσυνέτων ἀνθρώπων, διότι τὰ ὄνειρά τῶν καὶ τὰ μεγάλα τῶν σχέδια συντρίβονται καὶ διαλύονται.
- Παρ. 26,11 ὥσπερ κύων ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἔμετον καὶ μισητὸς γένηται, οὕτως ἄφρων τῇ ἑαυτοῦ κακίᾳ ἀναστρέψας ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν.
Παρ. 26,11 Ὅπως τὸ σκυλί, πού ἐπιστρέφει καὶ τρώγει τὸ ξέραμά του, εἶναι σιχαμερόν καὶ ἀποκρουστικόν, ἔτσι σιχαμερὸς ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων γίνεται ὁ ἀσύνετος, ὁ ὁποῖος ἐπιστρέφει εἰς τὰς πονηρὰς καὶ ἀμαρτωλὰς αὐτοῦ συνηθείας.
- Παρ. 26,11α ἔστιν αἰσχύνῃ ἐπάγουσα ἁμαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰσχύνῃ δόξα καὶ χάρις.
Παρ. 26,11α Ὑπάρχει ἐντροπία, ὁποία εἶναι ἀξιοκατάκριτος ἁμαρτία. Ὑπάρχει ὅμως ἀιδμοσύνη καὶ συστολή, ἡ ὁποία εἶναι δια τὸν ἄνθρωπον δόξα καὶ χάρις.
- Παρ. 26,12 εἶδον ἄνδρα δόξαντα παρ' αὐτῷ σοφὸν εἶναι, ἐλπίδα μέντοι ἔσχε μᾶλλον ἄφρων αὐτοῦ.
Παρ. 26,12 Εἶδα ἕνα ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ἐφαντάσθη τὸν εαυτόν του ὅτι εἶναι, σοφός· μεγαλυτέρα ἐλπίς διορθώσεως ὑπάρχει δι' ἕνα ἄφρονα, παρὰ δια τὸν αὐτοθαυμαζόμενον δοκησισοφόν.
- Παρ. 26,13 λέγει ὀκνηρὸς ἀποστελλόμενος εἰς ὁδὸν· λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευταί.
Παρ. 26,13 Ὁ ὀκνηρός, ὅταν ἀποσταλῇ εἰς κάποιαν ἐργασίαν, προφασίζεται καὶ λέγει· Ἀηοντάρι ὑπάρχει στὸς δρόμους, εἰς δε τὰς πλατείας ἐνεδρεῦουν δολοφόνοι!
- Παρ. 26,14 ὥσπερ θύρα στρέφεται ἐπὶ τοῦ στρόφιγγος, οὕτως ὀκνηρὸς ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ.
Παρ. 26,14 Ὅπως ἡ θύρα στρέφεται γύρω ἀπὸ τοὺς στρόφιγγας τῆς καὶ δὲν μετακινεῖται ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἔτσι καὶ ὁ ὀκνηρὸς στριφογυρίζει ἐπάνω στὸ κρεβάτι του καὶ δὲν ἐξέρχεται πρὸς ἐργασίαν.
- Παρ. 26,15 κρύψας ὀκνηρὸς τὴν χεῖρα ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ, οὐ δυνήσεται ἐπενεγκεῖν ἐπὶ στόμα.
Παρ. 26,15 Ὁ ὀκνηρός, πού κρατεῖ συνεχῶς ἀπρακτὰ καὶ σταυρωμένα τὰ χέρια στὸ στήθος του, δὲν θὰ ἠμπορέσῃ ποτέ με αὐτὰ νὰ φέρῃ τροφήν στὸ στόμα του, διότι δὲν ἐργάζεται δια τὴν ἀπόκτησίν τῆς.
- Παρ. 26,16 σοφώτερος ἑαυτοῦ ὀκνηρὸς φαίνεται τοῦ ἐν πλησμονῇ ἀποκομίζοντος ἀγγελίαν.
Παρ. 26,16 Ὁ ὀκνηρὸς φαντάζεται τὸν εαυτόν του σοφώτερον καὶ ἀξιοπρεπέστερον ἀπὸ τὸν ὑπηρέτην, ὁ ὁποῖος μεταφέρει

αγγελίας του κυρίου του, αμείβεται και ζη χορταστικά, χωρίς να του λείπη τίποτε.

Παρ. 26,17

ὡσπερ ὁ κρατῶν κέρκου κυνός, οὕτως ὁ προεστὼς ἀλλοτρίας κρίσεως,

Παρ. 26,17

Ὅπως εκείνος που κρατεί την ουράν ξένου σκυλιού, κινδυνεύει να δαγκωθή, ἔτσι και αυτός που επεμβαίνει απρόσκλητος εις φιλονεικίας και διαμάχας ἄλλων.

Παρ. 26,18

ὡσπερ οἱ ἰώμενοι προβάλλουσι λόγους εἰς ἀνθρώπους, ὁ δὲ ἀπαντήσας τῷ λόγῳ πρῶτος ὑποσκελισθήσεται,

Παρ. 26,18

Ὅπως οἱ φρενοβλαβεῖς, που υποβάλλονται εις θεραπείαν, απευθύνουν εμπαικτικά και προσβλητικά λόγια εις ἀνθρώπους, και εκείνος που θα θελήσῃ πρῶτος να ἀπαντήσῃ εις αυτούς, θα ἐξευτελισθῇ και θα ντροπιασθῇ,

Παρ. 26,19

οὕτως πάντες οἱ ἐνεδρεύοντες τοὺς ἑαυτῶν φίλους, ὅταν δὲ ὀραθῶσι, λέγουσι ὅτι παίζων ἔπραξα.

Παρ. 26,19

Ἐτσι με τους φρενοβλαβεῖς, εν τη ανοησία των, ομοιάζουν και ὅλοι εκείνοι, που στήνουν ἐνέδρας εις βάρος των φίλων των και ὅταν ἀποκαλυφθῶν λέγουν, ὅτι χάριν ἀστειότητος ἔπραξα αυτό.

Παρ. 26,20

ἐν πολλοῖς ξύλοις θάλλει πῦρ, ὅπου δὲ οὐκ ἔστι δίθυμος, ἡσυχάζει μάχη.

Παρ. 26,20

Με τα πολλά τα ξύλα μεγαλώνει και ἀναλάμπει περισσότερο η φωτιά. Ὅπου ὁμως δεν υπάρχει δίβουλος και εριστικός ἀνθρωπος, εκεί είναι ἀγνωστος η φιλονεικία και επικρατεῖ ησυχία.

Παρ. 26,21

ἐσχάρα ἀνθραξι και ξύλα πυρί, ἀνὴρ δὲ λοῖδορος εἰς ταραχὴν μάχης.

Παρ. 26,21

Ἡ ἐσχάρα ξανάβει και ζωηρεύει τα κάρβουνα και τα ξύλα δυναμώνουν τη φωτιά. Ἐτσι ο υβριστής και κακολόγος ἀνθρωπος ἐξεγείρει φιλονεικίας και μάχας, ὅπου εὐρίσκεται.

Παρ. 26,22

λόγοι κερκῶπων μαλακοί, οὔτοι δὲ τύπτουσιν εἰς ταμιεῖα σπλάγγων.

Παρ. 26,22

Οἱ κολακευτικοί και παραπειστικοί λόγοι των ἀπατεῶνων είναι γλυκεῖς και ευπρόσδεκτοι. Πληγώνουν ὁμως βαθυτάτα τον ἀνθρωπον εις την ψυχὴν και την καρδίαν.

Παρ. 26,23

ἀργύριον διδόμενον μετὰ δόλου, ὡσπερ ὄστρακον ἡγήτέον. χεῖλη λεῖα καρδίαν καλύπτει λυπηράν.

Παρ. 26,23

Χρήμα, που δίδεται με πονηρίαν και προς δολίους σκοπούς, πρέπει να θεωρῆται ως ὄστρακον χωρίς καμμίαν ἀξίαν. Το γλυκόλογον στόμα καλύπτει πολλάκις ἐπίβουλον και φαρμακεράν καρδίαν.

Παρ. 26,24

χεῖλεσι πάντα ἐπινεύει ἀποκλαιόμενος ἐχθρός, ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ τεκταίνεται δόλους.

Παρ. 26,24

Ὁ ἐχθρός, ὅταν ευρεθῇ εις δύσκολον θέσιν και ἔχη την ἀνάγκην σου, με τα χεῖλη του συμφωνεῖ εις ὅσα συ λέγεις, και ψευδοσυγκινούμενος κλαίει. Μέσα ὁμως εις την καρδίαν του συλλαμβάνει και μηχανεύεται δόλια και ἐπιβλαβὴ σχέδια.

Παρ. 26,25

ἐάν σου δέηται ὁ ἐχθρός μεγάλη τῆ φωνῆ, μὴ πεισθῆς, ἐπὶ γὰρ εἰσι πονηρία ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ.

Παρ. 26,25

Ἐάν ο ἐχθρός σου με δάκρυα και με μεγάλην φωνὴν σε παρακαλῇ, μη πεισθῆς, διότι πολυάριθμοι πονηρία και δολιότητες υπάρχουν μέσα εις την ψυχὴν του.

Παρ. 26,26

ὁ κρύπτων ἔχθραν συνίστησι δόλον, ἐκκαλύπτει δὲ τὰς ἑαυτοῦ ἀμαρτίας εὐγνωστος ἐν συνεδρίοις.

Παρ. 26,26

Εκείνος που συγκαλύπτει την ἔχθραν του και δεν την φανερώνει, ετοιμάζει δόλιαν ἐπίθεσιν και αυτός ἀκόμη ο πασιγνωστος δια τας δολιότητάς του, προσπαθεῖ να συγκαλύψῃ τας ἀμαρτίας του εις συγκέντρωσιν λαοῦ.

Παρ. 26,27

ὁ ὀρύσσων βόθρον τῷ πλησίον ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν, ὁ δὲ κυλίων λίθον ἐφ' ἑαυτόν κυλίει.

Παρ. 26,27

Εκείνος που σκάβει λάκκον δια τον ἄλλον, θα πέσῃ ο ἴδιος μέσα εις αὐτόν. Και εκείνος που κυλίει λίθον, δια να συνθλίψῃ τον ἄλλον, θα δεχθῇ τον ἴδιον τον λίθον ἐπάνω στον εαυτόν του και θα συντριβῇ,

Παρ. 26,28

γλῶσσα ψευδῆς μισεῖ ἀλήθειαν, στόμα δὲ ἄστεγον ποιεῖ ἀκαταστασίας.

Παρ. 26,28

Ὁ ψευδολόγος ἀνθρωπος ἀποστρέφεται και μίσει την ἀλήθειαν. Το δε ἀφρούρητον και ἀπύλωτον στόμα δημιουργεῖ ταραχὰς και ἀκαταστασίας μεταξύ των ἀνθρώπων.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 27

Παρ. 27,1

Μὴ καυχῶ τὰ εἰς αὖριον, οὐ γὰρ γινώσκεις τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα.

Παρ. 27,1

Μη καυχᾶσαι δια την αὖριον και γενικώτερον δια το μέλλον, διότι δεν γνωρίζεις τι θα σου παρουσιάσῃ η αὐριανὴ ἡμέρα.

Παρ. 27,2

ἐγκωμιαζέτω σε ὁ πέλας και μὴ τὸ σὸν στόμα, ἀλλότριος και μὴ τὰ σὰ χεῖλη.

Παρ. 27,2

Ἄς σε ἐπαινῇ ὁ ἄλλος, ο πλησίον, και οχι το ἰδικόν σου στόμα, ο ξένος και ὄχι τα ἰδικὰ σου χεῖλη.

Παρ. 27,3

βαρὺ λίθος και δυσβάστακτον ἄμμος, ὀργὴ δὲ ἄφρονος βαρυτέρα ἀμφοτέρων.

Παρ. 27,3

Βαρὺς είναι ο λίθος, δυσβάστακτος η ἄμμος· η ὀργὴ ὁμως του ἀσυνέτου ἀνθρώπου είναι βαρύτερη και ἀπὸ τα δύο.

Παρ. 27,4

ἀνελεῆμων θυμὸς και ὀξεῖα ὀργή, ἀλλ' οὐδένα ὑφίσταται ζῆλος.

Παρ. 27,4

Ἀσπλαγχνος και σκληρός είναι ὁ θυμὸς, ὀξεῖα και κοπτερὴ, ὡσάν μαχαίρι, η ὀργὴ. Τίποτε ὁμως δεν ἠμπορεῖ να συγκριθῇ προς την ἀγριότητα της ζηλοτυπίας και του φθόνου.

Παρ. 27,5

κρείσσους ἔλεγχοι ἀποκεκαλυμμένοι κρυπτομένης φιλίας.

Παρ. 27,5

Καλύτεροι και προτιμότεροι είναι οἱ ἔλεγχοι, που γίνονται φανερά και ξάστερα, παρά μία φιλία, που δεν τολμά νο

- φανερώνση και να ελέγξει σφάλματα,
Παρ. 27,6 ἄξιοπιστότερα εἰσι τραύματα φίλου ἢ ἑκούσια φιλήματα ἐχθροῦ.
Παρ. 27,6 Περισσότερον ευπρόσδεκτα και ωφέλιμα εἶναι τα τραύματα,- παρατηρήσεις και ἔλεγχοι,- που προέρχονται ἀπὸ ἓνα φίλον παρά τα φαινομενικῶς αὐθόρμητα, πράγματι δε δόλια φιλήματα- ψευδεῖς ἔπαινοι και κολακεῖαι- ἐνὸς ἐχθροῦ.
- Παρ. 27,7 ψυχὴ ἐν πλησμονῇ οὔσα κηρίους ἐμπαίζει, ψυχὴ δὲ ἐνδεεῖ καὶ τὰ πικρὰ γλυκέα φαίνεται.
Παρ. 27,7 Ἄνθρωπος, που εἶναι μι το παραπάνω χορτασμένος ἀπὸ ὅλα, περιφρονεῖ και αὐτὴν ἀκόμη την κηρήθραν. Εἰς ἓνα ὁμως πεινασμένος και τα πικρὰ ἀκόμη φαίνονται γλυκὰ και νόστιμα.
- Παρ. 27,8 ὥσπερ ὅταν ὄρνεν καταπετασθῆ ἐκ τῆς ἰδίας νοσσιᾶς, οὕτως ἄνθρωπος δουλοῦται ὅταν ἀποξενωθῆ ἐκ τῶν ἰδίων τόπων.
Παρ. 27,8 Ὅπως ἓνα πτηνόν, που περιπλανᾶται μακριὰ ἀπὸ τη φωλῆά του, ἔτσι και ἓνας ἄνθρωπος, που φεύγει ἀπὸ την πατρίδα του εἰς ξένους τόπους, δεν εὐρίσκει ἀνάπαυσιν, ὑπάρχει δε φόβος να καταντῆση δούλος.
- Παρ. 27,9 μύροις καὶ οἴνοις καὶ θυμιάμασι τέρπεται καρδία, καταρρήγγυται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων ψυχῆ.
Παρ. 27,9 Τέρπεται και ευχαριστεῖται ὁ ἄνθρωπος εἰς τα ἀρώματα, στους καλοὺς οἴνους, εἰς τα εὐώδη θυμιάματα. Ἀντιθέτως δε συντρίβεται ἡ ψυχὴ ἀπὸ τας συμφορὰς και τα ατυχήματα.
- Παρ. 27,10 φίλον σὸν ἢ φίλον πατρῶον μὴ ἐγκαταλίπης, εἰς δὲ τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου μὴ εἰσέλθῃς ἀτυχῶν· κρείσσων φίλος ἐγγύς ἢ ἀδελφὸς μακρὰν οἰκῶν.
Παρ. 27,10 Προσωπικόν σου φίλον, ὅπως και πατρικόν σου φίλον μη τον εγκαταλείψῃς. Εἰς καιρὸν δε δυστυχίας και ατυχημάτων σου μη μεταβῆς στο σπίτι του ἀδελφοῦ σου. Προτιμότερος και ἐπωφελέστερος εἶναι ὁ φίλος σου, που κατοικεῖ κοντὰ σου, παρά ὁ ἀδελφός σου, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται μακρὰν.
- Παρ. 27,11 σοφὸς γίνου, υἱέ, ἵνα σου εὐφραίνηται ἡ καρδία, καὶ ἀπόστρεψον ἀπὸ σοῦ ἐπονειδίστους λόγους.
Παρ. 27,11 Ἀπόκτησε, παιδί μου, σοφίαν και σύνεσιν, δια να ευφραίνεται πάντοτε ἡ καρδία σου. Γυρίσε δε το πρόσωπόν σου ἀλλοῦ και διώξε μακριὰ τας ἐπονειδίστους συμβουλὰς των ἄλλων.
- Παρ. 27,12 πανοῦργος κακῶν ἐπερχομένων ἀπεκρύβη, ἄφρονες δὲ ἐπελθόντες ζημίαν τίσουσιν.
Παρ. 27,12 Ὁ ἐξυπνος και συνετός ἄνθρωπος, ὅταν βλέπῃ να ἐπέρχονται τα κακά, παραμερίζει, κρύπτεται και προφυλάσσεται. Οἱ ἀμυαλοὶ ὁμως δια λόγους ἐπιδειξέως εφορμούν και ἐκτίθενται στον κίνδυνον, δια να συναντήσουν ἔτσι βλάβας και συμφορὰς.
- Παρ. 27,13 ἀφελοῦ τὸ ἰμάτιον αὐτοῦ, παρῆλθε γὰρ ὑβριστῆς, ὅστις τὰ ἀλλότρια λυμαίνεται.
Παρ. 27,13 Ὁ ἐπηρμένος καταφρονητῆς του Θεοῦ και των ἀνθρώπων περνάει ἀλαζονικὰ υπερηφανευόμενος με ξένα ἐνδύματα, τα ὁποῖα ἔχει ἀρπάξει. Αφαίρεσέ του το ἐνδυμα, δια να ταπεινωθῆ.
- Παρ. 27,14 ὃς ἂν εὐλογῆ φίλον τὸ πρῶτῃ μεγάλῃ τῇ φωνῇ, καταρωμένου οὐδὲν διαφέρειν δόξει.
Παρ. 27,14 Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος κάθε πρῶτῃ ἐπαινεῖ με το παραπάνω και κολακεύει τον φίλον του, δεν διαφέρει ἀπὸ ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος τον καταράται.
- Παρ. 27,15 σταγόνες ἐκβάλλουσιν ἄνθρωπον ἐν ἡμέρᾳ χειμερινῇ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ὡσαύτως και γυνὴ λοῖδορος ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου.
Παρ. 27,15 Σταγόνες βροχῆς, που λῖπτουν μέσα στο σπίτι, κάνουν τον ἄνθρωπον να βγῆ ἔξω ἀπὸ αὐτό, ἔστω και αν εἶναι χειμῶνας. Ἐτσι και γυναῖκα κακόγλωσσος και υβρεολόγος ἀναγκάζει τον ἄνδρα της, να φύγῃ ἀπὸ το σπίτι.
- Παρ. 27,16 Βορέας σκληρὸς ἄνεμος, ὀνόματι δὲ ἐπιδέξιος καλεῖται.
Παρ. 27,16 Ὁ βορρᾶς εἶναι ἀγριὸς και ὀρμητικὸς ἄνεμος. Ἐν τούτοις κατ' ευφημισμὸν λέγεται ἐπιδέξιος, ἰκανός και καλότυχος!
- Παρ. 27,17 σίδηρος σίδηρον ὀξύνει, ἀνήρ δὲ παροξύνει πρόσωπον ἐταίρου.
Παρ. 27,17 Ὁ σίδηρος κάνει ὀξύν και κοπτερόν τον ἄλλον σίδηρον, ἔτσι δε ενας ὀργίλος και ἀσύνητος ἄνθρωπος παροξύνει και ἐξερεθίζει τὴν σύντροφόν του.
- Παρ. 27,18 ὃς φυτεύει συκῆν φάγεται τοὺς καρπούς αὐτῆς, ὃς δὲ φυλάσσει τὸν ἑαυτοῦ κύριον, τιμηθήσεται.
Παρ. 27,18 Ὅποιος φυτεύει συκιά, θα φάγῃ βέβαια ἀπὸ τους καρπούς της. Και ὁποῖος σέβεται και προφυλάσσει τον κύριόν του ἀπὸ διαφόρους παγίδας και κινδύνους, θα ἀνταμειφθῆ και θα τιμηθῆ ἀπὸ αὐτόν.
- Παρ. 27,19 ὥσπερ οὐκ ὅμοια πρόσωπα προσώποις, οὕτως οὐδὲ αἱ διάνοιαι τῶν ἀνθρώπων.
Παρ. 27,19 Ὅπως δεν ὁμοιάζουν μεταξύ των τα πρόσωπα των ἀνθρώπων, ἔτσι δεν ὁμοιάζουν αἱ διάνοιαι και αἱ καρδίαι των.
- Παρ. 27,20 ἄδης και ἀπώλεια οὐκ ἐμπίμπανται, ὡσαύτως και οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων ἄπληστοι.
Παρ. 27,20 Ὁ ἄδης και ὁ τόπος της ἀπώλειας, ἡ κόλασις, δεν χορταίνουν ποτέ. Ἐτσι και τα μάτια των ἀνθρώπων εἶναι ἀχόρταστα.
- Παρ. 27,20^α βδέλυγμα Κυρίῳ στηρίζων ὀφθαλμόν, καὶ οἱ ἀπαιδευτοὶ ἀκρατεῖς γλώσση.
Παρ. 27,20^α Ἀποκρουστικὸς και μισητός ἐνώπιον του Κυρίου εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος στηρίζει με ἐπιμονὴν το μάτι του εἰς ἀμαρτωλά και μάταια πράγματα. Το ἴδιο εἶναι και οἱ ἀπαιδαγώγητοι και οἱ ἀμόρφωτοι, οἱ ὁποῖοι δεν συγκρατοῦν την γλῶσσαν των.

- Παρ. 27,21 δοκίμιον ἀργύρω καὶ χρυσῷ πύρωσις, ἀνὴρ δὲ δοκιμάζεται διὰ στόματος ἐγκωμιαζόντων αὐτόν.
Παρ. 27,21 Ο ἄργυρος καὶ ὁ χρυσὸς εἰς τὴν φωτιάν τῆς καμίνου δοκιμάζονται. Καὶ ὁ ἄνθρωπος δοκιμάζεται ἀπὸ τὴν στάσιν, ποὺ παίρνει στοὺς ἐπαινοὺς ἐκείνων ποὺ τὸν ἐγκωμιάζουν.
- Παρ. 27,21^α καρδία ἀνόμου ἐκζητεῖ κακὰ, καρδία δὲ εὐθῆς ἐκζητεῖ γνῶσιν.
Παρ. 27,21^α Ἡ καρδία τοῦ ἀσεβοῦς καὶ καταφρονητοῦ τοῦ θεοῦ νόμου ἐπιδιώκει πάντοτε παρανομίας. Ἡ ευθεΐα ὁμως ψυχὴ ζητεῖ καὶ ἀνευρίσκει τὴν θεϊὰν γνῶσιν, τὴν ἀλήθειαν.
- Παρ. 27,22 ἐὰν μαστιγοῖς ἄφρονα ἐν μέσῳ συνεδρίου ἀτιμάζων, οὐ μὴ περιέλῃς τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ.
Παρ. 27,22 Ἐὰν μαστιγώσῃς ἕνα ἀσύνετον ἐν μέσῳ συνεδρίου καὶ τὸν διαπομπεύσῃς, δὲν θὰ ἀφαιρέσῃς τὴν ἀμυαλωσύνην τοῦ.
- Παρ. 27,23 γνωστῶς ἐπιγνώσῃ ψυχὰς ποιμνίου σου καὶ ἐπιστήσεις καρδίαν σου σαῖς ἀγέλαις·
Παρ. 27,23 Προσπάθησε νὰ γνωρίσῃς καλὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ εἶδος τοῦ ποιμνίου σου. Δώσε τὴν καρδία σου καὶ φρόντισε με ἐπιμέλειαν διὰ τὰ κοπάδια σου. Τὸ ἴδιο πρέπει νὰ κάνῃ ὁ ποιμὴν καὶ κυβερνήτης τῶν λογικῶν προβάτων.
- Παρ. 27,24 ὅτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀνδρὶ κράτος καὶ ἰσχύς, οὐδὲ παραδίδωσιν ἐκ γενεᾶς εἰς γενεάν.
Παρ. 27,24 Διότι ἡ ἐξουσία καὶ τὰ αξιώματα δὲν μένουν ἰσόβια στὸν ἄνθρωπον, οὔτε καὶ παραδίδονται κληρονομικῶς ἀπὸ τὴν μίαν γενεάν εἰς τὴν ἄλλην.
- Παρ. 27,25 ἐπιμελοῦ τῶν ἐν τῷ πεδίῳ χλωρῶν καὶ κερεῖς πόαν, καὶ σὺναγε χόρτον ὄρεινόν,
Παρ. 27,25 Φρόντισε διὰ τὰ χλοερά λειβάδια σου καὶ θὰ κόψῃς πολὺ χορτάρι. Μαζεὺε ἀκόμη χορτάρι καὶ ἀπὸ τὰ ορεινὰ μέρη,
- Παρ. 27,26 ἵνα ἔχῃς πρόβατα εἰς ἱματισμόν· τίμα πεδίων, ἵνα ᾧσί σοι ἄρνες.
Παρ. 27,26 δια νὰ ἔχῃς τὰ μέσα νὰ θρέψῃς πρόβατα, ὥστε ἀπὸ μαλλί τῶν νὰ κατασκευάζῃς ἐνδύματα. Ἀγάπα τὰ λειβάδια σου καὶ νὰ τὰ περιποιήσῃς, δια νὰ θρέψῃς καὶ νὰ ἔχῃς ἀρνιά.
- Παρ. 27,27 υἱέ, παρ' ἐμοῦ ἔχεις ῥήσεις ἰσχυρὰς εἰς τὴν ζωὴν σου καὶ εἰς τὴν ζωὴν σῶν θεραπόντων.
Παρ. 27,27 Παιδί μου, ἐπῆρες καὶ ἔχεις ἀπὸ ἐμὲ πολυτιμωτάτος συμβουλὰς διὰ τὴν ζωὴν σου, ὅπως καὶ διὰ τὴν ζωὴν τῶν υπηρετῶν σου.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 28

- Παρ. 28,1 Φεύγει ἀσεβῆς μηδενὸς διώκοντος, δίκαιος δὲ ὥσπερ λέων πέποιθε.
Παρ. 28,1 Φεύγει πανικόβλητος ὁ ἀσεβῆς, χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ κανεὶς, ποὺ νὰ τὸν καταδιώκῃ. Ὁ δὲ δίκαιος, ὡσάν λέων ἀπτόητος, μένει ἀκλόνητος εἰς ὥραν κινδύνου ἔχων πεποίθησιν στὸ δίκαιον τοῦ καὶ τὴν συμπαράστασιν τοῦ Θεοῦ.
- Παρ. 28,2 δι' ἁμαρτίας ἀσεβῶν κρίσεις ἐγείρονται, ἀνὴρ δὲ πανοῦργος κατασβέσει αὐτάς.
Παρ. 28,2 Ἐξ αἰτίας τῶν ἁμαρτιῶν καὶ παρανομιῶν, τὰς ὁποίας διαπράττουν οἱ ἀσεβεῖς, συγκροτοῦνται δικαστήρια καὶ γίνονται δίκαι. Ἀλλὰ ὁ ἐξυπνος καὶ συνετὸς ἄνθρωπος θὰ κατασβῆσῃ τὰς αἰτίας καὶ θὰ προλάβῃ τὰς δίκας.
- Παρ. 28,3 ἀνδρεῖος ἐν ἀσεβείαις συκοφαντεῖ πτωχοὺς, ὥσπερ ὑετὸς λάβρος καὶ ἀνωφελής,
Παρ. 28,3 Ὁ ἀσεβῆς ἄνθρωπος, θρασύς καὶ ἐκβιαστής, καταπιέζει τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀδυνάτους. Ὁπως ἡ ὀρμητικὴ βροχὴ εἶναι ἀνωφελὴς μάλλον δὲ καὶ ἐπιβλαβής,
- Παρ. 28,4 οὕτως οἱ ἐγκαταλείποντες τὸν νόμον ἐγκωμιάζουσιν ἀσέβειαν, οἱ δὲ ἀγαπῶντες τὸν νόμον περιβάλλουσιν ἑαυτοῖς τείχος.
Παρ. 28,4 ἔτσι καὶ αὐτοί, ποὺ ἐγκαταλείπουν καὶ καταπατοῦν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, ἐπαινοῦν τὴν ἀσέβειαν, δια νὰ δικαιολογήσουν τὸν ἑαυτῶν τῶν. Ἐκεῖνοι ὁμως, ποὺ ἀγαποῦν καὶ τηροῦν τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, εἶναι σαν νὰ ἀνεγείρουν ὀλόγυρά τῶν τείχος ἀπόρητον.
- Παρ. 28,5 ἄνδρες κακοὶ οὐ νοήσουσι κρίμα, οἱ δὲ ζητοῦντες τὸν Κύριον συνήσουσιν ἐν παντί.
Παρ. 28,5 Οἱ κακοὶ ἄνθρωποι δὲν ἠμποροῦν νὰ ἐννοήσουν καὶ νὰ ἐκφέρουν δίκαιον κρίσιν. Ὅσοι ὁμως ἐπιζητοῦν καὶ εὐρίσκουν τὸν Κύριον, θὰ γίνουν σοφοὶ καὶ θὰ κρίνουν ὀρθῶς εἰς ὅλα τὰ ζητήματα.
- Παρ. 28,6 κρείσσων πτωχὸς πορευόμενος ἐν ἀληθείᾳ, πλουσίου ψευδοῦς.
Παρ. 28,6 Ἀνώτερος καὶ προτιμότερος εἶναι ὁ πτωχὸς, ὁ ὁποῖος πορεύεται τὸν δρόμον τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀρετῆς, ἀπὸ τὸν ψευδολόγον πλούσιον.
- Παρ. 28,7 φυλάσσει νόμον υἱὸς συνετός, ὃς δὲ ποιμαίνει ἀσωτίαν ἀτιμάζει πατέρα.
Παρ. 28,7 Ὁ φρόνιμος καὶ συνετὸς υἱὸς τηρεῖ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς συμβουλὰς τοῦ πατρὸς τοῦ. Ἐνῶ ἐκεῖνος, ποὺ βόσκει εἰς κάθε ἀσωτίαν, ἐξευτελίζει τὸν πατέρα τοῦ.
- Παρ. 28,8 ὁ πληθύνων τὸν πλοῦτον αὐτοῦ μετὰ τόκων καὶ πλεονασμῶν, τῷ ἐλεῶντι πτωχοὺς συνάγει αὐτόν.
Παρ. 28,8 Ἐκεῖνος ποὺ αὐξάνει τὸν πλοῦτον τοῦ, δανεῖζων με ὑπερόγκους τόκους καὶ με ἀχόρταστον ἐπιθυμίαν, εἰς τὴν πραγματικότητά τα μαζεῦει δι' ἐκεῖνον, ποὺ ἐλεεῖ τοὺς πτωχοὺς.
- Παρ. 28,9 ὁ ἐκκλίνων τὸ οἶξ αὐτοῦ μὴ εἰσακοῦσαι νόμου, καὶ αὐτὸς τὴν προσευχὴν αὐτοῦ ἐβδέλυκται.

- Παρ. 28,9 Βδελυκτή και αποκρουστική είναι ενώπιον του Θεού η προσευχή εκείνου, ο οποίος γυρίζει αλλού το αυτί του, δια να μη ακούση και δεχθή τον θείον νόμον.
- Παρ. 28,10 ὃς πλανᾷ εὐθεΐς ἐν ὁδῷ κακῆ, εἰς διαφθοράν αὐτὸς ἐμπεσεῖται· οἱ δὲ ἄνομοι διελεύσονται ἀγαθὰ, καὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς αὐτά.
- Παρ. 28,10 Ἀνθρωπος, ο οποίος παραπλανά τους ελικρινεῖς και αθώους εις δρόμους ζωής κακούς, αὐτὸς θα περιπέση εις ὄλεθρον και καταστροφήν. Οι παραβάται του θείου νόμου θα περάσουν πλησίον από τα αγαθά, δεν θα εισέλθουν ὁμως εις αυτά, δια να τα απολαύσουν.
- Παρ. 28,11 σοφὸς παρ' ἑαυτῷ ἀνὴρ πλούσιος, πένης δὲ νοήμων καταγνώσεται αὐτοῦ.
- Παρ. 28,11 Ο επληρμένος δια τα πλοῦτη του πλούσιος έχει μεγάλην ιδέαν δια τον εαυτὸν του και τον θεωρεῖ σοφόν. Ο μυαλωμένος ὁμως και ἐνάρετος πτωχὸς έχει την ικανότητα, να διακριβώση σφάλματα και να διατυπώση κατηγορίας εναντίον αὐτοῦ.
- Παρ. 28,12 διὰ βοήθειαν δικαίων πολλὴν γίνεται δόξα, ἐν δὲ τόποις ἀσεβῶν ἀλίσκονται ἄνθρωποι.
- Παρ. 28,12 Με την βοήθειαν, που παρέχουν οι δίκαιοι, μεγάλη δόξα ἐρχεται εις αὐτούς και εις την πατρίδα των. Εκεί ὁμως που ζουν και κυριαρχοῦν οι ἀσεβεῖς, συλλαμβάνονται και φυλακίζονται πολλοὶ ἄνθρωποι.
- Παρ. 28,13 ὁ ἐπικαλύπτων ἀσέβειαν ἑαυτοῦ οὐκ εὐδοθήσεται, ὁ δὲ ἐξηγουόμενος ἐλέγχους ἀγαπηθήσεται.
- Παρ. 28,13 Εκείνος, που σκεπάζει τα αμαρτήματά του και δεν τα παραδέχεται οὔτε τα ομολογεῖ δεν θα ευδοθῆ εις τα ἔργα του. Εξ ἀντιθέτου εκείνος, που τα ομολογεῖ και εἶναι πρόθυμος να δεχθῆ ἐλέγχους, θα ἀγαπηθῆ ἀπὸ τον Θεόν.
- Παρ. 28,14 μακάριος ἀνὴρ, ὃς καταπήσσει πάντα δι' εὐλάβειαν, ὁ δὲ σκληρὸς τὴν καρδίαν ἐμπεσεῖται κακοῖς.
- Παρ. 28,14 Ευτυχῆς εἶναι ο ἄνθρωπος εκείνος, ο οποίος εις ὅλας τας περιπτώσεις της ζωῆς του, ἀπὸ πολλῆν προς τον Θεόν εὐλάβειαν φοβεῖται μήπως παρασυρθῆ εις αμαρτίαν. Ο δε σκληροκάρδιος και θρασύς θα περιπέση εις πολλὰς συμφορὰς.
- Παρ. 28,15 λέων πεινῶν καὶ λύκος διψῶν, ὃς τυραννεῖ, πτωχὸς ὢν, ἔθρους πεινχροῦ.
- Παρ. 28,15 Ο πτωχὸς και ἄσημος, ὅταν ἀναλάβῃ την ἐξουσίαν ἐπὶ ἐνὸς ἀδυνάτου και πτωχοῦ ἔθρους, γίνεται σκληρὸς και ἐπιθετικὸς, σαν τον πεινασμένον λέοντα και τον διψασμένον λύκον.
- Παρ. 28,16 βασιλεὺς ἐνδεὴς προσόδων μέγας συκοφάντης, ὁ δὲ μισῶν ἀδικίαν μακρὸν χρόνον ζήσεται.
- Παρ. 28,16 Ἀσεβῆς βασιλεὺς με πτωχὰ εισοδήματα καταντὰ μέγας ἐκβιαστής και ληστής του λαοῦ του. Εξ ἀντιθέτου εὐσεβῆς βασιλεὺς, ἔστω και πτωχὸς, που μισεῖ ὁμως την ἀδικίαν, θα βασιλεύσῃ ἐπὶ πολὺν χρόνον στον λαόν του, διότι εἶναι ἀγαπητός.
- Παρ. 28,17 ἄνδρα τὸν ἐν αἰτίᾳ φόνου ὁ ἐγγυώμενος, φυγὰς ἔσται καὶ οὐκ ἐν ἀσφαλείᾳ.
- Παρ. 28,17 Εκείνος, που ἀναλαμβάνει και προστατεύει ἄνθρωπον καταδικωμένον δια φόνον, θα καταντῆ ο ἴδιος φυγὰς και ἐξόριστος και δεν θα αισθάνεται τον εαυτὸν του ἐν ἀσφαλείᾳ.
- Παρ. 28,17^α παῖδευε υἱὸν και ἀγαπήσει σε, καὶ δώσει κόσμον τῆ σῆ ψυχῆ· οὐ μὴ ὑπακούσει ἔθνει παρανόμῳ.
- Παρ. 28,17^α Παιδαγώγησε και μόρφωσε τον υἱὸν σου μέ στοργῆν και με αυστηρότητα και θα σε ἀγαπήσῃ. Θα εἶναι στόλισμα και δόξα εις σέ. Δεν θα υπακούσῃ και δεν θα παρασυρθῆ εις συμβουλὰς παρανόμων ἀνθρώπων και λαῶν.
- Παρ. 28,18 ὁ πορευόμενος δικαίως βεβοήθηται, ὁ δὲ σκολιαῖς ὁδοῖς πορευόμενος ἐμπλακῆσεται.
- Παρ. 28,18 Εκείνος, που πορεύεται με δικαιοσύνην και τιμιότητα, θα ἔχη ἀσφαλῆ και βεβαίαν την βοήθειαν ἀπὸ τον Θεόν. Ἐνῶ εκείνος, που βαδίζει σκολιούς και διεστραμμένους δρόμους, θα περιπέση εις παγίδας, θα ἐμπλακῆ εις δίκτυα συμφορῶν.
- Παρ. 28,19 ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν πλησθήσεται ἄρτων, ὁ δὲ διώκων σχολὴν πλησθήσεται πενίας.
- Παρ. 28,19 Εκείνος, που ἐργάζεται με ἐπιμέλειαν τους ἀγρούς του, θα χορτάσῃ ἀπὸ ψωμί και ἀπὸ ἀλλὰ ἀγαθὰ. Εκείνος ὁμως, που ἐπιδιώκει πονηρίαν και νωθρότητα, θα γεμίσῃ ἀπὸ πτωχείαν και στέρησιν.
- Παρ. 28,20 ἀνὴρ ἀξιόπιστος πολλὰ εὐλογηθήσεται, ὁ δὲ κακὸς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται.
- Παρ. 28,20 Ἀνθρωπος ἐντιμος και ἀξιόπιστος θα ἔχη πολλὰς εὐλογίας ἐκ μέρους του Θεοῦ, ἐπαίνους δε ἐκ μέρους των ἀνθρώπων. Ἐνῶ ο κακὸς δεν θα μείνῃ ἀτιμώρητος.
- Παρ. 28,21 ὃς οὐκ αἰσχύνεται πρόσωπα δικαίων, οὐκ ἀγαθὸς· ὁ τοιοῦτος ψωμοῦ ἄρτου ἀποδώσεται ἄνδρα.
- Παρ. 28,21 Ο δικαστῆς, που δεν σέβεται και δεν ἐκτιμᾷ τους δικαίους και το δίκαιόν των, ἀλλὰ μεροληπεῖ ἐναντίον των εις την ἀπόδοσιν δικαιοσύνης, εἶναι ἀέντιμος και ἀνάξιος δικαστῆς. Αὐτὸς, διεφθαρμένος ψυχικῶς, εἶναι ἰκανὸς για ἐνά κομμάτι ψωμί να καταδικάσῃ ἀθῶν.
- Παρ. 28,22 σπεύδει πλουτεῖν ἀνὴρ βάσκανος, καὶ οὐκ οἶδεν ὅτι ἐλεήμων κρατήσῃ αὐτοῦ.
- Παρ. 28,22 Σπεύδει ο ἄπληστος και φθονερὸς ἄνθρωπος να ἀποκτήσῃ πλοῦτη, δεν γνωρίζει ὁμως ὅτι ο ἐλεήμων θα κυριαρχῆ ἐπάνω εις αὐτὸν και θα πάρῃ ὑπὸ την ἐξουσίαν του τα πλοῦτη του.
- Παρ. 28,23 ὁ ἐλέγχων ἀνθρώπου ὁδοὺς χάριτας ἔξει μᾶλλον τοῦ γλωσσοχαριτοῦντος.
- Παρ. 28,23 Περισσότερον ἀξιὸς ευγνωμοσύνης και ευχαριστιῶν εἶναι ο ἄνθρωπος, ο οποίος έχει το θάρρος να ἐλέγῃ προς διόρθωσιν, ἀπὸ εκείνον ο οποίος έχει γλώσσαν με χαριτωμένα ἀστεία και ευχάριστα, ἀνωφελῆ ὁμως, λόγια.
- Παρ. 28,24 ὃς ἀποβάλλεται πατέρα ἢ μητέρα, καὶ δοκεῖ μὴ ἀμαρτάνειν, οὔτος κοινωνὸς ἐστὶν ἀνδρὸς ἀσεβοῦς.
- Παρ. 28,24 Εκείνος, που διώχνει ἀπὸ το σπῆτι του τον πατέρα του η την μητέρα του και έχει την ιδέαν ὅτι δεν ἀμαρτάνει, εἶναι

εις την πραγματικότητα όμοιος με τον άνθρωπον εκείνον, που φέρεται με ασέβειαν και αχαριστίαν απέναντι του Θεού.

- Παρ. 28,25 ἄπιστος ἀνὴρ κρίνει εἰκῆ, ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ Κύριον ἐν ἐπιμελείᾳ ἔσται.
Παρ. 28,25 Ο ἄπιστος προς τον Θεόν άνθρωπος κρίνει με επιπολαιότητα, εικη και ως ἔτυχεν. Ἐνῶ εκείνος, ο οποίος πιστεύει στον Θεόν, κρίνει με πολλήν προσοχήν και επιμέλειαν.
- Παρ. 28,26 ὃς πέποιθε θρασεῖα καρδίᾳ, ὁ τοιοῦτος ἄφρων· ὃς δὲ πορεύεται σοφίᾳ σωθήσεται.
Παρ. 28,26 Εκείνος, που ἔχει πεποιθήσιν και στηρίζεται εις θρασειαν και σκληράν καρδίαν, εἶναι ασύνετος. Εκείνος ὁμως που προχωρεῖ στον δρόμον της ζωῆς του με σύνεσιν θα σωθῆ.
- Παρ. 28,27 ὃς δίδωσι πτωχοῖς, οὐκ ἐνδεηθήσεται, ὃς δὲ ἀποστρέφει τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ, ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἔσται.
Παρ. 28,27 Οποιος δίδει στους φτωχοῦς, δεν θα στερηθῆ και δεν θα φτωχύνῃ. Ἐξ αντιθέτου εκείνος, ο οποίος με ασπλαγχίαν γυρίζει το μάτι του μακριά από τον πτωχόν, θα περιέλθῃ εις μεγάλην ἀνέχειαν και πτωχεῖαν.
- Παρ. 28,28 ἐν τόποις ἀσεβῶν στένουσι δίκαιοι, ἐν δὲ τῇ ἐκείνων ἀπωλείᾳ πληθυνθήσονται δίκαιοι.
Παρ. 28,28 Εἰς χώρας, ὅπου κυριαρχοῦν οἱ ἀσεβεῖς, υποφέρουν και στενάζουν οἱ δίκαιοι. Οταν ὁμως εξαφανισθοῦν οἱ ἀσεβεῖς, τότε θα πληθυνθοῦν και θα ευτυχήσουν οἱ δίκαιοι.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 29

- Παρ. 29,1 Κρείσσων ἀνὴρ ἐλέγχων ἀνδρὸς σκληροτραχήλου, ἐξαπίνης γὰρ φλεγομένου αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἴασις.
Παρ. 29,1 Καλύτερος και προτιμότερος εἶναι ὁ ἄνθρωπος, που δέχεται ἐλέγχους, παρά ὁ σκληροτράχηλος και ασύνετος εις ἐλέγχους. Διότι, ὅταν εις αὐτόν, ὡσάν φωτιά ἐξ οὐρανοῦ, πέσῃ ἡ ὀργὴ του Θεοῦ, δεν ὑπάρχει πλέον καμμία θεραπεία.
- Παρ. 29,2 ἐγκωμιαζομένων δικαίων εὐφρανθήσονται λαοί, ἀρχόντων δὲ ἀσεβῶν στένουσιν ἄνδρες.
Παρ. 29,2 Οταν ελαινοῦνται οἱ δίκαιοι ἄρχοντες, ευφραίνονται οἱ λαοὶ τῶν. Οταν ὁμως οἱ ἄρχοντες εἶναι ἀσεβεῖς, στενάζουν και υποφέρουν οἱ λαοί.
- Παρ. 29,3 ἀνδρὸς φιλοῦντος σοφίαν εὐφραίνεται πατὴρ αὐτοῦ, ὃς δὲ ποιμαίνει πόρνας, ἀπολεῖ πλοῦτον.
Παρ. 29,3 Ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος ἀγαπᾷ την σοφίαν και την ἀρετήν, ευφραίνει τον πατέρα του. Εκείνος δε ὁ ὁποῖος συναγελάζεται με ἀμαρτωλὰς γυναῖκας, χάνει τον πατρικόν πλοῦτον.
- Παρ. 29,4 βασιλεὺς δίκαιος ἀνίστησι χώραν, ἀνὴρ δὲ παράνομος κατασκάπτει.
Παρ. 29,4 Ὁ δίκαιος βασιλεὺς ἀνορθώνει και ἀναδεικνύει την χώραν του, ἐνῶ ἐξ ἀντιθέτου ὁ καταφρονητὴς του θεοῦ νόμου ἄνθρωπος, την ἀνασκάπτει ἐκ θεμελίων.
- Παρ. 29,5 ὃς παρασκευάζεται ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ἑαυτοῦ φίλου δίκτυον, περιβάλλει αὐτὸ τοῖς ἑαυτοῦ ποσίν.
Παρ. 29,5 Εκείνος ὁ ὁποῖος προπαρασκευάζεται να ριπῆ το δίκτυόν του ἐναντίον του φίλου του, εις την πραγματικότητα περιπλέκει τα ἰδικὰ του πόδια και συλλαμβάνεται στο δίκτυον της πανουργίας του.
- Παρ. 29,6 ἀμαρτάνοντι ἀνδρὶ μεγάλη παγίς, δίκαιος δὲ ἐν χαρῇ καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἔσται.
Παρ. 29,6 Μεγάλα παγίδες και συμφοραὶ συναντοῦν τον ἀμαρτωλόν ἄνθρωπον. Ἐνῶ ὁ δίκαιος θα εὐρίσκεται πάντοτε εις χαράν και εὐφροσύνην.
- Παρ. 29,7 ἐπίσταται δίκαιος κρίνειν πενιχροῖς, ὁ δὲ ἀσεβὴς οὐ νοεῖ γνῶσιν, καὶ πτωχῶ οὐχ ὑπάρχει νοῦς ἐπιγνώμων.
Παρ. 29,7 Ὁ δίκαιος δικαστὴς γνωρίζει να κρίνῃ και να ἀποδίδῃ το δίκαιον και στους φτωχοῦς και ἀδυνάτους. Ἐξ ἀντιθέτου, ὁ ἀσεβὴς δικαστὴς δεν ἔχει σαφὴ και ὀρθὴν γνώσιν. Δεν ἔχει δε την διάθεσιν να γνωρίσῃ καλά τον πτωχόν και το δίκαιόν του.
- Παρ. 29,8 ἄνδρες ἄνομοι ἐξέκαυσαν πόλιν, σοφοὶ δὲ ἀπέστρεψαν ὀργὴν.
Παρ. 29,8 Ἀσεβεῖς και παράνομοι ἄνθρωποι με τα ἐγκλήματά τῶν και τας διαβολὰς τῶν ἤναψαν πυρκαϊάν εις την πόλιν. Ἐνῶ οἱ σοφοὶ και ἐνάρετοι με την σύνεσίν τῶν ἀπεμάκρυναν την ὀργὴν ἀπὸ αὐτήν.
- Παρ. 29,9 ἀνὴρ σοφὸς κρινεῖ ἔθνη, ἀνὴρ δὲ φαῦλος ὀργιζόμενος καταγελάται καὶ οὐ καταπήσσει.
Παρ. 29,9 Ὁ συνετὸς και ἐνάρετος ἄνθρωπος εἶναι εις θέσιν να κρίνῃ και θα κρίνῃ ἔθνη. Ὁ φαῦλος ὁμως και ὀργίλος περιπίπτει εις πλῆθος σφαλμάτων, δια τα ὁποῖα ἐμπαίζεται. Και ὁμως δεν πτοεῖται ἀπὸ τας ἐναντίον του κρίσεις.
- Παρ. 29,10 ἄνδρες αἱμάτων μέτοχοι μισοῦσιν ὄσιον, οἱ δὲ εὐθεῖς ἐκζητήσουσι ψυχὴν αὐτοῦ.
Παρ. 29,10 Ἐγκληματῖαι και φονεῖς μισοῦν και ἀποστρέφονται τον ἀφωσιωμένον στον Θεόν. Ἐνῶ οἱ εὐκρινεῖς και οἱ ἀκέραιοι ενδιαφέρονται και υπερασπίζονται την ζωὴν ἐκείνου.
- Παρ. 29,11 ὄλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἐκφέρει ἄφρων, σοφὸς δὲ ταμιεύεται κατὰ μέρος.
Παρ. 29,11 Ὁ ασύνετος ἀφήνει ἀσυγκράτητον τον θυμόν του. Ὁ σοφὸς ὁμως τον δεσμεύει και τον συγκρατεῖ εις τα βάθη της ψυχῆς του.
- Παρ. 29,12 βασιλέως ὑπακούοντος λόγον ἄδικον, πάντες οἱ ὑπ' αὐτὸν παράνομοι.
Παρ. 29,12 Οταν ενας βασιλεὺς ἀκούῃ και υιοθετῆ ἀδίκους κατηγορίας και ἐκτρέπεται εις παρανομίας, τότε και ὅλοι οἱ

- υπήκοοί του, μιμούμενοι αυτόν, θα γίνουν παράνομοι.
- Παρ. 29,13 δανειστοῦ καὶ χρεωφειλέτου ἀλλήλοισι συνελθόντων, ἐπίσκοπὴν ἀμφοτέρων ποιεῖται ὁ Κύριος,
Παρ. 29,13 Ὄταν ὁ δανειστής καὶ χρεωφειλέτης συναντηθοῦν μεταξύ των, δια να τακτοποιήσουν τα ζητήματά των, βλέπει καὶ τους δύο καὶ τους παρακολουθεῖ ὁ Κύριος.
- Παρ. 29,14 βασιλέως ἐν ἀλήθειᾳ κρίνοντος πτωχοῦς, ὁ θρόνος αὐτοῦ εἰς μαρτύριον κατασταθήσεται.
Παρ. 29,14 Ὄταν ἓνας βασιλεὺς κρίνῃ με ἀλήθειαν καὶ δικαιοσύνην καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τους πτωχοῦς, ὁ θρόνος του θα γίνῃ ἐνδοξος καὶ περιβλεπτός.
- Παρ. 29,15 πληγαὶ καὶ ἔλεγχος διδῶσσι σοφίαν, παῖς δὲ πλανώμενος αἰσχύνην γονεῖς αὐτοῦ.
Παρ. 29,15 Αἱ σωματικαὶ παιδαγωγικαὶ τιμωρίαι καὶ οἱ μορφωτικοὶ ἔλεγχος διδουν σοφίαν καὶ ἀρετὴν στο παιδί. Υἱός δέ, που εγκαταλείπει τὸ πατρικὸ σπίτι καὶ περιπλανᾶται ἔδω καὶ ἐκεῖ, κατασχύνει καὶ κατεντροπάζει τους γονεῖς του.
- Παρ. 29,16 πολλῶν ὄντων ἀσεβῶν πολλὰ γίνονται ἀμαρτίαι, οἱ δὲ δίκαιοι ἐκείνων πιπτόντων κατάφοβοι γίνονται.
Παρ. 29,16 Ὄταν πληθύνονται οἱ ἀσεβεῖς, πληθύνονται αἱ ἀμαρτίαι καὶ τὰ ἐγκλήματα. Ὄταν ὅμως τιμωροῦνται οἱ ἀσεβεῖς, τότε καὶ αὐτοὶ οἱ δίκαιοι στερεώνονται περισσότερο εἰς τὴν εὐλάβειαν καὶ τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ.
- Παρ. 29,17 παιδεύει υἱὸν σου, καὶ ἀναπαύσει σε, καὶ δώσει κόσμον τῆ ψυχῆ σου.
Παρ. 29,17 Παιδαγόγησε καὶ μόρφωσε καλὰ τὸ παιδί σου καὶ αὐτὸ θα δώσῃ ἀνάπαυσιν καὶ στολισμὸν εἰς τὴν ζωὴν σου.
- Παρ. 29,18 οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἐξηγητῆς ἔθνη παρανόμω, ὁ δὲ φυλάσσω τὸν νόμον μακαριστός.
Παρ. 29,18 Μέσα εἰς ἓνα παράνομον λαὸν δεν θα ὑπάρξῃ ἐξηγητῆς των θεῶν λόγων, διότι θα εἶναι ἀνεπιθύμητος. Εκείνος ὅμως, ὁ ὁποῖος τηρεῖ τὸν θεῖον νόμον, εἶναι ἀξιωμακάριστος.
- Παρ. 29,19 λόγοις οὐ παιδευθήσεται οἰκέτης σκληρός· ἐὰν γὰρ καὶ νοήσῃ, ἀλλ' οὐχ ὑπακούσεται.
Παρ. 29,19 Ὁ σκληρὸς καὶ ἀνυπότακτος δούλος δεν παιδαγωγεῖται καὶ δεν συμμορφώνεται με σύμβουλάς. Καὶ εἰάν ἀκόμη ἐννοήσῃ τὸ ὀρθόν, δεν θα ἔχη τὴν διάθεσιν να ὑπακούσῃ εἰς αὐτό.
- Παρ. 29,20 ἐὰν ἴδῃς ἄνδρα ταχύν ἐν λόγοις, γίνωσκε ὅτι ἐλπίδα ἔχει μᾶλλον ὁ ἄφρων αὐτοῦ.
Παρ. 29,20 Εἰάν ἴδῃς ἄνδρα ταχύν καὶ ἀπερίσκεπτον στους λόγους του, μάθε ὅτι ἔχει μεγαλυτέρας ἐλπίδας ἐπιτυχίας ἀπὸ αὐτὸν ἓνας ἀσύνετος καὶ ἀμυαλος.
- Παρ. 29,21 ὃς κατασπαταλᾷ ἐκ παιδός, οἰκέτης ἔσται, ἔσχατον δὲ ὀδυνηθήσεται ἐφ' ἑαυτῷ.
Παρ. 29,21 Εκείνος, που ἀπὸ τὰ παιδικὰ του χρόνια κατασπαταλᾷ τὰ χρήματα, θα καταντήσῃ σύντομα πτωχὸς καὶ θα γίνῃ δούλος. Καὶ στο τέλος θα δοκιμάσῃ πολλὰς συμφορὰς καὶ οδύνας.
- Παρ. 29,22 ἀνὴρ θυμῶδης ὀρύσσει νεῖκος, ἀνὴρ δὲ ὀργίλος ἐξώρυξεν ἀμαρτίαν.
Παρ. 29,22 Ὁ θυμῶδης ἄνθρωπος βγάζει καὶ σκορπᾷ ὀλόγυρά του φιλονεικίας καὶ ἐριδας. Ὁ δε ὀργίλος βγάζει ἀπὸ μέσα του, σαν ἀπὸ μεταλλεῖον κακῶν, ἀμαρτίας.
- Παρ. 29,23 ὕβρις ἄνδρα ταπεινοῖ, τοὺς δὲ ταπεινόφρονας ἐρείδει δόξα Κύριος.
Παρ. 29,23 Ἡ υψηλοφροσύνη καὶ ἀλαζονεῖα ἐξευτελιζοῦν τὸν ἄνθρωπον. Τους ταπεινόφρονας ὅμως θα στηρίξῃ ὁ Κύριος εἰς ἀναφαίρετον δόξαν.
- Παρ. 29,24 ὃς μερίζεται κλέπτη, μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν· ἐὰν δὲ ὄρκου προτεθέντος ἀκούσαντες μὴ ἀναγγείλωσι,
Παρ. 29,24 Εκείνος, που μοιράζεται με τὸν κλέπτην κλοπιμαῖα, εἰς τὴν πραγματικότητα μισεῖ καὶ βλάπτει τὴν ψυχὴν του. Εἰάν δε κάτι τέτοιοι ἄνθρωποι υποβληθοῦν εἰς ὄρκον, δεν θα ἀναγγείλουν τὴν ἀλήθειαν,
- Παρ. 29,25 φοβηθέντες καὶ αἰσχυθέντες ἄνθρώπους ὑπεσκελίσθησαν· ὁ δὲ πεποιθὼς ἐπὶ Κυρίῳ εὐφρανθήσεται.
Παρ. 29,25 διότι φοβούνται καὶ ἐντρέπονται τους ἀνθρώπους. Ἐτσι δε θα πεδικλωθοῦν, θα πέσουν καὶ θα ἐξευτελισθοῦν. Εκείνος ὅμως, που ἔχει πίστιν καὶ πεποιθήσιν στον Θεόν, θα εὐφρανθῇ. Ἡ ἀσέβεια ὁδηγεῖ τὸν ἄνθρωπον εἰς πτώσεις καὶ σφάλματα. Ἐνῶ εκείνος, που πιστεύει στον παντοδύναμον Θεόν, θα σωθῇ.
- Παρ. 29,26 πολλοὶ θεραπεύουσι πρόσωπα ἡγουμένων, παρὰ δὲ Κυρίου γίνεται τὸ δίκαιον ἀνδρὶ.
Παρ. 29,26 Πολλοὶ κολακεύουν καὶ παρακαλοῦν τους ἐκάστοτε ἰσχυροῦς, δια να ἐπιτύχουν εἰς κάποιον ἔργον των. Τὸ δίκαιον ὅμως καὶ ἡ πραγματικὴ ἐπιτυχία ἀποδίδεται στον ἄνθρωπον ἐκ μέρους τοῦ Κυρίου.
- Παρ. 29,27 βδέλυγμα δίκαιοις ἀνὴρ ἄδικος, βδέλυγμα δὲ ἀνόμω κατευθύνουσα ὁδός.
Παρ. 29,27 Μισητὸς καὶ ἀποκρουστικὸς εἶναι στους δικαίους κάθε ἄδικος· ὅπως ἐπίσης μισητὴ καὶ ἀποκρουστικὴ εἶναι στον παράνομον ἡ εὐθεῖα ὁδός.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 30

Σημείωση

Στὴν κανονικὴ διάταξη τοῦ κειμένου τῶν Ὁ' τὸ κεφάλαιο Λ παρεμβάλλεται στὸ κεφάλαιο ΚΔ (οἱ στίχοι 1-14 μετὰ τὸν στίχο 22ε τοῦ ΚΔ, καὶ οἱ ὑπόλοιποι στίχοι ἀμέσως μετὰ τὸ τέλος τοῦ ΚΔ).

- Παρ. 30,1 Τους έμούς λόγους, υιέ, φοβήθητι, και δεξάμενος αυτούς μετανόει· τάδε λέγει ο άνήρ τοίς πιστεύουσι Θεώ, και παύομαι·
- Παρ. 30,1 Παιδι μου, να ευλαβηθής τα λόγια μου διά σφάλματα, τα οποία ενδεχομένως διέπραξες. Αυτά τα λέγω εγώ ο διδάσκαλος εις εκείνους, οι οποίοι πιστεύουν εις τον Θεόν και αφού τά ειπώ, θα παύσω να ομιλώ.
- Παρ. 30,2 άφρονέστατος γάρ είμι άπάντων ανθρώπων, και φρόνησις ανθρώπων ούκ έστιν έν έμοι·
- Παρ. 30,2 Εγώ το αντιλαμβάνομαι και το φρονώ, ότι από απόψεως ανθρωπίνης γνώσεως είμαι ο περισσότερο αμόρφωτος μεταξύ όλων των ανθρώπων. Καμμία γνώσις ανθρωπίνη δεν υπήρχεν εις εμέ.
- Παρ. 30,3 Θεός δεδίδαχέ με σοφίαν, και γνώσιν άγιών έγνωκα.
- Παρ. 30,3 Αλλά ο Θεός με εδίδαξε την αληθινήν σοφίαν. Και ετσι εγώ εγνώρισα και κατενόησα την γνώσιν και σοφίαν των αγίων.
- Παρ. 30,4 τίς άνέβη εις τον ουρανόν και κατέβη; τίς συνήγαγεν άνέμους έν κόλπω; τίς συνέστρεψεν ύδωρ έν ίματίω; τίς έκράτησε πάντων τών άκρων τής γής; τί όνομα αύτώ, ή τί όνομα τοίς τέκνοις αύτοϋ;
- Παρ. 30,4 Ποιός άνέβηκεν στον ουρανόν; Και ποιός κατέβηκεν από εκεί εις την γην; Μονον ο Θεός ο πανταχού παρών. Ποιός ημπορει να συμμαζεψη τους άνεμους εις την κόλπον του; Ποιός έχει την δύναμιν να συμμαζεψη και να τυλιξη το νερό μέσα εις ιμάτιον; Ποιός εκυριάρχησε και κυριαρχει στον ουρανόν και την γην από το ένα άκρον έως στο άλλο; Ποιό είναι το όνομά του, με το οποίον να τον καλέσω; Η πως ονομάζονται τα τέκνα του, τα δημιουργήματά του; Αυτός και μόνος τα γνωρίζει.
- Παρ. 30,5 πάντες γάρ λόγοι Θεοϋ πεπυρωμένοι, υπερασπίζει δε αύτός τών εύλαβουμένων αύτόν.
- Παρ. 30,5 Διότι όλοι οι λόγοι του Θεοϋ είναι ολοκάθαροι σαν το χρυσάφι, που βγαίνει από το καμίμι της φωτιάς. Ο Κυριος υπερασπίζει και προστατευει πάντοτε εκείνους, οι οποίοι τον ευλαβούνται.
- Παρ. 30,6 μή προσθής τοίς λόγοις αύτοϋ, ίνα μή έλέγη σε και ψευδής γένη.
- Παρ. 30,6 Πρόσεξε να μη προσθέσης τίποτε εις τας εντολάς του Κυρίου, δια να μη σε ελέγη και σε αποδειξη ότι είσαι ψευδολόγος.
- Παρ. 30,7 δύο αίτοϋμαι παρά σοϋ, μή άφέλης μου χάριν πρό τοϋ άποθανείν με·
- Παρ. 30,7 Κυριε, δύο πράγματα έχω να ζητήσω από σε. Πρώτον να μη αφαιρέσης από εμέ την χάριν σου, πριν αποθάνω, αλλά να την αφήσης παντοτεινά μαζί μου.
- Παρ. 30,8 μάταιον λόγον και ψευδή μακράν μου ποιήσον, πλούτον δε και πενίαν μή μοι δῶς, σύνταξόν δε μοι τά δέοντα και τά αύτάρκη,
- Παρ. 30,8 Δεύτερον να απομακρύνης από εμέ ματαιολογίας, απάτας και ψευδολογίας. Δεν θέλω δε να μου δώσης ούτε πολύν πλούτον, ούτε πτωχείαν. Δος μου τα απαραίτητα, όσα είναι αρκετά και όσα μου χρειάζονται δια την συντήρησιν μου.
- Παρ. 30,9 ίνα μή πλησθεις ψευδής γένωμαι και είπω· τίς με όρᾶ; ή πενηθείς κλέψω και όμόσω τὸ όνομα τοϋ Θεοϋ.
- Παρ. 30,9 Δεν θέλω να έχω πολύν πλούτον, διότι φοβούμαι, μήπως μέσα εις τα άφθονα αυτά αγαθά αποδειχθώ ψευδής απέναντι των ανθρώπων και είπω· ποιός με βλέπει; Δεν θέλω πάλιν πτωχείαν, διότι φοβούμαι, μήπως επάνω εις την στέρησιν και την πείναν κλέψω και ορκισθώ ψευδώς στο όνομα του Κυρίου.
- Παρ. 30,10 μή παραδῶς οικέτην εις χείρας δεσπότου, μήποτε καταράσηται σε και άφανισθής.
- Παρ. 30,10 Μη παραδώσης δούλον, που ζητει την προστασίαν σου, εις τα χέρια του κυρίου του, δια να μη σε καταρασθή ο ταλαίπωρος αυτός δούλος και καταστραφής.
- Παρ. 30,11 έκγονον κακόν πατέρα καταρᾶται, τήν δε μητέρα ούκ εύλογεί.
- Παρ. 30,11 Κακόν και κακοαναθρεμμένον παιδι καταράται τον πατέρα του, δεν επαινεί δε και δεν τιμά την μητέρα του.
- Παρ. 30,12 έκγονον κακόν δίκαιον έαυτόν κρίνει. τήν δ' έξοδον αύτοϋ ούκ άπένιψεν.
- Παρ. 30,12 Κακόν και κακοαναθρεμμένον παιδι θεωρει τον εαυτόν του δίκαιον και καθαρόν, ενώ δεν έχει πλύνει ούτε τον αφεδρώνα του.
- Παρ. 30,13 έκγονον κακόν ύψηλους όφθαλμούς έχει, τοίς δε βλεφάροις αύτοϋ έπαίρεται.
- Παρ. 30,13 Κακόν και κακοαναθρεμμένον παιδι έχει αλαζονικά τα μάτια του, σηκώνει υψηλά τα βλέφαρά του και υπερηφανεύεται.
- Παρ. 30,14 έκγονον κακόν μαχαίρας τούς όδόντας έχει και τās μύλας τομίδας, ώστε αναλίσκειν και κατεσθίειν τούς ταπεινούς από τής γής και τούς πένητας αύτῶν έξ ανθρώπων.
- Παρ. 30,14 Κακόν και κακοαναθρεμμένον παιδι έχει τα δόντια του σαν μαχαίρια και τας οδοντοστοιχίας του στόματός του σαν κοπίδια, ώστε ασυνειδήτως να καταναλίσκη και να κατατρώγη από τους ανθρώπους της γης τους αδυνάτους, τους ασήμους και τους πτωχούς.
- Παρ. 30,15 Τῆ βδέλλη τρείς θυγατέρες ήσαν αγαπήσει αγαπώμεναι, και αί τρείς αύται ούκ ένεπιμπλασαν αύτήν, και ή τετάρτη ούκ ήρκέσθη είπειν· ικανόν.
- Παρ. 30,15 (Μασορ. Λ' 15). Η βδέλλα είχε τρεις πολυαγαπημένους θυγατέρας. Αλλά και αι τρεις δεν ημπορούσαν να την χορτάσουν και η τετάρτη επίσης θυγάτηρ της δεν κατώρθωσε να κάμη την μητέρα της να πιη. Είναι αρκετόν,

φθάνει.

- Παρ. 30,16 ἄδης καὶ ἔρωσ γυναικὸς καὶ γῆ οὐκ ἐμπιπλαμένη ὕδατος καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ οὐ μὴ εἴπωσιν· ἀρκεῖ·
Παρ. 30,16 Ἐτσι ἀχόρταστος εἶναι ὁ ἄδης, ὁ ἔρωσ τῆς γυναικὸς καὶ ἡ ξηρὰ γῆ, ἡ ὁποία δεν χορταίνει ἀπὸ τὸ νερὸ τῆς βροχῆς. Ὅπως ἐπίσης ἡ θάλασσα καὶ ἡ φωτιά ποτέ δεν θα πουν· Φθάνει, ἡ μεν δια τὸ νερὸ, ἡ δε δια τὴν καύσιμον ὕλην.
- Παρ. 30,17 ὀφθαλμὸν καταγελῶντα πατρὸς καὶ ἀτιμάζοντα γῆρας μητρὸς, ἐκκόψαισαν αὐτὸν κόρακες ἐκ τῶν φαράγγων καὶ καταφάγοισαν αὐτὸν νεοσσοὶ ἀετῶν.
Παρ. 30,17 Τα μάτια τῶν υἱῶν ἐκείνων, που περιγελοῦν τὸν πατέρα καὶ κατεξευτελιζοῦν τὰ γηρατεία τῆς μητρὸς τῶν, οἱ κόρακες ἀπὸ τὰ φαράγγια θα τὰ βγάλουν, θα τὰ καταφάγουν τὰ νέα πουλιά τῶν αετῶν.
- Παρ. 30,18 τρία δὲ ἐστὶ ἀδύνατά μοι νοῆσαι, καὶ τὸ τέταρτον οὐκ ἐπιγινώσκω·
Παρ. 30,18 Τρία πράγματα μου εἶναι ἀδύνατον νὰ τὰ ἐνοήσω. Τὸ δε τέταρτον ἀκόμη περισσότερο μου μένει ἀκατάληπτον.
Παρ. 30,19 ἴχνη ἀετοῦ πετομένου καὶ ὁδοῦς ὄφρα ἐπὶ πέτρας καὶ τρίβους νηὸς ποντοποροῦσης καὶ ὁδοῦς ἀνδρὸς ἐν νεότητι.
Παρ. 30,19 Πρῶτον τὰ ἴχνη τοῦ αετοῦ, που πετᾶ στον αέρα, τὸν δρόμον τοῦ φιδιού που σέρνεται εἰς τὶς πέτρες, τοὺς δρόμους τοῦ πλοίου που πλέει εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ τὸ περισσότερο ἀκατάληπτον τὰς ἐκτροπὰς τοῦ νέου ἀνθρώπου.
- Παρ. 30,20 τοιαύτη ὁδὸς γυναικὸς μοιχαλίδος, ἥ, ὅταν πράξῃ, ἀπονισμένη, οὐδὲν φησι πεπραχέναι ἄτοπον.
Παρ. 30,20 Τέτοιος εἶναι ὁ δρόμος καὶ ὁ τρόπος τῆς μοιχαλίδος γυναικὸς, ἡ ὁποία, ὅταν διαπράξῃ τὸ ἀμάρτημα, νίπεται καὶ διαλαλεῖ, ὅτι τίποτε τὸ ἀτοπον δεν ἔχει διαπράξει.
- Παρ. 30,21 διὰ τριῶν σείεται ἡ γῆ, τὸ δὲ τέταρτον οὐ δύναται φέρειν·
Παρ. 30,21 Τρία γεγονότα εἶναι που συγκλονίζουν τὴν γῆν, τὸ τέταρτον ὁμως δεν εἶναι δυνατόν νὰ τὸ υποφέρῃ κανεὶς.
Παρ. 30,22 ἐὰν οἰκέτης βασιλεύσῃ καὶ ἄφρων πλησθῇ σιτίων
Παρ. 30,22 Πρῶτον· ἐὰν ἓνας κακὸς δούλος ἀνέλθῃ στον βασιλικὸν θρόνον. Δεύτερον· ἐὰν ἓνας ἀσύνετος ἀνθρώπος χορτάσῃ ἀπὸ υλικά ἀγαθὰ.
- Παρ. 30,23 καὶ οἰκέτις ἐὰν ἐκβάλλῃ τὴν ἑαυτῆς κυρίαν καὶ μισητὴ γυνὴ ἐὰν τύχῃ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ.
Παρ. 30,23 Τρίτον· ἐὰν μία δούλῃ διώξῃ τὴν κυρίαν τῆς ἀπὸ τὴν οἰκίαν τοῦ συζύγου. Καὶ τέταρτον ἐὰν μία γυναίκα ἀξιόμιστος δια τὴν διαγωγὴν καὶ τὸν χαρακτήρα τῆς, πᾶρη σύζυγον ἐναρετον.
- Παρ. 30,24 τέσσαρα δὲ ἐλάχιστα ἐπὶ τῆς γῆς, ταῦτα δὲ ἐστὶ σοφώτερα τῶν σοφῶν·
Παρ. 30,24 Τέσσαρα εἶναι τὰ πιο μικρά ἀπὸ ἀπόψεως σώματος ἐπάνω εἰς τὴν γῆν. Αὐτὰ ὁμως εἶναι σοφώτερα καὶ ἀπὸ τοὺς σοφοὺς.
- Παρ. 30,25 οἱ μύρμηκες, οἳ μὴ ἔστιν ἰσχὺς καὶ ἐτοιμάζονται θέρους τὴν τροφήν·
Παρ. 30,25 Πρῶτον οἱ μύρμηκες, στοὺς ὁποίους δεν ὑπάρχει ἀξιόλογος σωματικὴ δύναμις, καὶ ὁμως αὐτοὶ σοφώτατα ἐτοιμάζουν κατὰ τὸ διάστημα τοῦ θέρους τὴν τροφήν τῶν
- δι' ὅλον τὸ ἔτος.
- Παρ. 30,26 καὶ οἱ χοιρογρύλλιοι, ἔθνος οὐκ ἰσχυρόν, οἱ ἐποίησαντο ἐν πέτραις τοὺς ἑαυτῶν οἴκους·
Παρ. 30,26 Δεύτερον· οἱ ἀκανθόχοιροι, οἱ ὁποῖοι δεν ἀποτελοῦν ομάδας ἰσχυράς, με ὅπλα ἀμύνης καὶ ἐπιθέσεως, καὶ οἱ ὁποῖοι ἐν τούτοις, ἔχουν κατὰ ἓνα τρόπον σοφὸν ἐκλέξει ὡς κατοικίαν τῶν τοὺς βράχους, ὅπου ζουν ἀσφαλῆς.
- Παρ. 30,27 ἀβασιλευτόν ἐστὶν ἡ ἀκρίς καὶ στρατεύει ἀφ' ἑνὸς κελεύσματος εὐτάκτως·
Παρ. 30,27 Τρίτον· αἱ ἀκρίδες αἱ ὁποῖα δεν εἶναι ὀργανωμένα εἰς βασιλεῖον, δεν ἔχουν βασιλέα. Καὶ ὁμως ἐκστρατεύουν με τάξιν εἰς τὰς ἐπιδρομὰς, που κάνουν, ὥστε νὰ νομίζῃ κανεὶς, ὅτι ἔχουν ἐπικεφαλῆς ἓνα, που τοὺς διατάσσει.
- Παρ. 30,28 καὶ καλαβώτης χερσὶν ἐρειδόμενος καὶ εὐάλωτος ὢν κατοικεῖ ἐν ὀχυρώμασι βασιλέως.
Παρ. 30,28 Τέταρτον· ἡ οἰκιακὴ σαύρα, τὸ μολυντήρι, που στηρίζεται μόνον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ εἶναι ἀόπλον καὶ ευκολότατα καταβάλλεται καὶ ἐν τούτοις κατοικεῖ εἰς τὰ ὀχυρωμένα ἀνάκτορα τοῦ βασιλέως.
- Παρ. 30,29 τρία δὲ ἐστὶν, ἃ εὐδόξως πορεύεται, καὶ τέταρτον, ὃ καλῶς διαβαίνει·
Παρ. 30,29 Τρία ζῶα ὑπάρχουν, τὰ ὁποῖα βαδίζουν με ἀσφάλειαν καὶ μεγαλοπρέπειαν καὶ τέταρτον, τὸ ὁποῖον ἐπίσης κατὰ ὀρειῶν τρόπον διαβαίνει.
- Παρ. 30,30 σκύμνος λέοντος ἰσχυρότερος κτηνῶν, ὃς οὐκ ἀποστρέφεται οὐδὲ καταπήσσει κτήνος,
Παρ. 30,30 Τὸ μικρὸ ληοντάρι, τὸ ὁποῖον εἶναι ἰσχυρότερον ἀπὸ ὅλα τὰ ζῶα καὶ δεν γυρίζει πίσω πρὸ οὐδενὸς ἄλλου ζώου οὔτε καὶ φοβεῖται κανένα ἄλλο ζῶον.
- Παρ. 30,31 καὶ ἀλέκτωρ ἐμπεριπατῶν θηλείαις εὐψυχος καὶ τράγος ἠγούμενος αἰπολίου καὶ βασιλεὺς δημηγορῶν ἐν ἔθνῃ.
Παρ. 30,31 Δεύτερον· ὁ πετεινός, ὅταν μάλιστα περιπατῇ γενναῖος καὶ μεγαλοπρεπῆς μετὰ τῶν ὀρνίθων. Τρίτον· ὁ τράγος ὅταν προπορεύεται τοῦ ποιμνίου. Τέταρτον καὶ ὀρειώτερον· ὁ βασιλεὺς ὅταν δημηγορῇ πρὸς τὸν λαόν.
- Παρ. 30,32 ἐὰν πρόη σεαυτὸν ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά σου μετὰ μάχης, ἀτιμασθήσῃ.
Παρ. 30,32 Ἐὰν ἀφεθῆς εἰς διασκέδασιν τρώγων καὶ πίνων καὶ ἀπλώσης ἀπειλητικὸν τὸ χεῖρι σου πρὸς συμπλοκὴν με κάποιον ἄλλον, θα ἐξευτελισθῆς.
- Παρ. 30,33 ἄμελγε γάλα, καὶ ἔσται βούτυρον· ἐὰν δὲ ἐκπιέξῃς μυκτῆρας, ἐξελεύσεται αἷμα· ἐὰν δὲ ἐξέλκῃς λόγους,

ἐξελεύσονται κρίσεις καὶ μάχαι.

Παρ. 30,33

Αρμῆξε καὶ κτύπησε το γάλα καὶ θα βγάλῃς βούτυρον. Ἐάν πῆσης πολὺ τον ρώθωνά σου, θα βγάλῃ αἷμα. Ἐτσι, εἰάν αφήνης να βγαίνουν ὀπὸ το στόμα σου λόγοι ἀπρεπεῖς καὶ προκλητικοί, θα προέλθουν ἀπὸ αὐτοὺς φιλονεικίαι, συμπλοκαὶ καὶ δικαστικαὶ περιπέτειαι.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ 31

Σημείωση: Στὴν κανονικὴ διατάξη τοῦ κειμένου τον Ὅ οἱ στίχοι 1-9 τοῦ κεφαλαίου ΛΑ παρεμβάλλονται ἀμεσῶς πριν το κεφάλαιο ΚΕ, καὶ οἱ ὑπολοίποι στίχοι ἀμεσῶς μετὰ τὸ τέλος τοῦ κεφαλαίου Λ.

Παρ. 31,1

Οἱ ἔμοι λόγοι εἰρήνται ὑπὸ Θεοῦ, βασιλέως χρηματισμός, ὃν ἐπαίδευσεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ.

Παρ. 31,

(Μασορ. ΛΑ' 1). Τα λόγια μου αὐτὰ ἔχουν λεχθῆ ἀπὸ τον Θεόν. Εἶναι ἀποκαλυπτικόν κήρυγμα ἐνὸς βασιλέως, τον ὁποῖον ἐπαιδαγώγησε κατὰ Θεόν ἡ μητέρα του.

Παρ. 31,2

τί, τέκνον, τηρήσεις; τί; ῥήσεις Θεοῦ. πρωτογενές, σοὶ λέγω, υἱέ· τί τέκνον ἐμῆς κοιλίας; τί τέκνον ἐμῶν εὐχῶν;

Παρ. 31,2

Τέκνον μου, τι πρέπει ὁπωσδήποτε να τηρήσης; Τι; Λογια Θεοῦ. Πρωτοτόκόν μου τέκνον, εἰς σε ἀπευθύνομαι καὶ λέγω αὐτὰ. Τι πρέπει να τηρήσης, παιδί των σπλάγχων μου; Τι πρέπει να προσέχης εἰς την ζωήν σου, παιδί των προσευχῶν μου καὶ των ταμάτων, που ἔχω κάμει προς τον Θεόν; Ἀκουσέ με.

Παρ. 31,3

μή δῶς γυναίξιν σὸν πλοῦτον, καὶ τὸν σὸν νοῦν καὶ βίον εἰς ὕστεροβουλίαν.

Παρ. 31,3

Μη παραδώσης καὶ μη ἐμπιστευθῆς τον πλοῦτον σου εἰς γυναίκα, διότι ὕστερα θα μεταμεληθῆς πικρά δια την κατασώτευσιν του νου καὶ της περιουσίας σου.

Παρ. 31,4

μετὰ βουλής πάντα ποιεῖ, μετὰ βουλής οἰνοπότει· οἱ δυνάσται θυμῶδεις εἰσίν, οἶνον δὲ μὴ πινέτωσαν,

Παρ. 31, 4

Κατόπιν πολλῆς ἐρεύνης καὶ περισκέψεως να προχωρήσῃς εἰς την πραγματοποιήσιν των ἔργων σου. Πινε οἶνον, ἀλλὰ μετὰ συνέσεως. Πολλοὶ ἄρχοντες εἶναι εὐερέθιστοι καὶ θυμῶδεις, δια τούτο ας μὴ πίνουν οἶνον,

Παρ. 31,5

ἵνα μὴ πίνοντες ἐπιλάθωνται τῆς σοφίας καὶ ὀρθὰ κρίναι οὐ μὴ δύνωνται τοὺς ἀσθενεῖς,

Παρ. 31,5

ἵνα μὴ πίνοντες καὶ εἰς μέθην ἐρχόμενοι χάσουν την σύνεσιν καὶ την ευθυκρισίαν καὶ δὲν εἶναι εἰς θέσιν να κρίνουν καὶ να δικάσουν ὀρθῶς καὶ να ἀποδώσουν το δίκαιον στους ἀδυνάτους ἀνθρώπους.

Παρ. 31,6

δίδοτε μέθην τοῖς ἐν λύπαις καὶ οἶνον πίνειν τοῖς ἐν ὀδύνας,

Παρ. 31,6

Δώστε ὁμως ὀλίγον οἶνον εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται ὑπὸ το κράτος πολλῶν θλίψεων καὶ ας πίνουν ὀλίγον οἶνον, ὅσοι κατέχονται ἀπὸ πόνους καὶ ὀδύνας,

Παρ. 31,7

ἵνα ἐπιλάθωνται τῆς πενίας καὶ τῶν πόνων μὴ μνησθῶσιν ἔτι.

Παρ. 31,7

δια να λησμονήσουν την πτωχείαν των καὶ να μὴ ἐνθυμούνται πλέον τους πόνους των.

Παρ. 31,8

ἄνοιγε σὸν στόμα λόγῳ Θεοῦ, καὶ κρίνε πάντας ὑγιῶς.

Παρ. 31,8

Ἀνοιγε το στόμα σου, δια να ἐκφράξῃς πάντοτε τον λόγον του Θεοῦ. Κρίνε καὶ δικάζε τους πάντας ὀρθῶς καὶ δικαίως.

Παρ. 31,9

ἄνοιγε σὸν στόμα καὶ κρίνε δικαίως, διάκρινε δὲ πένητα καὶ ἀσθενῆ.

Παρ. 31,8

Ἀνοιγε το στόμα σου, δια να ἐκφράξῃς πάντοτε τον λόγον του Θεοῦ. Κρίνε καὶ δικάζε τους πάντας ὀρθῶς καὶ δικαίως.

Παρ. 31,10

Γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εὐρήσει; τιμωτέρα δὲ ἔστι λίθων πολυτελῶν ἢ τοιαύτη.

Παρ. 31,10

(Μασορ. ΛΑ' 10). Γυναίκα νοικοκυράν καὶ δραστηρίαν ποιός θα ἠμπορέσῃ να βρῃ; Εἶναι ἀσυγκρίτος ἀνωτέρα καὶ ἀπὸ τους πλέον πολυτιμούς λίθους.

Παρ. 31,11

θαρσεῖ ἐπ' αὐτῆ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρός αὐτῆς, ἡ τοιαύτη καλῶν σκύλων οὐκ ἀπορήσει·

Παρ. 31,11

Εἰς αὐτὴν ἔχει πεποιθήσιν καὶ στηρίζεται με θάρρος ἡ καρδία του ἀνδρός της. Διότι αὐτὴ καὶ το σπίτι της δὲν πρόκειται να στερηθῶν ποτέ ἀπὸ υλικά αγαθά.

Παρ. 31,12

ἐνεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ ἀγαθὰ πάντα τὸν βίον.

Παρ. 31,12

Καθ' ὅλον της τον βίον ἐργάζεται δια το καλόν του ἀνδρός της.

Παρ. 31,13

μηρυομένη ἔρια καὶ λίνον ἐποίησεν εὐχρηστον ταῖς χερσὶν αὐτῆς.

Παρ. 31,13

Υφαίνει νήματα μάλλινα καὶ λινὰ καὶ κατασκευάζει με τα ἴδια της τα χέρια πράγματα χρήσιμα δια το σπίτι.

Παρ. 31,14

ἐγένετο ὡσεὶ ναῦς ἐμπορευομένη μακρόθεν, συνάγει δὲ αὐτῆς τὸν πλοῦτον.

Παρ. 31,14

Ὁμοιάζει με το πλοῖον, το ὁποῖον μεταφέρει ἐμπορεύματα ἀπὸ μακρυνάς περιοχάς. Ἐτσι καὶ αὐτὴ συγκεντρώνει τον πλοῦτον της δια το καλόν του σπιτιοῦ.

Παρ. 31,15

καὶ ἀνίσταται ἐκ νυκτῶν καὶ ἔδωκε βρώματα τῷ οἴκῳ καὶ ἔργα ταῖς θεραπαίνας.

Παρ. 31,15

Ἐξυπνά πολὺ πρωτῆ, νύχτα. Ετοιμάζει καὶ δίδει τροφάς στους ἀνθρώπους του σπιτιοῦ της, κανονίζει δε τα ἔργα των υπηρετιῶν.

- Παρ. 31,16 θεωρήσασα γεώργιον ἐπρίατο, ἀπὸ δὲ καρπῶν χειρῶν αὐτῆς κατεφύτευσε κτῆμα.
Παρ. 31,16 Ὄταν εὐρη κάποιο καλο χωράφι, το αγοράζει και με τους κόπους των χειρῶν της το καλλιεργεί, το φυτεύει, το μεταβάλλει εις αγρόκτημα αποδοτικόν.
- Παρ. 31,17 ἀναζωσαμένη ἰσχυρῶς τὴν ὄσφυν αὐτῆς ἤρρισε τοὺς βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔργον.
Παρ. 31,17 Ἀφοῦ ζώση, καλά την μέσην της, εργάζεται με τα χέρια της έντονα και με ζήλον στο ἔργον της.
- Παρ. 31,18 ἐγεύσατο ὅτι καλόν ἐστί τὸ ἐργάζεσθαι, καὶ οὐκ ἀποσβέννυται ὁ λύχνος αὐτῆς ὄλην τὴν νύκτα.
Παρ. 31,18 Ἐδοκίμασε και απέκτησε προσωπικὴν πείραν, ὅτι εἶναι καλόν να εργάζεται κανεῖς. Δια τούτο και ο λύχνος της δεν σβήνει καθ' ὅλον το διάστημα της νυκτός.
- Παρ. 31,19 τοὺς πῆχεις αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμφέροντα, τὰς δὲ χεῖρας αὐτῆς ἐρείδει εἰς ἄτρακτον.
Παρ. 31,19 Ἀπλώνει τα χέρια της εις ὅλα, ὅσα συμφέρουν και εξυπηρετοῦν το σπίτι. Ειδικώτερα τα χέρια της τα στηρίζει στο αδράχτι, το οποίον και συνεχῶς εργάζεται.
- Παρ. 31,20 χεῖρας δὲ αὐτῆς διήνοιξε πένητι, καρπὸν δὲ ἐξέτεινε πτωχῶ.
Παρ. 31,20 Ἀλλὰ ανοίγει τα χέρια της και απλώχερα δίδει στους πτωχοῦς. Δίδει στον στερούμενον ἀπὸ τον καρπὸν των χειρῶν της.
- Παρ. 31,21 οὐ φροντίζει τῶν ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ὅταν που χρονίζῃ· πάντες γὰρ οἱ παρ' αὐτῆς ἐνδεδυμένοι εἰσὶ.
Παρ. 31,21 Ὁ σύζυγος της, εἴαν ἀπουσιάσῃ ἐπὶ τι χρονικὸν διάστημα, δεν ανησυχεί και δεν μεριμνά δια τα ἔργα και τα πράγματα του σπιτιοῦ. Διότι ὅλοι οι εν τῷ οἴκῳ της εἶναι καλά ενδεδυμένοι.
- Παρ. 31,22 δισσὰς χλαίνας ἐποίησε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ἐκ δὲ βύσσου καὶ πορφύρας ἑαυτῇ ἐνδύματα.
Παρ. 31,22 Διπλὰς χλαίνας ἔκαμε δια τον σύζυγον της. Λινὰ λευκά ενδύματα και ενδύματα ποδφυρά ητοίμασε δια τον εαυτὸν της.
- Παρ. 31,23 περίβλεπτος δὲ γίνεται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐν πύλαις, ἥνικα ἂν καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ μετὰ τῶν γερόντων κατοίκων τῆς γῆς.
Παρ. 31,23 Περίβλεπτος και αξιοθαύμαστος γίνεται ο σύζυγός της εις τας πύλας των τειχῶν της πόλεως, ὅταν παρακάθῃται εις συνέδριον με τους γεροντότερους ἀνδρας της χώρας.
- Παρ. 31,24 σινδόνας ἐποίησε καὶ ἀπέδοτο τοῖς Φοῖνιξι, περιζώματα δὲ τοῖς Χαναναίοις.
Παρ. 31,24 Ἀυτὴ κατασκευάζει σινδόνας, τας οποίας πωλεῖ στους Φοῖνικας. Κατασκευάζει και ζώνας, τας οποίας πωλεῖ στους Χαναναίους.
- Παρ. 31,25 ἰσχὺν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο καὶ εὐφράνθη ἐν ἡμέραις ἐσχάταις.
Παρ. 31,25 Ἐτσι αυτὴ με την εργασίαν και την καλὴν συμπεριφορὰν της αποκτά δύναμιν και ευπρεπὴ εμφάνισιν. Ευφραίνεται ὅλας τας ἡμέρας της ζωῆς της και πολὺ περισσότερον θα ευφρανθῇ κατὰ τας ἡμέρας των γηρατειῶν της.
- Παρ. 31,26 στόμα αὐτῆς διήνοιξε προσεχόντως καὶ ἐννόμως, καὶ τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσῃ αὐτῆς.
Παρ. 31,26 Ἀνοίγει το στόμα της, δια να ομιλῇ πάντοτε μετὰ προσοχῆς, σύμφωνα με τον νόμον του Θεοῦ· ἔχει θέσει τάξιν εις τα λόγια του στόματός της.
- Παρ. 31,27 στεγναὶ διατριβαὶ οἴκων αὐτῆς, σῖτα δὲ ὀκνηρὰ οὐκ ἔφαγε.
Παρ. 31,27 Το σπίτι της εἶναι στεγνόν, χωρὶς υγρασίαν και σταλάγματα της βροχῆς· εἶναι αναπαυτικόν. Ψωμί ὀκνηρίας και τεμπελιάς δεν ἔφαγε ποτέ.
- Παρ. 31,28 τὸ στόμα δὲ ἀνοίγει σοφῶς καὶ νομοθέσμως, ἢ δὲ ἐλεημοσύνη αὐτῆς ἀνέστησε τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ ἐπλούτησαν, καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἦνεσεν αὐτήν.
Παρ. 31,28 Ἀνοίγει το στόμα της και ομιλεῖ με σοφίαν και σύνεσιν, σύμφωνα με τους θεῖους και ἀνθρωπίνους νόμους. Ευλογήθηκε ἀπὸ τον Θεόν φιλανθρωπία και η καλωσύνη της. Και χάρις εις την ευλογίαν του Κυρίου ἀνέστησε τα τέκνα της. Αυτὰ ἐπλούτησαν και ο σύζυγός της την ἐπήνεσε και της εἶπε·
- Παρ. 31,29 Πολλαὶ θυγατέρες ἐκτήσαντο πλοῦτον, πολλαὶ ἐποίησαν δύναμιν, σὺ δὲ ὑπέρκεισαι καὶ ὑπερῆρας πάσας,
Παρ. 31,29 “Ὁ σύντροφε της ζωῆς μου, πολλαὶ γυναῖκες απέκτησαν πλοῦτον με την ικανότητά των, πολλαὶ απέκτησαν δύναμιν μέσα εις την κοινωνίαν, συ ὁμως ἔχεις ξεπεράσει ὅλας”.
- Παρ. 31,30 ψευδεῖς ἀρέσκειαὶ καὶ μάταιον κάλλος γυναικός· γυνὴ γὰρ συνετὴ εὐλογεῖται, φόβον δὲ Κυρίου αὕτη αἰνεῖτω.
Παρ. 31,30 Αἱ φιλαρέσκειαὶ της γυναικός εἶναι ψεύτικα πράγματα και το κάλλος της εἶναι προσωρινόν και παροδικόν. Διότι μόνον η συνετὴ και φρονιμος γυναῖκα εὐλογεῖται ἀπὸ τον Θεόν. Ἀς υμνά δε αυτὴ και ας δοξάζῃ τον φόβον του Κυρίου.
- Παρ. 31,31 δότε αὕτῃ ἀπὸ καρπῶν χειλέων αὐτῆς, καὶ αἰνεῖσθω ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.
Παρ. 31,31 Ἐπαινέσατε και σεις μίαν τέτοιαν δραστηρίαν και σοφὴν γυναῖκα. Δικαιον εἶναι και ο σύζυγός της να ἐγκωμιάζεται δι' αυτὴν εις τας πύλας των τειχῶν της πόλεως, ὅπου γίνονται αι συγκεντρώσεις.